

Calendarul naționalist

1938 Sfarmă-piatră

GÂNDIREA

ESTE CEL MAI VECHI
ȘI CEL DINTÂIU STEAG
AL SPIRITUALITĂȚII
ROMÂNEȘTI

GÂNDIREA

ESTE MATCA IDEOLOGIEI NAȚIONALE

Citiți

Revista **GÂNDIREA**

Apare sub direcția

d-lui **NICHIFOR CRAINIC**

apare la începutul fiecărei luni

ABONAMENTE: 200 lei anual

Administrația:

BUCUREȘTI — Strada Domnița Anastasia, 16 — Tel. 3.76.05

CALENDARUL

Sfarmă-piatră

1938

BUCUREȘTI

TIP: ZIARULU „UNIVERSUL” STR. BREZOVIANU, NR. 25-26

„SFARMĂ-PIATRĂ“

„Sfarmă-Piatră“ este în afară de timp. Timpul poartă în el ideea de moarte. Și fantezia populară a vrut ca plâsmuirea ei imperală care despică munți și prăvălește stânci să fie liberă de severitatea tragică a morții. Ca aler basmie, frate de cruce și de paloș cu Făt-Frumos din Iacrimă, Sfarmă Piatră vine ca și acesta de dincolo de leaturi și bea din apa vie a tinereții fără bătrânețe și a vieții fără de sfârșit. Tânăr peste

veacuri, pe el nu-l sbăresc anii și nu-l schimbă împrejurările. Vremea îi înnoește puterile, îi pune mereu la muncă constructivă, să deschidă drumuri înaintea lui Făt-Frumos și să ridice pereți de steiu după ei în calea smelilor, dar nu-i schimbă fizionomia și identitatea. Existența lui mitologică este supraistorică și supratemporală. Fără alt angajament decât legământul de cruce cu Făt-Frumos — care, în imaginea grandioasă a d-lui Nichifor Crainic, e prințul vremii noastre: naționalismul — „Sfarmă Piatră“ este liber și nu suferă nici o influență din afară. El își deliberează actele singur din fundul instinctelor sale neviciate și le conduce din jiftul de lumină al rațiunii pe care i l-a așezat Dumnezeu în tâmplă. Cursul lui nu e comandat, nu e fals și nu e plătit cu galbenii nici unei puteri străine. Infige paloșul în carnea smolită a smelilor nu fiindcă așa i se poruncește. Ci fiindcă are conștiința că brațul său care labește e dincolo de orice contingente, în serviciul binelui, în luptă cu răul.

Al. Gregorian

Opera bolșevicilor
in Spania

Republica spaniolă, care datează din Aprilie 1931, și-a încheiat la 1 Ianuarie 1937 bilanțul cu :

Încendierea a peste 200 biserici, mănăstiri și asezăminte religioase.

Suspendarea arbitrajă a 140 ziare.

Dozăre și opt crize mistificale.

Novă mișcare de greve.

Scapie mișcări revoluționare.

Asasinate în masă la Casas Viejas, Castiblanco, Suria, Salient, Sevilla, Saragossa, Madrid și în Catalonia.

Sporirea bugetului cu 2 miliarde.

Măsurarea exportului anual cu 4 miliarde.

Suspendarea lucrărilor publice, lăsând 700.000 lucrători în drumuri.

Asasinarea a 28 deputați și a numeroase personalități politice și bisericești.

Revoluția din Asturi care a făcut 300 vite și pașuni în valoare de 200 milioane pesetas.

Distrugera orașului Oviedo.

Cenzura presei.

Extinderea a franc-masoneriei.

Deportarea a sute de personalități politice, arestări în masă, perchiții domiciliare ilegale, atacuri la drumul mare.

IANUARIE

ORTODOX		CATOLIC
1 S	Sf. Vasilie. (Anul nou)	Circumciziunea
2 D	Sf. Silvestru al Romei	Sf. Nume al lui Iis.
	Dum. în Botez, gl. 3 v. 6 Ev. Marcu I, 1-8	Dum. Sf. Nume al lui Iisus, Luca II, 21-40
3 L	Pr. Maleshi și Muc. Gardie	Sf. Genoveva
4 M	Sob. cel. 70 ap. Sf. Mac. Teoct.	Sf. Rigobert
5 M	Muc. Teopempt, Teona, Sinclit.	Sf. Simon, Emilian
6 J	† Botezul Domnului	† Epifania Dom.
7 V	† Sf. Ioan Botezătorul	Sf. Lucian
8 S	Cuv. Domnica și Emilian	Sf. Severin
9 D	Muc. Polieuct	Sf. Muc. Iulian
	Dum. d. Botez, gl. 4 v. 7 Ev. Matei IV, 12-17	Dum. I d. Botez Ev. Luca II, 42-52
10 L	Sf. Grigore al Nisei	Sf. Vilhelm
11 M	Sf. Cuv. Teodosie	Sf. Teod., Ortansa
12 M	Muc. Tatiana	Sf. Alfred
13 J	Sf. Eremil și Stratonie	Sf. Veronica, Enogot
14 V	Sf. Muc. Uchiș în Sinai și Rait	Sf. Ilarie, Felix
15 S	Pavel Tebul și Ioan Colibașu	Sf. Paul Puscic
16 D	Laobil Sf. Ap. Petru	Sf. Marcel
	Dum. 29 d. Rusaliilor gl. 3 v. 8 Ev. Luca XVII, 12-19	Eum. 2 d. Botez Ev. Ioan II, 1-14
17 L	Antonie cel Mare	Sf. Anton Abatele
18 M	Atanasie și Chiril	Sf. Prisca
19 M	Macarie Egipteanul și Arsenie	Sf. Sulpicie
20 J	Cuv. Eftimie cel Mare	Fabrian și Sebar,
21 V	Maxim Mărturisitorul	Agنيا și Henard
22 S	Ap. Timotei și Muc. Anastase	Sf. Vicențiu
23 D	Muc. Clement și Agastanghel	Sf. Raimond
	Dum. 31 d. Rusaliilor, 1. 6 v. 9 Ev. Luca XVIII, 35-42	Dum. 3 d. Botez Ev. Mat. VIII 1-13
24 L	Cuv. Muc. Xenia (sarb. nat.)	Sf. Timotei Ep.
25 M	Sf. Cricoge Teologul	Convertirea Sf. Paul
26 M	Cuv. Xenofont	Policarp Ep., Paula
27 J	Ad. moșie. Sf. Ion Gură de Aur	Ap. Cap. Sf. Ioan Botezătorul
28 V	Cuv. Eftem Sirul	Tarasie
29 S	Aducerea moșt. Sf. Ignatie	Porfirie al Gazi (Samb. Moșt.)
30 D	† Sf. Trei Ier. Vas. Grig. și Ion	Preocupie Decapollit
	Dum. 32 d. Rusaliilor, gl. 7 v. 10 Ev. Luca XIX, 1-21	Dum. 4 d. Botez Ev. Mat. VII, 23-27
31 L	Sf. Dr. fără de arg. Chir și Ioan	Adelgunda, Bastilda Marcela și Public

FEBRUARIE

ORTODOX		CATOLIC
1 M	Muc. Trifon	† Ignatie
2 M	† Întâmpinarea Domnului	† Întâm. Domn.
3 J	Simeon Teodohol	Blasii Ep.
4 V	Cuv. Isidor Pelusiotul	Adrian și Gilbert
5 S	Muc. Agata	Agata
6 D	Cuv. Vasel și Etian	Amand, Dorothea
	Dum. 17 după Rusali gl. 8 v. 11 Ev. Matei XV, 21-28	Dum. 5 după Botez Mat. XIII, 24-30
7 L	Partenie și Luca	Romuald
8 M	Teodor Stratilat	Ioan de Malta
9 M	Muc. Nichifor	Apollina, Nicefor
10 J	Muc. Ha lambie	Sf. Scolastica
11 V	Muc. Vlășie și Teodora	Severin și Adolf
12 S	Muc. Metodie	Eulalia, Melerie
13 D	Cuv. Meritinan	Sf. Grigorie
	Dum. Vameș, și Favis, gl. 1 v. 1 Ev. Luca XVIII, 10-14 (Inc. Triod.)	Septuagesima, Ev. Matei XX, 1-16
14 L	Cuv. Azentie	Sf. Valentin Ep.
15 M	Ap. Onisim	Faustin
16 M	Muc. Pamfil (harpi)	Juliana
17 J	Teodor Tiron	Mariana
18 V	Muc. Leon al Romei (harpi)	Angelbert, Claudiu
19 S	Ap. Arhip	Gabin
20 D	Leon al Cataniei	Sf. Elefterie
	Dum. Finiul Risitorilor gl. 2 v. 2 Ev. Luca XV, 11-32	Sexagesima, Ev. Luca, VIII, 4-15
21 L	Timotei și Eustatie	Felix, Pepin
22 M	Afl. moștelor Muc. Eugenia	Antigona, Papia
23 M	Policarp al Smirnei	Gerard
24 J	Afl. Cap. Sf. Ioan Botezătorul	Sf. Matia Apostolul
25 V	Tarasie	Sf. Justin
26 S	Porfirie al Gazi (Samb. Moșt.)	Porfirie
27 D	Preocupie Decapollit	Honorie, Martina
	Dum. Iăsat de sec. de carne gl. 3 v. 3, Ev. Matei XXV, 31-46	Quinquagesima, Ev. Luca XV III 31-43
28 L	Vasile Mărturisitorul	Roman, Macarie

— M'am întors ca să plec din nou...

(il travaso delle idee)

Populația Franței

Ultimul recensământ al Franței arată la un total de 41.905.968 francezi, 2.453.507 străini. Adică exact atâția minoritari, câtă avem noi la o populație de numai 16.000.000 români!

Bilanțul lui „Sfarmă Piatră”
pe 2 ani

Temp de doi ani revista „Sfarmă Piatră” a costat 3.000.000 lei; a necesitat 200.000 ore muncă tipografică; a publicat 1500 clișee; a fost scrisă de 21 redactori; a fost cenzurată de 186 ori; a fost ilustrată de 3 desenatori.

Legionarii au executat 1851 ani de închisoare

Legionarii d-lui Corneliu Zelea Codreanu în luptă cu regimul vechi au făcut până la 1 Ianuarie 1938 nu mai puțin de 1851 ani, 11 luni și 23 zile de temniță.

Distribuită cronologic, prigoana împotriva legionarilor se înfățișează astfel: 1923=511 zile închisoare; 1924=1083 zile zile; 1925=146 zile; 1926=3 zile; 1930=45 zile; 1931=87 zile; dela 9 Decembrie 1933 până la 15 Aprilie 1934=644195 zile; 1934=6500 zile; 1935=4300 zile; 1936=4740; 1937=6240 zile.

PRECAUȚIE

— Trămite invitații tuturor, afară de cerb. Sunt cam superstitioși în privința cornelor...

(Il travaso delle idee)

MARTIE

ORTODOX		CATOLIC
1 M	Muc. Erdochia	Albin, David
2 M	Teodot și Ichieia	† Miercurea (tenoși)
3 J	Euthreip, Cleonic, Vasilic	Guegunda
4 V	Georges Putnicul	Cașimur, Adrian
5 S	Cuv. Cunon	Teofil, Foca, Oliv
6 D	Sf. 42 Muc. din Amoreia	Coleta, Claudian
	<i>Dum. las. sec. de brânză, gl. 4 v. 4 Ev. Matei VI, 14-21</i>	<i>Quadragesima (prima din post) Matei IV</i>
7 L	Capiton, Efr., Evghenie (Inc. p.)	S. Toma de Aquin
8 M	Teofilact	Ioan de Deo
9 M	† Sf. 40 Muc. din Sevastia	Franc. (Post 4 t.)
10 J	Muc. Codrat	Grigent
11 V	Sofronie Patriarbul	Constant (post 4 t.)
12 S	Teofan Mărturisitorul	Grig. cel M. (post 4 t.)
13 D	Aduc. moașt. Sf. Nichifor	Cristina
	<i>Dum. I post. Dum. (ortodoxiei) gl. 5 v. 5 Ev. Ioan I, 43-51</i>	<i>Reminiscere (a 2 D. din post) Ev. Matei XVII, 1-9</i>
14 L	Cuv. Benedict și Alexandru	Mati-da, Euperga
15 M	Zaharia cu cei 6 tov.	Zaharia
16 M	Savin și Cristodul	Abraam, Herbert
17 J	Cuv. Alexie, Omul lui Dum.	Patriciu, Geruza
18 V	S. Chiril Patc. Ierusalimului	S. Alex., Gabriel
19 S	M. Hrisant și Daria	Ioan Iosef
20 D	Sf. ucelii în M-rea Sf. Sava	Ioachim, Ambroziu
	<i>Dum. II post. (Grigore Palama) gl. 6 v. 6 Ev. Marcu II, 1-12</i>	<i>Oruli (D. 3 din post) Ev. Luca XI, 14-28</i>
21 L	Iacob Mărturisitorul	Benedict, Serapion
22 M	Muc. Vasile Preotul	Lea, Octavian
23 M	Muc. Nicon și cei 199	Victorien
24 J	Cuv. Zaharia și Artemon	Prineu (jum. post.)
25 V	† Buna Vestire	† Buna Vestire
26 S	Soborul Sf. Arh. Gavril	7 dureri ale Mariei
27 D	Muc. Matroana	Lidia, Lazar
	<i>Dum. III post. (Dum. Crucii) gl. 7 v. 7 Ev. Marcu VIII, 34-38, IX, 7-9</i>	<i>Lasere (D. 4 din post) Ev. Ioan, VI 1-15</i>
28 L	Cuv. Ilarion și Ștefan	Grntran
29 M	Cuv. Marcu ep. și Ciril diac.	Eustapiu, Bertold
30 M	Cuv. Ioan Scărarul	Climac
31 J	Sf. Ipatie	Balbina, Cornelia

IN PALESTINA

— Dacă facem statul nostru evreu, pe spina-reca cum mai facem ghe-sejuri?

Evreul și „Platz Hitler“

La Berlin, după instalarea regimului hiterist, un evreu se plimba de câteva ceasuri în sir cu tramvaiul. Taxatorul observase dela început că de câte ori anunța stația **Platz Hitler**, ciudatul călător devenea vesel și rostea câteva cuvinte neînțelese.

De aceea se hotărî să-î afle secretul. El auzi că tramvaiul sosise din nou la locul cu pricina, el strigă numele stației **Platz...** din apropierea oreiului pe care de data aceasta, îl auzi foarte bine exelamând: **Goot sel dank!** (Slavă Domnului!)

Platz în nemtește înseamnă piață dar, mai înseamnă și plesnește..

APRILIE

ORTODOX		CATOLIC
1 V	Maria Egipt.	Sf. Hugo
2 S	Cuv. Iosif Tit	Francisc de Paul
3 D	Sf. Nichita Mărturisitorul	Richard, Herman
	<i>Dum. IV post. (Ioan Scărarul) gl. 8 v. 8 Ev. Marcu IX, 17-32</i>	<i>Dum. Patimilor, Ev. Ioan VIII, 46-56</i>
4 L	Iosif Imnograful	Isidor, Plat., Vicent
5 M	Muc. Teodul și Agatopod	Irina
6 M	Sf. Iustin part. Const. (Denie)	Celestin
7 J	f. Gheorghie al Melitine	Hegsip
8 V	Ap. Irodion, Agav, Ruff (Denie)	Gautier
9 S	Muc. Evshie	Huges
10 D	Muc. Terente și Pompei	Bodes, Ceclia
	<i>Dum. V post. (Maria Egipt.) gl. I v. 9, Ev. Marcu X, 35-45</i>	<i>Dum. Florilor, Ev. Mat. XXVI și XVII</i>
11 L	Muc. Antipa	Leon cel Mare
12 M	Sf. Vasile al Parosului	Juliu
13 M	M. Sr. Muc. Arctemon	Ida
14 J	Sf. Martin al Romei	Sf. Tiburice
15 V	Sf. Aristarh	Anastasia (Vin. Sf.)
16 S	Muc. Agapia, Irina	Fructuos
17 D	Muc. Simeon	† Sf. Paști
	<i>Dum. Florilor (Slujba Triadului) Ev. Ioan XII 1-18</i>	<i>Paște, Ev. Marcu XVI, 1-7</i>
18 L	Cuv. Ioan (Denie)	Perfect
19 M	Cuv. Pafnutie (Denie)	Socrate, Leon IX
20 M	Sf. Teodor Trhina (Denie)	Marcelin
21 J	Sf. Iancuș și Alzeandra (Denie)	Sf. Anselm, Anast.
22 V	Cuv. Teodot Sicheotul (Denie)	Sf. Opertuna
23 S	† Sf. Marele Muc. Gheorghie	Sf. Gheorghie
24 D	† Sf. Paști	Egbert
	<i>Sfânta și luminața a Invirii Slujba din Pentec. Ev. Ioan 1, 1-18</i>	<i>Dum. Albă (Quasim.) Ev. Ioan XX, 19-31</i>
25 L	† Sf. Paști	Marcu ev.
26 M	† Sf. Paști	Clet și Marcelin
27 M	Muc. Simeon	Friderich, Anast.
28 J	Sf. Ap. Iason și Sosipatru	Zital, Valeria
29 V	† Izvorul Tămăduirii	Robert
30 S	Sf. Ap. Iacov. Zevedei	Maxențiu

O butadă a
generalului Zizi
Cantacuzino

Cel care scrie a-
ceastă întâmplare a
fost o vreme redac-
tor politic la un ziar
naționalist.

În această calitate
— într-o dimineață —
era pela ora 7 —, tre-
buind să verifice o
știri senzatională a-
părută în ziarul „Cu-
rentul”, puse mâna
pe telefon.

— Allo! Casa
d-lui General Cantacuzino
Grăntcerul?

— Da!

— Domnul Gene-
ral?

— Eu, tată!

— Să trăiți, Dom-
nule General! Aici e
cultare, tată. „Curen-
tul” anunță că ple-
cați la Paris cu o
motivare specială. E
adevărat, Domnule
General? La care, pe
un ton foarte placi-
sit, dar cu un humor
fără pereche, bătrânul
erou răspunde
prompt:

— Nu știu, tată!

N'ameciți „Curentul”
azi că... eu 'tu-i
credință' mă-sii, mă
duc la closet abia
pela 9...

Sionism

— Ce e un sionist?
— E un ovrul care
visează să... trimită
pe un alt ovrul în
Palestina.

MAI

ORTODOX		CATOLIC
1 D	Proorocul Ieremia <i>Dum. Tomei, gl. 1. v. 1</i> <i>Ev. Ioan XX, 19-31</i>	Iacob și Filip <i>Dum. II după Paști</i> <i>Ev. Ioan X, 11-16</i>
2 L	Aduc. Moast. Sf. Anastasie cel M.	Zoe
3 M	Timotei și Mavra	Aflarea Sf. Cruci
4 M	Muc. Pelaghia	S. Monica
5 J	Muc. Ierina	Piu
6 V	Sf. și dreptul Iov	Ioan Ap.
7 S	Arătarea Sf. Cruci	Stanislav
8 D	Ev. Ioan și Arsenie cel Mare <i>Dum. Mironiștelor, gl. 2 v. 2</i> <i>Ev. Marcu XV, 43, XVI, 1-8</i>	Jeana d'Arc <i>Dum. 3 după Paști</i> <i>Ev. Ioan XVI, 16-22</i>
9 L	Proorocul Isaia	Grigorie de Nazianz
10 M	Ap. Simeon (Sărb. Națională)	Solania, Gordian
11 M	Muc. Mochie	Mamert
12 J	Sf. Epifanie și Gherman	Pancraciu, Achil
13 V	Muc. Glicerie	Ioan cel tăcut
14 S	Isidor din Hio	S. Bonifaciu
15 D	Sf. Pahomie și Ahil <i>Dum. Slăbănogului, gl. 3 v. 5</i> <i>Ev. Ioan I, 1-15</i>	Isidor din Dentista <i>Dum. 4 După Paști</i> <i>Ev. Ioan XVI, 5-14</i>
16 L	Teodor Sfințitul	Honeriu
17 M	Ap. Andronic	Pascal
18 M	Muc. Teodor și cele 7 fecioare	Eufrazia
19 J	Muc. Patricie	Petru
20 V	Muc. Talalua	Bernardin
21 S	† Sf. împărăți Const. și Elena	Felix
22 D	Muc. Vasiliu. <i>Dum. Samaritanicii, gl. 4 v. 7</i> <i>Ev. Ioan IV, 4-12</i>	Iulia și Emil <i>Dum. 5 după Paști</i> <i>Ev. Ioan XVI, 23-30</i>
23 L	Cuv. Mihail Mărturistorul	Desid. ep. (Rogat.)
24 M	Cuv. Simeon Pustnicul	Sf. Vicențiu M. „
25 M	A 3-a afl. a cap. Sf. Ioan Botez.	Urbani
26 J	Ap. Carp și Alfeu	„
27 V	Muc. Teropont și Eladie	† Înălțarea D-lui
28 S	Sf. Nichita	Resuscitarea
29 D	Muc. Teodosia <i>Dum. Orbului, gl. 5 v. 8</i> <i>Ev. Ioan IX, 1-38</i>	Germ. de Paris și J.
30 L	Cuv. Iacchie	Maximin, Beda <i>Dum. după Înălțare</i> <i>Ioan XV, 26 XVI, 4</i>
31 M	Muc. Ermie	Sf. Fedrin, Petrolina

IUNIE

Căți jidani
sunt pe pământ

ORTODOX		CATOLIC
1 M	Muc. Iustin Filosoful	Fortunat, Justin
2 J	† Înălț. Donn. (Zua eroilor)	Blandina
3 V	Muc. Luchilian și Paula	Clotilda
4 S	Mitrofan Patr. Constantinopol.	Optat, Vigil
5 D	Muc. Dorotei al Tirului <i>Dum. Sf. Părinți, gl. 6 v. 10</i> <i>Ev. Ioan XVII, 1-13</i>	Bonifaciu <i>Rusaliile</i> <i>Ev. Ioan XIV, 23-31</i>
6 L	Sf. Vitariu și Ilarie	Norbert
7 M	Muc. Teodor	Paul de Tes.
8 M	Ad. Mst. Sf. T. Strat. (Sărb. naț.)	Medard (post 4 t.)
9 J	Sf. Chiril al Alexandriei	Pelaghia și Felician
10 V	Timotei și Antonia	Margareta (post 4 t.)
11 S	Bartol, Varvara (Sămb. Morț.)	Bartara (post 4 t.)
12 D	Cuv. Onofrei și Petru <i>Dum. Rusal. Slușba din Pentec.</i> <i>Ev. Ioan VII, 37, VIII. 12</i>	Olimpia <i>Dum. Sf. Treimi 1 d.</i> <i>Rusali, Mat. XVIII,</i> <i>18-20; Luca VI, 36-42</i>
13 L	† Sf. Treime	Anton de Padua
14 M	Proorocul Eisei și Sf. Metodiu	Vasile ep.
15 M	Proorocul Amos	Bernard, Modest
16 J	Sf. Tihon al Amaturidei	Citr (Joia Verde)
17 V	Muc. Savel, Ismail	Avit, Ieremia
18 S	Muc. Leonie	Armand, Marina
19 D	Ap. Iuda vârlul Domnului <i>Dum. 1 d. Rusaliu, gl. 8 v. 1, Ev.</i> <i>Mat. X, 32, 33, 37-38, XIX 27-30</i>	Gervasiu, Protasii <i>1 um. 2 d. Rusaliu,</i> <i>Ev. Luca XIV, 16-24</i>
20 L	M. Metodie (Inc. post Sf. Petru)	Silveriu
21 M	Muc. Iulian din Tars	Leodovic
22 M	Muc. Eusebiu	Paulin de Nola
23 I	Muc. Agripina	Agripina
24 V	† Nașt. Sf. Ioan Botezăt.	Nașt. Sf. Ioan Bof.
25 S	Muc. Fevronia	Prosper
26 D	Cuv. David din Tesalonic <i>Dum. 2 d. Rusaliu, gl. 1. v. 2</i> <i>Ev. Matei IV, 18-23</i>	Maxențiu <i>Dum. 3 d. Rusaliu</i> <i>Ev. Luca XV, 1-10</i>
27 L	Cuv. Păr. Samson	Ladislav
28 M	Aduc. Moast. Sf. Chir și Ioan	Irinia
29 M	† Sf. Petru și Pavel	Sf. Petru și Pavel
30 J	Soborul celor 12 Apostoli	Martial

Statele Unite ale
Americi suportă
6.700.000 jidani; Ru-
sia: 5.200.000; Polonia:
3.600.000; ROMANIA:
1.900.000; Germania:
500.000; Anglia și Do-
minioanele: 950.000;
Franța și coloniile
sale: 650.000; Pale-
stina: 550.000; Ar-
gentina: 380.000; Austria:
350.000; Ungaria:
300.000; Lituania:
230.000; Olanda:
210.000; Irak: 130.000;
Grecia: 120.000; Ju-
goslavia: 110.000;
Belgia: 108.000; Tur-
cia: 106.000; Bulgaria:
103.000; Egiptul:
102.000

Am enumerat două
zeci și cinci de mil-
ioane de evrei.

Dacă raporiții, pe
fără număr, lor la
același locuitorilor
antiohieni, avem tris-
ta satisfacție că ne
situăm în fruntea
tuturor popoarelor
democrate, cu 10 jidani
la suta de locu-
itori, excepțându-i pe
diverșii voievozi și
spătați cu periculi,
proaspăt opoșiți în
canaaul românesc.

Proportionalitate...

Dintr'un venit totalitar de 122 miliarde lei (la atât se evaluează în cifre puterea de producție a țării noastre), românii n'au decât 26, JIDANII 81, iar celelalte minorități creștine, 15 miliarde.

Pe cap de locuitor, unui român i se cuvine ca, 2000 lei, unui minoritar creștin 5000 lei pe când lui Șloim sau Ilic îi revin 40.000 lei.

Prin urmare un ovrei câștigă în România numai de 20 ori mai mult decât oarecare autohton!

Bucureștii pistruiați

— Cui este deosebită dintre cafeneaua Corso din București și Telawi?

— La Telawi sunt și arabi!

MICA PUBLICITATE

In curind liber

Caust poet, de prețuri-rișcă pe lângă hanterea sau moșter. Matricola 606 Văcărești.

IULIE

ORTODOX		CATOLIC
1 V	Sf. Dr. fără arg. Cosma, Dam.	Tiercy
2 S	Pun. Cincst. vest. M. D. în Vlah-	Visita Sf. Feceoare
3 D	Muc. Iacint și Anatolie	Anatol, Bertrand
	Dum. 3 după Rusalii, gl. 2 v. 3	Dum. 4 după Rus.
	Ev. Matei VI, 22-43	Ev. Luca V, 1-12
4 L	Andrei Criteanul	Berta, Odon
5 M	Sf. Anastasie din Aton	Filomena, Zoe
6 M	Sinoe cel Mare	Isaia
7 J	Toma și Chiriaca	Eudiu
8 V	Muc. Procopie	Isabeta, Virginia
9 S	Muc. Pangrație	Anatolie
10 D	Sf. 45 Muc. din Nicopole	Rufina și Felcicita
	Dum. 4 după Rusalii, gl. 3 v. 4	Dum. 5 după Rus.
	Ev. Matei VIII 5-13	Ev. Matei V, 20-24
11 L	Muc. Eufimia	Savin
12 M	Muc. Proclu și Ilarie	Gualbert
13 M	Soborul Sf. Arh. Gavril	Eugeniu
14 J	Sf. Apost. Achila	L. Bast. (sărb. Naș.)
15 V	Muc. Chiriac și Iulita	Enric
16 S	Muc. Antiohgen	Maria de pe Carmel
17 D	Muc. Maria	Sf. Alexe Marcel
	Dum. 5 după Rusalii și 4 Păr. dela	Dum. 6 după Rus.
	cele 6 Sin. ec. gl. 4 v. 5	Ev. Marcu VIII, 1-9
	Ev. Matei VIII 28-34, IX 1	
18 L	Muc. Emilia	Frederic
19 M	Cuv. Macrina	Vicențiu de Paul
20 M	† Sf. Procopie Ilie	Margareta
21 J	Cuv. Simeon	Victor, Pracseda
22 V	Maria Magdalena (sărb. Naș.)	Maria Magdalena
23 S	Muc. Foca, Trofim, Teofil	Apolinarie
24 D	Muc. Cristina	Cristina
	Dum. 6 după Rusalii, gl. 5 v. 6	Dum. 7 după Rus.
	Ev. Matei IX, 2-8	Ev. Matei VII, 15-23
25 M	Ad. Sf. Ana	Jacob cel Mare
26 M	Muc. Ermolae	Anna, Erast
27 M	Sf. Mare Muc. și Dr. Pantelimon	Sf. Pantelimon
28 J	Sf. Ap. Prohor, Nicanor ș. a.	Samsou
29 J	Muc. Calinic	Marta Beatrice
30 S	Ap. Sila și Silvan	Abdon
31 D	Muc. Evdochim	Igenatru de Loyola
	Dum. 7 după Rusalii, gl. 6 v. 7	Dum. 8 după Rus.
	Ev. Matei IX, 27-35	Ev. Luca XVI, 1-9

AUGUST

ORTODOX		CATOLIC
1 L	Scoat. Sf. Cruci inc. pst. Sf. M.)	Lațul Sf. Petru
2 M	Ad. moast. Sf. Stefan	Stefan, Alfons
3 M	Isachle, Dalmajie	Lidia
4 J	Cei 7 tineri din Efes	Dominic
5 V	Muc. Eusignie	Abel
6 S	† Schimbaria la fașă	† Schimb. la fașă
7 D	Cuv. Dometie Persul	Gaetan
	Dum. 8 după Rusalii gl. 7 v. 8	Dum. 9 după Rus.
	Ev. Matei XIV, 14-21	Ev. Luca XIX, 41-47
8 L	Emilian Martirul	Chiriac
9 M	Ap. Matia	Roman, Samuel
10 M	Muc. Laurențiu	Laurențiu mart.
11 J	Muc. Evplu și Nifon	Suzana, Tiburțiu
12 V	Muc. Focie și Anichit	Sf. Clara F.
13 S	Maxim Mărturisitorul	Hipolit
14 D	Proorocul Mihaea	Eusebia (Post)
	Dum. 9 după Rusalii gl. 8 v. 9	Dum. 10 după Rus.
	Ev. Matei XIV, 22-24	Ev. Luca XIII, 9-14
15 L	† Adormirea M. Domnului	Adorm. M. D-lui
16 M	Muc. Dimid	Roch
17 M	Muc. Miron	Sepimiu, Mamin
18 J	Muc. Flor și Lavru	Elena, Laura
19 V	Muc. Andrei Stratilat	Ludovic ep.
20 S	Proorocul Samuel	Bernard
21 D	Ap. Tadeu și muc. Bassa	Privat
	Dum. 10 după Rusalii, gl. 1 v. 10	Dum. 11 după Rus.
	Ev. Matei XVII, 14-23	Ev. Marcu VII, 31-37
22 L	Muc. Agatonie	Timotei, Simforian
23 M	Muc. Lup și Galinic	Sidonia
24 M	Muc. Ertihie	Bartolomeu
25 J	Ad. moast. Sf. Ap. Vart. și Sf. Tit	Ludovic reg.
26 V	Muc. Adrian și Natalia	Zefirin
27 S	Cuv. Pimen	Cezar
28 D	Cuv. Moise Arapul	Augustin
	Dum. 12 după Rusalii, gl. 2 v. 11	Dum. 12 după Rus.
	Ev. Matei XVIII, 23-35	Ev. Luca X, 23-37
29 L	† Tăierea Cap. Sf. Ioan Botez.	Tăer. Cap. Sf. Ioan
30 M	Sf. Alexandru, Ioan, Pavel	Fiacre, Roza
31 M	Așez. braiului M. D. în C-pol	Isabela, Artistide

— De ce îi 2 câinii?
— Cel mare e pentru
pază. Iar cel mic e pe-
să-l deștepte pe cel
mare...

(Ilustratie Blatt)

Majoritarii sunt
în minoritate

Ultimele statistice arată că în industria textilă din Ardeal, Banat și Bucovina sunt 9141 de minoritari, 389 străini cu pașaport și numai 4866 români.

În industria alimentară din aceleași ținuturi, sunt 1390 lucrători minoritari, și numai 530 români, iar în industria de construcții și sticlărie avem 4143 minoritari, 143 streini pașaportari și 2316 români.

INTRE VĂNĂTORI

— Vinec cu acru
fîndcă e mai econom
s. Apoi îi dau și
cânelui o ocupație:
mi-aduce săgețile
înapoi.

**Situația alarmantă
dela granița de Vest**

Dela Unire se vor-
bește mereu de oro-
șita graniță de Vest.
Ne trebuie a colo, se
zice — un brău puternic
de românism, de care
să se frîngă orice
cutecanță maghiară.
Se spune...

Pentru că realitatea
e cu totul alta.
Iată-o. Și numai
într'un singur punct
al graniței de vest:
Mareștia.

La 7000 locuitori se
numără: 3500 evrei,
1700 unguri și numai
800 români.

Comertul. Prăvălii:
200 jidovești; 5 ungu-
rești și nici una româ-
nească. Măcelării:
6 jidovești (din care
2 rituale); 5 ungu-
rești și 3 române-
nească. Cărciumi: 22
jidovești; 4 ungu-
rești și deabia 3 românești.
Cerealiști 7 jidani.

Profesii libere. A-
vocati: 4 jidani și 5
români (2 stagia-
ri). Medici: 5 jidani.

SEPTEMBRIE

	ORTODOX	CATOLIC
1 J	Sf. Simeon Stălpnicul	Egidiu și Leu
2 V	M. Mamant	Just, Ștefan
3 S	M. Antim	Eutemia
4 D	M. Vavila	Rosalia, Marin
	<i>Dum. 12 după Rusalii, gl. 3 v. 1 Ev. Matei XIX, 16-26</i>	<i>Dum. 13 d. Rusalii Ev. Luca XVII, 11-19</i>
5 L	Proorocul Zaharia	Bertin
6 M	Minunea din Colose	Onisifor
7 M	Muc. Sozont	Sf. Claudiu
8 J	† Nașterea Sf. Feoclare	Nașt. Sf. Feoclare
9 V	Sf. Ioachim și Ana	Omer
10 S	Minodora, Mitrodora, Nimfodor.	Pulcheria
11 D	Cuv. Teodora	Hlachini, Zenaida
	<i>Dum. înaintea înălțării Sf. Cruci gl. 4 v. 2, Ev. Ioan III, 13-17</i>	<i>Dum. 14 d. Rusalii Ev. Matei VI, 24-33</i>
12 L	Muc. Autonom	Sf. Guy
13 M	Cornelie Sutașul	Alma, Lidoria
14 M	† Înălțarea Sf. Cruci	Înălț. Sf. Cruci
15 J	Visarion al Iaziei	Nicomedeu, Valerian
16 V	Muc. Eufemia	Edita, Ciprian
17 S	Muc. Sofia și fiicele ei	Lambert
18 D	Cuv. Eumenie	Sofia și Irina
	<i>Dum. d. Înălț. Sf. Cruci gl. 3 v. 3. Ev. Marcu VIII 34-IX, 1</i>	<i>Dum. 15 d. Rusalii, Ev. Luca XVII, 11-16</i>
19 L	Muc. Trofim	Januarie ep.
20 M	Muc. Eustafie Placida	Eustafiu
21 M	Sf. Ap. Codrat	Ap. Marei post 4 t.
22 J	Sf. Muc. Foca	Mauriciu
23 V	Zămislirea Sf. Ioan Botezătorul	Sf. Lin post 4 t.
24 S	Muc. Tecla	Sf. Gerard p. 4 t.
25 D	Cuv. Eufrosina	Firmin
	<i>Dum. 18 d. Rusalii, gl. 5 v. 4, Ev. Luca V, 1-11</i>	<i>Dum. 16 d. Rusalii, Ev. Luca XIV, 1-11</i>
26 L	Mutarea Sf. Ev. Ioan	Justin
27 M	Muc. Calistrat	Cosma și Damian
28 M	Hariton	Venceslas
29 J	Chiriac	Arh. Mihail
30 V	Muc. Grigorie al Armeniei	Ieronim, Honoriu

OCTOMBRIE

Procentul
românilor știutori
de carte

Vechiul Regat, la o
populație de 6.667.731
locuitori, avea
3.720.646 știutori de
carte, adică 55,8%.

Cadrilaterul: 45,3%;
Banatului: 38,1% Bu-
covina: 87,7%; Tran-
silvania - Banat - Cri-
șana, 67%; Oltenia
coboară grafica la
49,5%, penultima Mol-
dova și Muntenia să-
lădica la 57,6%.

La mdețul ruraie
procentual este de
51,3% iar la cel urban
de 77,3%.

	ORTODOX	CATOLIC
1 S	Ap. Anania	Remigius
2 D	Muc. Ciprian	Sf. Ios. Pașitori
	<i>Dum. 19 după Rusalii, gl. 7 v. 3 Ev. Luca VI, 31-36</i>	<i>Dum. 17 după Rui. Ev. Matei XXII, 34-40</i>
3 L	Dionisie Ateopagitul	S. Fausta
4 M	Muc. Ierotei	Francisc de Aelsi
5 M	Muc. Haritina	Placid
6 V	Ap. Toma	Bruno
7 V	Muc. Serghie și Vah	Marcu, Sergiu
8 S	Cav. Pelagias	Brigita
9 D	Iacob al lui Aften	Dionisie
	<i>Dum. 20 după Rusalii, gl. 8 v. 6 Ev. Luca VII: 11-16</i>	<i>Dum. 18 după Rus. Ev. Matei IX, 1-8</i>
10 L	Muc. Eulampiu, Eulampia	Francisc de Bergia
11 M	Ap. Filip și Teofan	Quirinus
12 M	Muc. Prov, Tarah, Andreic	Vilfrid, Serapiu
13 J	Muc. Carp, Papii	Eduard
14 V	† Cuv. Parascchiva	S. Calist
15 S	Muc. Luchian	S. Teresa
16 D	Muc. Longhin Sutașul (s.nep.)	S. Gai
	<i>Dum. 21 după Rusalii și Păr. Sin. 7 ec. gl. 1 v. 7 Ev. Luca VIII, 4-15</i>	<i>Dum. 19 după Rus. Ev. Matei XXII, 1-14</i>
17 L	Proorocul Osera	Edwiga
18 M	Ev. Luca	Luca ev.
19 M	Proor. Iosif, Uar și Cleopa	Petru de Alcantara
20 J	Muc. Artemie	Caspiu, Cleopatra
21 V	Cuv. Ilarion cel Mare	Ursula
22 S	Sf. Averchie	Melon, Moderan
23 D	Ap. Iacob vărul Domnului	Roman, Demitrie
	<i>Dum. 22 după Rusalii, gl. 2 v. 8 Ev. Luca VIII, 16-30</i>	<i>Dum. 20 după Rus. Ev. Ioan IV, 46-53</i>
24 L	Muc. Areta	Maglor
25 M	Marcian și Martirie	Crispin
26 M	† Sf. Marele Muc. Dimitrie	S. Evarist
27 J	Sf. Nestor și Dim. Bas. (M. Buc.)	Antoneta
28 V	M. Terentie și Naonila	Ap. Simeon și Iuda
29 S	M. Anastasia romana	S. Narcis
30 D	Zenovie, Zenovia	Marcel și Luca
	<i>Dum. 23 după Rusalii, gl. 3 v. 9 Ev. Luca XVI, 19-31</i>	<i>Dum. 22 după Rus. Matei XVIII, 23-35</i>
31 L	Sf. Stahie	Lucila (post)

La Karlsbad

La Karlsbad un nice-
rone explica:
— Aici avem lucruri
de artă, postii superbe,
avem o biserică roma-
no-catolică, încă una
greco-orientală pentru
băştinași și... sinagogă
pentru viitatori...

Oliveira Salazar

Integritatea lui Oliveira Salazar și grija lui de banul public sa devenit legendare în Portugalia. În această privință Maurice Maeterlinck povestește într-un articol publicat în revista „Portugal” următoarele: „Într-o zi, ducându-se la ministerul de finanțe, Salazar căzu pe scară și-și frânse un picior. Fractură complicată și lung tratament într-o clinică. Guvernul îl înecunostință că cheltuielile prilejuite de un accident survenit în exercițiul funcțiilor sale, incumbă tezaurului. El refuză și ca să reguleze nota care se ridică la 20.000 escudos, contractă un împrumut particular, căci cei 5000 escudos de pe lista sa civică, nu-i puteau ajunge...”

MOLOCHUL ROȘU

NOEMBRIE

ORTODOX		CATOLIC
1 M	Sf. Dr. f. a. Cosma și Damian	Toți sfinții
2 M	Sf. Achindin	Pom. morților
3 J	Muc. Agnepsina	Hubert, Sf. via
4 V	Muc. Ioanichin și Nicandru	Carol Boromeu
5 S	Galaction și Epistimia	Sf. Reliciv
6 D	Pavel Mărturisitorul	Felix, Leonard
Dum. 24 d. Rusali, gl. 4 v. 10 Ev. Luca VIII, 41-56		Dum. 22 d. Rusali Ev. Mat. XXI, 15-22
7 L	Cei 33 muc. din Meletina	Ernest
8 M	† Sf. Arb, Mih. și Gav. (S. naț.)	Godfroy
9 M	Muc. Onisifor și Pofirie	Ded. Lathan.
10 J	Orest, Olimpia, Erast	Florentina
11 V	Muc. Mina, Victor și Vichentie	Martin Papa
12 S	Ioan cel milostiv, Patr. Alex.	Rene
13 D	Sf. Ioan Gură de Aur	Stanislau
Dum. 25 d. Rusali, gl. 5 v. 22 Ev. Luca X, 25-37		Dum. 23 d. Rusali Ev. Matei IX, 18-26
14 M	Ap. Filip (incep. post Crăciun)	Veneranda
15 M	Gurie, Samona, Avid	Gertruda
16 M	Ap. Ev. Matei	Eiima
17 J	Sf. Grigorie Taumaturgul	Grigorie
18 V	Muc. Platon și Romano	Anda, Mandiu
19 S	Proc. Obadia	Elisabeta a Ung.
20 D	S. Procli și Grig. Decapoliul	Edmond
Moast. în Mânăst. Bistrița (Vâlcea)		
Dum. 26 d. Rusali, gl. 6 v. 2 Ev. Luca XII, 16-21		Dum. 24 d. Rusali Ev. Matei VII, 23-27
21 L	† Intrarea în Biserică	Intrarea în Bis.
22 M	Ap. Filimon	Cecilia
23 M	Sf. Amfilochie	Clement
24 J	Clement Romanul	Florea
25 V	Muc. Ecaterina	Caterina
26 S	Sf. Stelian și Alipie	Victoria
27 D	Muc. Iacob Persul	Oda, Marg. de Sav.
Dum. 30 d. Rusali, gl. 7 v. 2 Ev. Luca XVIII, 18-26		Iniția Dum. Advent. Ev. uca XXI, 25-33
28 L	Cuv. Ștefan cel Nou	Sotenes
29 M	Paramon și Filimon	Saturain
30 M	Sf. Andrei	Ap. Andrei

**Câteva date
statistice**

După statistici oficiale. — românești, rusești și ungrești, — țara noastră, între 1908-1912, avea o populație evrească de 718.173, repartizată astfel: Vechiul Rezat 241.088 suflete; Ardealul 166.514 suflete; Basarabia 267.856 suflete; Bucovina 102.715 suflete.

După o statistică oficială din anul 1774, populația Bucovinei era la acea vreme de 75.000 de suflete împărțite astfel: 63.700 români; 8400 ruteni; 526 ijdani și 2374 alte naționalități.

După cea din 1910: 273.254 români; 305.001 ruteni; 102.919 ijdani și 118.842 alte naționalități.

Într-un secol și jumătate, pe cînd românii n'au sporit nici de 5 ori, ijdanii s'au înmulțit de 196 de ori!!

Iată populația cătorva orașe din „dulcea” Bucovină, la 1910. Cernăuți: 13.440 români și 28.613 ijdani. Gura Hmorului: 708 români și 2.050 ijdani. Vijnița: 10 români și 4.317 ijdani. Rădăuți: 4.455 români și 6.940 ijdani.

DECEMBRIE

ORTODOX		CATOLIC
1 J	Proor. Naum	Eloi, Filaret
2 V	Proor. Avaxum	Aurelia
3 S	Proor. Sofonie	Xavier
4 D	Muc. Varvara	Varvara
Dum. 27 după Rusali, gl. 8 v. 3 Ev. Luca XIII, 10-17		Dum. 2 Advent Ev. Matei XI, 2-10
5 L	Cuv. Sava cel sfințit	Crispina
6 M	† Sf. Nicolae	Sf. Nicolae
7 M	Sf. Ambra și m. Filof. (m. la Arg.)	Sf. Ambrozie
8 J	Cuv. Patapie	† Neprih. Zămisli.
9 V	Zămislirea Sf. Feocioare	Leocadia
10 S	Mina, Ermogen, Evgraf	Valeriu
11 D	Daniel Stălpnicul	Daniel, Damase
Dum. 28 după Rusali a Strămoș. gl. 1 v. 4. Ev. Luca XIV, 16-24		Dum. 3 Advent Ev. Ioan I, 19-28
12 L	Sf. Spiridon al Trimitundei	Corentin
13 M	Muc. Eustapie, Evghenie și Lucia	Lucia
14 M	Muc. Tirs și alții	Njeaziu. Post 4 t.
15 J	Muc. Elefterie	Miesniu
16 V	Proor. Agheh	Adalada (post 4 t.)
17 S	Prooroc. Daniel	Olimpiad (post 4 t.)
18 D	Sevastian și Zoe	Grațian
Dum. Înaintea Nașt. Domnului, gl. 2 v. 5, Ev. Matei I, 1-24		Dum. 4 Advent Ev. Luca III, 1-6
19 L	Muc. Bonifaciu	Timoleon
20 M	Ignatie Teoforul	Dominic
21 M	Iuliana și Temistocle	Ap. Toma
22 J	Anastasia	Cristian
23 V	Cei 10 Muc. din Creta	Victoria
24 S	Sf. Eugenia	Ermina (post.)
25 D	† Nașt. D-lui n. Iisus Hristos	Nașterea D-lui
Nașterea Domnului. Slușba din Minci, Ev. Matei II, 1-12		Nașterea Domnului (Noel) Ioan I, 1-14
26 L	† Soborul M. dl. și Sf. Nicod.	† Sf. Ștefan
27 M	† Sf. Ap. și Arhid. Ștefan	† Ioan Evang.
28 M	Sf. 20.000 Muc. arși în Nicom.	Sf. Inocențiu
29 J	Cei 1.000 prunci arși de Irod	Eleonora
30 V	Muc. Anisia	Sabin
31 R	Prea Cuv. Melania Romana	Silvestru Melania

Sfarmă-Piatră către Împăratu-âl mic

— Cum odinioară Neagoe Vv. către „dulcele” lui Teodosie —

Intre Voevodul Mihai și Sfarmă Piatră este o prietenie mai veche, din basm. S'au cunoscut, dacă nu mă înșel (poate să mă înșel eu, dar e Crăișorul care știe sigur...) într'o noapte vătuită de iarnă la Sinaia, când dormeau urșii în bărgol și lupii cu scufite roșii își jucau umbrele pe terasa Castelului Peleş. Când mai erau de față cu cozile făcute sorcovă multe vervețe și un mistreț cu coamă de argint și o turmă de iepuri blânzi sub comanda unui cerb cu coarne de brazi. Cerbul își rupsepe un picior și Măria Sa plângea. Atunci Sfarmă Piatră se înduioșă de lacrimile Prințului și hotărîndu-se bucuros să-i vină în ajutor, sări din culme în culme și merse și merse până ce ajunse acolo unde se bat muntii în capete, la isvorul de Apă Vie. Pe smeul care păzea isvorul, cu un ochi în frunte și cu buzduganul de tuci la brâu, îl îngropă în pământ până la umeri Uriasul și luând Apă Vie în pumn porni ca vântul înapoi la Castel călare pe un armăsar sirep luat din hergheliile smeștei. Spălat cu apa fermeată, piciorul cerbului se lipi la loc. Prințisorul se înveseli și rămase prieten cu Sfarmă Piatră, care îi darui și sirepul...

Prieteni așa dar la cataramă. De aceea, Uriasului care este năzdrăvan dar are și fulger de înțelepciune în tâmplă, îngăduie-i Principe, astăzi când ești flăcău și privești de pe umărul lui spre Soarele care te inmoale în lumină, îngăduie pumnului care ți-a vindecat cerbul de basm al copilăriei, să-ți aducă acum câte ceva din comorile românești pe care el le păzește precum smeul din altă tărâmură isvorul cu Apă Vie.

Sunt „învățăturile” lui Neagoe-Vodă către prea „iubitul și dulecele” lui fiu, Teodosie Voevod. Uite-le.

Să fi creștin cu fapta, să iubești pe Hristos și biserica lui, căci „stă lumea înaintea lui Dumnezeu ca o picătură de ploaie în streșina casei”. Să fii Domn vrednic. Să judeci drept. Să înveți cum se fac războaiele. Să nu rănești devotamentul credincioșilor căci inima omului e ca sticla: dacă sticla deaci se sparge, cu ce o vei căpă? Să-ți alegi bine sfetnicii și să-i cântărești îndelung, fiindcă omul e lichea „este ca porumbul: unde se află grăunțe mai multe, acolo fuge”. Să fii tu stăpân în țară și nu mai mulți, căci „vai de Domnul acela ce-și dă cinstea altuia și vai de țara care o stăpânesc mulți”. Să creștii din pomul neamului „nuellele cele uscate care nu fac rod”. Să fii bun „să nu fie adesea ori păharul tău plin de sânge de om” fiindcă „sângele omului nu este ca sângele vitelor sau al altor fiare, sau al păsărilor. Să ocrotești pe cei „care i-a dat Dumnezeu sub mână ta”. Să știi că țara așteaptă totul dela mîntea Ta căci, mîntea Ta este steagul trupului” și ea „stă în trupul omului drept ca și cum stă steagul în mijlocul războiului și caută toată oastea la steag”. Să cinstești soții și din când în când să te veselești după datini că și asta este în cinstea țării: adică să nu fie Domnul schivnic ci „băuturi să scoți de unde veți avea mai bune și mai dulci”. Să fii viteaz că mai bună este moartea cu cinste decât viața cu amar și cu ocară”. Să nu faci cum face cucul care-și pune ouăle să le clocească alte păsări și cântă, ci să fii „ca șoimul și ca șoimul păzește cuibul său, ca șoimul are altă pildă”. Cam atâtea. Crăișorule, Să trăiești un veac și să fii înțelept. Căci „tu ești stălpărea înflorită a neamului, de care pururea se vor umbri și se vor răcori ochii lui”.

Să fii sănătos.

Al. Gregorian

S. Regele Carol II și Măria Sa Mihai Voevod de Alba Iulia

Julietta

Iisus prin grâu

Nichișor Crainic

Prin grâul copt, pe unde-aleargă
serpuitoarea mea cărare
Ce scapătă departe 'n aur
de glorioasă inserare.

Mi s'a părut că treci, Iisuse,
precum treceai pe vremea ceea
Gustând în mers prietenia
pescarilor din Galileea.

Pe părul tău, incununându-l,
jucă o flacăară bălaie
Și soarele muiă veșmântul
drumeților în vâlvătaie.

Vorbiai... și inimile toate
Se aninau de vorba ta
Și le purtai ca o podeabă
de ciucuri prinsă la manta.

Că vorba ta era mai dulce
ca rodiile din Edom
Și 'nomeniă dumnezeirea
și îndumnezeiă pe om.

Treceai... și sângeră în tine
prigoana crudelor sinedrii.
In zări vă așteptau giganticii,
cu crengi ocrotitoare, cedrii.

Iar eu părea că merg în ceata
de ucenici și ucenice
Și sfarăm și eu, pentru cină,
cu palmele-amândouă spice.

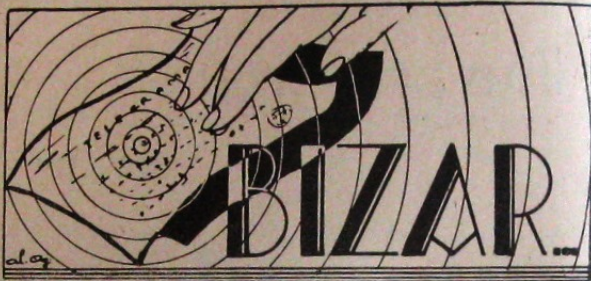
Eram, socot, prea mult al lumii
și prea puțin al vrierii tale
Că pământeană grijă, Doamne,
m'a 'ntârziat, stingher, pe cale.

Pe-acelaș galben grâu coboară
acelaș glorios apus,
Dar n'aud vorbele-ți pe care
evangelistiții nu le-au spus.

Trecură veacuri, și cu ele
că treci din nou mi s'a părut
Și-ți caut urma luminoasă
în lutul moale s'o sărut.

Din volumul de poezii
„TARĂ DE PESIE VEAC”

— Și totuși nu mă pot dumeri...

Cuvintele parcă fură schincite în gâtul lui Oană. De câteva ore încerca fără nici un rezultat să afle pricina care l-a adus în încăperea asta adâncă și plină de egrasie. Își da seama bine cum se încurcase lucrurile, își reconstitua toată întâmplarea — destul de ciudată — dar nu putea înțelege cauza adâncă, motivul pe care să-l legitimizeze conștiința sa, vina care totuși trebuia să existe, chiar independent de angrenajul întâmplării în care este prins. Ba, sorbit de văltoarea gândurilor, nu dăduse nici o importanță singurului om din aceștia încăperei, un tânăr cam de vârsta lui, cu părul roșcovan și pistruiat pe față, indiferent de trândav.

Lumina celor două ferestre, înghesuite oblic în creștetul zidului din fața lui Oană, se istovea, înfricoșându-l. Și niciun sgomot, nici o mișcare! Și omul acela tăcea!

— Poate știi d-ta ce e cu mine, zise Oană în cele din urmă, apropiindu-se de el.

— De unde să știu eu, răspunse cel tolănit. Oii fi omorît pe cineva sau poate ai furat ceva!...

— Cum? Samăn eu a criminal, stimate domn?

— Hă, ce vorbă, rânji străinul. Crezi că așa vei putea să-i păcălești păștia? Știu ei bine că sunt și criminali care fac impresia de oameni cinstiți.

Oană se clătina. Peste turburarea lui sporită mai mult de încercările făcute până aci ca să o înlăture, căzura grele vorbele aștepta atât de jicitoare.

— Domnule, dacă e vorba, nu ești d-ta judecătorul meu, și să nu crezi că sunt aici pentru aceleași fapte care te-au adus pe d-ta.

— Adevărat, zise cel trândav, ridicându-se ca o amenințare în fața lui Oană. Faptele d-tale pot fi mai grave decât ale mele.

Oană își mușcă buzele. Atâta acuzare îl îngrozea. Și ca să nu mai audă vorba aceea ce i se mișca prin creeri ca o lamă de fierăstrău, părăsi colțul din fund și se apropie de ușe. Își potrive spatele pe zidul umed și, rezămat așa, blegii ochii în fundul tavanului.

Amarnic îl turburase această situație în care nu bănușe niciodată că ar putea cădea. Fusese până aci un om cum se cade. Își făcuse o normă statornică din a-și potrive într'un acord ideal năzuințele sale cu regula moralei creștine și a dreptului. Inamorat de acest fel de viață, își împletise pasiunea lui pe băncile universității cu teoretizările justiției metafizice, al cărei serv se socotise din chiar clipa plină de extaz a începutului, când, cu mers de ederă, se cățăra fantastic pe scara unor gânduri de dincolo de lume. Și cu toată asprimea lipsurilor, Oană biruise. Biruise poate mulțumită și avântului care îl mâna să răscumpere umilințele prin care trecuse părintele său, un biet slujbaş de ultimă însemnătate la prefectură. N'a trăit bătrânul să-l vadă la bară, dar cu siguranță s'a resimțit în tot târgul vântul cel nou pe care îl aducea insetoșarea de dreptate a acestui tânăr.

— „Ca să scoatem în evidență rezultatele civilizației și ale culturii care au costat truda a mii și mii de genii, trebuie să dovedim odată că și societatea acestui târg este organizată pe alte principii, decât pe dreptul celui mai tare”. Era un accent de revoltă prin care stigmatiza, deseori, în pledăriile sale, tăriile perverse ale celor cu suprafață nemeritată. Din această pricină i se zicea: revoluționar.

— Ei, domnule, se închide parcul.
— Cu atât mai bine: voi dormi liniștit...

(The Humorist)

anarhic, bolșevic, dar nepăsarea lui rumenea frumos ofilitele figurile ale adversarilor. Nu făcea niciun fel de politică și îi plăcea dreptatea.

Profesorii dela București, încă de când era student îi recunosceră o minunată putere de înțelegere a dreptului și aprecierile lor sporiseră personalitatea lui Oană, de aceea chiar când îi frapase antinomia dintre idealurile dreptului și practica lui, nu abdicase. Ba mai mult, se îndemna în apărarea celor nevoiași, făcând din profesia lui un adevărat apostolat. Totuși, epitetele dușmănoase, datorite de inteligența confrăților, îl fixaseră într-o atmosferă de grea suspiciune, iar cei dela poliție, deși fățiș îl îndotau cu un respect exagerat, îi ținea la curent o fișă cu toate actele „suspecte” dictate de imaginație târgului cleveitor.

Cândva vor fi de folos și, poate, chiar astăzi. Într-adevăr Oană ieșind către seară să-și facă plimbarea obișnuită, nici nu se depărtase bine de casă, când s'a pomenit oprit de un agent care îl poftea la poliție. Aci, fără mult ocol, i s'a spus anume că astăzi de dimineață adepărut dintre hârtiile aflate pe biroul prefectului o lungă telegramă cifrată, primită dela misterul internelor, al cărei conținut încă nu fusese aflat. Era bănuit el, și cu destul temei, pentru că azi de dimineață fusese în audiență la prefect și până să vină acesta se aflate singur în cabinet, tocmai când telegrama se găsea pe birou. Apoi, însuși prefectul își aduce bine aminte că, intrând, l-a găsit într-o poziție foarte incomodă, deasupra mesei, în loc să aștepte liniștit pe scaun. Șeful de cabinet, și el, adevărte că a constatat dispariția telegramei îndată ce a plecat Oană, dar a făcut imprudența de a nu divulga nimic până nu-și verifică alte presupuneri. Totuși, în cele din urmă a rămas fixat asupra lui Oană. În sfârșit, la toate aceste probe evidente se adaugă părerea autorităților competente despre aerul suspect al individului care nu este exclus de a fi un dușman al siguranței statului.

Surpins ca de o glumă produsă la colțul de stradă Oană, la început prinse a râde, dar polițaiul smucindu-și sfârcul mustăților lustruite cu grăsime, îl preveni sever:

— D-le avocat, la noi nu se râde de asemenea fapte. Te rog să-mi răspunzi la întrebare: de ce ai fost astăzi la d. prefect?

Ha, ha, ha, făcu Oană amuzându-se: prea sunteți curios, d-le polițai...

— D-le, cer seriozitate, nu'nțelegi? se răsti de data asta cu roșată multă în fălcii, omul legilor.

Ei drăcia-dracului, da'ce, aici ne jucăm?

— Crezi că faci altceva? răspuse Oană cu cel mai blând ton. Te joci și în joaca d-tale ai ținut morțiș să mă bagi și pe mine. Ai trimis un agent să mă caute, m'ai luat de pe stradă și m'ai adus în fața d-tale silindu-mă să-ți țin tovarășie jocului...

Polițaiul, isbind nervos în butonul de pe masă, îl întrerupse energic:

— D-le avocat, nu uita că legile acestei țări nu sunt făcute spre a fi batjocorite de d-ta. În aceeași clipă, soneria aruncă pe ușă, într-o tuțeaă automată, un sergent.

— Băete, răcni stăpânul la el; chiamă aici pe d. director, subdirector, comisarii, subcomisarii și tot personalul instituției ca să ia act de scandaloasele declarații ale individului.

Și într-o clipă camera fu populată cu figurile speriate ale subalternilor. Zăpăcit de o complicitate atât de vastă, Oană scoți să spună ceva ca să arate că e străin cu totul de invinuirea ce i se aduce.

— D-lor, ceea ce faceți cu mine e cea mai gravă ofensă. Vă declar că n'am nicio cunoștință de acea telegramă cifrată și că la d. prefect am fost într-o chestiune de interes profesional. Cu toate că nu sunt obligat să v'o spun dv., o fac pentru că vă vad prea zelosi. Măine asist într'un proces de divorț pe o nenorocită de femeie al cărei soț e în serviciul d-lui prefect. Și trebuind să evit de data aceasta lipsa lui dela judecată — un sistem de care a abuzat îndelung procesul — m'am dus personal la d. prefect, rugându-l să-l forțeze cu autoritatea d-sale ca să nu împiedice acțiunea de luminare a justiției. D. prefect și-a arătat toată sollicitudinea și am plecat.

Polițaiul ascultase mișcându-și încrețiturile frunții în contracțiuni dintre cele mai laslii. Apoi, nesatisfăcut de vorbele lui Oană, glăsu în acelaș ton grav.

— Ceea ce vrei să spui d-ta față de acești vigilenți păzitori ai ordinii publice am aflat și noi din primul moment. Iți cerem, însă,

RĂZBOIUL DIN EXTREMUL ORIENT

Chinezul — Imi
displace, dar sunt
conștrâns să bem-
bards Sangaul!

Japonezul — Asu?!
Atunci voi re-
curea în retrăsa-
lor even'm nte,
vol da ordn sa
noastre vor bem-
bards Sangaul!

Englezul — Cu
armare & alina-
tura, situație
impune bombar-
darea Sangaul!

Francezul — Ac-
tuală situație
impune bombar-
darea Sangaul!

Americanul —
Pentru a proteja
interesele ameri-
cane, am decis să
bombarдем San-
gaul!

(Il traversa delle idee)

să ne spui adevărul, că d'ăia localul ăsta se chiamă poliție și d'ăia te-am adus aci, înțelegi?... Știm noi... ce ne spuseși acum sunt vorbele cu care ți-ai făcut drum la prefect, știm lucrul ăsta... pricepi? Noi vrem să aflăm secretul lor, mă înțelegi?

— Ești dobitoc! răspunse scurt și frumos articulat Oană, vroind să-i curme grosolănia. Omul ordinei la început ridicase pumnul ca să-i opue riposta argumentului său, dar răsândindu-se își trase mâna cu remanere, bălăbăind subit:

— Inhide, ... inhide-l... inhideți-l!

— Nu uita, răsună curajos glasul lui Oană în vreme ce agenții îl înfășeau de unde nemereau, că am mare trecere pe lângă primul ministru. I-am fost student și m'a iubit ca un părinte....

Dar în câteva minute Oană se văzu în camera de sub pământ și auzi cum lacățele se închideau grele peste ușa de fier, zăvorându-l ca într'o apă turbure. Și în grota aceea par'că începu să-și piardă părerea despre sine.

* * *

Se făcuse o noapte groasă în camera făcătorilor de rele și Oană, ne mai putându-se ține pe picioare, își deslipi spatele de răceala zidului, cocoloșindu-se pe vine. Se ineca într'un amestec ciudat de gânduri viermănoase. Când ajungi la o asemenea înjosire, însemnează că valoarea ta de om ți-a fost strivită. Nu mai poți fi nici când ce-ai fost. Odată scos din rândul oamenilor cu atâta meșteșug, nu vei mai găsi în tine puterea cu care să-ți recapeți locul. E asemenea fațetei nesocotite a unui copil, care voind să vadă cât poate fi de grațioasă oglinda în împrejurări deosebite, o sfarmă. Pe urmă încercările de a o readuce la buna stare, rămân neputincioase. Ba nu: se poate reface într'o altă viață; lucrurile toate trec prin mețempshoză. Dar omul? Cine mai poate să-l recompună, să-i adune înșurșirile pe cari mii și mii de ochi le-au jefuit? Cine să te scoata alb ca omătul din mocirla în care ai fost îngropat, silit, până în creștet? Cine să steargă vorbele ticăloase ale polițaiului și rostogolirea asta? Cine?!...

— „Dumnezeu”!...

Oană își scăpără ochii ca doi luceferi și vru par'că să-și cuielea de pe buze cuvântul tresărit din adâncul sufletului: „Dumnezeu”, „Făcătorul de minuni”. Apucându-se dărz de ideea aceasta ce-i lumina toată ființa, găsi nimerit să-și facă o imputare aspră pentru atâta uitare.

— Nici vorbă că da: Dumnezeu. Cel dintâi și cel de pe urmă liman. Eterna speranță. Făcătorul de minuni. Făcătorul lumii. Ce ticălos am fost.

Nu era acesta un gând impus vremelnic de imperativul salvării, ci tocmai convingerea adâncă a sufletului din Oană. În casa unde se năcuse, Dumnezeu fuses o ființă reală. La început numai în zugrăvelile icoanelor, apoi în lumina soarelui, în scăpărarea stele-

lor, în zămbetul primăverii, în omătul și Moș Crăciunul iernii, în toate burenile și în pâinea ce se frângea la masa lor; pe urmă în bucuriile pe care copilăria lui începea să le simtă, ... în lume în tot, și, când se deșteptase bine, îl pipăise cald în sufletul său. Se înrădăcinase în el ideea nestrămutată a unui Dumnezeu bun care ocrotește pe cei ce se roagă Lui, de aceea în fiecare seară, înainte de a cădea în brațele somnului, copilul acela făcea o rugăciune lungă și plină de căldură, însuflețindu-se în ritmul crucilor ce și le pristornicea adânc în ființa lui. Rugăciunea i se impuse în rostul vieții ca o necesitate de prim ordin, căci numai într'o închinare desăvârșită în fața Domnului poate fi aflată fericirea, iar prin îngemănare cel ce iubește este iubit. Apoi cum poți aștepta ceva fără să ceri și cum poți cere decât rugându-te cu toată dragostea sufletului tău?...

Gândurile acestea au rămas neschimbate până în ultimul moment și trăia atât de firesc în convingerea lor, încât pentru Oană rugăciunea devenise o practică de fiecă clipă. Așa cum brahmanul își face din viață un extaz mistic, năzuid la o confundare în Brahma-Atman printr'un exercițiu static al voinței ce-l supune atenției divine, tot așa Oană, căzuse sub stăpânirea unei reguli imperative, încât, la școală, pe stradă, acasă, sau ori unde s'ar fi găsit,

— Ce caută aceste negrese aici?
— Vor să studieze dansurile indigene la noi.

(Judge)

nu se sfia de a face repede o cruce ducând la buze, cu un gest discret, cartea de rugăciuni pe care o ținea în buzunarul din dreptul inimii. De multe ori fusese batjocorit pentru deprinderea lui de colegi răutăcioși și dacă la început se clătinașe rușinat, isbutise, totuși, sub îndemnul duioase ale mamei să se impue cu această diferențiere în ochii tuturor, mângâindu-se cu lauda resemnării. Mai târziu, în epoca adolescenței, dându-și seama că exteriorizarea prea stăruitoare sunt socotite ca exagerări sau disproporții mintale, renunțase la manifestările incomode, dar își păstrase neștirbită credința, cu atât mai mult cu cât se vedea ridicându-se uimitor de repede și fără vre-un sprijin omenesc. Iși da seama că orice biruință ar putea foarte bine să fie o înfrângere, orice bucurie o mahnire și cu toate acestea pentru el se păstrase o consecvență a binelui. Cine i-l oferise cu o regulă af de statornică? Dumnezeu, susținea Oană, convins de valoarea absolută a adevărului. Depănarea acestor gânduri apărșine în sufletul lui o lume de raze și deschidea un drum al speranței care să-l scoată din rostogolirea în care se afla.

— Doamne, biruște întunerecul și ocrotște-mă...

Și pe piept își întipări o cruce, apoi alți și încă multe la rând. În vremea asta întrezări, printre mișcările brațului, o amintire scăpărând ca o scântee în goană, și tresări incremenind cu degetele lipite de frunte.

— Așa... m'am dumerit... zise ridicându-se. Auzi, domnule? M'am dumerit. Am aflat cauza adevărului care m'a adus aici. Nu este ceace îți închipui d-ta. Aseară nu m'am închinat; am uitat sau... m'a prins somnul așa... nu știu cum, nu știu de ce...

— Și ce e cu asta, răsă cel tolănit.

— Cum nu pricepi? Prin asta eu am uitat de Dumnezeu, d-le...

— Și El te-a uitat pe d-ta.

— Vezi că știi, zise Oană cu licărire. Nici nu se putea altfel. Căci dacă, de pildă, cineva ar scoate o zi din succesiunea regulată a zilelor și nopților, atunci orice catastrofă ar fi de neînălțurată și bine motivată. Ceace iiese din regulă se chiamă accident, nu-i așa?

Omul pistruit și cu părul roșcat apărșine un muc de lumânare

MILITIELE DELA MADRID

Comandanta. — Dă-mi raportul!
Caporala. — Supravețuitori 24,
disparați 36, morți 23, nașteri 22,
avortaji 76!
(Lu. Rita Meschino)

ale cărei palide raze se linsăra ca niște pete galbene-murdare pe zidurile închisoarei. Lumina surprinse pe Oană în mijlocul odăii făcându-și cruci drepte între urmele lui lați.

— Sunteți poate un călugăr caterisit, zise în batjocură cel care făcuse lumină.

— Doamne întărește-mă, sfărâiră cuvintele pe buzele lui Oană. Apoi:

— Nu sunt decât un credincios, un soldat al Domnului Dumnezeu nostru...

— Dar dacă acest Domn Dumnezeu nu e decât o închipuire a d-tale?

— Nu ești cuviincios d-ta, se revoltă Oană. Inchipuirea aceasta conduce către bine milioane de suflete. N'ai simțit-o în viața lumii, în ceace ești, omule? În toate câte se vad și nu se vad.

Punând mâna îndrăzneț pe umărul roșcatului, Oană aplecă ca o umbră, își apăsă glasul în golul acela murdar:

— Ceace numești d-ta închipuire este mai presus de orice, este Dumnezeu, Unicul, fără început și fără sfârșit, fără determinări... pe care îl cunoaște numai în această plămădire. Este neștiința mai mare decât toate științele prin care ne îndumnezeim noi, cum Dumnezeu în ipostaza fiului s'a umanizat.

— Prea multe vorbe nejusti ficate, se amestecă roșcovanul.

— Justificări nu se pot și nu trebuieesc date acestei credinți.

Mulțumește-te a constata cu mintile d-tale, că Dumnezeu este muzica totului, armonia generală a lumii. Nu vezi că fiecare punct al existenței este un sunet care întregeste toată orchestrația? Și apoi cum admii o gravitația a pământului pentru corpuri, tot așa trebuie să admii și una a cerului pentru suflete!

Roșcovanul se ridică, gâldând în ochi lui Oană:

— Dacă totul ți se pare atât de muzical, de ce nu-ți convine situația pe care o ai acum?

Pentru că nu m'am închinat, se grăbi Oană aproape în neștire, voind să înăbușe cruzimea cu care cel pistruit îi necosecotea credința.

VOCEA SĂNGELUI

— Și Iehova îi făcu lui Adam cadou o femeie...

— Cadou?! Dar de ce nu i-a vândut-o pe bani, papa?!

(Le Rita)

— Prostii... răsă protivnicul în vreme ce Oană, cu ochii speiați îndreptați către fundul tavanului, măsurându-și cruci drepte și rezezi, își ciocotea pe buze o rugă improvizată.

Eu, d-le, nu pricep frământările astea ale d-tale. Nu pentru faptul că sunt de altă credință le detest, ci pentru că mi se par niște semne neroade...

— Străbunii d-tale nu s'au închinat ?

— Ei au fost evrei, iar după actul de naștere pot fi scoțiti și eu în rândul lor.

— Dar și voi credeți în Dumnezeu...

— E adevărat. Dar Dumnezeuul nostru n'ar putea fi asemuit din unele puncte de vedere cu cel al căruia îi faceți voi mlădieri de spinare. A fost o vreme când Dumnezeu însemna ceva. Creștinismul, însă, găsindu-l în persoana Nazarineanului, căruia exaltații i-au inventat un mormânt miraculos ca să zăpăcească omenirea, creștinismul asta al vostru a alungat pe adevăratul Dumnezeu. Nici nu va dați seama cât sunteți de ridicoli...

Oană, cu fața crispată, privea întepenit și speriat ca la o descărcare de trăsnete.

— ...pentrucă vă închinați la trei Dumnezei cărora le-ați mai adăogat și o femeie. Sigur, nu se putea altfel decât inchipuind o familie și un menaj în toată puterea cuvântului...

În închisoarea care seamănă cu o peșteră se făcu liniște, iar lumânarea își măcina în pâlării letargice ultima idee de lumină, adunând din unghere petele fosforescente, ca niște cărpe galbene ce s'ar fi carbonizat în câteva clipe. Oană, ca și cum ar fi întârziat într-o indecență jignitoare, se puse cu zor să mai facă o rugăciune, pronunțând cu înfierbântare cuvinte de mântuire și laudă Domnului. Era hotărât să nu mai vorbească nimic cu cel ce-i palmuia așa de brutal simțământului lui și se retrăsese iarăși în locul de lângă ușă. Dar glasul roșcovanului nu-i dete pas :

— Eu cred că rugăciunile astea, și semnele ce le faci pe burta nu sunt decât manifestările unei boli ereditare, pe care voi o numiți religie. Un defect al minții prin care ești tiranizat să condiționezi toate realizările de gimnastica asta ciudată pe care o faci și răsă răutăcios cu hohotul celui ce se satisface printr'o cruzime.

Oană gândea la minunea prin care sălbatele prigonit al creștinilor, rabinul Saul, s'a transformat în blândul și bunul apostol Pavel, dar nu vru să i-o comunice vrășmașului. De sigur toate adevărurile pot fi stropite cu noroi.

Rămase mut câteva timp, dar neputând suporta năvala de indignare ce-i înecase sufletul, isbucni cu autoritate :

— Dar trebuie să știi d-ta că biserica creștină a scăpat de toate naufragiile și înversunările barbarilor, numai pentrucă îndeplinea o misiune dreaptă și dumnezească. Trebuie să știi, străine, că și civilizația de astăzi a rodit din lumina creștinismului...

— Uite, dacă mă convingi, mă ve câștiga și pe mine, făcu perșovovanul.

Oană se umplu de zâmbet.

— O, dacă ți-ai lăsa sufletul deschis, ai înțelege dece Lamartine spunea că Iisus a adus pe pământ cea mai rodnică și mai dumnezească doctrină ce a putut vreedată străluci înțelepciunii omenesti și ai simți alături de François Coppée, liniștea și pacea cu care acest genial bătrân murmură deschizând Sf. Evanghelie : „Deșbrăcâ-te de orgoliu, suflete, și înfățișează-te judecării lui Iisus, unde domnește suprema milă"... Deschide-ți și d-ta inima și ai să pricepi gândul lui Montesquieu că religia creștină, tinzând către o altă viață fericită, face totuși fericirea noastră pe pământ".

— Frumoase vorbe ; dar spune-mi, te rog, de ce te închini ?

Oană, însuflețit de marile adevăruri cu care își îmbogățise conștiința prin îndelungate lecturi și vesel că se putea folosi acum de ele, continua pe acelaș ton :

— Dece mă închin ? Pentruca totdeauna conștiința mea să fie prezentă în fața lui Dumnezeu, fără voia căruia nu se poate face nimic. Închinăciunea peetleuește printr'un act fizic credința și o afirmă cu tărie... Ce admirabil povățuște René Bazin : „Să nu-ți fie rușine să te închini ; omenirea a trăit douăzeci de veacuri prin credință și dela ea are tot ce are mai bun". Și dacă d-ta te-ai lăsa dus spre înălțimile acestei credinți, ai cunoaște speranțele și idealurile ce înmuguresc în sufletul pățimit al omului.

Goethe a înțeles cumplit de frumos această taină, căci zice el : „După cum smirna face să reinvie cărbunele, tot așa rugăciunea reinvie nădejtile lumii!"...

— Câte parale o fi luat Goethe dela

— Tovarășe, eu văd meru moartea înalntea ochilor..

— Te înșeli camarade: moartea este la spate..

(Guerrin Maschino)

papă ca să scrie cuvintele astea pentru lauda Vaticanului, — reședința inchipuirii bițelor noroade, rase roșcovanul. Apoi continuă cu glas amical:

— Ascultă-mă pe mine, prietene, toate religiile au fost create ca să suprimă libertățile celor mulți în favoarea câtorva. D-ta ești un om de prea multă bună credință și nu vrei să înțelegi temelia drăcească ce stă la baza lor. Dă-mi voie să-ți spun cine sunt și ai să mă crezi.

Și apropiindu-se de Oană îl luă de mână:

— Mă recomand Mose Leovinsohn, doctor în drept dela Oxford. Părinții mei au fost niște negustori cari au respectat întocmai talmudul, îndumnezeind pe Iehova și banul. Banul se aduna în hambarele lor cu cea mai desăvârșită prietenie, ceea ce vedea, dragă d-le, că părinții mei știuseră să i se inchine. Ciudad e faptul că cei doi Dumnezeui nu s'au înălțurat niciodată unul pe altul din conștiința lor. Dealtfel și la dv. e asemenea. La fiecare sârbătoare mare a legii noastre, tatăl meu împodobește templu cu odoare spre a aduce laudă și răsplătă carității divine.

N'am putut înțelege totuși, de ce banul nu se împrietenește cu alții, cari erau tot așa de buni servi lui Iehova, de ce unii erau pe trepte din ce în ce mai infericere și uneori suferea asprimea protestelor lui tată-meu care le scotea agoniselle în vânzare. Prefereințele lui Iehova pentru unii, m'au pus dela început în dilemă și lucrul l-am verificat ulterior. Terminându-mi studiile, m'am căsătorit cu o dansatoare de care m'am îndrăgostit la Paris într'un cabaret. Părinții s'au împotrivit și din această pricină mi-au dat o infimă parte din avere, iar restul au dăruit-o prin testament pentru facerea unui templu într'un oraș, unde consângenii lor erau lipsiți de o așa minunție.

Cât mi-au dat ei, abia mi-a ajuns pentru un an, rămânând să-mi asigur fericirea din ceace învățasem. A fost însă cu nepuțință, pentrucă iubirea de oameni, pe care în aparență o propovăduiește creștinismul vostru, a decedat sub rigorismul justiției. N'am câștigat nici un ban cu meseria mea, așa că poți înțelege de ce îți spun că ajunsese muritor de foame, ceace a determinat pe sotia mea să mă părăsească. Atunci am făcut o crimă. Și ca să scap de pedeapsă am vrut să-mi pierd urma, socotind să plec în ținuturile biblice, cu deosebire în Sușan, unde Evreei și-au trăit cea mai pilduitoare aventură, biruind pe regele Așaver numai cu înfiorările isterice ale unui trup de femeie. Purtam în mine aprinsă pofa crimei și mi se părea că locul acesta este cea mai aleasă patrie a pasiunii mele. Dar am fost prins. Justiția m'a condamnat, eu însă am evadat.

După asta m'ai fi putut găsi lucrător într'o spălătorie de rufe, murdară. Doi ani am stat aci cărând lăturile din albi și nu puteam înțelege de ce ajunsesem astfel, când avusesem altă destina-

ție. Am văzut atunci, dragă d-le, că nu-i nimeni care să-ți poarte de grijă, afară de pasul întâmplării, că omul trăește prin sine ca orice animal, cu deosebire că voiața care îl distinge i-a fost încătușată de pretinsa regulă a binelui. Arată-mi te rog cântarul care să-ți indice că unul este mai moral decât altul, sau că fapta cure — bună pentru d-ta, — are aceeași valoare și pentru altul. Zăpăceli. Iscodiri impuse nevoiașilor ca să-și trăiască umilțita cu însuflețire.

Când am văzut diferența de viață între cel care fusese și lucrătorul din casa cu lături, am înțeles toată perfidia ordinii morale, religioase, juridice — sau cum s'ar mai fi chemând. Și m'am convins că religia este ceace prietește fiecăruia, ceace te poate salva: crima. Uicide ca să câștigi teren și spațiu. Uicide ca să te afirmi. Uicide ca să înlesnești respirația pământului. Cumpără-ți fiecare plăcere și fiecare ideal cu o crimă. Iată religia pe care o practică cu statoricie și umblu din țară în țară să invrăjbesc lumea. Uneori poposec prin închisori ca asta, dar drumul îmi rămâne tot neted și curând îmi voi clocoti sângele în fierberea rusească. E pământul făduinții mele. De altfel doctrina mea nu este prea originală, căci de mii de ani o practică idoli multimi. Cine n'o adoptă să-i fie de bine că e un idiot, dragă d-le...

Oană răsuflă târziu în negrul egrasio al închisorii. Buimăcit de cele ce auzise, simți un glod imens pe inimă adus de o rostogolire ciudată, în vreme ce i se reproducea, luminos, în minte scena din cabinetul polița-

Cum se face o campanie de presă mondială.

(Der Stürmer)

ului. Înțelegese cu toată seriozitatea tragicul în care se afla și dându-și seama că e cu neputință să șteargă efectul dezastros al acestor clipe de înșirare pe care a fost silit să le trăiască, zise, mușcându-și par'că vorbele din inimă :

— Așa e... Vorba d-tale. Bună oară, ce caut eu aci? I-auzi c'am furat?... ce zicea c'am furat? Eu care mă dusesem pentru dreptate și numai pentru dreptate... Așa e. Goethe a primit bani dela papă... Să-i fie rușine. Da... nu ș' ce ziceai d-ta de ereditare... teoria aia că religia nu e decât o boală mentală e teribilă, pe o noare mea...

Ceva neobișnuit se întâmplă în mintea lui.

— Ce caut eu aici? Ce caut aici, ce caut, ce caut?

Și Oană țipă nebușește silabisind cuvintele cu accente puternice, până se înghemui pe genunchi, înăbușit de un pășind greu.

— Tocmai la asta mă gândeam și eu, zise roșcovanul.

Par'că se învârtosea ceva în conștiința lui Oană chinându-l ca o paralizie. Către târziu, incremenii cu sbuciumul pe tămplă intr'un somn crâncen. Roșcovanul sforăia în colțul lui și Oană își înfrâșe somnul cu el. În adâncul închisorii părea că zăceau două cadavre cărora nimeni nu le mai purta de grijă.

Totuși peste zidurile ei lucrurile se liniștiseră.

Prefectul, înainte de a se culca, descoperise pe masa de noapte telegrama cîfrată, pusă de șeful de cabinet care o găsise la dânsul acasă, îndată, de cu seară. Și cum nu știa nimic de pășaniile lui Oană, omul conducerii mulțumit se culcase și el, cu gândul ca mâine dimineață să înștiințeze poliția printr'un telefon...

Oană s'a deșteptat chinuit groznic. Visase că cineva i-a luat capul în mâini și i l-a clătinat mult și rău, încât pe la urechi i-a curs o apă verde care a acoperit tot pământul. Trezindu-se, își pipăi capul și apoi căzu în genunchi, înfricoșat :

— Doamne Iisuse Christoase, Sfinte Dumnezule Maică Prea curată și pururea Fecioară Maria, luminează văzduhul și ajută la toată lumea, ajută-mi și mie, ajută la toată lumea, ajută-mi și mie, ajută...

Parcă-i scăpărau buzele așa pronunța de repede cuvintele și mâna făcea crucile văjăind.

Vru să înțeleagă unde se afla, dar rostul gândurilor i se incurcase și capul îi plesnea.

Pe cele două terestruici, înfipite sub urechia tavanului, începuse să curgă borea luminoasă a dimineții din cerul ce se albăstrea sub înșepăturile unui soare ascuns. Ochii lui blegiți de sperietură găsiră pe roșcovanul adâncit în somn și își făcu cruce

Ceva îi licări în creier și, tocându-și între dinți un deget, zise subit în sine, zâmbind idiot:

— Acesta e asasinul... fiul diavolului, despre care îmi spunea mie atunci călugărul acela : să-l ucizi când îl vei dovedi. Acesta este el, care nici pe Christos nu a voit să-l cruce... Doamne iartă-mă... Eu m'am dus pentru nenorocita aceea și el a ucis-o...

Și privind pe cel ce dormea, ochii i se măreau în rotoace largi, desfigurându-l. Toată închisoarea se învârtea cu pământul, iar el semăna cu un trunchi crescut în mijlocul cărămizilor.

Erau vechi zidurile acelei pivnițe și multe învârtituri ieșiseră din înșepenitura lor. Oană merse clătînându-se și, dibuind câteva pe la încheeturi, își încarcă brațul. În mîntea lui se precipitau săngeros de anarhic cuvinte fără sens :

— Auzi că muzicalitatea e o minciună, ca și cum ar fi melodie fără veac și veac fără melodie. Auziți cum defăima? Hă, hă, hă... Asasinul ! E ruda prefectului, omul poliștului, care într'adins l-a băgat peste mine, și e de origină diavol... Cum? Pământ? Nimic. Odată și gata !

Capul i se întorse și la stînga și la dreapta de parcă vorbea în sine cu o gloată mare de oameni.

— El ar fi vrut să mă ucidă, dar nu i s'a prins !. Ha, ha, ha, diavole !..

Merse apoi până lângă capul celui adormit, și aci, ridicînd brațul de cărămizi cât putu mai sus, le prăvăli peste capul acestuia. Mose nu mai avu putere să se scoale. Somnul îi fusese curmat brusc și infernal într'o lovitură de moarte. Nici nu putea să se deslușească, nici nu avea mai putea deștepta. Iși răsucea numai capul sub greul cărămizilor și urla înspăimântător.

Oană, speriat de svârcolirile și răcnetul roșcovanului, uitându-se la el cu milă, începu să-și facă iar cruce drepte între umerii lui lați, dar de data asta nu mai spunea nimic.

Era alb ca varul și par'că se lungise până în tavan. Gardianul, deșteptat de glas care țipa și mai îngrozitor, trânti ușa de perete și apărî în prag.

— E bizar, e bizar... da, da, toți suntem bizari... ce bizari... ce bizari...

Cuvântul „bizar” par'că dansa prin camera dirijat de mîna lui Oană, care acum făcea cruce în aer, repezi, înfiorător de repezi

Pan M. Vizirescu

„Sfarmă Piatră”

ABONAMENTE :
300 lei pe an.
175 lei pe 6 luni

Disolvarea lojilor masonice din Germania și Portugalia

Guvernul german a desființat prin legi speciale toate lojile masonice și cluburile rotariene din cuprinsul Reichului, iar averea lor imobiliară și cele peste două milioane mărci lichide găsite în „trunchiurile văduvei” au fost confiscate pe seama statului.

Aceeași măsură a fost luată în cursul anului trecut și în Portugalia. Un decret a dizolvat toate organizațiile secrete, iar în sedile masonice au fost înstălate muzeele revoluției naționale.

Pentru a elabora și aplica decretul antimasonilor care se compune dintr'un singur articol, lui Oliveira Salazar nu l-a trebuit decât o singură zi.

Proportia avocaților străini în câteva din barourile României

LĂPUȘNA :

129 români și 148 minoritari dintre cari 117 evrei.

HOTIN :

3 români și 42 minoritari dintre cari 39 evrei.

TIGHINA :

26 români și 41 minoritari, dintre cari 21 evrei.

ORHEI :

36 români și 38 minoritari, dintre cari 34 evrei.

ISMAIL :

24 români și 39 minoritari, dintre cari 14 evrei.

ARAD :

153 români și 123 minoritari, dintre cari 74 evrei.

BIHOR :

138 români și 183 minoritari, dintre cari 135 evrei.

BRASOV :

70 români și 98 minoritari, dintre cari 16 evrei.

CLUJ :

168 români și 115 minoritari, dintre cari 64 evrei.

HUNEDOARA :

72 români și 57 minoritari, dintre cari 24 evrei.

MUREȘ :

43 români și 98 minoritari, dintre cari 36 evrei.

SATU-MARF :

47 români și 98 minoritari, dintre cari 60 evrei.

SEVERIN :

68 români și 30 minoritari, dintre cari 20 evrei.

TIMIS :

142 români și 210 minoritari, dintre cari 101 evrei.

BUCOVINA :

1003 români și 794 minoritari, dintre cari 783 evrei.

Cultura „românească”

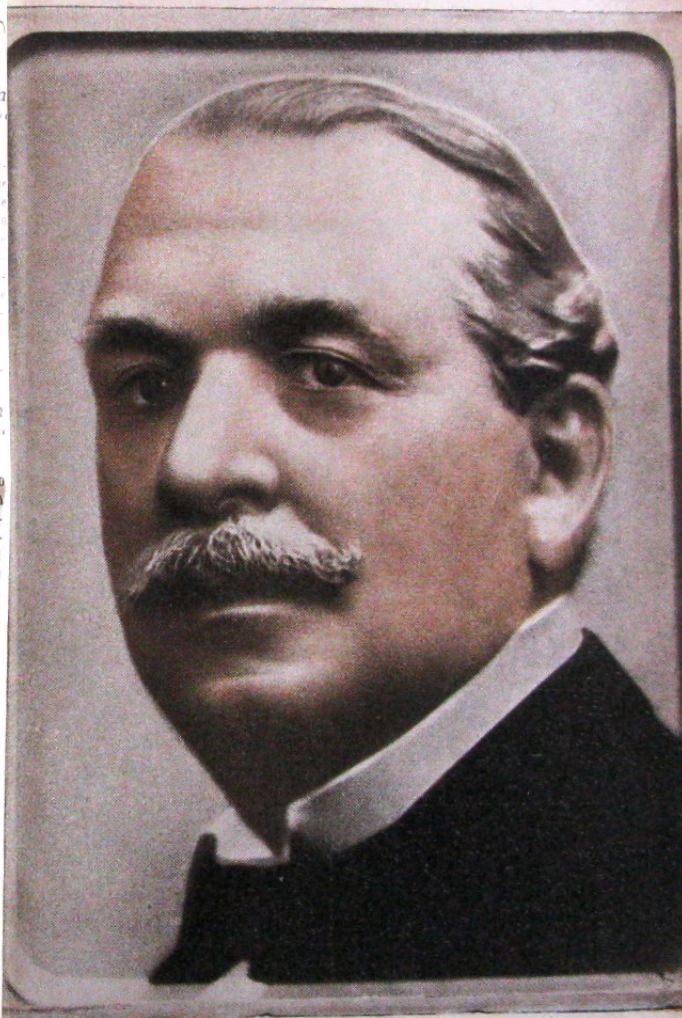
Din 2854 cărți de literatură, versuri, doctrine politice și sociale apărute în românește cea la 1938 încoace—, cu un total de 8.561.000 exemplare, 1708 sunt scrise de autori jidani, cea mai mare parte cu nume romanizate.

Presă „românească”

În publicistică, din 6520 gazetari, cităm în toată țara, abia 1415 sunt români. Restul — cu excepția câtorva minoritari — sunt jidani. Din 457 de publicațiuni, cotidiane și săptămânale sau reviste numai 80 sunt românești, restul de 373 fiind scrise de jidani.

Europa, Liga Națiunilor,
Japonia. (Nebelspalter)

D. STELIAN POPESCU

RESTAURANTUL PARCUL TOPA

(fost Dori) Piața Buzzești

Localul deschis toată noaptea, Bufet-asortat. Saloane speciale pentru nunți și banchete. Prețuri moderate.

ORCHESTRA
MAESTRUL TURC

SPRE SANATATE

Prof. Girolamo Pagliano
FLORENTA
SIROP PAGLIANO
PRAFURI SI CACHETE

Compus din substane vegetale, constituie tratamentul natural pentru rapidă și sigură curățire și purificare a organismului, intestinelor și sângelui, vindecă constipația, Previne și vindecă influența. La farmaei și drogherii.

NEVRARGYL
D'EBUSQUET

Este o elinare promptă și o usurare imediată dacă se ia una sau doua tablete.

Nevrargyl Dr. Bousquet este remediu sigur contra durerilor de cap, migrene, nevralgie, nevrite, indisposițiile care însoțesc atacul gripal sau al racelii

CREȘTINI !

Vizitați cu încredere magazinul

CONSUMUL IMPERIAL

Vasile Mois

Telefon : 3.37-05

din str. N. Gulescu 11 (lângă Athenen), unde veți fi serviți cu toate articolele de coloniale și băuturi, cu cele mai reduse prețuri. Serviciul prompt și la domiciliu.

CALENDARUL
SFARMĂ PIATRĂ
1938

UNIVERSUL

a luat ofensiva

Asistăm de câteva săptămâni, la o înclăstare baladică, la o formidabilă bătălie pe viață și pe moarte între Universul și Dimineața.

Niciodată taberile acestea, care se vrămășese de când se stiu, n'au fost, într'adevăr, mai înversunate, ca acum. Când se surprindeau altădată pe liziera ideologilor lor opuse, ele se încietau, ca să zicem așa, normal și totul nu dura decât o clipă, fiindcă Pauker și ai lui tot în mod normal, fugeau. Acum, însă, încercenarea este de o violență nemaipomenită, Voețul luptei se sparge în ecouri largi dincolo de Capitală și a încordat toți nervii țării.

Tara aceasta peste care rotativele lui Sărandaru le lăbin scuiță zilnic valuri de veniu, participă astăzi ea însăși la bătălie. A început să se desghețe, însăfârșit...

Ea s'a hotărât să pună Sărandaru pe rug și arde acum în pălăzii pureoae de maculatură metecă. Balauri de fete furte refuzate de cer.

Este un spectacol mareț, în această, poate, ultimă noapte a tristei noastre istorii de cotozopri.

Dela coalitia Iorga-Cuza (1909) și până astăzi n'a fost luptă mai aprigă, mai sistematică și de mai epice proporții ca aceasta la care asistăm acum împotriva evrellor.

Faptul acesta trebuie reținut. Și să nu uite, mai ales, conducătorii acestei mari turbini a românismului ei, angajându-se azi deschis în luptă cu Dimineața și Adevarul, au o îngrozitoare răspundere morală: s'o ducă până la capăt, nu mai este aci o simplă polemică între redacții, dar o grandioasă înclăstare pe o linie istorică, o despierac definitivă de lami la care ei iau parte volunter: deoparte năvăitorii, de cealaltă noi, autohtoni.

Pe linia aceasta a pornit Bărnăuți și nu s'a mai întors, apoi Kogălniceanu și nu s'a mai întors, Conta și nu s'a întors, Eminescu și nu s'a întors, Haiducu și nu s'a întors, Paulescu și nu s'a întors, A. C. Cuza și nu s'a întors.

În sensul acestei continuități istorice trebuie interpretată participarea țării la expediția Universului împotriva Televizului de vis-à-vis. Avo-cati, medicii, ofițerii depe frontul marelui războiu, grupările naționaliste, studentii — fiindcă au intuit în eliberării, pentru aceasta au venit în jurul zorii albaștri ai biruinței și ai eliberării, pentru aceasta au venit în jurul Universului. De aceea se strâng ei atât de hotărâți sub zidurile acestei redute a conștiinței românești din pieptul străzii Sărandar.

Dacă ar fi știut oareii că fac acest imens serviciu României...

Ei au plănuit să smulgă și să îngroape ușor sub rotative un om, pe d. Stelian Popescu, crezându-l izolat și s'au pomenit față în față cu

țara masivă, violentă, răzunătoare.

Ea vede în tentativa de asasinat moral împotriva d-lui Stelian Popescu o

lovitură în creștetul Universului, și, deci, o încercare de crimă contra ei însăși. Nu este, dar, nimic surprinzător în faptul că românii se ridică în ceasurile acestea ca un val uriaș, pentru conducătorul celui mai mare ziar românesc.

Viața unui om s'a identificat, astfel, fără voia lui, cu instinctul de conservare al țării întregi și a devenit o lozincă de luptă.

Directorul Universului are de acum încolo beneficiul istoriei. Din aceea spunem că și-a asumat o îngrozitoare răspundere: sau înalță sau înneacă!

Până aci d. Stelian Popescu a fost ceea ce cheamă un bun patriot și un defensiv comod. A organizat acea formidabilă unitate de rezistență în jurul tratatelor de pace: Liga antirevizionistă. A îngrijit de tinețea studențescă dându-i un adăpost magnific. A întreținut aprinși cărbunii lațentelor românești prin aceste foale uriașe — Universul.

De aci încolo, însă, el trece, a trecut la a doua etapă de viață.

S'a integrat, poate, el nici nu știe cât de iute, în cadența vremii care cere pretutindeni în Europa ca patriotismul contemplativ să treacă steagul naționalismului ofensiv.

Campania tunătoare contra vampirilor din Sărindar, contra comușiștilor din vasta familie Pauker, semnificativă aceasta o are.

D. Stelian Popescu fixează definitiv acum Universul pe creștele de viscol ale intranșigelenței naționaliste și creștine. Din aceste clipe parțiale apare formidabilul ziar la senzul eroic al veacului nostru tânăr este așa dar totală.

Tara aceasta, desfigurată de o presă venerică, și-a regăsit, în sfârșit, toată fizionomia în paginile de revoltă ale Universului.

Dar lupta abia a început. Ea continuă ca în basmele lui Sfarma Piatra, la lumina uriașă a rugurilor.

Arde tara-

Arde Sărindarul!

Iunie 1938.

Al. Gregorian

Cu Moș-Ajunul.

ZEUL TINERETULUI

Mișcarea naționalistă studențescă fără Mihail Eminescu nu se poate. Fiindcă el e însuși inițiatorul naționalismului studențesc organizat în stil mare. Student la Viena în 1870, — avea pe-atunci vârsta de flăcărie: 20 de ani — el concepe împreună cu Ioan Slavici, în sânul societății academice „România Jună”, întâiul congres studențesc al românilor din țara liberă și din toate provinciile subjugate. Imaginați-vă o clipă în situația de atunci pentru a înțelege îndrăzneala genială a acestei idei. Congresul plănuit și pregătit un an de zile s'a ținut în 1871 la mănăstirea Putna, lângă mormântul lui Ștefan al Moldovei.

„România Jună”, societatea studenților noștri cari învățau la Universitatea din Viena, are de altfel un rol covârșitor în formarea sufletului care avea să ducă la România Mare. Alcătuită mereu din tineri de pretutindeni, ea e un rezumat spiritual, anticipat, al țării care avea să vie. E de ajuns să vă reamintim că imnurile Pe-al nostru steag și Tricolorul, nemuritoarele simboluri ale mândriei și ale vigoarei naționale, contopite din cuvintele unui tânăr ardelen, Andreiu Bârseanu, și din melodiile unei tinere bucovinene, Ciprian Porumbescu, sânt la originea lor cântece studențesti ale „României Jună”. Câtă atentă desbaterile dela 1870 ale acestei societăți!, unde se cristalizează ideia îndrăzneată a marelui congres de la Putna, rolul de spiritus rector al lui Mihail Eminescu reiese inscriș în linie de aur. Nicio mirare de altfel. Până să ajungă la Viena, Eminescu vagabondul precoce, adunase de pretutindeni în sufletul lui imaginea integrală a neamului românesc. „Întâmplarea m'a făcut, zice poetul, că din copilărie încă să cunosc poporul românesc din apele Nistrului începând, în crucii și 'n curmezis, până în Tisa și'n Dunăre!”

O experiență îndurerată, prin urmare, și un vis de glorie îl determină pe Mihail Eminescu să adune pentru întâia oară studențimea românească, la Putna, în duhul eroic și creștin al lui Ștefan Voevod.

Tineretul de azi, sângerat de rănile acestui neam și pornit pe drumul gloriei viitoare, participă prin orice mișcare generoasă la spiritul inițiator al lui Eminescu. Zeul naționalismului nostru poartă desigur pe plețele negre și fruntea de catapetesă a tânărilor vizionari dela 1870, Nicolae Iorga, proorocul patetic de alădată, și A. C. Cuza, doctrinarul de lătean, so recunosc în el. Dintre că ntecele mișcării, ce înfloresc în fiice zi ca o spumă din cocotul noului tineret, n'ar trebui să lipsescă invocarea firbinte a geniului eminescian. Faceți, băieți, un cântec de slavă, lănceri, legionari, cruciați sau cum vă mai numiți, și ridicați-vă măcar odată pe un spruce Lucașafărul marelui dimineți! Căci el așa v'a dori: mai presus de provinciile geografice și de smăcurile politice, una cu strămoșii din veac și cu poporul de pretutindeni.

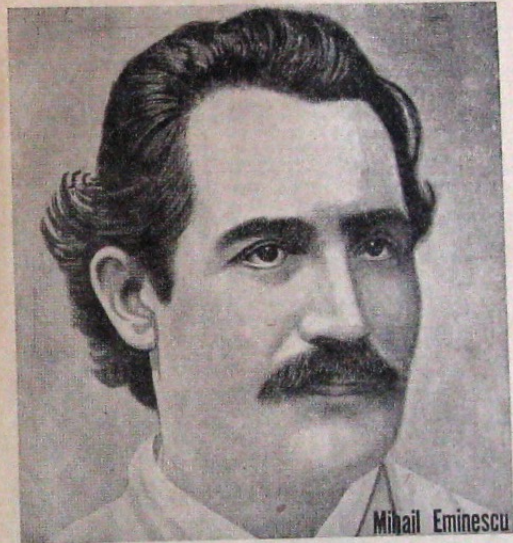
Conceptia politică a lui Eminescu e socotită de adversari ca reacționară. El însuși a protestat împotriva acestui calificativ în cazul cănd

În se atribuie înțelesul de „retrogradă”. Reacțiune, zice marele poet, înseamnă contra-acțiune. La acțiunea de surpare a instituțiilor firești și de înlocuire a lor cu formele goale imprumutate de alturea, — cum făceau liberalii revoluționari, — e necesară o contra-acțiune sau o reacțiune de apărare a tot ce e viu și în vechile cristalizări sociale. La acțiunea cosmopolită a „greco-bulgarimit” de-a conștata puterile din stat pe seama ei, e necesară o reacțiune de afirmare și de intronare a valorilor autentice românești. La acțiunea evreimii galitene de a pune stăpânire pe economia țării și nevoie de o reacțiune pentru a salva această economie. Reacțiunea în sens eminescian și lupta de apărare a neamului românesc împotriva irvăziei de forme venetice și de oameni venetici. Orice gest de apărare firească împotriva oricărei primejdii și reacționară; dar aceasta nu înseamnă că e retrograd.

Trecutul nu e o formă ideală de existență națională, pe care s'o repetăm, identică, în prezenți și s'o dăm pildă de repetat viitorului; dar un depozit de virtuți și de fapte care, verificate ca viabile prin încercarea timpului, treacă să facă parte din substanța statului național organizat. În concepția eminesciană, statul nu e și nu poate să fie o formă improvizată și în contradicție cu viața poporului nostru; el e forma dezvoltată și determinată organic de fondul autentic al vieții naționale. Stat organic, iar nu stat improvizat, — iată în două cuvinte concepția politică a lui Eminescu, afirmată fără încetare în toate articolele sale de ziar. Spiritul național sau geniul neamului e puterea care determină natura și forma statului și a instituțiilor lui. Fenomenul acesta el îl consideră ca o creație organică tot așa precum etelele viei impuse de viațitatea unei ființe se rădănesc în forma firească în care această flință apare în lumina existenței.

Lupta reacționară a lui Eminescu, desfășurată într-o perioadă revoluționară și cosmopolită, e afirmarea eroică a dubului autohton, care are dreptul la o formă proprie, organică și adecuată. El e întâiul mare cerber al purității rasei împotriva irvăziei cosmopolite. Eminescu e un rasist ireductibil. Dar un rasist rațional și realist. Greco-bulgarimea, pe care a combătut-o cu o violență fără asemănare, era considerată de el ca un corp strein în corpul național din pricina provenienței prea recente a veneticiilor din această categorie. El nu merge însă până la absurd în dezvoltarea acestei teorii, fiindcă e convins că, peste câteva generații, vitalitatea rasei noastre absoarbe și asimilează caracterele distincte ale acestor venetici, desfășându-le. Fiindcă există un element comun, care face posibilă asimilarea acestei minorități venetice în corpul majorității naționale și acest element e credința religioasă. Căta vreme însă greco-bulgarimea nu e asimilată și constituie o existență aparte față de masa națională, irvăzia el a conducerea politică a statului e o adevărată primejdie. Pentru Eminescu, formele goale imprumutate din apus și aplicate revoluționar în viața românească sânt opera acestor venetici neasimilați, cari n'au nicio aderență intimă la spiritul autohton.

Rassimul lui culminează însă în raportul români-evrei. Pe evrei Eminescu nu-i scootește asimilabili. Oricâte generații vor trece, evreul tot evreu va rămâne, cu aceiași atitudine ostilă, chiar când nu e măturată, față de masa autohtonă. Distrugerea breslelor, care erau etelele de apărare ale meserilor și negustorilor românești, precum și spiritul liberal de toleranță cosmopolită sânt cauzele irvăziei evreiești în organismul economic al României. Pentru Eminescu, problema eliminării acestor venetici neasimilabili nu se pune în sens negativ sau hilarant, ci în sens constructiv. Numai printr-o lucră constructivă, de reorganizare a instituțiilor în sensul breslelor istorice se poate cuceri din nou terenul pierdut. Punctul acesta de vedere, pe care marele poet e cel dintău care l-a

Mihail Eminescu

formulat, constituie până azi un principiu cardinal al politicii naționaliste.

El n'a trăit timpul pe care îl trăim noi, să vadă cum în cea mai mare parte industria, comerțul, finanța sânt acaparate de evrei. El n'a trăit să vadă presa din România devenită instrumentul cel mai puternic de dominare a spiritului evreesc. El n'a trăit să vadă cine decretază valorile intelectuale, morale și politice, în viața românească. El nici n'a banuit că alături de liberalismul cosmopolit, se va ridica național-fărănismul pe o simplă anexă a dominației lui Israel în România. Dar înlesnitul pe o ideea organizată în articole de politici sale și pe ideea că rasa evrească e deapaurora refractară oricărei asimilări, el a presimțit primejdia și a denunțat-o cel dintău în articolele de genială alarmă și în versuri care ard ca un blestem toleranță noastră tembelă.

Mihail Eminescu e cu adevărat profetul naționalismului ce frământă generația tânără de azi a României.

Inițiator al mișcărilor studențești, organizate în stil mare, e a dat

acestor mișcări nu numai suflul patetic al adolescenței, dar și o doctrină adâncă și autentic românească, pe care marii săi ucenici, deveniți la rândul lor îndrumători, n'au făcut decât s'o actualizeze mereu și s'o amplifice pentru a o răspândi ca un curent electric dela suflet la suflet, dela generație la generație.

Astăzi nu mai e vorba de păstrat și de transmis mai departe învățătura măntuitoare a profetului. Comemorarea lui Eminescu se respiră și a devenit un lucru mare de toate zilele. Ideile lui Eminescu se respiră din aer și oricine se mărturisește naționalist, se mărturisește în realitate eminescian. Geniul posesei românești e geniul politicii de mântuire a vremii noastre. Eminescu nu e în politică un ideolog. El ura de moarte acest cuvânt. Ideologia politică pentru el înseamnă utopie și frazeologie. I-am recitit acum într-o călătorie până la Soroca articolele doctrinale și am resimțit încă odată această ură împotriva frazeologiei goale și a ideologiei neconsistente. Eminescu e un organicist și un realist. Un vizionar precis al zidurilor de mâine întemeiate pe duhul autohton și pur. Viziunea o avem; noi suntem datori s'o transpunem în faptă vie. Destul cu discursurile; destul cu elanurile risipite în vânt. Vreamea noastră va rămâne sardă la vorbe. Ea cere schele ridicate până în văzduhul albastru și blocuri de piatră pentru marea construcție a viitorului.

Invocă! din eternitate geniul lui și îngroapă umbra divinului sacrificat în zidurile țării celei noi ca nicio putere dușmană să nu mai poată dărâma ceteata gloriei românești.

Nichifor Crainic

Munca benevolă. — Voevodul cu clasa lui, pe arșița la prășitul porumbului.

(Sâmpetru-Hafeg, 1938)

TRANSNISTRIENII

Neamul acesta al nostru a avut pe vremuri o expansivitate instinctivă. Mobilele care îl mănau pe tărâmurile necunoscute, puterea lui cuceritoare și forța lui organizatoare, trebuie să ne dea de gândit asupra acestor însușiri, care trebuiesc actualizate pe planul politic al panromanismului.

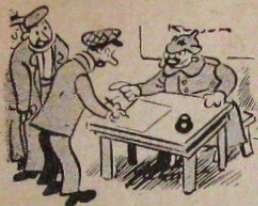
O pildă sunt Transnistrienii. Din vechii timpuri moldovenesti, ei s'au așezat dincolo de Nistru, au întocmit sate organizate în spirit moldovenesc și și-au păstrat, cu toată vitregia timpurilor de rusificare și bolșevizare, conștiința de Români. Sunt dincolo de Nistru peste un milion de Români. Astăzi sunt organizați în Republica moldovenească sovietică, o unealtă comunistă pentru smulgerea Basarabiei dela sânul Patriei-Mume, ca 'n 1812. Spre deosebire de tarism, dar cu scopuri criminale pentru romanism, sovietismul permite întrebuintarea limbii românești. Peste Nistru se vorbește și oficial românește, dar fondul este comunist. Sovietele se înșală în întrebuintarea acestei metode. Ea nu duce la bolșevizare, cum își închipue ele, ci la deșteptarea națională a popoarelor supuse și tiranizate. Și cu aceasta, comunistul își prepară moartea. Căci la răscruce de istorie nu dictează ideologia, ci sângele. Limba românească permite ca să curgă prin vinele Românilor transnistrieni numai sânge curat românesc.

O mândrie imperialistă românească mă face să cred că spusele unor refugiați transnis-

trieni, cum că peste Nistru se așteaptă să vină România, că să-i scape de comunisti și de jidani, corespunde în totul realității. Pentru locuitorii de peste Nistru, România a devenit o țară temută, deci puternică și imperialistă. Românii transnistrieni o doresc. O doresc acum cași în trecut. În timpul revoluției bolșevice, la primul congres al Românilor transnistrieni, care a avut loc la Tiraspol, în 1917, s'a hotărât unirea cu Basarabia, ca împreună cu aceasta, să treacă la Patria-Mumă: România. Era prezentă și 'n masa țărănească această idee a unirii (poate mult mai puternică și mai sănătos concepută ca la intelectualii). Ar fi fost și un moment prielnic, datorită prezenței generalului E. Broșteanu, cu armata sa în Basarabia, pe care o elibera de pleava comunistă. Se zice însă c'a fost o pledică naturală: Nistrul. Trebuia un Nistru mai spre răsărit, căci Bugul era prea departe. Apoi neamul nostru nu și-a căpătat încă conștiința forței sale de expansiune, ca să se gindească la Bug.

În ideologia noastră politică, Eminescu ne-a fixat granița Nistrul. Pe Românii transnistrieni ni l-a sacrificat. Dar aceștia au dus neamul nostru mai spre răsărit. Faptul acesta ne arată că picăturile noastre de ideologie politică panromanistă nu-i o utopie, ci un destin imperialist urmărește România la tot pasul. Ne așteptăm doar momentul prielnic. Cele două destine imperialiste, care s'ar ciocni, destinul rusesc, pe patul de moarte, și

INROLĂRI PENTRU SPANIA ROȘIE

Negustorul de sclavi.

(Il traverso delle idee)

destinul românesc, abia procreiat, — trebuie deci să-i așteptăm nașterea, să-l creștem și să-l întărim, — nu pot să ne dea, din istoria lor ciocnire, decât victoria destinului românesc, mai tânăr și mai viguros.

Frântura aceasta a neamului nostru împinsă spre răsărit, acoastă avangardă a panromânismului, Transnistrienii, nu pot fi ajutați acolo peste Nistru. De la noi la ei și de la ei la noi, trecerea este oprită. Acolo conștiința românească se va conserva și față de ateismul sovietic, nu mă îndoesc că se va întări. Iar la trosnirea căldirii sovietismului, națiile vor merge la făgășul lor natural.

Ne neglișăm nu numai prezentul, dar și viitorul. Ar trebui ca conducătorii să fie răspunzători nu numai de ce au făcut în dăuna țării, ci și de ceea ce n'au făcut și trebuiau să facă. Viitorul nu trebuie să ni-l neglișăm. Aici se pune problema Românilor de pretutindeni. Dacă avem sau

n'avem conștiința patriei, în orice caz n'avem conștiința neamului și a forțelor sale de expansiune. În afară de satisfacerea intereselor Românilor de pretutindeni, trebuie să ne cultivăm misiunea neamului nostru. Acest fapt nu-l putem avea prezent în conștiința neamului, decât având în orice moment prezent — în concreto — pe acești Români cari ne duc neamul și numele dincolo de graniță. Mă gândesc că n'ar fi rău ca în parlamentul țării, aceste frânturi românești de pretutindeni, să-și aibă reprezentanții lor. Nu putem avea, chiar și într'un viitor îndepărtat, pretenții imperialiste, pentru toate ținuturile unde sunt Români. Aceasta ar fi o utopie. Dar problema transnistriană are circumstanțe speciale. Ne desparte o simplă curgere de apă și ne așteaptă dincolo o vastă și conștiință familială românească. Rusia este compusă din naționalități diferite. Unele s'au desprins în urma războiului mondial, altele n'au putut și acum suferă un jug aspru, ci și în trecut, dar un jug aspru, cum în trecut, dar un jug fără Dumnezeu. O asemenea „diferită” naționalitate sunt și Transnistrienii noștri, moldovenii conservați în tradiții și în simțiri românești. Reprezentanții Românilor transnistrienii, în afară de rezolvirea problemelor refugiaților transnistrienii și acestea destul de numeroase, ne-ar păstra și ne-ar actualiza idealul nostru panromânist. Asemenea intelectuali, reprezentanți ai frânturii transistriene, la trosnirea căldirii Sovietismului, ar fi realizatorii unui ideal românesc, din nenorocire, prea puțin prezent în masa intelectualilor noștri, panromânismul.

Vzile Cotigă

D. ȘTEFAN BRĂILOIU.

Istoria secretă

a REVOLUȚIEI SPANIOLE

Triumfătoare în revoluția din 1931, F. M., se mândrește cu rolul ce l-au jucat în mișcare și cu locul pe care adepții săi îl ocupă în guvernarea actuală.

Dăm mai jos câteva extrase dintr-o revistă masonică argentiniană „La Cadena de Union“, foarte bine informată.

„Am găsit Monarhia ca o barieră pe drumul istoric al țării și am știut s'o îndepărtăm... Dar Monarhia nu este singurul obstacol...”

„Acum este vorba să desrădăcinăm acest Ev-Mediu, care posedă două filoane foarte robuste: Monarhia și Vaticanul.

„Guvernul republican spaniol se gândește să împlăteze deasemenea instrucțiunea laică și completa libertate de conștiință în școli punând catalicismul la egalitate de condiție cu celelalte religii...”¹⁾

„Monarhia spaniolă nu s'a putut susține decât prin aceea că a avut în clerul catolic un aliat credincios, care întreținea igno-

ranța poporului”), superstiția și fanatismul său.

„Rusia sovietică a arătat că nu-i niciun sacrilegiu să transformi o biserică în sală de spectacole sau în templu masonic.

„Triumful liberalismului republican în Spania asupra unuia din ultimele bastioane ale clericalismului jesuit, trebuie să servească drept avertisment tuturor acelor cari nu vor sau nu pot să înțeleagă că progresul spiritual al umanității nu mai poate tolera opresiunea ideilor, cum nu mai poate suporta nici fanatismul religios, cea mai mare și mai teribilă din plăgile omenirii...”

„Catalicismul inchizitorial, cauza oricărei corupții în Spania, care ucidea libertatea de gândire, care profana secretul conștiințelor, care anihila libertățile civice, — va dispărea pentru totdeauna, și cu el, toată opresiunea morală și spirituală, după un atât de lung timp de suferință și împilare”.

In bucuria succesului, fură

1) Notati că aceste rânduri erau scrise în Mai 1931 și în Argentina, adică la 15 zile depărtare de Spania. E vorba, deci, de un plan premeditat.

2) Educația primară și secundară, în Spania a fost fondată și condusă de instituții religioase. Curios mod de-a tătreține ignoranța.

făcute în triumf anumite divulgări în presa profană simpatizantă. El Liberal publică un articol, reproduș în „Boletín oficial del grand oriente español”, din care iată un scurt extras: „O mare parte a opiniei publice se nspăimântă de Masonerie. Un ziar chiar dă o listă a politicienilor francmasoni. Locul prim îl deține d. Lerroux. Li urmează Fernando de Los Rios și Marcelino Domingo. Lista-i strălucită. Ea cuprinde pe aproape toți oamenii cari au ceva de făcut sau de spus în Spania...”

„Cei mai buni, aici ca pretutindeni, chiar de nu sunt masoni, merită să fie. Catolicismul fusese pe punctul de-a converti

Spania într-o vastă cavernă troglodită.

„Astăzi masonii guvernează: era și timpul!”

Masoneria se neliniștește de această incomodă publicitate, — o știu — ea preferă să lucreze în umbră și buletinul Marelui Orient, pe care-l cităm aci, scrie:

„Afirmările prietenilor noștri desinteresaji, pot cauza Masoneriei mai multe necazuri, decât toate atacurile reunite ale adversarilor.

„Nu trebuie să se spună în presa profană că, în fapt, Masoneria guvernează. Ea numai adăpostește în sânul său pe oamenii politici, a căror personalitate iese la suprafață în viața pu-

blică; dar Masoneria nu intervine în luptele politice... E deciar: nu Masoneria guvernează țara, ci oamenii, dintre cari unii pot adăoga meritele lor onoarea de-a aparține instituției celei mai frumoase, mai libere, mai nobile și mai sfinte, care este augustul Ordin Masonic”.

S'a înțeles? Masoneria nu guvernează, dar toți oamenii cari guvernează sunt francmasoni. Aceasta amintește faimoasa distincție între guvernul sovietic și internaționala III-a.

Revoluția spaniolă ilustrează odată mai mult faptul că o minoritate bine organizată poate profita de-o perioadă de tulburări spre a reuși o lovitură de stat. A fost de ajuns ca vreo câțiva francmasoni cari ocupau

posturi de comandă să se strângă în loje și să se combine o acțiune simultană, pentru a declanșa revoluția și a impune un guvern masonic unei țări catolice și monarhiste, a cărei populație se desinteresează de luptele politice.

Puterea odată deținută, e ușor să prezinți mișcarea ca fiind expresia voinței populare. Nu mai rămâne decât să îți lovitura cât mai mult timp, pentru a modifica cu totul opinia masei în sensul dorit. Se ajunge aici în general prin diferite mijloace, dintre care școala și presa sunt cele mai principale și trebuie să recunoaștem că în acest domeniu francmasoneria este de-o supremă abilitate.

Cu titlu documentar, pre-

Acești creștini au fost ucși și arși de viu în închisoarea comunistă din Sevilla.

Sarcofagii de călugărițe violate de comuniști și expuse pe străzile Barcelonei.

zentăm mai jos o listă a principalilor conducători republicani francmasoni :

ALEXANDRU LERROUX —
Ministru de stat.
FERNANDO DE LOS RIOS —
Ministrul Justiției.
MERCELINO DOMINGO —
Ministrul Instrucț. Publice.
ALVARO DE ALBORNOZ —
Ministrul Lucrărilor Publice.
DIEGO MARTINEZ BAR-
RIOS — Ministrul Comunicațiilor.
JOSE GIRAL — Ministrul Ma-
rinei.

GERARDO ABAD CONDE —
Subsecretar de stat la Comu-
nicații.

RODOLFO LLOPIS — Director
general la învățământul primar.
MATEO HERNANDEZ BAR-
ROSO — Director general al
Poștelor.

JOSE SALMERON—Dir. la Lu-
crări Publice.

ANTONIO PEREZ TORRE-
BLANCA — Dir. general la A-
gricoltura.

RAMON FRANCO BOHAMON-
DE — Ex-Director general la
Aeronautică.

AUGUSTO BARCIA — Dele-
gat al guvernului pe lângă consi-
liul superior bancar.

EDUARDO ORTEGA Y GAS-
SET — Prim guvernator civil al
Madridului.

EMILIO PALOMO — Guver-
nator-secund civil al Madridului.

RAFAEL SALAZAR ALON-
SO — Președinte al deputăției
provinciale a Madridului.

PEDRO RICO — Magistrat mu-
nicipal al Madridului.

FRANCISCO MACIA — Prezi-

dent al Generalității din Cata-
lonia.

GENERAL LOPEZ OCHOA —
General al Barcelonei.

JAIME AGERADE — Magistrat
municipal al Barcelonei.

CARLOS ESPLA RIZO — Gu-
vernator secund al Barcelonei.

LUIS JIMENEZ ASUA — Pre-
ședinte al comisiei constituțio-
nale.

DEMOFILO DE BUEN — Con-
silier de stat.

Să semnalăm dealtfel că Al-
cala Zamora, M. Maura și Fer-
nando de Los Rios, sunt de ori-
gină mozaică, converșiți cu mai
multă sau mai puțină sinceritate,
la diferite epoci ale istoriei
Spaniei.

Credincioasă originilor sale
masonice, Republica, un moment
crezută conservatoare și catolică,
avea să-și scoată masca și
să se arate din ce în ce mai sec-
tară și mai socializantă.

După 12 luni de regim repu-
blican socialist, bilanțul ne arată:
300 morți, 2125 răniți, 3800 gre-
ve. Nu mai socotim exproprie-
rile, suspendările de ziare și în-
carcerările celor de dreapta.
Viața economică se resimte și
peseta scade regulat până la
războiul civil din 1936. În mijlo-
cul haosului, viața parlamentară
încearcă să se organizeze. Țara
este încă sub euforia victoriei
republicane, și la 28 Iunie 1931,
când au loc alegerile generale,
partidele de stânga triumfă.

Adunarea votează o nouă con-
stituție proclamată ca „cea mai
avansată din lume”, care în rea-
litate nu-i decât anti-religioasă
și socializantă. Se desființează

toate școlile din Spania, înlocu-
indu-se cu... un proiect care pre-
vedea un număr de 27.000 de
noi școli laice; până la urmă
s'a ajuns la numai 7000, conduse
de învățători improvizați. Toate
astea, pentru că până atunci școl-
ile erau conduse — și cât de
bine! — de preoți.

Violentele atacuri ale lui Una-
muno contra guvernului, sunt
gătuite prin „Legea pentru apă-
rarea Republicei”, simbolizată
în: „moară libertatea și trăiască
Republica”. Acești rezultati
celor trei faze: democratică, so-
cialistă și comunistă, pe care
le-a străbătut vertiginos.

La 20 Februarie 1932, când
posturile de comandă ale Span-
iei sunt, dacă nu integral de-

ținute, cel puțin controlate de
francmasonerie, se ține faimoasa
adunare extraordinară a Mare-
lui Orient Spaniol, în care se
pun la punct chestiuni de strictă
disciplină masonică, pentru fr.:
cari ocupă posturi politice. „Bu-
letinul Oficial al Marei Orient
Spaniol”, revistă masonică se-
cretă, ne dă referințe detaliate.
Sunt de-ajuns câteva titluri:
Jurământ de supunere; *control
masonic de supraveghere prin
fișe*; *prioritatea directivelor ma-
sonice*; *sensul general al directi-
velor masonice pentru Spania*.

În fața pericolului masonic și
socialist, urmat de-un impuna-
tor număr de dezordine revolu-
ționare, armata începe serios să
se neliniștească. Lovitura mili-

Un milițian roșu privind și opera de profanare a mormintelor.

tară a generalului Sanjurjo, colectează toate simpatiile Andaluziei. Populația Madridului se ridică și ea și atacă edificiile publice și numai ezitarea garnizoanei și apoi trecerea ei de partea guvernului, înăbușe răscola.

Partidele de dreapta își caută un om. El trebuia să fie profesor universitar dela Salamanca, Gil Robles. Intrunicile pe care le provoacă în diferite puncte ale Spaniei și acțiunea pe care-o duce prin presă cu cele 2 mari ziare *Le Debate* și *A.B.C.*, reușesc în scurt timp să-i aducă o largă popularitate. Rezultatul se vede imediat în alegerile din Noembrie 1933, când dreapta obține 210 locuri în Cortes-uri, față de 89 ale comuniștilor. Dar aceștia din urmă se pregătesc sa infrigurare, pentru mișcarea care avea să sfâșie Spania. Tocmai în 1934, un an după alegeri, se hotărăște Gil Robles să intre în arena politică, luând personal ministerul de război.

Comuniștii, cari n'așteptau de cât un pretext, folosesc momen-

tul și Largo Caballero dă ordinul de ridicare. Este Octombrie roșu al anului 1934. Conducătorii s'au făcut nevăzuți. Revolta izbucnește simultan în mai multe provincii, dar lipsa de unitate în vederi și acțiune, contribuie la disocierea și eșecul mișcării, în afară de Asturie, unde metodele bolșevice rezistară cu mult succes.

Sălbăteciile la care se dedau comuniștii, nu-și găsesc echivalent decât în descrierile din Infernul lui Dante. A trebuit să piară mii de nevinovați în chinuri groaznice și să fie distruse opere de artă de mare valoare și numai după asta a putut fi înăbușită revolta. Adevărații mari vinovați au scăpat refugiindu-se în străinătate. S'au operat câteva arestări, au fost încarcerate alte câteva mii de „revoluționari” și totul a intrat în liniște aparentă, până ce se va declanșa, nu peste mult timp, masacrul ce se consumă și astăzi sub ochii Europei îngrozite.

C. Postelnicu

Cărți anti-iudeo-masonice

Cetitorii noștri care doresc să c noasă temeinic problemele iudeo-masonice își pot procura cărți specia e din lista pe care o dăm mai jos, trimitând comanda d-lui M. Petit, Centre de documentation et de propagande, 2 rue Troyon Paris 17eme.

Les protocoles des Sages de Si n (4 francs); Les Juifs au pouvoir (1,50 fr.); L'invasion juive (1,50 fr.); Le Droit de la Race supérieure (2,50 fr.); A Nous la France (2,50 fr.); Sous l'Étreinte Juive (3 fr.); Israel, contre la Nation Française (2 fr.); Liste des Parlementaires affiliés à la Judeo-Maçonnerie (2 fr.); La Presse Juive; Répertoire des Journaux Juifs et F. M. (2,50 fr.); Les Juifs en U. R. S. S. (3 fr.); Les Sociétés Secrètes et les Juifs (3 fr.); Le Juif Talmudiste (7 fr.); Le crime Huel chez les Juifs (10 fr.); La Maifia Juédo-Maçonique (10 fr.); Le Drama Maçonique (12 fr.); La Myr étreuse Internationale Juive (15 fr.); Israel, son Passé son Avenir (15 fr.).

La prețurile cărților, indicate în p.ranteză, se va adăuga porto 10 la sută

Tară

Horbote-au suflat pe zări de miere
mânăstiri de crin și de topaz,
citorite din săgeată de viteaz
sau din coapsă zidărită de muier.

Zboruri trec peste hotare-ardelenesti,
dar în aer încă aue departe
troznat spart pe osia cu moarte
care-a frânt ciolanele moștisi.

Sub sloduni, în magura bătrână,
doarme un vlădică scris în jetei-
lei un bulgăre și nu ai lut în mână,
dar crăiască frunte de județ...

Vechi țărăm cu doine legărate,
unde Corbea putrezea în oene joase
între vipere ca bărnele de goase
și între broaștele cât ploștile umflate...

Unde Domn de Rouă, Fat-de-Vraje
Impărat de lacrimi și inel,
plânse fir subțire de păianjen
lângă rămnic cu iubire — funigel...

Peste iezăre cu funduri de vioară
peste gresii, peste zale de bicaz;
soare'nalt deacalecă pe țară,
jugându-și cușma lui de cneaz.

Chioțe albastre de pandur
apele dau buznă'n dimineți
cu spinării sturtilite de mistreți
și licide vulpi de eur pur.

Primăvara țării berze plonă,
sue rai pe un picior de plai
ca să vină heruvimi să-și moae'n rouă
nufărul călcăiului balai.

Păpușoi năvălesc în Țară
zornându-și săbiu de zamfir,
— și n'zavate'n platină și fir
armii largi de grâu și de secară...

Codri-adânci și câmpul cu tarle
drum de fier parced către orașe,
ca să lingă cerul, cu furnale,
pântec de cupioare să îngroșe.

Rău-și vinde paloșele'n hală.
Munți-și ard răvinchii în uzină.
Holda curge'n jimbile de beteaă
ca o carne de ibovnică mezină.

Toamna, Țara n'tinde visterie
tândări din viori de chilibar.
Calci peste brățări și aurărie,
mergi prin curcubeu și prii jar.

Sus, pe harje lungi foșnesc cororii.
Pierșicui: amurg și mahmudele.
Meri de purpură se scutură de stele
și Brumar mirose-a tuică și podgorii...

Când la țătele ciocchinilor cu vin
ierbi bărhoase sug smaragd, de parcă
verzi naluci fățurnă dacia din pelin
ca să bea și sub trifoi să se re'ntoarcă.

Visul, dela munte, pe'nserate,
lin pogorări pe o plută de alean.
Carul Mare geme nestemate
peste Țară scrițând mărgear...

Răpele se năpustesc spre ceruri,
ca să n'abate pajurile în dinți.
Noaptea, bezele din peșiere cu sfîmți
ies, să scuipe 'n slavă giuvacurii.

Umbră zimbrului din fun de leatari crește,
să-și aprindă 'n luna la pătrar
cornul alb de trist mărgăritar
împungând cu vârful în poveste.

Țară, cântec verde și colindă
românească, dragă, zămbitoare...
Sunt un ciob din uriaș ta oglindă
Rotitoare 'n vijelii de soare.

Ce lucațar mi-ai turnat în mâini rubine,
să te fac baladă? Ce boar
te-a pierdut, din basm moldav, în mine:
srintenă copită de agur?

Căror zări le-ai spus să mă sorute,
căror bistrife să fiarbă în trupul meu,
de te-am pus pe viciurii și lăute,
și te port sub coașă curcubeu?

Radu Gyr

Mișcarea Rexistă

Mișcările de rezeșteptare națională, de care Europa întreagă frează astăzi, au avut darul să scoată, ca printr-o lovitură magică, din anonimatul plat al zilei, spre a le face să urce vertical pe culmi de glorie, — nume ce astăzi le întâlnim până la familiaritate.

Léon Degrelle intruchipează în cei 31 de ani ai săi tinerețea și aspirațiile spre mai bine ale Belgiei de mâine. — Născut la 15 Iunie 1906 în localitatea Bouillon din Ardenii belgieni, micul Léon arată încă din copilărie alte preocupări, decât ar fi așteptat părinții săi, printre ai căror înaintași se pot cita multe nume de medici cunoscuți. Când tatăl său îl întreabă ce-ar vrea să devină, micul Degrelle răspunde :

LEON DEGRELLE
șeful puternicei organizații „Rex”

— Prim ministru!
Iși făcu studiile la Iezuiții de la Namur și apoi trecu la vestita universitate din

Louvain, unde-și luă doctoratul în drept. Aci, desigur, pe lângă strălucirile studiilor ce făcea, învăță să cunoască mai bine lumea, făurindu-și o bogată experiență ce-îva servi mult în luptele de mai târziu.

Partidul rezist pe care-l conduce Degrelle, a debutat în alegerile din 1936, după numai un an de existență, reușind să impună Camerei belgiene 21 deputați din totalul de 200. Vechilor metode și concepții anchilozate ale bătrânilor sau îmbătrâniților, tinerețea șefului rezist le răspunde din plin pe planul realizărilor durabile, care sunt de-abia la început.

„SVASTICA DE FOC”

Alături de partidul nați-mal-creștin și de mișcarea legionară, există încă o organizație naționalistă în România sub conducerea tânărului avocat, dar vechei luptător, Ion V. Emilian. Organizația poartă denumirea de „Svastica de foc”. Aderenții ei sunt organizați în unități disciplinate (cerc, pumn, etc.).

Doctrina noii mișcări e cea național-socialistă. Uniforma : cămașa brună.

ȘOȘONI și GALOȘI

TRETORN, RICA și NCKIA
MARFA PROASPĂTĂ, VANZAREA CU PREȚURI DE FABRICA. — DEPOZIT GENERAL
INTREPRINDERILE

GRIGORE ALEXANDRESCU S. A.

Magazine în București : Str. Oituz 19, Șepcari 18 și Calea Moșilor Nr. 323
Magazine în Provincie : Constanța, str. Ștefan cel Mare, 27 ; Topoloveni

Casa GRIGORE CAPȘA

are onoare a aduce la cunoștința distinsei sale clientele că magazinul ei special — în Hotel Capșa — strada Edgar Quinet Nr. 1, se găsește spre vânzare Vinurile și Șampaniile CAPȘA-DE ST. MAROEAU-BOBB precum și renumitul Pelin Capșa cu prețuri foarte convenabile.

Croitoria civilă și militară

I. Olteanu

execută estin
prompt
și ireproșabil
cele mai pretențioase comenzi

Bulevardul Elisabeta, 10 (Etaj I)
BUCUREȘTI—TELEFON 5.08.24

INCURAJAȚI COMERȚUL ROMÂNESC
CUMPARAND DELA

CONSUMUL LEGIONAR OBOR

COLONIALE /// DELICATESE
VINURI NATURALE /// MEZELURI
/// BRÂNZETURI /// FRUCTE
CONSERVE BRAGADIRU. /// ETC.

I

La 8 Iunie 1873 Parisul era în sărbătoare. Poate depe vremea regelui Soare, capitala Franței, nu mai trăise sub freamătul unui entuziasm atât de sgomotos și de sincer. Sunau copote și fâlfâiau sub azurul imaculat al acestui început de vară steagurile albe, brodate cu flori de crin, ale monarhiei franceze. O mulțime imensă forfotea pe străzi și când cortegiul regal își făcu apariția, venind din spre Versailles, glasul oamenilor acoperi dangătul clopotelor și uralele isbucniră de pretutindeni ca stoluri nesfârșite de porumbei. Era în spontaneitatea acestui bun-venit colectiv nu numai admirație pentru tânăra prințesă moștenitoare, dar mai ales sentimentul acela al burghezului mulțumit de împlinirea unei căsnicii care se anunța fericită și de bun augur atât pentru cei doi tineri, cât și pentru destinele Franței. Într-adevăr Marie-Antonette, fiica Mariei Tereza, împărăteasa Austriei, aducea ca zestre alianța țării sale împotriva Prusiei.

Tânăra prințesă, care nu împlinise încă cincisprezece ani, aducea la curtea Franței pe lângă această însemnată dotă politică, un surăs și o înfățișare atât de plină de grație, încât cuceri dela început simpatia poporului și a nobilimii. În clipa când intrase în Paris, întâmpinată de urale nesfârșite, ducele de Brissac îi spuse arătându-i mulțimea în delir :

— Doamnă, două sute de mii de îndrăgostiți vă aclamă ! *)

Cine ar fi putut prevedea în clipa aceea sfârșitul tragic al acestei vieneze fermecătoare ? Când, la 30 Aprilie 1774, Ludovic al XV-lea moare și când poporul strigase sub balcoanele Louvre-ului : „Le roi est mort, vive le roi !” Maria-Antonetta, spu-

*) Henri Robert : „Les grands procès de l'histoire” ed. Payot.

sese aceste cuvinte în cari tremura parcă presimțirea evenimentelor ce aveau să vină:

— Suntem prea tineri pentru domnie!

Nu avea douzeci de ani când se urcase pe tronul Franței. Făcuse o viață veselă și bucurată de viață, trăise până atunci numai în petreceri și jocuri și coroana regală pe care o punea pe cap nu i se părea decât o piedică în continuarea aceleiași existențe desordonate și inușurată până atunci. Intrigile se țeseau însă în umbră și gurile te șopteau neadevăruri și calomnii cu grația aceea aparent inofensivă care definește feminitatea. Entuziasmul pe care-l stărnise la început naivitatea copilărească a prințesei, se risipi curând. La început ciunea lui Ludovic al XVI-lea făcuse din soția sa și libertatea pe care i-o acorda în toate acțiunile ei, dădura loc la comentarii răutăcioase. Nobilimea nu putea concepe o regină care călărește pe murg și care pornește înaintea zorilor cu trăsura prin pădure ca să surprindă răsăritul soarelui, iar poporul se arăta nemulțumit față de luxul și fanteziile dela curte. Dacă regina se îmbrăca în rochii scumpe și complicate, toată lumea se revolta împotriva chelțușii exorbitante pe care le cereau asemenea toalete. Dacă se îmbrăca în rochii simple, fără bijuterii și gătelii grele, protestul nu era nici puțin violent: era pur și simplu acuzată că vrea să distrugă prin pilda ei industriile de lux ale țării. Dacă risipea banii era rău, dar nu-i risipea era și mai rău. Nu e întotdeauna ușor să știi să fii o regină. Maria-Antoanetta în sinceritatea și naivitatea ei, uitase joace rolul dificil pe care i-l implantaseră în sânge și sururile nefărite de regine din care descindea. Și uitarea aceasta i-a fost fatală.

Era o fire ciudată această femeie, de o bunătate care pare uneori atât de extravagantă încât dădea prilej de vorbă gurilor rele care o înconjurau. Îi plăcea să inspire principalele acte de guvernământ și cum Ludovic XVI era un om slab și lipsit de hotărâre, Maria-Antoanetta conducea Franța în locul său. Însă un cap de femeie nu e întotdeauna de ajuns, mai ales când împrejurările politice și sociale cer o mână de fier și un ochiu ager. Caterina a Rusiei, contemporană cu Maria-Antoanetta, știa să fie în același timp și cu o artă tot atât de bine împartită, femeie și bărbat.

II

Pregătită de intelectuali și de nobili, revoluția franceză avea să fie o victorie a clasei de mijloc asupra puterii regale. Pare paradoxal amestecul nobilimii în această mișcare care i-a zdruncinat drepturile, însă îi putem găsi o explicație foarte adecuată în conflictul istoric dintre rege și aristocrați. Monarhia franceză a fost o monarhie absolută mai ales din necesitatea de a potoli orice tendințe centrifuge ale clasei de sus. Conflictul a trăit viu de-a lungul veacurilor, cu accente de înverșunare sub domnia lui Lu-

dovic XVI, când cardinalul Richelieu, conștient de funcția salvatoare a monarhiei, s'a străduit să pună frâu aspru jocului steril și periculos care frământa Franța dela începutul centralizării puterilor de conducere. Când s'a început, în veacul XVIII ofensiva principiiilor cunoscute mai târziu sub numele de democrație, aderența firești ai acestui curent, care se declara anti-monarhist, au fost nobilii. Susținute de reprezentanții burgheziei, noile idei, împrumutate în mare parte din Anglia, au găsit sprijin numai decât în dușmanii de totdeauna ai familiei domnitoare. Rousseau și Voltaire nu numai că aveau admiratori în sânul aristocrației, dar primeau un sprijin efectiv din partea ei, castelele de pretutindeni oferindu-le adăpost atunci când erau urmăriți de autorități.

Sfârșitul nu-l putea nimeni bănuși, iar reformele cu vădite nuanțe anti-aristocrate pe cari le-a realizat revoluția dela 1789 nu desamăgii pe cei ce le pregătiseră inconștient. Asistăm la o lecție usturătoare, care pentru Franța e azi tot atât de actuală ca și atunci. Personagiile s'au schimbat, însă primejdia e aceeași.

Greșcala inițială a lui Ludovic XVI a fost aceea de a se lăsa pradă voinței poporului, de a încuviința în primul rând Statele generale în vederea introducerii unor reforme și apoi slăbiciunea îngăduitoare pe care a adaptat-o, ca pe o haină foarte nepotrivită cu gravitatea momentului, în fața violențelor cari au însemnat un sânger pragul de uvertură al democrației. Împins de firea sa blândă și apropiată de sufletul poporului, regele ar fi aderat dela început la programul destul de moderat al statelor generale dacă n'ar fi ezitat între propria sa inițiativă și sugestiile Mariei-Antoanetta. Totă perioada aceasta sbuciumată nu e decât un joc nesigur principiat de nehotărârea regelui. Ordine cari se bat cap în cap, măsurile inutile cari distrugeau efectul celor anterioare, lipsa de bărbăție și de simț ai momentului, au dus grabnic la slăbirea monarhiei.

— Mi-am pierdut bărbatul!...
(Il travaso delle idee)

Câți creștini sunt în întreaga lume

Recensământul populației creștine a întregului glob este aproape imposibil de făcut. Nimeni nu s'a hasardat până acum să întreprindă o asemenea operă. Dar după datele luate din statisticile statelor, se crede că numărul ar fi locuit de circa 600 milioane creștini, față de 962 milioane oameni aparținând altor religii.

La 5 Octombrie 1790 mulțimea atățată de agitari, se îndreaptă spre Versailles, sparge în timpul nopții porțile și silește familia regală să se mute la Paris. Aici începe prizonieratul. Închisii în palatul Tuileries, care nu mai fusese locuit de o sută de ani, suferind de frig și de foame, membrii casei Capet îndurără acolo amenințările multîmii timp de doi ani. Cedând tuturor presiunilor, arborară chiar cocarda tricoloră, crezând că împlânzește mulțimea. Ludovic XVI își săpa singur groapa. Fusese prea bun și prea slab ca să poată rezista ambițiilor tumultuoase și inconștiente ale poporului. Franța a primit prin moartea celui, din urmă monarh absolut al glorioasei sale istorii, o lovitură din ale cărei ameteți nu s'a trezit bine nici acum.

Unica și cea din urmă încercare de salvare a schițat-o regele consimțind să fugă peste graniță. Încercarea însă a eșuat lamentabil, trăsură în care se afla cu ai lui, fiind prinsă la Varennes și silită să revie la Paris în mijlocul huidușilor și a insultelor. Pământul reginei a albit atunci într-o singură noapte...

III

La 20 Iunie 1792, începe asaltul asupra palatului Tuileries, unde familia regală trăia ca într-o închisoare. Mahalalele Parisului inundă străzile ca o apă murdară. Grilajul palatului e smuls, ușile cad sub lovituri, regele e silit să-și pună pe cap boneta roșie. Pumnii noduroși se întind către regină, gata să izbească, însă elanul acestei uri deslănțuite se oprește în fața curajului supra-omeneș de care Maria-Antoaneta a dat dovadă în tot timpul acestei grele încercări. Glasul ei răsună încă mândru, plin de melancolia trecutului care vorbea în el: „Ce v'am făcut? Eram fericită când mă iubeați”. Și furia nebunilor se potolea pentru câteva clipe...

La 10 August 1792 monarhia franceză avea să cadă definitiv sub pârjolul marii revoluții. Ca să scape de furia multîmii familia regală consimte să primească sprijinul Adunării legislative și să se mute în loja stenografului din sala unde Adunarea își ținea ședințele. A doua zi fu silită să părăsească acest adăpost pentru a fi de astă dată încarcerată în mănăstirea ordinului Feuillants. După patru zile un nou ordin o trimitea pentru multă vreme în castelul Temple, construit pe vremuri de cavalerii Templieri. Între aceste ziduri vechi și reci între cari lumina cădea de sus, prin ferestrele zăbrelete, Maria-Antoaneta a suportat ca o martiră chinul întreg al unei regine, al unei soții și al unei mame. La 20 Decembrie într-adevăr, Ludovic XVI e condamnat la moarte. La 3 Iulie 1793 Comitetul salvării publice trimite reginei următorul ordin: „Comitetul decide ca fiul lui Capet să fie despărțit de mama lui”. Timp de un ceas „văduva Capet”, cum o numeau în deridere revoluționarii, luptă ca o leoaică, încercând să-și apere copilul. Era însă o femeie

singură împotriva unei țări întregi, inebunite de sânge și jaf. Dar în grija lui Hébert, directorul ziarului „Père Duchêne”, moștenitorul tronului e supus unui tratament metodic de alcool, pentru ca mai târziu să poată pronunța cele mai josnice acușări împotriva mamei sale. Hébert acesta e unul dintre personajele cele mai semnificative ale revoluției de atunci și al democrației de mai târziu. „Père Duchêne” care apărea în 600.000 de exemplare era o foaie murdară în care era terfelită și injurată nu numai familia regală dar și întreaga istorie a Franței. De un cinism bestial și de o lipsă de scrupul care nu e unică, însă e cu atât mai degustătoare, Hébert devenise un stâlp al regimului, sugând bugetele ministerelor și exploatând prostia cetitorilor navi. Asemenea tip de excroc inteligent, cu sufletul vălănit în toate noroaele, se numește azi, cu un cuvânt care nu e numai un privilegiu unic: Ziarilă.

Maria-Antoaneta e insultată în fiecare pagină a fițiucii lui Hébert. Insultele și minciunile nu mai încetează. „Pantera austriacă”, „rușinea umanității”, „însăpăimântătoare Messalină”...

La 1 August e transportată la Conciergerie. Palidă, slăbită, cu părul alb, regina e de nerecunoscut. Până'n ziua procesului care a avut loc la 15 Octombrie, nu i s'au dat rufe de schimb. Ca o umbră nemișcată Maria-Antoaneta nu mai trăia de mult, când a fost condamnată la moarte. Era acuzată de necinste, lux, șiretenie, cruzime, imoralitate, „...imorală sub toate raporturile, spune actul de acuzare, noua Agripină e atât de perversă și familiară cu tot soiul de crime, încât uitând că e mamă, văduva Capet nu s'a temut să

Un cerb...

(Candide)

comită indecențe al căror nume te face să te cutremuri"... Ca în cupletele deșănțate din „Père Duchêne"... În fața călăilor cari o judecau, Maria-Antoanetta a stat dărză și a răspuns cu o îndrăzneală și un bun simț care au smuls aprobările multimei. În unanimitate însă a fost condamnată de jurații masoni care se temeau să nu-i urmeze pe eșafod dacă nu se conformează indicațiilor precise primite dinainte. Era ora patru și jumătate către ziuă. Procesul începuse cu o zi înainte la opt dimineața. Durase deci douăzeci de ceasuri și jumătate.

În cele câteva ore care-i mai rămăneau de trăit, Maria-Antoanetta a citit rugăciuni din cartea pe ale cărei pagini stau scrise și azi următoarele cuvinte:

„Dumnezeul meu! ai milă de mine!

„Ochii mei nu mai au lacrimi ca să plângă pentru voi, sărmani mei copii!

„Adio! Adio!

„MARIE-ANTOINETTE”.

Apoi scrise surorii sale Elisabeta: „Sunt calmă ca atunci când constința nu-ți reproșează nimic. Imi pare rău că-mi părăsese copii, știu că n'am trăit decât pentru ei...”

Ieri tuturor dușmanilor mei răul pe care mi l-au făcut!”...

Pe la zece dimineața călăul îi legă mâinile și-i tăie părul. O căruță mizerabilă o duse către eșafod printre șiruri de oameni cari strigau: „Trăiască republica! jos tirania!”. La douăsprezece și un sfert, capul reginei se rostogoli la picioarele statuii Libertății unde doamna Roland pronunțase aceste cuvinte cari închid în ele falcul desgustător al revoluției ce deschide veacul democrației: „O, libertate! câte crime se săvârșesc în numele tău!”.

Căci uciderea Mariei-Antoanetta e una din cele mai josnice crime ale istoriei.

Jidani în Universitate în anul 1920

UNIVERSITATEA DIN CERNAUTI:

Facultatea de drept: 540 jidani, 237 români.

Facultatea de filosofie: 574 jidani 174 români.

UNIVERSITATEA DIN IAȘI:

Facultatea de medicină: 831 jidani, 546 români.

Facult. de farm.: 299 jidani, 97 români.

Câtă bere consumă milițienii roșii din Spania

Înainte de revoluția din Iulie 1936 la Madrid se fabricau zilnic 220.000 litri de bere, cantitate care era consumată în timpul verii. Acum, se plângă un redactor al ziarului comunist „La Vanguardia”, fabricile nu mai produc decât 48.000 litri pe zi, din care 75 % se expediază pe front.

Spania roșie s'a săturat de sânge: vrea bere...

TINERETUL CONSTRUCTIV

SIMBOLUL MUNCII BENEVOLE

Democrația e pentru evrei ceiace e marea pentru rechini.

Nichifor Crainic

M
a
c
e
d
o
n
e
a
n
ă

Em. Papazissu

Inimă jertfită,
Inimă 'mpărțită
Un veleat întreg...
Cum să te culeg
După sângerări
De pe mii cărări?
Cum să te vrăjesc
Ca să te 'ntregesc
Inimă jertfită,
Inimă 'mpărțită?...

Te-ai născut în Pind
Și-ai crescut în Pind,
Focu-ți risipind
Pentru'un vis ce-acum
Pulbere-si pe drum...
O! cât te-a durut
Și cât ai gemut

Când și-au smuls străinii
Macii toți și crimii,
Când ai urii fii
Îți rupeau fășii
Și-ți bărfiau, tiranii,
Sfintele strădani!...

Sângerând lumină,
Tristă peregrină
Ai plecat apoi
Cu iluzii noi,
Deși frântă 'n două
Spre o țară nouă:
Scump pământ promis,
Patria din vis...

Inimă jertfită,
Inimă 'mpărțită,
Ce genunchi să frâng
Ca să mi te strâng
După sângerări
De pe mii cărări?..
Cum să te menesc

Ca să te 'nvoiesc,
Să te dăruiesc
Inimă pribeagă
Tânăra și 'ntreagă:
Numai flori și stele,
României mele?..

D. AL. GREGORIAN.
Directorul revistei „Sfarmă Piatră”.

Intoarcerea din U. R. S. S.

Redăm aici câteva fragmente din itinerariul sovietic al lui André Gide, Spiritul fin al scriitorului francez, mântuit pentru totdeauna de comunism, a prins în aceste scene, miseria și rădăculă la care se rezună azi întreaga existență a fostului imperiu țarist.

„Niște ciocobe alinate. Locuesc câte patru într'o odală de doi metri și jumătate pe doi, închiriată cu câte două ruble de persoană pe lună. Prânzul la restaurantul sovhoz-ului costă două ruble și e un lux pentru cei care nu primesc decât șaptezece și cinci de ruble pe lună. Trebuie să se mulțumească cu o bucată de pâine și cu un pестe uscat.

TEROAREA

Ceace se cere acum e acceptarea, conformismul... Cel mai mic protest, cea mai ușoară critică e pasibilă de pedepsele cele mai mari și de alfel repede înăbușită. Și mă înțeleg că, astăzi, în oricare altă țară, fie ea chiar Germania lui Hitler, spiritul să fie mai puțin liber, mai apăsat mai terorizat, mai subjugat

SFINȚIA-SA STALIN

În drumul dela Tiflis la Batum trecem prin Gori, orașelul în care s'a născut Stalin. M'am gândit că

ar fi într'adevăr curtenitor să-l trimt o telegramă, ca răspuns primirii în U. R. S. S. unde am fost peste tot aclamați și sărbătoriți. Oprese automobilul în fața poștei și dau textul telegramei care glăsuia cam astfel: „Trecând prin Gori, în cursul minunții noastre călătorii, mă simt îndemnat să vă trimt!...”

Aici însă traducătorul se oprește: nu pot să vorbesc astfel. „Vă” nu ajunge când acest „vă” e Stalin. Nu e decent. Trebuie adăogat ceva”. Și când mă văd așa mirat, se consultă între ei. Mi se propune „dumneavoastră, căpitan al muncitorilor” săa „stăpân al popoarelor” sau... Nu mai știu ce. (Am aerul că imaginez, nu? Nu, din păcate! Și să nu mi se spună că aveam a face cu vre'un subaltern stupid sau zelos neîndemânat. Nu, aveam cu noi și luând chiar parte la discuție, mai multe personajele destul de sus puse și în orice caz puse perfect în curent ou „obicezurile”)

Glăsc astă absurd; protestez că Stalin e deasupra acestor fanfaronade. Mă sbat în zadar. Nu-i nimic de făcut. Nu mi se va primi tele-

grama decât dacă consimt să a-
daug... Mă supun, plictisit, dar de-
cîlnându-mi orice răspundere și
gîndindu-mă cu melancolie la pră-
păstia pe care acest lucru contribuie
să o sarpie între Stalin și popor.

Si cum mai constatam astfel de
îndreptări și „punerii la punct” în
diversele cuvîntări pe care le tinu-
sem în U. R. S. S., am declarat că
nu voi mai recunoaște ca al meu
niciun text de al meu apărut în ru-
sește în tot timpul sederii. Iată ce
am făcut.

ARTA ȘI CULTURA

X îmi spune că în U. R. S. S. un
Besthoven ar avea de lăutat ca să
se reabiliteze după un așa de mare
însucces (o primă auditiie neîntre-
să de public).

„Vedeți, continuă el, la noi un ar-
tist trebuie să fie mai întîl al tutu-
ror. Artă, astăzi, trebuie să fie
populară sau să nu fie deloc.

— Veți constrînge pe toți artiștii
voștri la conformism, îi spusel, și
pe cei mai buni, pe acela care nu
vor consimți să-și înjosească arta
sau micar să și-o coboare puțin,
îi veți reduce la tăcere”.

Atunci el protestă și-mi spusel că
judece ca un burghez, că el era a-
dînc convins că marxismul, care a
produs în celelalte domenii lucruri
asa de mari, va și să creeze și în
artă. Mai adăugă că cesace împlie-
dica aceste opere nouă să apară,
este importanța ce se acordă încă
operelor unui trecut de mult sfâr-
șit.

Vorbea din ce în ce mai tare. Pă-
rea că face un curs sau că spune o
lecție. Asta se petrecea în hall-ul
hotelului Sotchi. Dar, cîteva mi-
nute mai tîrziu, veni în camera
mea și de astă dată cu vocea în-
măușă:

„Ah! Iertati-mă! știu destul de
bine. Dar adineori eram ascultati
de cei din jur... și în curînd îmi voi
deschide expoziția...”

Dezastrul din profesiunile libere

MESERILE. *Brățara de aur de
alătada a rominiului a fost acar-
parată de evrei în următoarele
proportii: Basarabia 79%; Bu-
covina 85%; Moldova 65%; Ar-
deni și Banat 72%; Muntenia
28%; Olenia 8%.*

AVOCATII. *La circa 16300 a-
vocati, procentul pe tară al fi-
danilor atinge 38%. Sunt provin-
cii sa Basarabia și Bucovina, un-
de acest procent se ridică la 60-
65% cu agravanta că el atinge
76% în ce-i primeste pe stagiar.*

MEDICII. *La un număr de
12.100 medici, 7400 sunt jidani.
Din 1280 de diplome obtinute în
străinătate și pentru care s'ia ce-
rur libera practică în ultimii 10—
12 ani, aparțineau: 1220 jida-
nilor și minoritarii și abia 60
rominilor.*

*Din 616 medici dentisti, numai
57 sunt romani; iar din 630 de
practicieni dentisti — în mare
parte anatabeți, fosti birjari,
chelneri și dansatori, — sunt nu-
mai 57 romani, adică 8%.*

*În ARHITECTURA avem 72%
jidani.*

FARMACIA. *Din 1890 de far-
macii în toată țara, numai 693
aparțin rominilor (36%); iar din
6970 farmaciști cu liberă practică,
2850 (40%) sunt romini, și
4120 (60%) străini. Din 618 far-
maciști veniți dela facultățile din
străinătate, 578 sunt jidani, iar
40 minoritari. Nicilun român.*

O scrisoare a lui Ion Creangă cătore Mihail Eminescu

După plecarea lui Eminescu la Bucu-
rești Ion Creangă, rămas singur la Iași,
se simte străin într-o lume cu caftan pe
care o urăște. El scrie nefericitului său

prieten și-i trimite într-o frază, toată iri-
tețea și toată desmășefea Moldovei: Vîno,
frate Mihai, vîno, căci fără tine sunt
care o urăște. El scrie nefericitului său
străin”... Iată textul scrisorii:

Bădie Mihai,

Ce-i cu Bucureștii de ai uitat cu totul Eșul nostru cel oropsit și
plin de jidani.

O fi musai viața burlescă pe acolo, dar nu se cade să ne iți
prea de tot. Veronica a fost azi pe la mine și mi-a spus că și cu dansa faci ca
și cu mine. De ce? Ce rău t-am făcut noi??

De Crăciun te așteptm să vii.
Tîncea a pregătit de toate și mai ales „sarmalile” care tie iți plăceau
foarte mult.

Eu am început de, ca prostul, să scriu dragă Doamne o comedie.
Cînd voi isprăvi-o nu știu. Atîta știu, că subit etui și copiat așa cum prea
bine stii că pot copia, e luat din viața de mahilă, unde stau de cînd am
părăsit Humulești.

M'am întîlnit cu fratele Conta.
La Eși ninge frumos de ast noapte, incit s'a făcut drum de sanie.
Circul parcă e mai frumos acum.
Vîno, frate Mihai, vîno, căci fără tine sunt străin.
Te sărut pe frunte.

Ion Creangă

(Op. Compl. pag. 385).

FIOTA VIITORULUI STAT EVREESC

Procentul
medicilor evrei
în Germania

Statistica alcătuită
de corporația medi-
cală arată că Germa-
nia a înnumărat în
anul 1937 cincizeci și
cincisprezece medici
dintr-o nouă mii
medici. Dintre aceștia,
numai 37.525 au practi-
cețat fectiv medicina.
Procentul medicilor
evrei autorizați prin
legea dela Nürnberg,
e de 10 la sută
(3.748 înși).

Vanzătorul de haine vechi, devenit amiral:
— Vapoare, submarine, vapoare vechii cumpărăm!.

Cimitire românești în

ALSACIA

E tristă povestea mormintelor românești de peste hotare!

Nu odihnesc acolo viteji cu trupurile sfărțecate pe câmpul de luptă, nici cavalerii porniți în sublimă aventură spre alte orizonturi mai luminoase.

Sub brazii dela *Kronenbourg* și dela *Valea Păstorului* își dorm odihna lor îndurerată câteva sute de flămânzi, ostași din „Tara grăului” secretați de cohortele neînduplecate ale foamei.

E pretutindeni amară soarta celor căzuți pe mâini vrăjmașe, în timpuri de sălbatice exterminări reciproce; dar soartă mai amară decât cea hărăzită soldaților români exilați în Alsacia germană, nu cred să fi fost cunoscută a urea. Au iernat soldați la aceștia goi și au murit flămânzi. Voinicii răsăriți din brazda unui pământ rodnic cum nu este altul, ei au trecut hotarul către cele eterne urând de foame cum urlă câinii turbăți.

Sunt de necrezut suferințele îndurate de prizonierii aceștia, dar ele sunt adevărate cum adevărată este moartea lor. Multe vor rămâne neștiute pentru totdeauna; cei cari le-au cunoscut au trecut ei înșiși în împărăția de dincolo și moartea seamănă

oriunde uitarea. Pentru acei voiu însemna aici câteva momente din istoria suferințelor teribile încercate de nefericitii noștri frați, mărturia generațiilor viitoare despre cruzimi încă posibile într'un secol de olimpică înaltare spirituală.

În cimitirul dela *Kronenbourg* odihnesc peste două sute de soldați români. Prizonieri ai armatei germane, ei au fost îndrumați în Alsacia după îndelungate peregrinări și Istovitoare corvee. Colinele Vosgilor i-au prins supti de vlagă, chipuri de ceai cu ochii ieșiți din orbite.

Răspândiți curând prin sate, depe malurile Rinului, strigoiile acestia flămânzi aveau să se regăsească în parte la Strasbourg, pentruca aci, pe podolejele liceului Fustel de Coulanges, să-și ia rămas bun dela o viață de mizerii și nenoroc. Coasa morții i-a rețenut cu o repeziune într'adevăr uluitoare: frunzele tinereții lor oprite s'au scuturat în căter

săptămâni, cum se scutură frunzele unui cires prin vinile căruia rădăcini uscate nu mai pot trimite seva. Medicii Strasbourgului, disecând cadavrele lor stafiidice, n'au putut spune nimic despre cauzele morții lor. Toate organele se găseau în stare normală. Moartea coborise pe aripile lipsei de hrană. Viața se stinsese în ei, cum se stinge o candelă fără untdelemn.

Înmormântarea lor s'a făcut la întâmplare. Târziu—după 1912—un comitet franco-roman i-a adunat loialită în cimitirul militar dela *Kronenbourg*. Toți au la cap o cruce de stejar, după datină. Ansamblul este dominat de o cruce monumentală, în piatra căruia Regina Maria a făcut să fie săpate aceste odihnitoare cuvinte: „Soldați români, dormiți în pace, într'un pământ care nu vă este străin!”.

În *Valea Păstorului*, nu departe de orașelul Guebwiller, într'un cadru care-ți rechiamă în amintire atâtea colțuri din Carpații noștri, numărul mormintelor românești se ridică la aproape opt sute.

Istoria lor este istoria celor dela *Kronenbourg*; afară de cătiva, a căror moarte a fost grăbită de accidente înfiorătoare, sutele de soldați din *Valea Păstorului* sunt victimele foamei. Ei au închis ochii către sfârșitul războiului și au murit ca niște mizerabili; n'au avut onoarea să fie răpiși de obuze pe linia de foc a groznicului măcel. S'au stins departe de tară, cu gândul la frații de peste Carpați, pentru eliberarea cărora ei pomiseră în lăuce nebun.

Istoria lor n'am s'o uit niciodată; pentru cruzimea ei și pentru dulosia cu care mi-au spus-o oamenii dela Guebwiller.

Trebuind să particip la serbările închinete morților noștri din *Valea Păstorului*, la 11 Noembrie 1936 — ziua armistițiului — mă găsim la Guebwiller în tovrăria cătorva studenți români. Cum culorile naționale ne împodobeau pieptul, multimea ne-a recunoscut ușor; noi eram frații celor căzuți acolo sub loviturile foamei. Privirile tuturor s'au îndreptat spre noi, iar firile mai îndrăznețe și mai comunicative ne-au întrebat:

— Dumneavoastră sunteți români?

— Da, am răspuns noi, suntem români și am venit aici ca să ne închinăm la mormintele părinților noștri.

— Cum, ați venit tocmai din România pentru această serbare?

— O, nu, noi suntem de mai multă vreme în Franța. Facem studii la Strasbourg.

— Sărmanii români înmormântați aici, tristă soartă au mai avut ei ei! Noi l-am cunoscut bine și carnea ne sângerează și acum, gândind la suferințele lor. Știți dumneavoastră ceva de istoria acestor flăcăi, cari odihnesc aici? O, cât e de înfiorătoare această istorie! Frații dumneavoastră au murit de foame! Cei cari rezistau, erau silți să plece din această lume cu ochii scoși. Câți dintre ei n'au simțit, cuprinsi de indescriptibilă groază, sucala înroșită sfredelindu-le ochii!

Și oamenii dela Guebwiller n'au mai spus nimic. Mărturisirile lor lapidare fuseseră de-a-jur, pentruca și unii și alții să ne simțim obraji umezi.

Aceeași istorie am auzit-o în Iunie 1937, la Casa diaconeselor din Ingwiller.

O bătrână diaconesă cunoscu-

se indeaproape o bună parte din soldații inermantăți la Kronenbourg și la Valea Păstorului. Dăduse multora să mănânce și asistase pe mulți în cîșurile din urmă ale vieții lor.

Când a auzit pe decanul meu prezentându-mă ca student român, bătrâna s'a îmbujorat la chip, m'a tras deoparte și mi-a șoptit :

— Sunt aproape douăzeci de ani, de când n'am mai văzut om din țara dumitale. Și eu am văzut odinioară mulți și i-am văzut suferind groaznic. Am dat multora să mănânce și cu mulți m'am rugat până în clipa în care au închis ochii. Compatrioții dumitale au murit de foame.

Urletele lor disperate înspăimîntau ca sirenele unui vas amănunțat de naufragiu.

*
In fiecare an țara îngenunește la mormintele celor căzuți pe neîntregirea ei. La mormintele celor lor adormiți departe de țară și îngenunește aproape nimeni. Și guri închinători ai acelor morminte sunt studenții; dar ei nu găsesc pe acolo în trecere și grîm pentru cei îngropați în afară de pământul patriei, revine asupra noastră, a tuturor.

Morții din Alsacia nu trebuie uitați !

Să ne rugăm pentru ei !

Stan Dimancea

Pălării moderne....

(Quarta Meschin)

NAȚIONALISMUL IN UNGARIA

Cunosc prea bine feciorii pusteii, și aș putea spune multe lucruri despre ei. Dar nu un studiu de biologie, și cu atât mai mult nici unul de analiză literară ne preocupă. Ei au venit în pusta Tisei cum au venit și alți barbari, mîncînd carne crudă de sub șea și urlînd. Un simplu incident istoric. Atât și nimic mai mult. Dar oamenii ăștia au totuși ceva admirabil în ei, ceva de care se ferec: elanul barbar, furia. S'ar putea spune că au o admirabilă isterie barbară, dealtfel și asta însemnează ceva. Într'un anumit fel, însemnează chiar mult, căci de aci curg o multime de consecințe; toată organizația lor naționalistă și tot planul lor. Despre asta vrem să spunem câteva lucruri

A MAGYAR NEMZETI SZOCIALISTA PART.

Așa se intitulează partidul cu adevărat naționalist din Ungaria și ar veni tradus în românește, partidul național socialist ungar. Nu mai facem nici o teoretizare. Asta o face cine vrea și cum vrea. Noi spunem scurt.

Începutul acestui partid nu este prea de mult, și părinți mulți nu are. S'a născut fără prea multe dureri cam în primul sfert a lui 32, și tată legitim îl are numai pe excelența Böszörményi Zoltan, un splendid exemplar galben cu sânge de armăsar. În Mai același an începe propaganda. Nu mult după asta se alipește mișcării și deputatul Meskó Zoltan, un om liric dar de mult curaj. Peste o lună și ceva, în Iulie, el a citit în Parlament, îmbrăcat în cămașă brună, programul partidului. A fost o atmosferă încordată, programul puternic și radical. Dar copilul acesta a fost cam re-

ANTISEMIȚII DELA BUDAPEȘTE SUNT REVIZIONIȘTI

Aceasta este insigna lor. Pe svastică e aplicată harta „Ungariei Mari” în care e încorporată și Transilvania până în Carpați.

calcitrant și a crescut nițel aventuros. După câteva luni partidul s'a rupt. Poate că exista undeva o rană. Certându-se pe șefie, Meskó s'a despărțit, ducând cu el o mare majoritate. Astfel se formează un nou partid: partidul ungar național socialist al lucrătorilor și țăranilor. Totuși Böszörmenny nu descurajează; el continuă propaganda în sudul Ungariei și în jurul Budapestei. La mișcarea naționalistă mai aderă și contele Fidel Palffy care aduce comitatele Mosou și Györ.

ADERENȚA CONTELUI ALEXANDRU FESTETICS.

Impresionat de dreptatea și în același timp de creșterea continuă a mișcării, contele Alexandru Festetics, fost ministru de război și pe atunci deputat guvernamental, a ținut în 33 un discurs în Parlament, în care spunea că salvarea Ungariei nu se poate decât prin națiunea ungară. El aderă la mișcarea lui Meskó și a contelui Palffy, conducătorul partidului.

Dar iarăși nu se înțeleg. În Iunie 1934, contele Festetics se desparte de cei doi și formează un alt partid; partidul ungar național socialist, cu reședința în Déy. La el a venit Böszörmenny și Szedler. Ceva mai târziu, veni iarăși și Meskó, care luă conducerea noului ziar oficial al partidului. Aci se pare că și-a găsit unitatea definitivă. Dar au urmat persecuțiile. Ziarul le-a fost suprimat, portul svasticeii le-a fost interzis. Și n'au descurajat. Acum au alt ziar și alt simbol, crucea cu săgeți, în mijlocul ei harta Ungariei cu Ardealul

PROGRAMUL.

Este destul de mare și bine întocmit. Bine întocmit din punctul lor de vedere. Se cere în primul rând *refacerea Ungariei milenare*, revizuirea tratatului dela Trianon, precum și egalitatea de drepturi ale Ungariei în viața internațională. Pe chestia restaurării monarhiei, nu se agită. Iar într'altă ordine de idei, programul prevede că nu poate fi cetățean cu drepturi depline, decât acel ce poate face dovada originii sale etnice, ariene. Pe de altă parte, se prevede votul secret, desființarea dictaturii partidelor și a parlamentului, suprimarea corupției, etatizarea.

Acești nobili mongoli, pe lângă revizuire, lucrul cel mai naiv și mai idiot din program, mai cer și drepturi de așezare într'altă țară, — căci spațiul Ungariei nu le ajunge. Un astronom, Sir Arthur S. Eddington, ne anunță marea bucurie că încă mai sunt câteva planete nelocuite.

Axente Sever Popovici

TRATATU

asupra justiției internaționale, încheiat
în anul 1459 între Ștefan, Domnu allu
Moldovei și Casimir, Regele Poloniei¹⁾

Astfel de pacte, departe de-a fi o invenție a diplomației secolului al XX-lea, au existat cu multe sute de ani în urmă. Mărturie, stă cej încheiat între viteazul Domn moldovean și regele polon, — pact din care extragem pasagiul acesta:

„Noi Ștefan Voevod, din gratia lui Dumnezeu, Domn al țărilor Moldaviei, facem cunoscut prin actul de față tuturor celor presinți și viitori, cum că Domnii magnifici Andrei Gurovasz, palatînul și Căpitanul Rusiei generale și Hryezko de Pomorzany al Podoliei, și Căpitanul Trembovliceanu cu deplină și felicită putere, și investiți cu autoritate, cu scrisori confidentiale și pergamente, cu sigiliul pus al M. S.

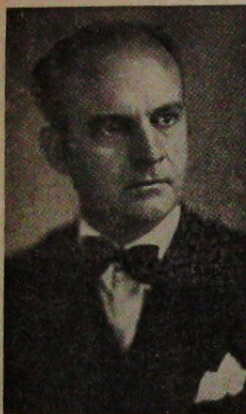
Regelui Poloniei, ambasadori ai prea strălucitului nostru Domn, au pactisat cu noi pentru toate, și pentru fiecare rebel, pentru discordii, predări, arderi și pentru vărsările de sânge între țăările Podoliei, Rusiei și Moldaviei făcute până aci, și au convenit în acest mod: că toate discordiile, rebelatele, jăfuirile, incendiile și vărsările de sânge trebuie să înceteze cu desăvârșire și să nu se mai comită cumva. Dacă însă vreunul dintre Domni sau locuitorii sus zisei noastre țări Moldavia va fi făcut vreun rău în țăările Rusiei și ale Podoliei, prin furt, prin jefuire, și va fi comis alt undeva vre-un alt rău, nu trebuie prin aceasta să se înceapă rebel, rupându-se pacea, ci trebuie să se facă justiția pe o altă cale în modul obicinuit și după obiceiul ținut de demult”.

1) Din arhiva Regatului, cartea 3. No. 4, fila 118, publicat de Dogiel în tomul I, pag. 602.

Convingeri democratice

La o manifestație „de masse” a partidului național-țărănesc doi țărani discutau:

- Ști tu, mă vere, la bălcu-ăsta?
- Păi, cum vezi.
- Național-țărănist?
- Păidar.
- Dar cu cine ești, c'ășa să pune politica: cu Lupu, or cu Mialache?
- Eu sânt cu zăua...

HORIA

de biruri, de sbiri,
de rele-orinduirii...
și uități
de regi și împărați...

pin'la Bălgrad pe roată,
uimind călăi, nemeși, gloată,
ți-a băut neschimbat, sub tundra
săracă,

această mare, ne'nfricăată inimă
romano-dacă...

duhul tău trăiește încă treaz în munți
și va trăi dirz cit vor domni peste moși
sbiri crunți
și mișelnici despoți...

urias domn
pe-al adincurilor noastre sfîșiate somn,
pe-al răzmeriților roșu praznic, —
mai roși-vei oare vreedat, năpraznic,
acestui neam, vlată și istoria, —
tu, munte
al vrerilor noastre celor mai crunte.

Horia ? ! ...

Aron Cotruș

de jos
te-ai ridicat drept, pietros, vișoros,
pentru moși,
pentru cei săraci și goi, pentru toți...
și-ai despicat în două istoria,
fără de cremene
cum n'a fost altul să-și semene,
Horia
te-ai desprins așpru din gloată,
cu-obraji supti,
cu ochi crunți,
să lupți
să 'nruști
din sălbatecii-ți munți :
ostile craiului, temniță, roată...
vrut-ai să spintici pe munți, pe văi,
largi, netede slobode căi
pentru-ai tăi
cei mincași de străini, despuțați

DIN „ANUMITA PRESĂ”

„Suntem sub ocupație.

Presă românească murise.

Redactorii ziarelor naționale se refugiază ori sunt luați oștatici, închiși și surghiuniți după indicațiile confratrilor dela presa Mitteleuropei; al lui Bogdan-Pitești rămân liberi, prevăzuți cu ordine de mobilizare pe loc, date din vreme de către organele cu cădere — iar „independentii” se împrăstie ca potârnicile, decamdatai.

Populația capitalei — și e aceeași situație pe tot cuprinsul țării — se împarte în : ovrei și victime. Fiecare urdușos, nedat la libertate când s'au spart ușile penitenciarilor, își găsea un loc printre coreligionarii dela poliția secretă a năvălitorilor, sau devenea părtaș la jafurile săvârșite de comisiile, așa zise economice, emișii în care nu intra, dintre cuceritori, nici un creștin. Morile se exploatau de ovrei ungurești, de pe îndumări și în folosul celor de aici; pădurile se tăiau de ovrei austriaci, în tovarăsie cu instituțiile fostereie înghebate în Văcărești — și alimentația trupelor se făcea prin rechiziții monstruoase executate de cometațenii noștri din Dudești.

Berkovitz juca panzarola cu Tantilov — și Tantilov câștiga regulat... obligația de a fi amabil cu Berkovitz.

Mulțimea, poporul — Israel.

Dar talentele aduse de pe Căcaina ca să fie proptă, la așa vremuri, pentru cugetarea românească ?

Problema, se vede că s'a pus de către ai Alianței de aici către ai Alianței din trupele de ocupație, căci n'au trecut două luni dela sineopa Munteniei și statul major politic al lui Mackensen a și aprins două opaște ca să lumineze iadul în care căzuseră în București.

Ca în toate, însă, germanii au fost metodeci și în chestia presel.

Au închiriat doi români și i-au grămădit cu sarcina de a recruta ovrei, pentru ca istoria, când va oglindi barbaria ocupației, să-și ia documentee din presa românilor — nu de la jirmani. Pentru această patriotică indeletnicie se înțelege că era indicat Stere, pentru rolul de căpetenie, și, ca secund, Arbore, „bătrânul luptător”, care, ca să se arate vrednic de încrederea ce i se arăta, a pîdat, zelos, pentru Puterile Centrale, cauza... Ucrainei.

Aceasta este obârșia Luminei și a Gazetei Bucureștilor puse : una, sub îngrijirea lui Burah Braunstein, care fusese ermafrodit la Dimineața Adevărată; și cealaltă, sub direcția lui Wechsler, cu controlul lui Damert, un locotenent de rezervă german. Aceștia, cu concursul gratuit al lui Grossmann, Ionsohn și al celorlalți români, cari, după răsbou, urmau să ne facă morala prin anumita presă, scupau, zilnic, spurcăciuni la adresa neamului nostru, spurcăciuni pe care comandaturla germană le încăiea în avioane și le asvârzea deasupra tranșelor noastre, ca să ne mișelească soldații.

Toată ordura, tot puoroil din Dudești, care nu mai încăpuse nici în cadrele poliției secrete, nici, ca pușgași de buzunare, în beciurile aresturilor — toată canalia circumcisă era în redacțiile acestor două foi imunde.

Cine n'a murit, atunci, de rusine, de umilintă și de scărba văzând cum presa pământeană palmuește sufletul românesc, s'a sprjînit numai pe nădejdea că, la urma urmelor, cât de târziu, ultragiul acesta adus unui neam întreg, de o haită de paraziti fără patrie, va fi neapărat pedepsit cu streangul.

Și a luat sfârșit răsboul; și a revenit regiulul triumfător; și pribegeții, fericiți că nu le-a fost nefericirea zadarnică, și-au reinteegrat

J U D E C A T A

de Arcadie Avercenco

...Și când a venit cea din urmă zi, a suflat Arhanghelul într-o trâmbiță de aur, cutremurând cerul și deschizând pământul. Și au eșit din nenumărate morminte o mulțime de morți, cari umpleau pământul, și s'au acoperit cu carne. Depe cei vii, însă, au căzut vechile veștminte pământești. Ei toți, vii și morți, s'au înfățișat la Judecata din urmă goi, asemenea strămoșilor înainte de păcătuire.

Judecătorul cel nepărtinitor ședea pe un tron făcut din nori umbriți de curcubeu și străpunși de fulgere. De o parte și de alta a tronului era câte o poartă deschisă. Cea din dreapta ducea la o grădină verde și scânteietoare, iar după cea din stânga începea un coboriș repede spre un defileu sălbatic și negru, a cărui beznă se lumina din când în când de tremurarea focului roșu subteran.

În mijloc se înălța o balanță de argint cu talere de aur. Doi îngeri erau puși la amândouă capetele cumpenei, să cântărească faptele bune și rele ale oamenilor. Rând pe rând veneau la acea balanță toți cei născuți de femei și, după ce își auziau sentința, mergeau — potrivit celor făptuite — la dreapta, în săluzul veșniciei bucurii, sau la stânga, în focul gheenei...

Și iată că fu adus înaintea tronului un țaran. Era stângaci, cu pielea crăpată și negru ca pământul. Era plin de râie și de băătăuri. Se ținea, însă, drept și pământ puțin, sau avea ogor

pământul... Iar țaranii cari aveau fără frică. Un inger îi șoptește la ureche :

— Cât ești de ciudat ! Aici trebuie să tremuri.

Țaranul îi răspunde :

— Dece să-mi fie teamă : Am tremurat îndeajuns înaintea judecătorilor pământeni. Acum stau în fața singurului Judecător drept. Sunt în voia Lui înțeleaptă.

Judecătorul îl întreabă :

— Ce ai făcut, țărane ?

— Eu ? Am arat, am grăpat, am semănat, am cosit, am treierat, am îngrijit vite... Am lucrat

Voiajorul Morții.
(Der Stürmer)

cuiburile părăsite — și anumita presă, drept osândă pentru fapte care aiurea au fost pedepsite cu gionțul, cum la noi, mișei, în vreme de demult, se trăgeau în țepă — anumita presă a dobândit iertare, iertare care se refuză, pe temei de lege, soldatului român ce ar întârzia un ceas dela datorie. Și, iertată, și-a făcut, din mila vi-novată a stăpânirii, privilegiu ca să ne scuie iarăși, din culmea prosperității la care a dus-o însăși lasitatea noastră.

Este, cu toate astea, o deosebire adăncă în situația de azi a presei ovrețești și situația pe care o avea înainte de 1916 — deosebire pe care credem că avem dreptul s'o numim îmbucurătoare. Înainte de război, Adevărul, bunăoară și derivatele lui puneau în frunte câte o persoană

care născută în condițiunile cerute de constituție pentru a se putea numi cetățean, îi dădea dreptul să-și zică: organ românesc „independent” — sau cum îi mai cerea Alianța să se intituleze. Și multi-meia, funcționarii, ofițerii, imbecilii, rămăneau, cu tot răjghinul sintactic ce întâmpinau la lectură, cu impresia că au citit un ziar românesc și că perfidiile ce le treceau pe sub ochi sunt sfaturi, sunt îndrumări pornite din cel mai patriotic cuget. Greșala aceasta, confuzia aceasta regretabilă, este, în cea mai mare parte, izvorul desorientării și al anarhiei morale care ne sguideie și amenință să ne prăbusească.

Archibald

DUH ROMÂNESC

Duh de răsmerițe străbate țara toată,
duh în care românească gloată
pe seceri crucea o așează,
ca o mărturie pentru legenda ce 'nvederează
ridicarea snopilor pe lanul unui crez izbăvit
de satana. — Astăzi, când zările s'au încuserit
cu stâncile sufletelor fără simțire lașă
e timpul, române, să-ți suflice
mănecele dela cămașă.

Ion Th. Ilea

JUDECATĂ

de Arcadie Averenco

...Și când a venit cea din urmă zi, a suflat Arhanghelul într-o trâmbiță de aur, cutremurând cerul și deschizând pământul. Și au eșit din nenumărate morminte o multime de morți, cari umpleau pământul, și s'au acoperit cu carne. Depe cei vii, însă, au căzut vechile vestimente pământesti. Ei foți, vii și morți, s'au înfășurat la Judecata din urmă goi, asemenea strămoșilor înainte de păcătuire.

Judecătorul cel nepărtinitor ședea pe un tron făcut din nori umbriți de curcubeu și străpunși de fulgere. De o parte și de alta a tronului era câte o poartă deschisă. Cea din dreapta ducea la o grădiniță verde și scânteițoară, iar după cea din stânga începea un coborîș repede spre un defileu sălbatic și negru, a cărui beznă se lumina din când în când de tremurarea focului roșu subteran.

În mijloc se înalța o balanță de argint cu talere de aur. Doi îngeri erau puși la amândouă capetele cumpenei, să cântărească faptele bune și rele ale oamenilor. Rând pe rând veneau la acea balanță toți cei născuți de femeie și, după ce își auziau sentința, mergeau — potrivit celor făcute — la dreapta, în sălășul veșniciei bucurii, sau la stânga, în focul gheenei...

Și tată că fu adus înaintea tronului un tărân. Era stângaci, cu pielea crăpată și negru ca pământul. Era plin de râie și de bătațuri. Se ținea, însă, drept și pământ puțin, sau avea ogor

pământul... Iar tărânii cari aveau fără frică. Un inger îi șoptește la ureche:

— Cât ești de ciudat! Aici trebuie să tremuri.

Tărânul îi răspunde:

— Dece să-mi fie teamă? Am tremurat îndeajuns înaintea judecătorilor pământeni. Acum stau în fața singurului Judecător drept. Sunt în voia Lui înțeleaptă.

Judecătorul îl întreabă:

— Ce ai făcut, tărâne?

— Eu? Am arat, am grăpat, am semănat, am cosit, am treierat, am îngrijit vite... Am lucrat

Voiajorul Morții.
(Der Stürmer)

neroditor, își câștigau pâinea prin orașe. Erau dulgheri, sidari, birjari, salahori, băteși. Par'că sunt puține meserii?... Cu sudoarea și sângerile noastre am acoperit toată Rusia.

— Ai păcătuit mult?
— După cum se întâmpla, Părinte. Uneori eram bucușoși să avem lobodă. Nu suntem boeri.
— Ai păcătuit mult?
— Fără socoteală și fără sfârșit, Vlădică! Tărâniți sunt bețivi, hoți, stricați și mincinoși! Dar, Doamne, suntem fără carte... ca niște căpeluși orbi... trăim în murdărie și sărăcie...
— Nu te-ai jeluț niciodată?
— Nu cred. Mai mult spuneam: E voia lui Dumnezeu. El a dat, El a luat.

— Du-te cu pace, a spus Judecătorul. Ai muncit mult, e timpul să te odihnești, Sfinte Nicolae, vino să-ți iei în primire.

S'a apropiat Sfântul cel cu părul alb, într-o sfită veche, a îmbrățișat pe țaran și l-a petrecut spre poartă raiului. Atunci s'a auzit din depărtare glasul țaranului:

— Vai, Nicolae cel Milostiv, ce frumos e ovăzul pe aici.

După țaran a venit un soldat. Era tot chiruit de gloanțe și tăiat. Cămasa albă, pe care o îmbrăcase noaptea, înaintea unei bătaii, ca să se înfățișeze mai frumos înaintea lui Dumnezeu, era toată pătată de sânge.

— Întreba Judecătorul:
— Pentru ce ai luptat, ostașule?

— Pentru Credință, Tar și Patrie.

— Ai omorât multe suflete?
— Nu pot să știu, Doamne. Nu poți să vezi pe unde trece glonțul, tar în timpul atacului nu poți număra.

— Ai păcătuit mult?
— Toate păcatele noastre soldățești sunt înaintea Ta, Doamne.

— N'ai omorât pe răniți?
— Nu, Vlădică. Sunt ostaș prapostavnici.

— N'ai obidit pe prizonieri?
— Nu. Se întâmpla să nu mănânc singur, dar prizonierului îi dădeam și pâine, și terci și vodcă. Lui îi venea mai greu.

— Șefii au fost totdeauna drepti cu tine?

— Iartă-i, Prea Milostive!
— Bine, ostasule, a spus Judecătorul și a strigat:

— Ostași iubiiți, Gheorghe Biruitorul și tu, Iosif al Rusiei, prințev Alexandre Nevski, luați pe acest soldat și petreceți-l cu cinste în rai.

— Mulțumesc, Doamne! a strigat ostasul.

Apoi s'a apropiat de tron un tâlhar groznic. A căzut cu fața la pământ și a strigat cu glas tare:

— Nu mă întreba, Doamne! Tu le știi pe toate. Sunt strigaioare la cer păcatele mele și își așteaptă răsplata fără îndurare! Te rog un singur lucru: trimite-mă acolo unde focul e mai mare și unde dracii sunt mai răi...

Judecătorul i-a spus, însă:

— Știu: a fost odată un foc mare. Într-o casă cuprinsă de flăcări, rămăsese un copil mic, care nu știa încă să meargă. Și tu, tâlharule, n'ai sărit oare în foc și n'ai scos pruncul, teafăr, acoperindu-l cu hainele tale?

— Doamne! a strigat tâlharul. Nu-mi socoti această faptă. N'ai fost singură iubirea care m'a îndemnat atunci să intru în foc. În jurul meu erau oameni... Voiam să mă laud cu vitejia mea...

— Dar de ce ti-ai ascuns numele? Dece ai plecat neobservat?

— Mi-a fost rușine, Doamne. Un tâlhar, un ucigaș și... Nu, nu mă milui, nu mă milui, Prea Milostive.

— Dar nu te-ai retras oare la

o mănăstire, nu te-ai călugărit? N'ai căutat ziua și noaptea să-ți speli conștiința cu lacrimi de pocăință? N'ai trăit cu un pustnic și n'ai făcut legământul tăcerii vesnice?

— Doamne! Am vrut numai să-mi măntuiesc sufletul, numai sufletul meu. Dar rugăciunile mele n'au întors la viață nici un suflet răpus de mine. Prea Bunule, toată pocăința mea nu valorează nimic în fața unui singur gând rău al meu.

Atunci Judecătorul a întrebat cu glas tare:

— Voi cei omoriți fără vină de acest tâlhar, voi cari ați primit moartea fără de pocăință, îl iertăți?

Parcă s'a auzit un oftat, parcă a șuerat vântul:

„Il iertăm, îl iertăm. Pentru suferința lui cea mare, îl iertăm”.

— Nu, Vlădică, nu mă iertă! a strigat tâlharul. Nu voi putea în veci să ridic ochii la ei. Nu te îndura de mine, Milostivule, nu te îndura.

— Bine, fie așa cum vrei tu, a spus Judecătorul. Coboară în iad,

pentru chinuri groznice și stai acolo o mie de ani pentru fiecare victimă. Curăț-te și te voi chema. Du-te, dar.

Și a dispărut tâlharul în deșteul cel întunecos, unde i-a arătat drumul, în vale, cu sabia lui de foc, arhanghelul Mihail. Lîmbi de flăcări s'au ridicat deasupra lui și s'au lăsat în jos.

Astfel, unul după altul, s'au înfățișat înaintea Judecătorului oamenii tuturor veacurilor și tuturor popoarelor. A fost adus și un păcătos cu ochelari și cu părul lung.

— Cine ești? La întrebare Judecătorul.

— Eu? Sunt social-democrat, a răspuns modest și mândru cel întrebant.

— Ce ai făcut în viața ta păpântescă?

— Am căutat să reconstruiesc lumea potrivit legilor stomacului.

— Ce ai făcut pentru aceasta?

— Am căutat să distrug tot ce a fost creat înaintea mea de omenirea înconștientă.

— Pe Dumnezeu?

— El nu există.

ȘCOLAR MODERN...

Fărății îi face temele. El e ocupat cu problemele de sport...
(Garină Meschino)

Ziare evrești în Polonia

În Polonia apar 130 ziare evrești. Numai la Varșovia apar 46, în timp ce în Palestina numai 30. Zilnic se trag, în Polonia, 500.000 de exemplare, iar săptămânal 3.000.000.

Între ei

— Rabi, de ce Iuda după ce l-a vândut pe Iisus pe 30 de arginți, s'a spânzurat?

— Fîlindcă și-a dat seama că l-a vândut prea eștin...

- Religia ?
- E o otravă pentru popor.
- Frumosul ?
- E o fantezie a burgheziei leneșe.
- Familia ?
- E un arhaism dăunător.
- Ființă jalnică ! a spus Judecătorul, cu tristețe în privire. Ai sădit cel puțin un copac la marginea drumului, ca un drumet ostenit să se răcorească și să se odihnească la umbra lui ?
- Nu. Nu recunosc filantropia particulară.
- Ai mângâiat vreodată un copil ?
- Pentru ce ? L-am învățat lupta de clasă.
- Ai șters lacrimile vreunui suferind ?
- Nu, i-am vorbit de răzbunarea cea sfântă...
- Nu te-ai înșelat niciodată ?
- Niciodată.
- Judecătorul a căzut pe gânduri.

INTOARCEREA DELA VÂNĂTOARE

- Ai omorât ceva ?
- A... da.
- L-ai dus la bucătărie ?
- Nu..., la spital.

După o tăcere îndelungată, a spus :

— Va să zică m'am înșelat Eu. Această ființă n'am prevăzut-o. Am admis răul, fiindcă fără el n'ar fi fost valabil binele. Înțelepciunea nu există fără prostie. Iarba e pentru miel, mielul e pentru tigru, iar blana tigrlului e pentru om. Totul în lume e trebuincios și echilibrat. Numai ocest om mi-e dușmănos și prisoselnic pentru viitoarele mele planuri de creație. Să-l pedepsesc ? Dar nu-și cunoaște vina. Să-l iert ? Nu va înțelege nici iertarea. Iuda și Diavolul vor înțelege, dar el nu va înțelege. Ce să fac cu el ?

După o chibzute de un minut, Judecătorul a spus :

— Știi ce ? Nu mai exista. De azi și în vecii vecilor.

S'a quizit o troznitură ușoară. Social-democratul s'a dizolvat în neființă pentru totdeauna.

Și nimic nu s'a mișcat în univers, nimic n'a tresărit.

Trad. de R. Donici

- Religia ?
- E o otravă pentru popor.
- Frumosul ?
- E o fantezie a burgheziei lenese.
- Familia ?
- E un arhaism dăunător.
- Ființă jalnică ! a spus Judecătorul, cu tristețe în privire. Ai sădit cel puțin un copac la marginea drumului, ca un drumet ostenit să se răcoarească și să se odihnească la umbra lui ?

— Nu. Nu recunosc filantropia particulară.

— Ai mângâiat vreodată un copil ?

— Pentru ce ? L-am învățat lupta de clasă.

— Ai șters lacrimile vreunui suferind ?

— Nu, i-am vorbit de răbdunarea cea sfântă...

— Nu te-ai înșelat niciodată ?

— Niciodată.

Judecătorul a căzut pe gânduri.

INTOARCEREA DELA VÂNĂTOARE

- Ai omorât ceva ?
- A... da.
- L-ai dus la bucătărie ?
- Nu..., la spital.

După o tăcere îndelungată, a spus :

— Va să zică m'am înșelat Eu. Această ființă n'am prevăzut-o. Am admis răul, fiindcă fără el n'ar fi fost valabile binele. Inteligența nu există fără prostie. Iarba e pentru miel, mielul e pentru tigrul, iar blana tigrului e pentru om. Totul în lume e trebuincios și echilibrat. Numai ocest om mi-e dușmănos și priso-selnic pentru viitoarele mele planuri de creație. Să-l pedepsesc ? Dar nu-și cunoaște vina. Să-l tert ? Nu va înțelege nici iertarea. Iuda și Diavolul vor înțelege, dar el nu va înțelege. Ce să fac cu el ?

După o chibzuită de un minut, Judecătorul a spus :

— Știi ce ? Nu mai exista. De azi și în vecii vecilor.

S'a zcut o troznitură ușoară. Social-democratul s'a dizolvat în neștiință pentru totdeauna.

Și nimic nu s'a miscat în univers, nimic n'a tresărit.

Trad. de R. Donici

Clientul nostru : Dr. N. LUPU.

Oltenii în Iași

Ce răsună? Ce s'aude?
Ce glas dulce românesc?
Ce flăcăi ca bradul verde,
Ochii noștri îi uimesc?
Sânt Olteni, scăparea noastră
Bucurați-vă Ieșeni!
Voi cu inima creștină,
Cumpărați dela Olteni.
Oltul falnic prin copii-și
Zice Prutului scârbit:
— Dulce frate, fii în pace,
Steaua ta a răsărit!...
La cel glas de mângâiere
Geme sufletu'n dușmani;
Voi cu inima creștină,
Niciun ac dela jidani!

Mică e lumina încă!
Dar credința 'n Cel de sus,
In Părintele dreptății,
Și 'ntunericu-i răspuns!
Soarele frumos luci-va...
Voi cu inima creștină,
Cumpărați dela Olteni!

Iazmele otrăvitoare,
Duhul rău și necurat,
Vai! destul ne-au supt puterea
Și vieța ne-au secat
De pe ochii voștri rupeși
Pânza 'ntinsă de dușmani!
Voi cu inima creștină,
Nici un ac dela jidani!

Frații certese'n tre dănzii,
Fiii cu părinții lor!
Dar blâstăm cu foc s'ajungă
Pe acel cutezător,
Care fără de iubire
S'ar uita la cei Munteni!
Ascultați Români cuvântu-mi:
Cumpărați dela Olteni!

Și atunci viața noastră
Precum râul cristalin,
Se va scurge limpezită
De otrăvă și venin.
Morții noștri n'or mai plânge
Sub călcăie de dușmani.
Sus dar inimile voastre!
Nici un ac dela jidani!

Ion Creangă

(Opere complete pag. 330)

10 DECEMBRIE STUDENTESC

Sărbătoarea tineretului universitar, „10 Decembrie”, căreia astăzi i se închină și atâtea tâmpole cărunte, trebuie să devină o zi a neamului românesc. Mai de vreme sau mai târziu, lucrul acesta se va întâmpla fiindcă așa prevestesc cântecele ce răsună în tot cuprinsul țării, și fiindcă altfel nu am merge pe linia destinului nostru.

Să vedem ce însemnează „10 Decembrie”.

Pentru cine a trăit războiul, chiar la o vârstă cu totul minoră, nu e greu să-și refacă în minte icoana vremilor de-atunci, cu cele două aspecte caracteristice. Unul înfățișând România eroică și idealistă care sângera în liniile de bătae, ori pe drumurile de pierzanie ale viitorului, iar altul, categoria profitorilor, pentru care timpul era cum nu se poate mai favorabil.

Biruînța au câștigat-o — cum era și firesc — cei dintâi, dar au folosit-o pentru egoismele și afacerile lor — cum era nefiresc — cei după urmă. Aceștia au devenit conducătorii și îndrumătorii poporului în perioada de după război. Lucrând în sinistră tavărășie cu toți străinii, au neglijat voit să se ocupe de problemele care interesau neamul, în perioada aceea de refacere. Țara Românească întregită a putut

deveni un pământ al făgăduinții pentru cei ce n'aveau patrie, iar democrația masonică și antinațională și-a serbat triumful când a isbit să consfințească prin constituție naturalizarea tuturor jidanilor care năvăliseră la noi în cete barbare, prin porțile larg deschise. Neamul românesc era părăsit de conducătorii săi, lăsat în nevoe și suferință, doar cu mângăerea idealului înfăptuit. La data aceasta s'a putut vedea o țară și un popor fără un ideal național. De acum se putea dormi pe urechea realizărilor trecute. O conștiință nouă nu mai era necesară și nici îngăduită.

Ni se cerea să trăim fără aspirații și să ne mulțumim cu ceea ce teoretizau falșii apostoli, de astă dată nu ai naționalismului, ci ai umanitarismului. Noțiunea de neam fusese înlocuită cu cea de societate, — pricepeți? — fiindcă societatea era patria celor fără de țară, veniți peste noi în număr covârșitor. Ei nu puteau să vorbească în numele istoriei, în numele pământului și neamului nostru, dar aveau la îndemână o formulă tot atât de seducătoare, formula socialului. Ce însemna aceasta? Însemna punerea în adormire a marilor elanuri naționale. Lupta pentru cei nevoiași era numai o aparență înșelătoare, fondul rămânând să

servească străinilor de neam, cu deosebire jidanilor. A fost o vreme, da! imediat după victorie, când copiii răsfățați ai acestei țări erau oaspeții veniți în cafetan și perciuni. Ei, pentru „dreptatea socială”, au luat în stăpânire bogățiile, ei au șoptit omului politic cum trebuie cârmuit poporul după principii străine de sufletul lui, ei au organizat prigoana împotriva istoriei noastre. Presa la data aceasta, adică tribuna de unde ni se făcea educație, era cu totul un drept exclusiv al lor. Conducătorul, legat prin afaceri murdare ori prin jurământul depus într-o lojă masonică, proteja cu seninătate sau, oricum, cu nepăsare, această luptă vrăjmașă, organizată deabolic împotriva existenței noastre. Prin încuviințarea lui, se înlăturau faptele de vitejie ale istoriei noastre din cărțile de școală, se propăvăduia un sentiment de caldă iubire umanitară printre copii, pentru „neamul oprosit” al lui Israel, se interzicea orice preamărire a virtuților noastre, iar despre românism nu era îngăduit să se vorbească. În condițiile acestea, virtualmente conducerea era în mâna străinilor, dar o exercitau prin unelte ridicate din mijlocul nostru.

Țara mărită într'adevăr, dar devenită târg internațional, amenință să se prăbușească. Și vinovată era toată generația care gira cu prezența ei la locul de comandă, această primejdie, toate inimile seci și imbecile cărora realitatea înfricoșată nu le grăia nimic. Principala era căpătuiala flecăruia, oricum și în orice con-

Chipul haiduceș al lui
† Tudose Popescu, unul dintre eroii
mișcării studențești dela 1922.

diții. Intelectualitatea de după război, lașă, moleșită și trădătoare, absentă candidă dela datoria ei românească, savurănd pedagogia blumenfelzilor.

Principiul parvenirii, era simpla încadrare în această mentalitate devenită oficială. De aceea veți găsi azi o categorie imensă de chivernisiți, pe când cei care au privit cu îngrijorare la procesul acela de destrămare națională, sunt astăzi muritori de foamă, purtând consecințele dărzeniilor lor. Din fericire s'au mai găsit și de aceștia.

În asemenea condiții s'a aflat tineretul de pe băncile universității, tineretul acela neferi-

cit care lăsase acasă rănile sângerânde ale războiului, familii acoperite de nevoi și oropsite de domni conducători. Ajunși la studii înalte prin greutatea de neînchipuit, ei au văzut că nu pot totuși să-și desăvârșească învățătura, fiindcă le lipseau mijloacele de existență, în vreme ce colegii lor jidani, huzureau. Pe firul observației culese din mediul lor, studenții au mers în societate, în târguri, în orașele mari, ba chiar la sate, și acolo au remarcat acesăz nifericită stare : prezența elementului jidovesc în număr covârșitor și cu posibilități materiale incomparabile față de ale bietului român. Băieții s'au convins că stăpânitorii de fapt ai bogățiilor noastre erau ei, precum tot ei dețineau și anumite privilegii. Țara scăpată dintr'o robie se afla într'alta, poate mai groaznică, fiindcă era mai organizată. Până acolo se mersese cu respectul pretențiilor păgâne, în cât la facultatea de medicină, studenții jidovi, disecau pe cadavre creștine, considerând că ar fi un sacrilegiu să se folosească de cadavre din seminția lor.

Privilegiile acestea nu mai puteau fi îngăduite, iar ceace interesă studentimea nu mai era o simplă chestiune profesională, ci o mare problemă națională.

Astfel, în 10 Decembrie 1922, tinerul universitar, bruscând mentalitatea coruptă a părinților săi, s'a răsvrătit cu o uriașă forță de clocot și mânie, impotriva stărilor care puneau în primejdie existența neamului.

Documentat în arătarile lui,

documentat cu poza realității și cu datele culturii noastre, pe care oficialitatea le dosise ca să nu le poată afla nimeni, — a pornit să răscosească inima lăncetizată de beția victoriei. De atunci a început calvarul cu pezmile infricoșate, cu răstignirea unui întreg tineret, pentru că s'a rătăcea de poziția mârșavă a celor mai vârstnici. Cine ar putea să-și actualizeze ziua aceea, să poată măsura în proporțiile e îndrăsneala studenților de a tăia firul unei tradiții lașe, de a întoarce un spate agresiv în spetradărea oficială și de a tipă cu disprezare un crez nou pentru pământul românesc, ar înțelege de ce tineretul acesta se cuvinea să fie onorat. Fără răsvrătirea, în care pâlăuiau dogori de demult, marii noștri bărbați de stat — cum le place să-și zică, — n'ar fi putut face nimic pentru salvarea noastră. Dacă studenții cu viața lor de mizerie, s'ar fi încadrat mentalități dominante, dacă ar fi trădat și ei, astăzi țara noastră ar fi încă un haos, în care jidovul comunist ar face scrum din crucea lui Hristos și ar scuipa pe mormântul lui Ștefan cel Mare.

Dar lor li s'a revelat adevărul și au porces la lucru cu conștiință matură. În inimile lor curgea Danubiul de cugetare și simțire al celui mai mare geniu, al lui Mihail Eminescu. Și era o mândrie pentru ei, că s'au putut învrednici de această măreață întâlnire. Autoritatea, desvelită acum, purta în nuditatea ei toate amprentele celor ce ne duseseră în robie, de aceea, tineretul

i-a refuzat cu dispreț cuvântul de lașă pacificare. A pornit pe drumul martirajului, singur, darpurtând în suflet o religie nouă, idealul neamului, care nu putea rămâne sterp de credință.

Fantastice vremuri au fost a ceea... Impilați din toate părțile, fără hrană și fără locuință, fără bani de taxe, alungați dela cursuri, băteau, totuși, zi de zi, la ușile autorităților, cu jâlbile neamului în mână, cerând să se facă dreptate pentru Români. Conducătorul îi alunga afară și când era mai blând, declara că „nu primește lecții de patriotism dela copii”. — vezi dragă Doamne ce împăcat treabă s'fi fost el cu starea de robie pe care o dirija orgolios, — ori se rostea, tot atât de cinic : „studenții la carte” !

Mărturisesc că nu mi s'a părut o recomandare mai imbecilă, ca cea pe care o reproduc mai sus și pe care o repetă toate flasnetele democrației. „Studenții la carte” !. Asta o știu ei, e datoria fiecăruia și e o plăcere pentru un tânăr ajuns pe băncile universității să-și petreacă viața între cărți. Cartea e doar unul din marile elanuri ale studentului.

Dar băieții veneau să se plângă părinților tocmai pentru că nu le era îngăduită această bucurie și le cereau un sprijin care să-i pună pe picior de egalitate cu colegii lor jidani, îndestulați, și deci, singurii beneficiari ai cărilor noastre. Sfatul era, însă, eoul disprețului cu care pe atunci era privit tineretul.

Bătrânul care-l pronunța, nu se gândea, totuși, că sufletul unui tânăr ori cât ar fi de pasionat pe căile studiului, e firesc să fie animat și de alte pasiuni tot atât de nobile. Doar tinerețea e vârsta când se iubește... și băieții erau în dreptul lor ca dintre alte iubiri să-și aleagă iubirea de țară, fără ca aceasta să-i împiedice în activitatea lor. Teoria ar fi putut fi valabilă pentru inimile mucigăite, în care nu mai putea răsuuna nici o credință, niciun avânt, nici o iubire !

„Studenții la carte” era o formulă de descalificare a acțiunilor patriotice, formulă pe care o desvolta cu ample comentarii, Sărindarul.

În realitate, conducătorii mișcării și naționaliști în genere, erau eminenți la studii și nu odată, profesorii de bună credință au remarcat acest lucru.

Luptau, însă, cu multe piedici, dar mai ales cu mizeria și sărăcia. Și nimeni nu-i ajuta. Iată,

D. Leon Blum, văzut de un caricaturist german.

am să povestesc un fapt, care illustrează spiritul vremii de atunci.

Era în timpul unei greve. Studenții naționaliști risipiți în echipe pe la toate facultățile, stăruiau pe lângă colegii lor să fie solidari cu ei, ca să poată îndupleca autoritățile cu plângerile lor. La un moment dat, a apărut un tânăr, îmbrăcat în blănuri, care venea de regulă cu mașina la facultate. Era feciorul unui ministru. Unul dintre greviști l-a rugat foarte cuvincoas să facă și el cauză comună cu studențimea.

— Ce cauză? a întrebat el mirat.

— Pentru triumful mișcării noastre naționaliste.

— Ce mișcare e aia?

— Mișcarea studențească, nu știu... pentru numerus clausus”.

— N'am auzit! S'a rostit tâmp feciorul ministrului, despre o mișcare, care la data aceea își avea martirii și eroii săi.

— Uite, d-le coleg, a căutat să-l lămurească studentul, noi cerem proporționalizarea studenților jidani...

— Păi de ce?

— Fiindcă ne sufocă. Ne ocupă locurile noastre... și ei cum au mijloace materiale termină repede studiile, ajung avocați, doctori, pe când noi murim de foimă în mahalăile Bucureștilor”.

Feciorul ministrului s'a așezat bine pe călcăie, a privit cu dispreț la silueta jerpelită a colegului său și după o matură judecată s'a rostit așa:

— După cât înțeleg, mi se

pare că dv. nu aveți cu ce să vă întrețineți la studii. Acesta nu e un motiv, d-le, să mă împiedic și pe mine și pe studenții evrei. Ați făcut foarte rău că m'ați făcut socotilele din timp, ca să nu ajungeți aici.

— Adică? A întrebat studentul.

— Dacă nu aveți bani, nu trebuia să veniți la universitate. Aceasta e școală de lux.

Studentul bruscat cu această vorbă, a devenit pe loc huligan, reprezentându-și dreptul cu singurul argument posibil în fața unui asemenea cap. Pe urmă a mers la poliție și prin presă s'a făcut valvă.

Cazul e absolut autentic și el demonstrează cum era privită studențimea național-creștină de către clasa conducătoare. În general, peste tot era întâmpinată cu ostilitate și dispreț. Profesorii — în majoritate covârșitoare — o insultau dela catedră, manifestând o prietenie provocatoare pentru jidani. Până și personalul de serviciu avea cuvinte de ocară împotriva noastră. Nu mai vorbesc de presă...

Cine se încumeta să spună o vorbă bună despre huligani? Poate tot noi, în gazetele pe care singuri le scriam, le culegeam și le vindeam.

Aceasta a fost lupta dusă în anii cei grei, când nepăsarea generală era o platformă de preț, și trebuia stăruință mare ca să fie înlăturată.

Astăzi lucrurile s'au schimbat. Au venit la universitate și frații ceilalți mai mici, care pe atunci creșteau cu dorul în suflet ca să

caie pe urmele celor mari. Generația mișcării studentești e o întreagă armată, o armată bravă și eroică. Sufletul ei s'a tălăzuit peste tot cuprinsul țării și a început să clădească România Nouă pe care va sta pectea aceluia 10 Decembrie 1922. Dușmanul s'a înfricoșat și el. Ceeace fusese numai „un scandal făcut de niște studenți turbulenți” este acum dogmă și e forța salvatoare către care cată nădejdiile neamului. Din patosul acestui tineret, ce se risipește în jertfe și în cântece, se toarnă cimentul României de mâine.

Dar mai e ceva care vine c'o undă de tristețe. E năvala implorătorilor de eri spre rândurile noastre, care din această pricină parcă încep să rămână timide.

Cei care ne-au lovit, cei care ne-au scuipat și ne-au injurat,

vin și se pun în frunte, nu cu gândul pentru o însoțire eroică, ci pentru a fi profitorii și ai ceasului de mâine.

Cu aceștia trebuie făcută rânduială, până nu va fi prea târziu.

Tineretul să fie bloc masiv. Dela 1922, de când începe altă epocă în istoria noastră, de când a izbucnit revoluția studențimii române creștine, cu leaturile ce s'au adăogat, să fie un pumn și un suflet, hotărât deopotrivă pentru moarte și pentru viață. Și-ar mai trebui ca ziua aceasta să-i strângă pe toți la o laltă, fiindcă imi închipui că n'ar fi nimic mai mare, decât încolonairea celor cincisprezece leaturi de vitejie și sbucium pe drumul de victorie al românismului.

Pan. M. Vizirescu

In clasă la „Reliie”

— Răspunde Fischman, de ce a spart Moise tablele Legii când s'a coborât din munte?

— De piatră, Rabi...

La fotograf

După căsătoria religioasă dela Templu, Betti și Mău se urod în cuplul înghirlandat și merg direct la „Foto Lonyai” pentru a fiza pe placă clipsele de fericire efemere ce-i stăpânesc.

Îi urmează aproape toată familia.

Când cei doi însurățeli, aranjați ca niște păpuși de cârpa priveau extaziați spre aparat, d. Etienne operatorul spuse:

— Domnișor, simțeti adorabila așa cum stați; vă rog să nu mișcați... René, sora mijlocie a miresei, insistă să privească și ea prin aparatul fotografic pentru a vedea pe „adorabila” mireasă. Cum act, imaginea se vede inversată, René strigă deodată îngrozită:

— Betică! Esti dija cu picioarele'n sus...
— O! ve! — sări ca arșă pudică Betti, aplecându-se să-și strângă cât mai repede și mai bine rochiile în jurul gleznelor.

O STATISTICĂ A VICTIMELOR LUI STALIN

„Gringoire”, marele ziar parisian, a publicat o interesantă statistică a execuțiilor și deportărilor operate în ultimul timp în imperiul roșu al lui Stalin.

„Nu mai e ca' altă dată — observă cu justețe „Gringoire” — o exterminare a burgheziei, a „namicului de clasă”. Chiar clasa biruitoare și armata regimului furnizează acum victimele nebunii sanguinare a „părintelui poporului”.

Dintre conducătorii partidului, afară de marii șefi: Zinoviev, Kamenew, Muralov, Eudominov, au mai fost executați aproape 5.000 de inși, 15.000 fiind deportați. Din direcția economică a U. R. S. S. au fost ucși: Platokov, Smirnov, Malychew, Lifshitz, ajutorul lui Kaganovici; Comisarul transporturilor, Antonov și aproape 1800 funcționari de toate gradele. Din comisariatul comerțului exterior, aproape toți cei care au avut relații cu străinătatea, au fost arestați sub învinuirea de sabotaj, spionaj japonez, fascism, trotskism, etc. Chiar Rosenholz, comisarul comerțului, e în disgra-

ție. 180 înalți funcționari sunt la închisoare. Din comisariatul afacerilor străine au fost închiși: Karakhan, fostul colaborator al lui Litvinov; Cicerin, fost ambasador sovietic la Ankara; Astakhov, fost ambasador la Londra; Stern, director al departamentului, Forstein, Mkiakov și alți 150 diplomați, dintre care nu lipsește nici faimosul Rosemberg, ex-ambasador bolșevic la Madrid. Din rândurile armatei au fost ucși în ultimele luni, aproape 2.000 generali și ofițeri de toate gradele; 15.000 zac în temnițe. Nici Ceca n'a scăpat de „epurație”. După Yagoda a fost arestat fostul său colaborator Agranov. Trei sute de agenți superiori, și mii de funcționari subalterni, au fost arestați și, în multe cazuri, făcuți să dispară. Chiar șeful gardei personale a lui Stalin, faimosul Ivanovici, unul dintre organizatorii răpirii generalului Kutievov, e la arest. Afară de aceștia, după datele oficiale, numai în ultimele două luni au fost „judecați”, condamnați și executați 2.000 de inși.

SPARAFUCILLE

Căzuse seara peste oraș și începuseră să scilipească stele prin aerul din aer și moleșala din suflète. Apele Tibrului curgeau leneșe între cheiuri, aproape nevăzute, reflectând uneori pe spinarea unui cal scilpiri unsoaroase și murdare. Pe străzi nu mai trecea nimeni. Doar, din când în când, un soldat purtând uniforma gardei papale, grăbea către Vatican zornăind pe caldarâm printrenii și vârful rpadei.

Sparafucille n'avea pinteni, însă la șoldul stâng atărnă o spadă lungă, iar în mijlocul brăului lat, bătut în jinte de argint, stătea înșipt într-o teacă de piele, trupul subțire al unui pumnal. Cizmele lui Sparafucille nu făceau zgomot nu numai pentru că se tociseră răcurile, dar mai ales pentru că mersul lui avea ceva din pândă cațifelată a pisicii. Căci signor Sparafucille practica nobila meserie a felinei pânăci și ucidea. Străzile Romei alcătuiau cadrul ideal pentru ocupația nobilului cavalier. Intortochiate și înguste, strecurate ca niște tuneluri printre casele înalte și — nu știu cum — limpezindu-se toate către apele Tibrului. Căci dacă într'adevăr toate căile lumii duc la Roma, fără îndoială toate străzile Romei duc la Tibru. Signor Sparafucille n'avea niciun motiv să se plângă de această ciudată așezare a cetății eterne, ba dimpotrivă putea spune uneori, cu o ironie care era cu siguranță un privilegiu al mustății sale, că nobila sa ocupație făcea parte din însuși destinul Romei. Pentru că în orele libere, sau mai bine zis în timpul zilei, signor Sparafucille era de o ironie care împromutase ceva din tășul lucios al spadei sale. S'ar putea naște o pasionantă controversă din întâietatea pe care spada ar avea dreptul să o revendice tot atât de bine ca și limba ascuțită a cavalerului.

Lanțuri și lanțuri...

Confiscarea obiectelor de aur și argint în Rusia Sovietică, inerentă unei revoluții „serioase”, a inspirat următoarea anecdotă:

Tatăl și fiul se plimbă de mână, prin piața Rosie, în mijlocul căreia treneză mauseleul lui Lenin.

— Tată, ce-i aia?

- Mormintul lui Lenin.
- Cine era Lenin, tată?
- Ce, nu știi?... Lenin... a fost acel care ne-a liberat de lanțuri.
- Care lanțuri, tată? N'am avut nici un lanț.
- Ba da, adu-ți aminte... Lanțurile de ceasornic.

Căci și azi cronicarii sunt inverșunați în două tabere, susținând unii că spada a influențat limba, iar alții că limba lui signor Sparafucille ar fi fost ascuțită înainte ca stăpânul ei să-și fi agățat o spadă la cingătoare. Controversa aceasta este, o mărturisesc, extrem de interesantă, egalând nepotolita vrajbă pentru întâietatea genesică dintre ou și găină, însă restul scrierii de față nu plutește pe culmile unei filosofii atât de greu accesibile, ci se mărginește să fie un modest fragment de cronică.

Revenind la ciudata orânduire a străzilor Romei, trebuie să spun că limanul lor unic era și scopul final al tuturor expedițiilor pe care Sparafucille le organiza mai în fiecare noapte. Căci valurile Tiburului, acest centru al orașului și al crimei, purtau dimineața către mare, trupul unei făpturi omenești, care făcuse cunoștință în timpul nopții cu spada ori cu pumnalul cavalerului nostru.

Să nu se creadă însă că signor Sparafucille făcea artă pentru artă, ceea ce în zilele noastre s'ar putea numi sadism. Ca ori și ce artist convins că duce în viață stindarul unei vocații singulare, arta sa era răsplătită cu belșug de arginți. Și cu toată impertinența conștientă a prețului neobișnuit pe care-l pretindea, clienții nu lipseau niciodată, văzându-se silit uneori să amâne noaptea următoare executarea unei comenzi. Ceea ce arată că un artist genial, poate fi înțeles și de contemporanii săi, împotriva unor teorii absurde care susțin contrariul.

Nu pentru că îi mergeau prost afacerile era amărit Sparafucille în noaptea asta de vară copleșitoare. Își simțea capul gol de gânduri, văzând ca o morișcă fără grăunțe și rătăcea pe străzi în căutarea unei aventuri care să-l readucă în el, să-i redea calmul și mulțumirea obișnuite. Pașii îl duseră către râu și-l purtără de-alungul cheiului de piatră peste care în fiecare noapte răsturna în apă câte un capitol din marea operă a vieții sale: moartea. Orice s'ar spune, nu e lucru ușor să simți apăsând pe umeri povara unui asemenea destin care te silește să „creezi” chiar când n'ai inspirație. Sparafucille se consola cu gândul că tuiii săi prieteni cari mânuiau alte unelte, poate mai puțin artistice decât spada sa, însă mai pașnice, se sbateau uneori în aceleași griji. Intr'adevăr signor Benvenuto Cellini dădeu în bronz chipuri de burghezi bogăți, fără tragere de inimă, numai pentrucă posesorii acelor mutre inestetice aveau bani mulți și plăteau bine. Iar signor Torquato Tasso scria versuri nu numai când era îndrăgostit, ci și atunci când o matroană nobilă și urâtă îi promitea o pungă de ducați în schimbul unui sonet.

— Viața noastră e plină de renunțări și înjosiri, gândi cu glas ure poetul, sculptorul, muzicantul, filosoful și spadasiul, cari alcătuiau ființa complicată a criminalului artist.

Azi în prajmă făcându-l mărunț al unui pas feminin și foșnetul mătăsoș al unei rochii grăbite. Intoarse capul și văzu venind o siluetă singură, abia conturată pe fondul închis al nopții. Se sprijini

de cheiu, își trase pălăria largă pe ochi și se învalui în întregime în faldurile negre ale mantiei. Femeia trecu pe lângă el într'un vârtej de parfum tare care înfrângea parca întunerecul și clătina simțurile. O prinse de pulpana pelerinei și o trase din mers către el, desnelind lumina albă a rochiei și a feței. Femeia fiță scurt și încercă să fugă, însă el îi înlănțui talia repede și o apropie căutând să-i distingă trăsăturile. Simți trupul cald sbătându-se cu disperare, apoi totolindu-se brusc. Și un glas cunoscut îi plesni timpanele ca o dojană:

— Hei, signor Sparafucille, mi se pare că îți merg prost afacerile, dacă ai apus să oprești femeile pe vremea asta! Oare n'ai ce face? Sau ai ucis toți bogătașii din Roma?

Era Giulia Amornerro, curtezana cu păr de aur, pe care o iubise într-o noapte în grădina Pincio, poate anul trecut, poate mai de mult. Își ceru scuze în încercat și-i detuse drumul. Giulia se apropie însă din nou, îl sărută scurt și se ascunde iar în mantie.

POLITICA ȘI SPIONAJUL ÎN FAMILIA SOVIETICĂ

La sigur...

Katia Kotiusskoia: — Vasăzică, Vasilie Vasilovici Vasilievici, refuzi!... Mă duc să te denunț pentru sabotaj!

(Il travaso delle idee)

O noapte de vară caldă și cu cer senin. Într'o uliță neînsemnată din cartierul Ducești, Iolii sin Leibul „la aer”. Stă la poartă, în cămășa de noapte desfăcută larg la piept și cu jobenul pe cap.

De vis-à-vis iese Morif, dar fără pălărie. Vrea să se „rucurească” cu un tap, alături la Gherș Butnaru. Dă cu ochii de arătarea lui Iolii și se îndreaptă către el:

— A ghite naht Ioil! Dă ci-i cu tine?

— Ci-i cu minii?

— Nu ti-i rusini să stai în drum, numai în cămășa de noapte?

— Da, ci-i mare lucră? Stau pi Lipscași? Pi Cale Victorie? Hea!

— U strădă dnoșică, întunerice, nu teei nimenii Parcă veeți chivna?

— Bini, dar... eu juben în cap?

— Așa un prost! Dacă treci chivna, nu trebuie să știe că am juben?..

— Acum mă duc. Mă așteaptă... cineva.
Și dispăru în noapte. Numai pașii cari se îndepărtau îl opriră
pe Giuilia față de o ușă închisă, cu un semn salvator.

Giuilia îi chinuă mintea ca o imagine a propriei sale existențe
Se rezuma de piatra încă fierbinte a cheiului și stătu așa, cu capul
sprijinit în mâini, cu ochii înghițind întunerecul. Giuilia își vedea
trupul pentru bani. Acum cu siguranță alegară prin noapte către
punga unui bărbat, nu către dragostea lui. Dar el, Sparafucille, nu
era un prostituat al crimei? Cuvințele acestea îl nimiciră ca o des-
coperire îngrozitoare. Prostituatul crimei! Repetă cuvintele cu o
poftă ciudată de a se chinuă cu aceste bice care-l dureau până în
miezul cărții. Și el își vindea trupul pentru bani. Uciderea pentru alții
fără patimă, fără suflet, cu o perfecțiune care nu era decât o
prindere a meseriei. Ca Giuilia. Dragoste și moarte. Li spusese de
noia prietenul Benvenuto, că viața întreagă nu e decât o
dragoste pentru îndeplinirea morții. Dragoste și moarte, esența
poesiei și a vieții. Atunci nu pricepeuse bine vorbele adânci ale ma-
strului Benvenuto și le socotise drept una din pompoasele zorzoane
cu care prietenul său își împodobește conversația. Acum le înțelegea
rostul și le pătrundea adâncime, pentru că își dădea seama că el
în afară de viață. Poate privea deci totul obiectiv, ca dintr'un tur-
singuratec din vârful cărui vezi lumea altfel decât atunci când te
afli în mijlocul ei.

El și Giuilia. Oamenii ceilalți, oamenii lumii, trăiau din plă-
și adevărat fiecare clipă de dragoste și ucidere sau nureau ei înșiși
cu adevărat, deci cu pasiunea supremă în care te împinge marea
taină a morții. Pe când, pentru el moartea nu mai era nici măcar o
spaimă, nici măcar o surpriză, ci o simplă obișnuință. Sparafucille
trăia din exploatarea morții, după cum Giuilia exploata dragostea
ca să trăiască și amândoi treceau pe lângă viață deoarece nu erau
sinceri cu aceste fapte principale ale ei.

Își aminti de noaptea din grădina Pincio. Plătise mângâierile
cortezanei cu aurul pe care abia-l primise după săvârșirea unei
omor. Ce îmbinare stranie! Zămbi trist, satisfăcut de falsitatea per-
fectă a acestei împrejurări pe care până atunci nu o socotise decât
ca o întâmplare obișnuită. Acuma îmbrăcuse aureola de simbol. Sparafucille
și Giuilia adunând într'un singur gest întreaga urâțenie a
vieții lor, contopind într'o îmbrățișare mincinoasă meseria dragostei
cu meseria crimei! Câtă perfecțiune în întâlnirea și prietenia lor!
Și îi fu dragă Giuilia în clipa aceea, pentru că și ea făcea dragostea
fără să știe ce e dragostea, după cum el uciderea fără să cunoască
moartea, fără să-i simtă marea unică. Il amări gândul că nu va cu-
noaște moartea nici atunci când el însuși va muri, deoarece moartea
lui va fi repede, dăruită de spada unui dușman mai tare care nu
avea lăsa timp să simtă apropiindu-se și cuprinzându-l ca un înnet
apele grele și odihnitoare ale somnului veșnic. Nici atunci?! Dar

vola măcar odată să evadeze din meserie, să fie liber, să moară
pentru el, gratis.

Când ridică ochii într'un târziu, văzu stele multe sclipind pe
cerul împesit de târziu nopții. Care dintre ele e oare steaua morții
fără moarte, adică steaua lui? Erau atâtea și semănau așa de bine
una cu alta, încât se convinsese că el nu are stea. Pentru că toate ste-
lele acestea aparțineau oamenilor din jur care erau toți la fel.. Steaua
lui, dacă ar fi existat, ar fi fost neagră și ar fi strălucit lângă o stea
roșie sau verde care ar fi fost steaua Giuiliesi. Dar pe întreg in-
tinsul cerului nu descoperi decât stele la fel, licărind ca niște clo-
poței de argint, mărunț și alb.

Privi apoi în apele Tibrului, care cântau subțil și monotone ca o
baladă de demult și se gândi că un om care s'ar arunca de pe chei
în apă s'ar îneca, adică ar muri încet, știind că moare și mai ales
simțind că moare, făcând încetul cu încetul cunoștință cu moartea.
Apoi descoperi ceva foarte curios, care-l bucură nespus. Și anume
că el însuși, singurul om sortit să nu cunoască moartea, ar putea
acum să-i fie aproape, aruncându-se în Tiber și înecându-se do-
mol, fără grabă, ca un bucurându-se de o nouă prietenie. O, și atunci
cu siguranță că și-ar învinge destinul! Cum ar face însă Giuilia ca
să afle taina dragostei adevărate? Încercă să găsească și pentru ea
o soluție însă renunță repede, fiindcă își dădu seama că numai ea
singură ar putea deslega o problemă care o privea personal. Își
scose tacticos mantia și spada, așezându-le cu grijă pe marginea
cheiului, și ridică în picioare pe creasta de piatră, își făcu cruce
solemnă și se avăzări cu capul înainte către moartea cea adevărată.
Înă apele râului erau așa de scăzute în timpul verii, încât signor
Sparafucille se izbi cu teasta de fund și muri fără să-i dea seama.

Pe cer răsări o stea neagră drept deasupra spaiei rămasă fără
stăpân și de jos, de pe pământ, nu o văzu decât signora Giuilia, care
tocmai trăia cu ochii în sus.

Vintilă Horia

Analiză gramaticală... veche

— Braunstein, dă un exemplu de propozițiune
compusă.

— „Iacă vacă are coadă!”

— Fă-i analiză!

— „Iacă”, este subiect, puntru că e cap dela
propuțiție; „vacă” este ajectiv, puntru că așa
zice tată la mamă; „are” este conjuncție, puntru-
că legă „vacă” de „coadă” și „coadă” e verb,
puntru că mișcă...

China are un protector.
(Der Stürmer)

Enciclica episcopatului Moldovei

din 1 Iulie 1830 dată în chestu-
nea Evreilor din acest Principat

Cu mila lui Dumnezeu, Veni-
amin, Mitropolitul Sucevei și
Moldovei.

Aducându-ne noi aminte de
ceea ce zice Sf. Apostol Pavel în
Epistola cea către Romani, că se
descoperă mânia lui Dumnezeu
din cer peste toată păgânitatea
și nedreptatea oamenilor, cari
țin adevărul într-o nedreptate și
văzând că mai cu totul ne-am
abătut dela calea adevărului, lă-
sând poruncile lui Dumnezeu și
învățăturile Sf. Apostoli și ale
dascălilor și Părinților Bisericii
umblăm în voile noastre, neîn-
grijindu-ne nici cum de mântu-
irea sufletelor noastre din care
văzut și știut este de obște că
s'au descoperit urgia lui Dum-
nezeu asupra noastră, slobozind
feluri de certări spre a ne aduce
întru cunoștința adevărului și
spre a ne face să ne ferim de
rău și să lucrăm cu bunătațe. Și
cercetând pricinile cele ce au a-
dus pre norodul lui Dumnezeu
atăta nesimțire și necunoștință,
am aflat cu încredințare (pre-
cum nu se poate tăgădui) că ne-
acultarea Dumnezeuștilor cuvîn-
te, căci cum pot a se auzi Dum-
nezeuștile învățături și cuvinte
când indestui creștini se află slu-

jind și împreună locuind cu vră-
mași neamului cristianicesc, a-
dică cu Judeii. Aceștia locuind
împreună cu Judeii atât prin ca-
sele lor, bărbați și femei, cât și
pe la velnițe, toată săptămâna
până Vineri seara, apoi continen-

- Evadezi în noaptea asta cu mine?
- Nu pot.
- De ce ?
- Fiindcă eu sunt gardianul...

(Ric et Rac)

Vineri seara până Sâmbăta seara, fiind Sâmbăta împreună cu ei, iar de Sâmbăta seara pornesc să lucreze și lucrează Dum-nica împreună cu ei cum ar fi Judei, încă mâncând și din bu-
catele lor și asemenea și la toate prasnicele și sărbătorile de peste an urmează.

Pentru aceasta îngrijindu-ne de răspunsul ce avem a da la in-
cepătorul păstorilor, Domnul no-
stru Iisus Christos, judecătorul
vii și morților, pentru turma
cea încredințată nouă, cea cu
Dumnezeescul său sânge răscum-
părat din robia diavolului, și
mai întâi prin aceasta sfătuiți și
arhipăstorește sfătuiți și arhipas-
torește îndatorim pe toți cristia-
ni ce din amăgirea diavolului
s'au abătut din cărarea adevăru-
lui și șed prin casele Judeilor, și
fi slujesc și lucrându-le în zilele
Duminicilor și a celorlalte Pras-
nice și sărbători, fiind împreună
cu ei Sâmbetele și sărbătorile. Și
mâncând din bucatele și Paștele
lor. Să se tragă din casele lor cu
totul și să nu lucreze Duminicile
și în zilele de prasnice nici de
cum. Socotind că dacă toate zi-
lele săptămânii le întrebunțați
numai pentru cele lumești, care
nu folosesc pentru om decât
numai pentru viața aceasta trecă-
toare, dacă pre trup carele este
stricăcios, și peste puțin are să
se întorcă iarăși în pământ din
carele s'au luat, atâta grijă aveți
a-l îmbrăca, a-l hrăni, în toate
zilele și a-l adăpa; au nu se cu-
vine a avea purtare de grijă și
pentru suflet? Măcar Duminicie
și în sărbători a-l hrăni cu cuvân-
tul Dumnezeu și a-l adăpa. Căci

precum trupul cu hrana și cu
băutura se întărește, așa și suf-
letul cu cuvântul lui Dumnezeu
se întărește și trăește în veci. Să
vă îndestulați fiecare a lucra în
zilele cele lucrătoare după por-
unca lui Dumnezeu. „În 6 zile
lucrează și isprăvește toate lu-
crările tale, iar ziua a șaptea (a-
dică Duminică) Sâmbăta Dum-
nezeului tău este”. Iar al doilea,
pentru cei ce nu vor da ascultare
la acestea ce părintește îi sfă-
tuim și tot vor șede prin casele
Judeilor și vor serba Sâmbăta lor
în loc de Duminica noastră. Apoi
prin puterea ce ca niște Arhieri
avem după canonul 70 al sf. A-
postoli ce zice: Că „Ori carele E-
piscop, sau Preot, sau Diacon, sau
oricine din numărul Cîrosului
va posti cu Judeii, sau va serba
împreună cu ei, sau va primi dela
dânșii ospăturile sărbătorilor lor
adică: azime, sau altceva de acest
fel, să se caterisească; iar de va
fi mirean să se afurisească”. Iar
după canonul 11 al Sf. Sobor al
VI de toată lumea, ce zice: Ni-
menea din cei ce se numără în
ceata leraticăscă sau mirean, a-
zimele cele dela Judei să nu le
mănânce, sau cu dânșii să se îm-
prietenească sau la boale să-l che-
me, sau doftorii dela dânșii să
primească, sau în feredei cu dân-
șii nici de cum să se spele îm-
preună, iar dacă vreunul va cu-
leza a face aceasta de va fi cie-
ric să se caterisească, iar de va
fi mirean să se afurisească.

Pre cei ce ar cuteza din clerici
a face aceasta îi caterisim, iar
pe cei din norod, adică pe mi-
reni, îi afurisim, oprindu-i de
toate împărțășirile Sf. Taine ale

Sfinte noastre Biserici; Preoții la lăcașurile lor să nu meargă, până când vor părăsi și se vor depărta de împreună petrecere cu Judeii, și de împreună serebare și împărțirea cu dânsii și chiar moartea grabnic de li s'ar întâmpla unora ca acestora și n'ar apuca a se mărturisi la duhovnic și căindu-se a se părăsi de acele urmări, nici bisericește să-i prohodească, nici în întințim împreună cu ceilalți pravoslavnici să-i îngroape. Iar când vor asculta părinteștele noastre sfătuiri și se vor părăsi de cele zise mai sus, păzindu-și datorile cele către Dumnezeu, urmând cu ducerea la Sf. biserică, Duminicile și la Praznicile cele Dumnezești fie blagoslovit și iertat de Dom-

nul Dumnezeu cel în Sfânta Treime slăvit de Tatăl, de Fiul și de Sf. Duh, Amin.

VENIAMIN, Mitropolit Sucevei și Moldovei.

MELETIE, Episcop Romanului.

SOFRONIE, Episcop Hușului. S'au dat la anul 1830, luna Iulie, 1, Iași.

NOTA. — Am transcris întocmai această Enciclică a vestitului Mitropolit al Moldovei, Veniamin Costache, ca să vadă tot creștinul și să se pătrudă de adâncul ei înțeles, ce azi apare ca o strașnică mustrare pentru neamul nostru.

C. Constantinescu

CONTABILITATE DUBLĂ

Moise are insomniul. Imposibil să-i iasă din cap ideea că se va certa groasnic cu bunul său prieten și cumnat, Loehl. Se svârcolește în pat ca un pește viu pe grătar și transpiră rece. Și oftează.

Rely, scumpa lui habăbustă, a pierdut orice răbdare:

— Ci ai mai omule? Ești epileptic să dea Dumnezeu, de te sbați într'una și nu dormi și nu mă lași nici pi mîni să dorm? Di trei ciasări te nvărtești ca un tiebișon și fosăi ca un găsă. Du-te la dracu și stămpără. Ci mai vrei!

— Ci mai vreau? Vreau să ti te dracu și pi tîni și pi frati-tu.

— Dar ci țî-a fucut frati-miu?

— Ci mi-a fucut? Tu știi că muine trebe si-i dau zece mii di lei lu Loehl?

— Știu și ci dacă ai să-i dai?

— Și ci dacă am să-i dau? De undi să-i dau?! N'am niciun ban! Auzi?

— Și puntru asta nu dormi?

— Da nu-i distul? Așa o vacă!...

Fără să mai răspundă un cuvânt, Rely

se scoală de lângă Moise, ese în curtea lungă plină de case mărunte și sărăcăcioase, bate la geamul lui Loehl până-l face să apară.

— E adivarat că Moise trebe sa-ți plătească muine zece mii di lei?

— Adivarat!

— Ei bine, să știi că n'are un ban! Ai auzit? Și se'ntoarcă lângă truditul ei Moise.

— Unde ai fost Rely?

— La Loehl! I-am zis că n'ai un ban.

De-acum poți să adormi tu, fiindcă nu mai doarme el!

Proiect de monument pentru clientul nostru: PAMFIL ȘEICARU.

JIDANII ȘI PORNOGRAFIA

Reproducem un fragment din celebra carte a lui Eduard Drumont „La France juive”. Actualizăm această critici documentate a societății franceze din a doua jumătate a veacului trecut, apare evidentă din pasajul de

mai jos. Parcă nimic nu s'a schimbat. Pornografia și calomnia prin presă, întreținute de ziarele lui Izrael, sunt și astăzi semne de decidență și prăbușire. Pasimile de mai jos ogliresc fidel nu numai Franța de atunci, dar

și pe cea de acum, explicând, profetic starea înspăimântătoare în care au adus-o guvernele democratice. Să ne fie pilă, căci despre o „România jidovească” se poate vorbi fără exagerare!

„Pe lângă toate mașinările de războiu, pe lângă feluritele mijloace de atac împotriva lui Cristos și a bisericii sale, jidanul a adăugat și propaganda anti-religioasă prin revistele obscene, pline de pornografie. În tot ceea ce are vreo legătură cu pornografia jidanul a devenit neîntrecut. *Toussenet* nu s'a înșelat prea mult când a spus: „Porcul este emblema jidanului, care nu vede nici-o rușine în a se tăvăli în josnicie, în murdărie, în desfrâu dacă din toate acestea este vreun câștig”.

Și aici ereditatea pare să aibă un caracter poruncitor. Murdăria ghettoului, acea nerușinare proverbială în care jidanul a trăit secole, l-a pecețluit pentru totdeauna. Frica lui Isaia Levaillant de curățenie nu este o excepție; este în adevăr o formă a nevrotului, în început de dezechiliu în formidabilul torent de murdării imprimate sau desenate, pe care jidanii l-au făcut să curgă de câțiva ani prin întreaga Franță. Au readus în această Franță, care a fost creștină, cultul vechilor *Phallophori*, fără să aducă însă și partea aceea artistică pe care o aveau înainte la Roma și la Atena expozițiile publice de ima-

gini nerușinate și trecerea din gură în gură a expresiilor celor mai cinice.

E o adevărată cloacă jidovească strada Croissant, această hală de jurnale pornografice în care tărăbăle israelite, vârtite una în alta se luptă care să găsească imagini mai deșănțate. Istoricul viitorului, care va face catalogul tuturor infecțiilor tipărite de șase ani încoace cu aprobarea guvernului, nu își va putea crede ochilor.

Scene de desfrâu, călugări tăvălindu-se beți cu femei în brațe, popi bătând cu biciul o femeie goală, ca în afisele pentru „Destrăbălarea unui duhovnic”, grupuri fără rușine, înșfășiți tot felul de murdării. Altădată, părintii ar fi făcut o demonstrație publică prefectului de poliție care încurajează astfel de lucruri: astăzi, se văd în cartierele populare, familii întregi, părinți, fete, băieți privind și comentând pe larg aceste murdării. Iată unde a ajuns Franța.

Ignotus, cu darul său de a vedea și de a reda spectacolul străzilor, a făcut un surprinzător tablou al acestui muzeu secret, devenit public, a acestei scatologii care se infățisează în plină zi.

Acest războiu al pornografiei se agită de orice prilej, se revestă de orice mijloc. Prin felul cum au fost tipărite „Biletetele Sfintei Farse” de Léo Taxil „foarte” îngrijit alcătuite; colecționarii de mai târziu vor fi foarte fericiți de a vedea ceace se putea face fără frică de pedeapsă în timpurile noastre.

Peste tot, călugărit² și preoți sunt infățișați în poziții indecente; deasupra figurează un sfânt Pontif, un suveran prizonier, dar cu care Franța n'a rupt orice legătură diplomatică și care e arătat cu o sapea de galerian în cap pe care e scris numărul 13. Opera poartă iscălitura lui Ernest Renan „incasator de anateme” și aceste cuvinte: văzut pentru control: Léo Taxil.

Ce decădere! să vezi numele fostului elev dela Saint-Sulpice *) tipărit pe acele murdării pe care nici-o dată n'au avut curajul să le renge. Ce pedeapsă ar putea egala acel desgust veșnic reinnoit pe care îl vor încerca cei care vor răscoli toate aceste rușini, ca să scrie înșfârșit ceace noi nu facem decât să schițăm aici.

Superior prin caracter lui Renan, Léo Taxil, cel puțin, a știut să se smulgă din aceste gunoaie. I-a fost rușine să rămână omul jidanilor și a înfruntat furia lor fugind de ei. După cum recunoaște el însuși, Jidanii și Francmasonii sunt cei care îl împinseră pe calea pe care se afla și pe care îl îndemnau să „meargă garantându-i că poate să îndrăznească orice fără teamă. Primul editor al lui Léo Taxil e jidanul Strauss. Și acel care protestează când oamenii cinștii au vrut să rupă aișele murdare care anuntau „amoriile secrete ale papei Plus IX” e jidanul Mayer.

Jidanii au o armă foarte bună dinstea adversarilor, care îi împiedică să întrebunțeze pedepepe împotriva lor. Presupunete că au vrea să scriu vreo necuviință asupra vieții domnișoarei Rotenschild. Inchipuți-vă cum mă pot privi prietenii mei creștini și cum mi-ar spune: — „Nu face asta, lasă în afara insultelor ce e curat, ce e pur, ce e fără putere”.

Jidanii de la „Lanterna” n'au asemenea scrupule: îți povestesc liniștit, cu multe amănunte chiar cum o călugărită sora Saint-Charles, a dat naștere unui copil în trenul de Aix. Sunt siguri de amendă care ajunge la câteva sute de franci și de spăgăburi. Și încă despăgubirile sunt viu combătute de proctoror, reprezentantul moralei. Ascultați înțelepciunea acestui curios domn Morin: „Este inutil, spune el, să se acorde despăgubiri; insulta a fost fără doială, dar marea Saint-Charles este o persoană respectată și bine cunoscută; onoraiul cauzat este cu atât mai mic cu cât persoana care îl suferă e mai respectată și mai simțimă. După această originală doctrină ar fi mai vinovat cel care ar discuta morală lui Tropicman decât cel care ar țări pe Saint Vincent de Paul în noroi. M'asî mira foarte dacă sub roba acestui magistrat paradoxal nu s'ar găsi șorțul masonic.

Ceece spun de maica Saint-Charles se poate, de al'fel, aplica de tututor scandalurilor provocate de jidanii.

Inchipuți-vă că un jidan oarecare a fost nefericit în căsătorie. Simțindu-se pe moarte, el ia pe fiul său de lângă mama cege i-a înșel și încredințează bucișii pe care o respectă creșterea fiului său. Un rabin vine să consoleze pe acest om care a fost

PROBLEMA NATALITĂȚII IN FRANȚA

Revisorul — Unde sunt copiii?
Învățătorul — E o chestione mai inteligentă să-i facem... (Marc Aurelio)

Ezlar *) Jidanii ar fi urlat, d. de Rotșchild și-ar fi arătat colții, Naquet și David Raynal s'ar fi agitat și Waldek, care-și bătea joc de d. de Lanjuinais, s'ar fi urcat la tribuna pentru a declara că tot ce e respectabil trebuie să fie respectat și că pacea între cetățeni i-a părut totdeauna bunul cel mai dorit pentru un guvern sincer-republican.

N'am intenția, bine înțeles, să scutur toate murdăriile acestei jidovești, să reamintesc toate injuriile, toate neadevărurile pe cari le-au avzărilit peste creștini...

Ceea ce e de mirare în toate astea, e lipsa totală de originalitate.

Luati ziarele jidovești și nu veti găsi nicio idee nouă, nicio infamie inedită... Și aici apare evidentă sărăcia imaginativă a jidanului!

Edouard Drumont

*) Nume și cazuri necunoscute astăzi, însă cari pe vremea lor au sârnat indignarea lumii întregi. (N. R.).

Conducătorul „Gândirii”

Când imediat după sguidurea continentală dintre 1914—1918, se simțea, în România întregită, nevoia creării unei linii sigure de orientare spirituală, poate nimeni nu bănuia că în inima Ardealului, odată cu apariția revistei Gândirea, această nevoie hotărâtoare își găsea cea mai durabilă intruchipare. Trebuie din capul locului să se știe că întemeierea Gândirii a răspuns unui glas u-dânc de chemare a întregii conștiințe românești la o viață nouă. Fapta întregirii etnice, dorită de veacuri în vis și suferință, se realizase acum prin sânge și sacrificii. Tară frumoasă și cu trup rotund s'a plâsmuit. Existența noastră națională cerea alte forme de organizare decât în trecut.

Acestor forme nouă de organizare spirituală a corespons momentul apariției Gândirii, care în curând va deveni cea mai reprezentativă manifestare a duhului românesc de pretutindeni. Iată simbolic la Cluj, din dragostea și elanul unor vizitatori ne-

șovăelnici, revista aceasta se mută la București, unde își va spori mereu darurile sub supravegherea iubitoare până la jerfă a lui Nichifor Crainic. De aici înainte istoria Gândirii se împletește, — ca două tulpini, — cu desfășurarea sbuciumată, uneori tragică dar întotdeauna măreață, a vieții unui om înzestrat cu prea vast suflet și cu prea cuprinzătoare minte. Pare-se existența, de aici de pe pământ, a lui Nichifor Crainic, a fost să fie: luptă necontenită și dăruire pentru alții. În primul rând poetul și cutegătorul de pătrunzătoare intuiții care este Nichifor Crainic, s'a dăruit Gândirii și prin asta implicat marelui efort de salvare a culturii românești de după război, care era — și este — pândită de necruțătoare primejdii. Primejdiiile blestemate ale destructivismului iudaic, pornite să sdruncine din cele mai profunde temelii așezarea spirituală a neamului. O reacțiune viguroasă și autoritară, în a cărei revoltă creatoare să se frământa tot ce

ore națiunea aceasta mai autentic și mai vrednic, o reacțiune de care să se spargă în gândirii orice ațac occult al străinismului, — iată ce a însemnat Gândirea din chiar clipa când conducerea ei i s'a încredințat lui Nichifor Crainic. În opoziție cu falsele valori impuse, datorită gustului de impresionism haotic ce se generalizase ca o rană otrăvită pe un trup sănătos, acum s'a început opera de creație adevărat românească. O operă cu rădăcini în-

fipte în pământ și cu creștele despăcând cerul.

Cea mai stupidă obiecție ce i s'a adus Gândirii este anume, că ea ar fi strănsă în cătușele dogmatismului. În fond, nicio revistă nu și-a deschis așa de generos porțile, tuturor talentelor, ca Gândirea. Profesorul Nichifor Crainic atunci când se afla în fața unui tânăr, se depășea pe el însuși. Își sacrificia pentru un moment cele mai scumpe convingeri și credințe intime, călăuzit exclu-

— Eu și nevastă-mea suntem foarte surmenați cu toate aceste invitații de vinătoare. Nu mai știm unde ne stă capul...
(Gringep)

siv de criteriul sacru al talentului. Cercetați colecția de 15 ani a revistei și veți constata că puțini sunt scriitorii de astăzi care să nu fi străbătut spațiul alb de purgare al filelor ei. Firește, numele Gândirii este definitiv legat cu acela de tradiționalism. Tradiționalismul, așa cum i-a ho-tărnicit prof. Crainic accepția, este o viziune nouă a fenomenului românesc, a istoriei și a sensibilității noastre creatoare. Tradiție însemnează un filon subteran care unește părțile dispa-rate ale vieții unei națiuni într-o realitate durabilă și organică, desfășurată pe toate dimensiunile timpului: trecut, prezent, viitor. Forța dinamică, niciodată is-tovită în puterile ei de realizare obiectivă, tradiția se confundă cu însăși vitalitatea spirituală a u-nui popor. Ea își are obârșia în veacurile precedente și străpunge aurorele ce vor veni. Și cum tradiția românească pornea din iz-avor creștin, era firesc, era necesar oarecum, ca prof. Nichifor Crainic să-i sape pe fruntea ei curată toate atributele funda-mentale ale misticei ortodoxe. Așa dar, creație națională în spir-it creștin. Pe scurt, cred că tradi-tionalismul Gândirii așa se de-finește. Și trebuie să adaug că în vremile acestea de destrăbălare intelectuală și de nebuloase in-certitudini, ideologia de stâncă a Gândirii a fost singura brazdă de lumină și orientare. Ea a a-vut și are postul de comandă al culturii românești post-belice.

Orice problemă referitoare la existența noastră națională, a fost

dezbătută amplu în studii docu-mentate. Orice gând de neliniște care venea să ne sguideze convin-gerile și nădejile, a fost decapi-tat cu sabia ireală a scrisului. Și toate bogățiile noastre lăuntrice au fost apărute cu o pasiune transfigurătoare. Nichifor Crai-nic întrunește în întinderea per-sonalității sale, duioșia stihuito-rului cu fruntea robită de taine, adăncimea cugetătorului sbuciu-mai de întrebări și cruzimea su-perbă a luptătorului pornit să în-frângă puterile oarbe ale rău-lui. Așa îl cunoșc toți aceia care au citit Gândirea.

Să știți: cercetătorul literaturii noastre din ultimele două dece-nii, se va lovi în truda lui de lă-murire, mereu-mereu, de activi-tatea variată — dar ca prin mi-nune din ce în ce mai proaspătă, a omului de directive culturale — Nichifor Crainic, iar Gândirea ocupă în perspectiva viitorului locul cel mai de cinste. Loviți-murdar și pieziș de înjurăturile otrăvite ale unei Români dena-turate, ea și-a continuat drumul sigur și încredătoare în propria ei misiune. N'a vrut să se îneci în apele turburi ale compromisul-ui. Dărându-i suflet din sufler-tul său fără hotare, Nichifor Crainic a izbutit să urce alături de ea culmi umitoare, în ciuda tuturor piedicilor și-a tuturor in-juriilor.

Astăzi Gândirea este cea mai reprezentativă iconă a spi-ritualității românești în tot ce are ea mai curat și mai înălțător.

Septimiu Bucur

JUBRAN-KHALIL-JUBRAN

INAINTEA SINUCIDERII

În această cameră singuratică și liniștită a stat odinioară femeia pe care a iubit-o inima mea.

Pe aceste perne cu flori gingașe și-a răzmită frumosul ei cap. Din această cupă de sticlă a băut puțin din vinul amestecat cu o picătură de parfum.

Toate acestea au fost în trecu-t, și trecutul e vis care nu se mai pot întoarce. Dar astăzi s'a dus femeia pe care a iubit-o inima mea, într-o țară depărtată, goa-dă, desartă și rece, care se cheamă țara singurătății și a uitării.

Urmele degetelor femeii pe ca-re a iubit-o inima mea, încă se mai pot vedea pe sticla oglinzii mele. Perfumul respirației ei mai este rădăct în culele hainelor mele. Ecolul vocii sale n'a pierit încă din colțurile camerei mele. Femeia pe care a iubit-o inima mea a plecat într'un loc departe, care se cheamă valea visărilor și a mângârieri. Dar urmele degete-lor ei, parfumul respirației și al sufletului ei vor rămâne în aceas-tă cameră până mâine diminea-ță, căci atunci voi deschide fe-restrele locuinței mele, ca să în-tre valuri de aer și să ducă prin puterea lor, tot ce mi-a lăsat fe-meele aceea frumoasă, fermecă-toare.

Chipul femeii pe care a iubit-o inima mea, mai este suspendat deasupra așternutului meu. Scri-sorile de iubire pe care mi le-a-

trimis sunt încă păstrate în cutia de argint împodobită cu rubine și cu mărgelă. Suița din părul ei, pe care mi-a dat-o pentru a-mintire, a rămas păstrată în pli-cul de mătase îmbibată cu tămă-ie si cu arome. Toate aceste ob-iecte vor rămâne până dimi-neața. Când va veni dimineața, voi deschide ferestrele locuinței mele, ca aerul să intre și să le ducă în întinericul neantului, a-colo unele locuștețe liniștea mulă.

Femeia pe care a iubit-o inima mea este asemănătoare cu femeile pe care le-a iubit inima voastră.

Ea este o creatură minunată, pe care au făcut-o zett din blân-dețea porumbitei, din viclenia șarpelui, din înșugămarea pănu-lui, din siretenia vulpei, din fru-musețea floarei și din prozădenia noții întunecate, cu un pumn din țărână și cu o mână din spu-mă mării.

Am cunoscut femeia pe care a iubit-o inima mea, în zilele co-pilăriei, când fugeam după ea pe câmpii și mă fream de pulpana hainei sale pe străzi.

Si în zilele tinereții am cunos-cut-o.

Vedeam umbra fetei ei pe fi-lelele cârților, vedeam trăsăturile chipului ei printre norii de seară și ascultam melodia vocii ei înăl-țate ca murmurul pârâelor.

Am cunoscut-o iarăși când e-

ram bărbat. Vorbeam cu ea povestind și o cercetam ca să mă lămuresc. Mă apropiam de ea mărturisind durerea inimii mele, desvăluind tainele sufletului meu.

Toate acestea au fost în trecut și trecutul e un vis, care nu se mai întoarce. Dar astăzi s'a dus femeia aceea într'un ținut depărtat, pustiu și rece care se cheamă țara îngăduinții și a uitării.

Dar numele femeii pe care a iubit-o inima este viața.

Căci viața este o femeie fermecătoare, frumoasă, care stăpânește inimile noastre, farmecă sufletele noastre și ne umple conștiința cu îngăduința.

Dacă întârzie, omoară răbdarea noastră; dar dacă împlinește făgăduința, trezește în noi desgust.

Viața este o femeie care se spală cu lacrimile îndrăgostitilor și se parfumează cu sângele martirilor ei.

Viața e o femeie care se îmbracă cu zilele albe captușite cu nopțile negre.

Viața este o femeie care primește inima îndrăgostită și respinge pe cea care-i e numai prietenă.

Viața e o femeie desfrănată dar este frumoasă și acela care vede goliciunea se desgustă de frumusețea ei.

din limba arabă de Emil Muracade

Pe plajă la Carmen Sylva

— Nuhâm, am mare bucurie! Am măritat pe Sură.

— Pe Surică aia mică? Ce ești guurit la cap?

— Nuu, pe Sură aia mare!

— Pe care Sură aia mare?

— Pe mamă dela Sură aia mică.

— Pe nevastă?

— Pe nevastă.....

— Cu cini?

— Cu dracu... A căzut din barcă și s'a dus drept la fund. N'a vrut să mai iasă. Tot îmi dădea preaviz: am să te las și-am să mă duc la dracu, acolo în fundul lumii.

— Dar tu cum ai scăpat?

— Pe eu eram nebun să mă ure în barcă?!

— Tinere, te previn că nu dau fiicei mele nimic cît voi fi în viață.

— O, nu face nimic! Cîteva săptămîni, acolo, vom rezista noi.....

Oringoire)

N. Grigorescu

ATACUL DELA GRIVIȚA

Când noaptea și-a început domnia iar somnul și-a aruncat vălul său pe fața pământului, am lăsat așternutul meu și am pornit spre mare zicându-mi :

„Marea nu doarme, iar trezia mării este o mângâiere pentru un suflet sbuciumat”.

Am ajuns la fărâm și ceața a coborât din înălțimile munților înbrățișând stâncile, înfrumusețându-le, ca o năframă străvezie fața unei tinere frumoase.

Mi-am adâncit privirile în văltoarea valurilor. Le-am ascultat cântecele. M'am gândit la puterea veșnică ascunsă dincolo de ele, putere care fuge cu furtașa, se revoltă cu vulcanii, simbește cu obrajii trandafirilor și șoptește cu isvoarele.

Privind în juru-mi, deodată, pe o stâncă în apropiere am văzut trei fantome ivite în tremurul ceții. M'am îndreptat spre ele încet, fără voia mea, atras ca de un magnet nevăzut.

Când am ajuns la căști-va pași, am rămas vră-

jit. Parcă o magie a dat vieță inchipuirei mele. În clipa aceea s'a ridicat o fantomă din cele trei. Cu o voce pe care am crezut-o venită din fundul mării a spus :

„Viața fără iubire e ca un pom fără fructe. Iubirea fără frumusețe, ca floarea fără parfum, ca fructa fără simbur.”

„Viața, iubirea și frumosul sunt trei chipuri ale unei singure ființe desăvirșite și nu rabdă schimbare nici despărțire”. A grăit astfel și s'a așezat la locu-i.

S'a ridicat a doua fantomă și cu o voce asemănătoare huetului apei lor a spus :

„Vieța fără răsăritire, ca anotimpurile fără primăvară. Răsăritirea fără dreptate, ca primăvara în pământuri sterpe.”

„Viața, revolta și dreptatea sunt trei chipuri ale aceleiași ființe și nu îndură schimbare sau despărțire.”

Și s'a ridicat a treia fantomă care, cu o voce ca țipătul trăznutului a spus :

„Vieța fără libertate,

trup fără suflet. Libertatea fără gândire, ca un suflet rătăcit.

„Vie ața, libertatea și gândirea sunt trei fețe ale unei ființe singure veșnică, nu se pierd nici nu se șterg.

S'au ridicat cele trei fantome în picioare și au grăit cu glas detunător.

„Iubirea cu ce naște, răsăritirea cu ce creiază și libertatea cu ce crește, sunt trei din chipul lui Dumnezeu, și Dumnezeu este conștiința lumii gânditoare”.

S'a lăsat atunci o liniște plină de fișit de aripi nevăzute, grea de spiritualitate.

Am închis ochii, ascultînd eoul celor ce am auzit...

Cînd i-am deschis și am privit în jur, n'am mai văzut decît marea și urmele ceții. M'am apropiat de stîncă pe care au stat cele trei fantome...

N'am găsit decît o coaloană de tîmiei fumegîndă ce se înălța spre cer.

Din limba arabă de Emil Muracade

Cartea

pentru

DESCĂLECATUL DINTĂI

Mare *doveadă* neamurilor *den ce rădăcină și isnod*, sunt numele care au și în de sine și la alte țări streine, și măcar că nici un neam nu este în toată lumea să aibă numai un nume; ci unele, despre capetele cele de întâi vre unui stăpânitor, alte sunt cu nume de pre locuri de unde sunt începutute, multe sunt și de pre cetăți, mai multe și de pre așezări. Cum vedem neamul nemțesc are acest nume, mai ales întâi și mai de cinstă *Alaman*, că așa le zic și istoriile cele vechi și Turcii; al doilea neam *German*, adică doi frați, latinește germanus. O seamă de istorii le zic *Teutonezi* de pre capul lor *Teuton*; Italienii le zic *Tedeschi*, poate fi ear de pe *Teuton*; Lesii, Moscalii, noi, le zicăm *Nemți*. Mai apoi alte nume despărțite ca crengile dintr'un copac: *Svedii, Dani, Franțuzii, Sacsonii, Belgii, Balavii*, și alte țări mai mărunte tot de rădăcina cea veche a Alemanilor crengi și părți sunt...

Așa toate neamurile sub multe numiri sunt. *Așa Ungurii, Hunii, Maghararii, Uhrții, Sasi; Dacții, Dacii, Goții, Masagheții*. Si aceasta cu toate neamurile; numai unele dintr'insele și le-am însemnat pentru înțelesul numirilor mai lesne a neamului și acestor țări a Moldovei, și a țării

Muntenestii, și a Românilor din Ardeal.

Așa și neamul acesta de care scriem, a neamului țerilor acestora numele drept și mai vechi este *Roman*, adică *Râmlean* de la *Roma*. Acest nume de la descălecatul lor de Trajan se trage, și căt au trăit până la pustirea satelor de pre aceste locuri, și căt au trăit în munți, în Maramoreș și pe Olt, tot acest nume au ținut și ține și până astăzi. Si încă Muntenii mai bine îi țin decât Moldovenii, că ei și acum zic și scriu: *țeara Românească*, și Românilii țerii din Ardeal iar streinii și țerile din prăgiur ne-au pus acest nume *Vlah*, de pe *Vloh*, cum s'au mai pomenit, *Vallon, Vallaque, Olah, Voloșin*, care nume tot de streinii sunt puse de pre Italia, cărora zic *Vloh*. Apoi mai târziu Turcii *Bogdani* ne zic, de pre numele Domnului, care au închinat țeara; iar Muntenilor *Caravlah*. Grecii zic *Bogdanos*, și Muntenilor *Vlahos*; că acest nume Moldovan nu este de pre apa Moldovei, dupe al doilea descălecare a acestei țeri de Dragosi Voevod, și Muntenilor, ori de pre munte Muntean, ori de pre Olt Oltean, că Leșii așa le zic *Molteni*. Măcar dar că și la istorii și la graiul străinilor, și în de sine, cu vreme, cu veacurile cu primelne am

dobândit și alt nume, iar acel care este vechi nume, stă întemeiat și înrădăcinat rămâne *Romani*, cum vedem; că măcar că ne respundem acum Moldovenii, iar nu întrebăm: știi *Moldovinește*? ci știi *Românește*? adică *Râmleaneste, scis romanice*? de limba latinească. Stă dar numele cel vechi ca un *temei necălit*, deși adaog, ori vremele îndelungate, ori că străinii adaog și alte numiri; iar cel ce este rădăcină, nu se mută; și așa este și acestor țeri, adică țerii noastre Moldovii și țerii Muntenestii, numele cel drept de moșie este *Roman*, cum se respund și acum cei din țeara Ungurească, și Muntenii în țeara lor scriu și răspund cu graiul; țeara *Românească*. Iar acest nume *Vlah*, de la Turcii și de la Grecii, este, de la *Nemții Wallach*, de la *Franțuzii Vallaque* de la *Leșii Voloșini*, iar de la *Ungurii Olah*. Aceste nume tot de la *Vloh* sunt; și *Vloh* este Italian, den care țeară a Vlohului adică a Italiei au pornit Trajan împăratul Râmului, fără de număr multime de norod, și au așezat într'aceste țeri a Daciei cel vechi.

Și așa dovedind numele neamului acestui, cum vedem de istoricii mari, și mărturia țerilor *Impregiur* ne trage rândul a pomenii de portul, care acum portul stătorii ca numele și ca limba nu este; ci neam de la neam, porțile cu vreme s'au schimbat, la care schimbare a hainelor aduce și locul de le caută a face îmbrăcămintea trupului, precum este hieea ceriului a vre unui părți de lume. Că întâi la aceste părți de lume, unde trăiesc Moscalii, Rusii, Tătarii de ar hi omul îmbrăcat cu haine franțuzești ar crăpa de frig, și măcar și aice pr la noi cei ierni sunt; iară țeara Italiei țerii ca aceste de la noi nu are

nici odată, ci foarte blânde, cum sunt la noi toamnele. Și mare dar au acele țeri a Italiei, cum și vără nădușeli nu sunt ca aice la noi, ci călduri cuvioase, puțin primăveara cum este la noi la Mai, la Iunie. Le-au căutat dar acestor oameni mutați pre aceste locuri a'și schimba portul hainelor, după vremele acestor locuri.

Cătră aceste toate, caută ce scrie de portul Românilor icsușit istoric Laurentie Toppelin din Medieși. Cuvintele lui și le isvodesc, că așa scrie: *Românii din Ardeal ai noștri poartă o haină de la umere până preste tot trupul îmbrăcați*. Ne fac mare învățătură portului de veacului celui vechi, care au ținut părțile a aceste de la Septentrion, adică părțile care sunt apropiete spre miază-noapte, tot trupul acoperit; care fei de haine pomenite un dascăl anume Martiales că se chiamă *andromida*; cu aceste cuvinte, li trimetea *Andromida* vechiul port, nu mândru. zară

PICTURA MODERNISTĂ

— Eu sunt recordmanul oficial al picturii cu pistolul.
Am făcut-o în 13 minute, 22 secunde și 3/5.
(Le riev)

buin de luna lui Decembrie. Slice
au de păsă, pre limba noastră
Dăcească, *giugă*; și scoțese chive
verze care am apucat și eu și la
boerii țerei noastre. Caută ce zice
și de opinci tot acel istoric Topel-
tin; și nu de la sine ci pune
cuvinte mai vechi de sine, a isto-
ricilor, anume Alfons și pre Plaut
și pre Agelu, care au scris cărți
de portul cel vechiu a limbelor.
„Felul încălțămintelor Români-
lor este cu pele crudă, fie de ce
dobitoc, preste picior învâlt bine
în obiele de iână încălțați, și a-
propi pielea acea o leagă cu curea
preste picior, de înfășură tot pi-
ciorul de la degete până sub toată
glezna. Și acesta este portul
Romanilor celor vechi, stremoi-
lor lor, carii îl purta la oști; a-
cest fel de încălțămintă era a
slujitorilor oșteni la Râmieni.
Numai atâta osebiră, vedem, pre-
cum cetim istoriile cele vechi, că
oștenii Râmului nu învâluia în

obele, ci goi piciorul încălțat cu
pele și cu legături încrucișate cu
grăția, opinci, numai că ținea
piciorul la călcătu legat”. Aceste
sunt cuvintele acestui istoric, din
cuvânt în cuvânt; la noi de ce
cinste este acest fel de călțămintă,
acum la aceste veacuri, care
era de cinste la Râmieni și de
veteleje port! Vedem acum la
Cerchezii că acest port de încăl-
țămintă pentru sprintenii ei tin-

Aice este loc a pomeni și de
tunsura părului, aceea de care au
scris un Simeon Dascalul, și mai
înainte de dânsul Eustratie Logofetul. Tunsura aceasta, precum
s'au arătat de portul trupului și
de încălțămintă opincelor din
istoricul Topelitin, și larăși din-
tr'insul se arată, de care așa zic-
ce: *Mă mira cum de două fețuri
de tunsură au luat Ardelenii noștri
de la Râmieni, care o fin în
seamă și până astăzi: un fel de
tundere mai adâncă la peliță a-
propriată; alt fel mai departe de
peliță, prin peptine tund pă-
rului; și acea tunsură mai apro-
ape de peliță noi Dacii o numim
Shieran, iar acea mai de-
părtată de pelițe Colunsul. Și tot
Topelitin zice: Râmienilor le
place a se rade, și în chipul ceal-
tăului acoperă cărunteșele seale.
Și pricină dă ca la cap din
dos la clafă tundeă părul, să fie
capul tot slobod de sudori și în
recoareă la ostenele.*

Vede-se dar că este vechiu o-
biceul tunsura aceasta, care și
până astăzi se vede la o seamă de
locuitori ai țerei noastre și în
Ardeal; și este de la Râmieni a-
acest semn slujitoresc; că în
chipu ceatălăului își învâluie capul
slujitorii Râmului cu tafta sub-
tire ca în chip de cunună sluj-
itorescă. Vede-se dar basnele a-
celor scriitori, mai sus numitul
Simeon Dascalul, și Eustratie Lo-

Așa se transformă sângele în aur.
(Der Stürmer)

gofătul, și acel amăgeu Misail
călugărul, carii au scris că sem-
nul acel tunsuri ca un ceatleu, a
fost semn tâlhăresc cu care in-
seamna Râmieni pre oamenii cel
de rău-făcători!

Rămăne aice rândul a arăta de
graiul și slovele de unde este is-
vorit acestor țeri, de care pome-
nim. Precum dar s'au arătat de
plin neamul acestor țeri așezate
de pre aceste locuri de Râmieni,
asa și graiul tot de Râmieni este
isvorit. Cu ceilalți istorici mărtu-
risește și Topelitin, care așa zice:
*Am dovedit-o mai sus a fi Italia
pricina descălțării Valahilor;
asa și aice aceea laudă o mărtu-
rism, că limba lor este a vechi-
lor Romani, amestecată sau mai
mult stricăută cu Serbească, Ru-
sească, Lezească, Horfațască,
Slavonească, iproci. Și zice, pre-
cum scrie și un istoric anume
Covanschie, a socotit precum că
graiul de cadă al Ardelenilor mai
mult are în sine însemnarea grai-
ului râmienesc și latinesc, decit
graiului de acum a Italianilor. Și
cu vreme îndelungată, ce strică și
Domnii, așa și graiul Româniilor
pre aceste locuri, cu îndelungată
vreme și risipă a locuitorilor Ro-
mani de pre aceste locuri — care
pustindu-se de năvala Tatarilor
se mutase aceștia de aice la Ma-
ramureși, cei din țeara Munte-
nească la țeara Olului, trecând
munții — s'au stricat și graiul. Că
unde zicea latinește *Deus*, noi
zicem *Zeu* sau *Dumnezeu, meus*
al meu; însăderea *coelum* cer,
homo om, frons fruntea, iar nici
mele cuvinte să nu hie protiv-
nice cu latinești, sau la început,
la mijloc, sau la sfârșit; iar une-
le stau neclătite, cumu's și bar-
ba, luna luna, și altele ca
aceste: *vinum* vin, *manus* mâna
ceter cuțita. Și așa cum am zis,
cu vreme s'au schimbat graiul și*

s'au amestecat cu Slovenec, Dă-
cesc și cu altele care am pomenit
dintru Topelitin. Pre aceste po-
veste cură și aflatul slovelor, cu
care și scrisoarea de la Serbi, o
au luat acum, după a doua des-
călcătura de Drage Voevod, a-
lice în țeară, și la funteni de
Negru Voevod.

Cătră aceste adăogim rând aice
al obicelor, meselor și ospe-
telor care se văd că sunt vechi
ținute aice, într-aceste țeri, și
ținute de la vechii Romani, pre-
cum închina pahar pentru sănă-
tăți a prietenilor și a împără-
torilor. Că scrie Dion, vestit istoric,
care intru lauda împăratului Au-
gust Cesar, cum că vechi obiceul
a fost, că norodul jurând pre
chezii cei buni, seau pentru no-
rocirea împăratului, să ba la
ospete pentru sănătatea lui.
Cearcă de aceasta mai pre larg

(Der Stürmer)

la Pitnie. Acest obicei îl aveau Nemții, și la Unguri, la Ardeleni, vechii Romani, și la noi pre urmă, de pomenim la mese sănătoștii Domnilor cu pahare pline de băutură, așa și a prietenilor.

La aceste și obiceiul ce este încă într'aceste țeri, adică aice la noi și la Munteni, și la darea datoriei de obște adică la moarte, vechiu obicei: că zice Topeltin: în Ardeal Dacilor obiceiul cu mare petrecere aduc mortul la biserică la groapă, mergând înaintea boerilor cântărești și preoți, pe urmă vine cealaltă mulțime, închipuind cum că și ceilalți vor merge unde și cel mort, ca cum ar zice: mergi că noi te vom urma. Vechiu obicei, și la Râmoleni de zicea trimite înaintea oaselor, cum mărturisește Ovidius, adică canta trimbi-

țe jalelor astrucării; și aceasta și la cei mari și de cinste oameni se făcea, precum și astăzi la aceste țeri la astrucătură Domnilor și la alți oameni de cinste. Și iar tot acest Topeltin zice: *Muierile Dacilor oasele părinților, a feciorilor, a bărbaților și altor rudeni, cu buchet nespus merg dupe oase, cu plânsuri de mirat, și cu cuvinte de jale cuprind oasele și cu glas mare toată viața omenească o plâng. Scrie Varro în cartea a patra de „Viața Romanilor” cum cerca muliera care avea glas mai bun de cânta la oase; și precum aceasta și aice în țeară se face și până astăzi, și cu alăute. Și aceste le-am arătat, ca și dintru aceste să se cunoască neamul cu obiceiurile că au eșit de la Râm.*

Miron Costin

Economie...

Lică Broitman merge pe stradă și privește lumea numai cu un ochiu. Se întâlnește cu Sami Grünberg.

- Broitman, tu ești?
- Dar cini ți-a zis că nu sunt eu?
- Dar ce țești chior 'dun ochiu?
- Dar tu țești chiar di doi ochi, nu vezi că nu sunt chior?
- Atunci de ce ții un ochi închis?
- Di ce? dacă poți să faci iconomie, di ce să faci risipă cu doi?

Acelaș Moș Crăciun de anul trecut...

(Gherin Mechin)

ION NECULCE

CUVINTE
DIN
BĂTRÂNI

ȘTEFĂNIȚĂ VODĂ

Ștefanuță Vodă, feciorul lui Vasile Vodă, fiind Domn tânăr, desmierdat și inimos, de multe ori esind cu boierii la plimbări, punea de lua frâiele din capetele calilor boierilor și le da ghiont calilor, de cădeau boierii deși sfărâmau capetele; cât se îngrozise boierii a mai merge cu dânsul cu cal bunii la plimbare.

Ștefanuță Vodă, vrând odată să scoată fumărit pe țară, câte șase oști de casă, și înalte vreme era obicei de da numai câte un leu de casă, era Toma Vornicul și cu Iordaki, frate-său, Cantacuzinești, nu'l lăsa să scoată mai mult de cât un leu și-i zicea să nu facă obicei nou, că nu-l bine. Iar nu facă obicei nou, ci să repezit să dea într'înșii, și el au fugi din casă afară. Măcar că erau Greci, dar se puneau tare pentru țară și pentru obicei nou să nu se facă, că obiceiile cele noi fac răspătări și peira Domnilor.

Auzind aceste fapte rele Vasile Vodă, tată-său, la Tarigrad, nu-i părea bine, și-i scria de multe ori să se lase; și de nu ar fi murit, era numai să-l scoată din domnie pe fiul său, să vie el Domn în Moldova, că cunoștea că nu va procopsi fiul său în domnie.

Era un boier Nicolai Spătaru, de la Vaslui de moșia lui, prea învățat și cârturar, și știa multe limbi: Ell-neste, Slovenește, Grecește și Turcește, și era mândru și bogat, și umbia cu povodnicul înainte domnului cu buzdugane și cu palose, cu scărire, tot sârma, la cal; și lui Ștefanuță Vodă îi era prea drag, și-l linau prea bine, și tot la masă îl punea, și se juca în cărți cu dânsul,

și la sfaturi; că era atunci gramatice la dânsul. Era când a fost odată, nu s'a săturat de bine și de cinstea lui Ștefanuță Vodă, ci a seuz și a scris niste cărți viclene, și le-a pus într'un băț sfredelit și le-a trimis la Constantin Vodă ce bătrân Besarab, în țara Leșească, ca să se ridice de acolo cu oști, să vie să scoată pe Ștefanuță Vodă din domnie. Iar Constantin Vodă nu a vrut să se apuse de acele lucruri ce-i scria, ci s'a sculat și a trimis bățul acel sfredelit, cu cărți cu tot, înapoi la Ștefanuță Vodă de le-a dat. Deci, Ștefanuță Vodă, cum a văzut bățul cu cărțile, s'a prea mâniaț, și l-a și adus pe acel Nicolai Milesco înaintea lui, în casa cea mică, și a pus pe călău de l-a tăiat nasul; scoțând Ștefanuță Vodă în grabă hangerul lui din brâu, a dat de l-a tăiat călăul nasul; și nu a vrut să-l lase pe călău să-i taie nasul cu cutitul lui călău, ci cu hangerul lui Ștefanuță Vodă l-a tăiat nasul. După aceea Nicolai Cârnu a fugi în țara Neamtească, și a găsit acolo un doctor de-i tot sloboză săole un obraz, și-l boția la nas; și așa, din zi în zi, sângele se inebega, de l-a crescut nasul la loc, de s'a tânăduit; iară când a venit aici în țară, la Domnia lui Ilies Vodă, nimal de abia s'a fost cunoscut nasul că-l tăiat. Nimal tot n'a seuz în țară mult, de rusine; ci s'a dus la Mosku la marele Împărat la Alecsi Mihailovici, la tatăl marelui Petru Împărat carele a venit la noi aici în Moldova; și pentru învățătura lui a fost Tergiman Împăratului, și în-fost pe fiul Împăratului pe Petru Alexievici carte, și era la mare

cinste și bogăție; și l-a trimis împăratul Alecs Mihailovici sol la marele împărat al Kitailor, de a război la Kitai vro două trei ani; și a avut acolo multă cinste și dar de la marele împărat al Kitailor, și multe lucruri de mirat a văzut la acea împărăție a Kitailor, și l-au dăruit un bild cu pietre scumpe și un diamant ca un ou de porumb. Și întorcându-se pe drum înapoi, s'a întâmplat de a murit împăratul Moskului, pe nume Alecsj Mihailovici; iar senatorii de la Mosku l-au eșit intru întâmplare, l-au luat acele daruri, și tot ce a avut, și l-au făcut surgun la Sibir, și a șezut câțiva ani surgun la Sibir.

Iar mai pe urmă ridicându-se Petru împărat, fiul lui Alecs Mihailovici, care a venit aici în țară în Moldova de s'a bătut cu Turcii la Prut, la Stănilești, din jios de Husi, în ținutul Măciului, ajuns'a Cărnul din Sibir cu cărți la dânsul, la împăratul Petru Alecsievici, de i-a făcând știre de tot ce a făcut, și cum este surgun. Atunci Petru Alecsievici împărat, îndată a chemat senatorii, și a întrebat zicând: „unde este dascălul meu cel ce m'a învățat carte? acum, curând să-l aduceți!” și îndată a rezept de olac și l-a adus la Petru Alecsievici. Împăratul Moskului, în Stolită, și l-a întrebat ce a văzut și ce a pățit; și

l-a plătit lucrurile toate acele de la senatorii ce-l luase, până la un cap de ață; și diamantul cel mare, împăratul, după ce l-a văzut, s'a mirat, și l-a dat în hasnea cea înfrățească; iar Cărnulul l-a dat optzeci de pungi de bani; și l-a luat în dragoste și în milă, și l-a pus tar sfetnic. Și când a ras barbele împăratul Moskalior, atunci când și-a schimbat portul, atunci singur împăratul l-a ras barba cu mâna lui. Și a trăit Cărnul până la a doua domnie a lui Mihai Vodă Racoviță, și atunci a murit, care mare cinste l-a făcut împăratul la moartea lui, și mare părere de rău a avut după dânsul că era treburlor la acele vremi.

Rămas-au aceleși Cărn feciori și nepoți și au ajuns uni de au fost Polcovnici spre slujba ostirei, ce se însurase el acolo de luase Moskalcă, și s'a mai dus după dânsul de aici din Moldova trei nepoți de frate, de se așezase și el pe lângă unchitul său, și acei aveau milă de împărăție, și acolo a murit.

Stefăniță Vodă, zic unii, că pentru răjmășia lui și supărarea ce făcea boierilor atunci la Tighina, le Bender, când s'a înolnăvit, să fi murit de otrăv; dar adevărul nu se știe, că letopisetul nu scrie nimic de acest lucru.

Ion Neculea

MUSSOLINI

Numele lui se confundă cu Italia. Voința lui se confundă cu destinul Italian. Ce e în definitiv, acest om, care nu seamănă cu nimeni altul? Un tiran, cum l-au acuzat limbile anarhice ale Europei? Un nebulon, cum l-au insultat șarlatanii democrației universale? Un duce, cum îl adoră garzuzeci de milioane de italieni? Dar Benito Mussolini are nimic din socialism sângeros sau din egoismul fastuos al tiranului; e tot ce poate fi mai contrar nebulonilor cari deslănțuiesc catastrofele statelor; iar duce e în măsura în care războinicia lui comandă biruința epocăi a poporului Italian asupra sa însuș înainte de toate.

Așa cum l-am văzut eu, Benito Mussolini, pe care încă nu-l încep cuvintele noastre, dar care cu siguranță va încăpea în veacul al XX-lea întreg, e mai mult decât orice — un martir. Mussolini e un martir al căru sacrificiu constant și benevol, dur și permanent, se petrece în aclamațiile încordate, neîntrerupte, ale poporului Italian.

În ordinea politică aș îndrăzni să-l asemăn cu sfântul Francisc din Assisi în ordinea religioasă. Franciscanismul e o creație a genului Italian ca și fascismul. Acel fenomen extraordinar, care a izbucnit la începutul veacului al XIII-lea din valea cu mășini fumurii a Umbriel, și avea să regenereze catolicismul universal, are în sâmburele succesului un secret: stigmatizarea miraculoasă, pe muntele Alevra, a sfântului Francisc. Un serafim purtând între aripi imaginea Domnului însângerat pe cruce a creșcut în trupul sfântului rănile pioanelor Celui răstignit. Astfel Francisc s'a identificat până la sânge cu patimile lui Hristos. Din martirajul acesta de o erizime divină au izvorit puterile care au regenerat viața spirituală, artele și poezia, cultura întreagă a Occidentului medieval.

În ordinea politică, Benito Mussolini e omul care a primit stigmatul poporului său. Copii al sărăciei populare, el a trăit de timpuriu desfrul național al urei socialiste și a cunoscut prea adânc deșertăciunea inter-

Ale cui sunt orașele de peste munți?

Proporția populației pe naționalități în câteva orașe din Transilvania și Banat.

Orașea mare : 20.174 romini, 46.111 jidani (51%) și 25.424 de alte naționalități.
Cluj : 41.037 români, 26.893 jidani (25%) și 39.353 de alte naționalități.
Satu-Mare : 11.321 români, 39.914 jidani (69%) și 25.940 de alte naționalități.
Sighet : 6.708 români, 18.524 jidani (61%) și 5.317 de alte naționalități.
Căreii Mari : 6181 români, 9.825 jidani (52%) și 4.033 de alte naționalități.
Arad : 23.779 români, 24.605 jidani și 29.065 de alte naționalități.
Timișoara : 26.691 români, 35.419 jidani și 33.591 de alte naționalități.
Baia-Mare : 3.451 români, 7.718 jidani (51%) și 4.042 de alte naționalități.

naționalismului marxist pentruca în urmă, convertit, să nu îmbrățișeze cu ardoreă lui purificată credința în patria italiană și în destinul ei pe lume. A păținit în temniță, a păținit de foame, a păținit în exil. Cu un talent căruia nimic nu-l poate rezista, și-a îmbrăncit poporul în războiul mondial, dar a înțeles să intre el însuși în tranșee unde și-a vărsat sângele, greu rănit. Și dacă azi, aproape în toate discursurile lui e prezentă victoria de războiu a Italiei, e pentrucă ducele poartă în propriu- trup stigmatul ei de sânge. Și dacă în anul de după războiu, el a deslanșat uraganul fasciilor sale imotriva fiarei apocaliptice a comunismului, a făcut-o din porunca aceluia sânge vărsat, care cerea ca victoria cucerită cu sute de mii de suferinți să nu fie batjocorită și călcată în picioare în expoziția revoluției fasciste din Roma, care comemorează luptele de dură, patimile și sacrificiile pentru salvarea Italiei din haosul anarhic, e un despărțământ cu reliefe din viața lui Mussolini. Ceace te impresionează mai cu seamă, e biroul lui de redacție unde, alături de cămară și condelu, stă revolverul cu care trebuia să prevină permanența primejdie de a fi asasinat. Și tot astfel o batistă, roșie toată de sângele ducelui când, acum câțiva ani, glontul unei zălțate l-a izbit.

Drumul marilor biruințe ale lui Benito Mussolini e pândit de primejdi, umbrit de dureri și stropit neconținut cu sânge din sângele lui. Secretul puterii lui morale și secretul acestor biruinți stă în cruzimea de a nu se cruța pe sine însuși. „In ce mă privește, — zice el — eu n'am preocupări personale. Sânt gata să primesc toate loviturile destinului. Putin mi pasă! După formula romană: „Necesse navigare, non vivere”.

Cine încearcă să-l tîmbească uriașa personalitate ca o privire a orgoliului și egocentrismului, e la o distanță incomensurabilă de Mussolini cel adevărat. Psihologia lui are, dimpotrivă, la temelie detașarea desăvârșită de eul personal, cufundarea acestui eu în marele eu colectiv al poporului italian, identificarea lui cu poporul italian ale cărui suferinți l-au stigmatizat până în adâncul ființei, precum pe sfântul Francisc patimile Domnului, și ale cărui aspirații obscure capătă cea mai înaltă și mai limpede expresie în genul creator al ducelui fascist.

Italia fără Mussolini ar fi rămas un haos.

Mussolini fără Italia ar fi rămas un deșfrânat al orgiei socialiste. Îndrăznind să-l apropie de sfântul Francisc am făcut-o nu numai pentru a tîlmăci mai adevărat armătura psihologică și morală a lui Mussolini, ci fiindcă sânt convins că fenomenul fascist în întregimea lui, poartă caracterelor fundamentale ale catolicismului. În Italia, un ochiul oricât de profan, e isbit din prima clipă de această asemănare. Mussolini a luat în mână destinele unui popor devastat în sufletul lui de francmasonerie, și paralizat în puterile lui creatoare de anarhia democratică.

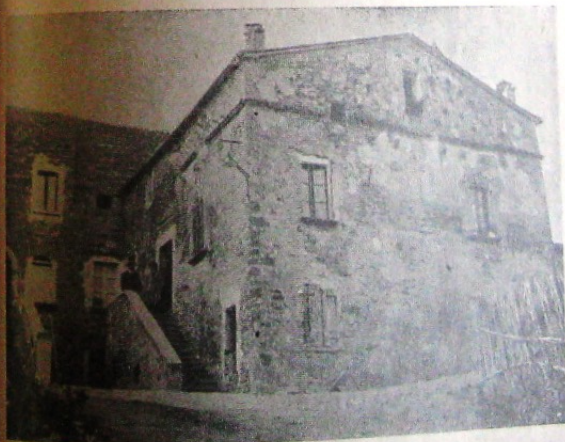
Opera fascistă e mai întâiu acțiune de completă regenerare fizică și morală a omului italian. Distrugerea francmasoneriei și a democrației era numai o destelenire de teren. Pentru regenerare se cereau noi puteri. Geniul inovator al ducelui a invocat deopotrivă amintirile împărătești ale Romei antice și tîrările spirituale ale Romei catolice. A dat la o parte straturile a două mii de ani și a readus în actualitate monumentele Cesarilor, a reinviat disciplina palestrelor și întrecerile stadioanelor antice, și-a bolezat organizațiile de luptă cu numele militare ale Romanilor. Toate acestea pentru a turna vigoare nouă în trupurile italiene și pentru a stărni gustul marilor isprăvi străbune. Dar nu e această metoda papilor-impărați, cari au anexat catolicismului întreaga antichitate păgână dela monumentele în piatră până la dreptul roman și dela statui până la cazarismul divinizat? Mussolini, italian pur și om politic, e mult mai

îndreptăți decât papa să se creadă urmașul Cezarului. Papa era un usurpator. Mussolini e însă o concepție integrală de viață și, ca atare, e a poporului italian, reinviată astfel, ajută în măsură apreciabilă aprorului, sunt subordonate idealului moral de viață. Marea împacare a slavului mussolinian cu Vaticanul a desrobbit izvoarele energiilor morale ale catolicismului, care fusese aproape strivit de tirania francmasoneriei și dejocorii de fronda democratismului ateu. Mussolini înscamnă reinviatarea poporului italian în linia marilor sale tradiții și a destinului său istoric. Pentru catolicismul italian ingenuenchiat o vreme de spiritul rebel al veseliului, el a făcut gestul conciliant al lui Constantin cel Mare.

Dar nu mi se pare mai puțin adevărat că mentalitatea catolică a poporului italian, reinviată astfel, ajută în măsură apreciabilă aprofundarea fascismului în masele populare. E ca un fond aperceptiv pentru concepția ducelui. Fascismul se întemeiază pe autoritate, pe ordine sau ierarhie și pe justiție.

Autoritatea e geniul acclamat al lui Benito Mussolini, geniul exprimat în acțiuni și în fapte. El e autoritar în măsura imensă în care e autor. E autorul unui nou tip de partid care seamănă cu organizațiile militare, dar și cu disciplina ordinelor călugărești. E autorul unui nou tip de stat, totalitar. E autorul unui nou sistem de educație a generațiilor tinere. E autorul Italiei contemporane. Autoritatea sa, deurgând din fapte, e inimitabilă, e indiscuțabilă, e absolută. Și ceace o face originală și fără egal, e popularitatea acestei autorități. Ea e unanim acceptată și această o diferențiază de tiranie. Puterea acestei autorități, aproape mitocice, e verificată în orice colț al Italiei, de fiecare cetățean în fapte.

Care e secretul ei?

În această casă de fierar s'a născut salvatorul Italiei, Ducele Mussolini.

Vorbind despre disciplina în partid, Mussolini a rostit o frază caracteristică între toate: „Numai având orgoliul umil, dar sfânt al ascultării, cucerești apoi dreptul de a comanda”. E parcă o parafrază a evangheliului: „Cine se umilește se va înălța!”. Mussolini are într-adevăr darul ascultării. Nu e vorba de idelle unui interlocutor pe care le urmărește cu atenție și interes, ci de darul excepțional de-a asculta fiecare categorie socială în parte, de-a asculta națiunea întreagă. Cu alte cuvinte, el are intuiția realistă și îndăcă a nevoilor populare, are acea repeziune de transpunere în inima suferință a multimilor, pe care o numesc demofille, are totdeauna viziunea leacurilor și voiața năpraznică de a le aplica. Omul care a primit stigmatul poporului său, care s'a identificat în suferința cu el, are înțelegerea imediată a unei națiuni pe care o ascultă neconștient. El trăiește intuitiv în lucrătorii industriali, în plugari, în marinari, în negustori, în intelectuali. Acest sacru și umil orgoliu al ascultării îl dă dreptul aproape divin de a comanda, recunoscut de toți. Comenzile lui Benito Mussolini sunt soluții acceptate. El cere, la rândul lui, ascultare oarbă, — și i se dă. Cu toată organizația militară a partidului fascist și a națiunii italiene, supunerea ce i se dă orbste lui Mussolini nu e de natură militară, ci de natură religioasă. Milităria e constrângeră din afară. Subordonarea în fața ducelui italian e un act lăuntric, de adevădne, de admirație și de adorare. Ea pornește din autoritatea acestui geniu răsărind în opere colosale.

Am stat la Roma o lună întreagă aproape de Piazza Venezia, dominată de palatul unde lucrează, de la 6 dimineața până la 10 seara, ducele. Am văzut zilnic pelerinajele naționale ale italienilor sosiți din toate colțurile țării. I-am urmărit rând pe rând adunându-se în mase compacte sub celebrul balcon străjuit de două fasci, aclamându-l îndelung din adâncul mistic al sufletelor, cerșindu-i apariția, implorându-l împărțășania din lumina ochilor lui fulgerători și peste măsură de mari, — și mi-am dat seama că fascismul nu e, sau cel puțin nu mai e azi, o disciplină impusă din afară, ci un rit național, un cult, o adorare unanimă.

Preturindenți, în palatele publice, veți întâlni această inscripție, ce sună bizar la început, când încă nu cunoști sufletul fascist: „Mussolini ha sempre ragione”. Cum e posibil ca Mussolini să aibă totdeauna dreptate? Și totuși așa este. Mussolini a încetat de mult să trăiască pentru sine. El gândește, el voințește, el trăiește pentru poporul italian. Dedicăția aceasta până la identificare îl fereste de greșeli. Poruncile lui, actele lui sunt în folosul tuturor. „Mussolini ha sempre ragione” e un titlu de infailibilitate pe care i-l acordă poporul italian. Fenomenul ar părea inexplicabil dacă nu ne-am raporta la acel fond popular aperceptiv care e mentalitatea catolică renăscută și pe care se greșează organic concepția fascistă. Dar, încă odată, infailibilitatea ce se acordă ducelui nu izvorăște ca infailibilitatea papală dintr'o dogmă fabricată ad-hoc, și din verificarea unui deceniu de fapte, atât de multe încât ar umplea în vac. Puterea lui fascinatorie crește cu fiecare faptă nouă. Iar această fascinație domină țara toată stărnind la rândul ei — fapte noi.

Fascismul e o religie a sacrificiului și a muncii creatoare. Nici o religie, fie ea chiar politică, n'are putere fecundă dacă nu se întemeiază pe un sacrificiu exemplar. Benito Mussolini e capul unei asemenea religii politice. În revistele ilustrate îl vedem adesea fotografiat călare în vastă grădină a Vilei Torloni (care nu e proprietatea lui); la cinematograf ne apare adesea surzător ca un zeu între copii sau tineret. Imaginile acestea ne pot crea iluzia unui biruror atotputernic și satisfăcut, care trăiește în vis și doarme pe roze. Nimic mai fals. Fiecare părticică din

gloria care crește vertiginos a Italiei contemporane e un sacrificiu în plus din viața lui Mussolini. O viață dură de neînchipuit, hrănită cu laur și portocale, acordându-l-se numai câteva ore de somn, o viață în care materialitatea aproape a dispărut consumată în spiritul creator, venic treaz, venic încordat și activ. Benito Mussolini, — genul lui e un rug urmas care arde în gloria patriei, imens sacrificiu adamat în permanență nu atât de multimele delirante din Piazza Venezia, cât de grauriile renumărate ale faptelor mari ce umplu Italia, izvorite din voința lui fenetică!

Mussolini nu e însă numai un restaurator și cu atât mai puțin un reacționar. Privilegiile de clasă, fie burgheză fie proletară (cum vrea marxismul) nu se pot concepe în fascism. Reintegrarea poporului italian în spiritul marilor sale tradiții e făcută pentru sporierea energilor lui în vederea creațiilor noi. Un popor nu trăiește limitat în prezent, cum sună teoria democrației internaționale și cum vrea ideologia artificială a marxismului. Un popor care și-a uitat trecutul nu-și poate concepe viitorul. Limitarea lui în prezent înseamnă existență fără scop, — de orientare, de agregare și moarte. Ființa reală a unui popor depășește prezentul fiindcă se prelungește din timpul istoric spre timpul necunoscut al viitorului. Reintegrarea în trecut e fortificare pentru viitor. Francmasoneria, democrația și socialismul paralizăază memoria istorică a Italiei, suprămându-i totdeauna perspectiva zilei de mâine. Patrie a genului mediteranean, marmura i-a dat nobleță, cerul i-a dat inspirație, marea i-a dat respirație; — a trebuit să vină Benito Mussolini pentru a-i da un destin modern. Și dacă el concepe, fascismul ca o revoluție permanentă, sensul acestei revoluții stă mai presus de toate în destinul cel nou pe care viziunea ducelui l-a aprins în zarea italiană.

Tineretul italian e crescut în religia muncii

Am putea, pentru a înțelege mai bine spiritul mussolinian, să limităm fenomenul fascist între *Via del Impero* și *Littoria*.

Via del Impero e trecutul imperial reînviat. Un cartier centrat al Romei a fost dărâmat cum a fost distrusă tenia francmasonică sau caracteristică democratică. În locul lui au ieșit la iveală ruinele marelui oraș ale palatelor imperiale. O stradă luminoasă le străbate, veghiată de statuete în bronz verde ale Cezarilor romani: e *Bulevardul Imperiului*. O sugestie virilă de glorie eternă se luminează în sufletul italian din spațiul grandios al acestui trecut reînviat.

Littoria e un oraș nou, clădit pe locul care a fost dela începutul lumii până acum doi ani o imensă mlaștină paludică. Nici împărății romani, nici papii, cari s'au încercat în decursul veacurilor să deslege de blestemul pustii acest pământ n'au izbutit. Natura protivnică a zdrobit puterile omului. Astăzi 80.000 de hectare de mlaștină pestilențiale sunt transformate în ogoare roditoare, cu grâne legănate de vântul mării și așezării omenești ce răd triumfal în soare. E una din minunile secolului nostru. Mai tare decât împărății, mai tare decât papii, Benito Mussolini, printr-o luptă gigantică, a biruit natura însăși. Omul mussolinian, sporit cu toate puterile trecutului, crește uriaș la orizont. Și *Littoria* nu e o limită. *Via del Impero* se prelungește dincolo de azee cucerirea imposibilului. Ființele temelii acestui avânt eric, supraomnesc, e voința creatoare, e personalitatea dezrobită din captivitatea erorilor pozitivismului modern.

Mussolini e un revoluționar, în sensul cel mai înalt și mai nobil al cuvântului, fiindcă a descătușat spiritul european de liota unor asemenea erori. Pozitivismul științific, cu toate marile lui cuceriri în domeniul civilizației materiale, a fost o catastrofă pentru personalitatea omului modern. I-a dat mașini la îndemână, dar l-a făcut laș și pipernicit, rupându-i legăturile spirituale, misterioase, cu universul și limitându-i puterile în formulele unei false rațiuni, devenite dogme intangibile. Cu astfel de dogme false, economia politică și sociologia au fabricat în serie legile de fier ale nu știu cărui determinism social-economic pe cât de obiectiv, pe atât de iluzorii în realitate. Pradă unor asemenea erori ale pozitivismului, omul european a căzut sub imperiul unui fatalism științific care seamănă, adinea cu fatalismul mahomedan. Am putea zice că utimii turci tembela ai Europei sunt sociologii, economiștii și discipolii lor: lași politicieni ai democrației, cari se închină încă, infricosăți, idollor determinismului „științific”.

Apariția lui Benito Mussolini în Europa înseamnă distrugerea fatalismului social-economic și descătușarea omului, pe care l-a ridicat din nou pe planul existenței spirituale. Centrul lumii în care trăim e personalitatea umană și, mai larg, personalitatea națională. Pe planul acesta al libertății spirituale, voința omenească exercită eric n'are limite decât în Dumnezeu. La Dumnezeu totul e și putință: la Mussolini, dacă nu e totul, e foarte mult. Personalitatea lui degajează un curaj în puterea căruia suntem în stare să înfrângem repede dificultățile catastrofale ale vremii noastre. Peste morcăciunile veacului al XIX-lea, o nouă sociologie, o nouă economie și o nouă concepție politică începe cu fascismul.

Concepția lui despre stat ca organizare dinamică a națiunii, opusă concepției de stat democrat care e un simplu biuro de înregistrare a fenomenelor sociale; va trebui să se generalizeze în curând. Opoziția pe care o întâmpină încă în țările democratice sistemul corporativ al fascismului nu e opoziția unor forțe organice, ci a unor formațiuni arti-

ficiale și parazitare: partidele politice, devenite anacronice în raport cu spiritul revoluționar de care am vorbit, inutile și primejdicioase prin sterilitatea și nulitatea lor.

Între demoliberalismul, care a creat anarhia economică și politică a epocii noastre, și între marxismul iudic, exclusivist, care vrea să impună prin crima revoluției bestiale dictatura proletariatului mondial, fascismul inter pune concepția națiunii corporative, sinteză nouă între puterile contrarii ale societăților naturale, și soluție, acceptabilă de către toate categoriile producătoare, a marelui conflict dintre capital și muncă, născut în regimul liberalismului și irezolvabil în regimul sinic al comunismului.

Dar sistemul corporativ, înglobând într-o singură disciplină dinamică, în permanentă miscare, toate forțele creatoare ale națiunii, nu e el formula normală a acelei armonii sociale pe care zadarnic au tot căutat-o sociologii pozitiviști?

Această viziune de societate, atât de sănătoasă, atât de realistă, atât de adânc umană, a lui Mussolini intră întregă în concepția creștină a muncii și a iubirii sociale. De altfel, ea fusese schițată de sociologia catolică. Nu știu ce datorește ducele italian creștinismului; creștinismul îi datorește însă realizarea acestei concepții după care săracii lumii se pot bucura de o viață mai omenească, fără distrugerea marilor și puterilor peștosi, ci numai prin rectificarea poftelor acestora în favoarea celor din urmă.

Nu există azi în lume om puternic care să lubrească pe săraci și să se sacrifice pentru ei în măsura în care o face Benito Mussolini. Personalitatea lui e umanitate vibrantă și armonie înaltă. Anul acesta, fiul sărac și de atâtea ori flămând al unui fierar sărac, a mers el însuși să

Tineretul din organizația „Balilla” ingenuchează pe oasele erorilor de război.

onoreze întâia recoltă de grâu dela Littoria. Și-a suflecat mânecele ca simplu lucrător și într-o singură zi a inaugurat treierul pe 11 arși arși țărani! cărora le-a dat ogor și pâine. „Cinștiți pâinea, că ea e înima casei, ea e parfumul căminului!”. Numai cine a fost stigmatizat cu chinul poamei știe să rupă din sufletul lui asemenea cuvinte biblice pentru poporul care vede în pline „fața lui Hristos”. În ziua aceea „lucrătorii Benito Mussolini” a fost trecut în registrele de muncă cu salariul de 5,50 lire.

Iată, în sacral orgoliu al umilinții, omul de geniu pe care îl adoră patruzeci de milioane de italieni și-l insultă încă șarlatanii de pretutindeni ai democrației agonizante!

Revoluția lui, de care s'au speriat atâția, profundă și firească, vine în numele unei armonii ce stă în natura intimă a lucrurilor create. El are viziunea clară a acestei armonii din inima lucrurilor. De aceea politica lui e expresia unei vaste și complexe reconcilierii. A realizat unitatea sufletească a cetăților italiice, isbutind să le impună prestigiul Romei sale celei noi. A realizat armonizarea în corporatism a divergențelor sociale, suprimând războiul dintre clase. A realizat acordul, ce părea tot atât de imposibil, dintre Stat și Vatican. În concepția lui, pactul în patru nu e decât un instrument regulator al viitoarei armonii europene.

Hulit de Europa întregă la apariția lui violentă și impunătoare, azi Italia lui fascistă a devenit steaua polară a tinerei Europe ce se ridică din restrîcși și din ruine. Mussolini urăște utopia mondialistă de marcă wilsoniano-geneveză. Societatea Națiunilor a socotit că pacea e o dogmă abstractă, ce se poate impune planetei, ignorând realitățile naționale și realitățile sociale.

Pacea însă nu e o dogmă, ci o rezultată.

Ea nu se poate impune din afară și nu poate fi acceptată cătă vreme înlăuntrul unui stat națiunea e sfășiată de răzbiul social. Intăia condiție a păcii e, prin urmare, organizarea lăuntrică a națiunii prin concordanta integrală a forțelor ei de producție. În concepția fascistă, drumul păcii merge dela particular la universal, dela concret la abstract, adică invers decât în concepția prăbușită a Genevei. Națiunile sunt unități organice ale naturii. Construcția unei armonii internaționale își are punctul de plecare în națiunea organizată. Armonia nu e monotonie și uniformitate, ci acord între notele diverse ale vieții. Astfel pacea Europei va fi rezultată acordurilor între diversitățile națiunilor.

Aceasta e, mi se pare, spiritul realist al fascismului, considerat ca forță iradiantă asupra Europei.

Nichifor Crainic

Soarta preoților creștini in U. R. S. S.

După o statistică din 1930, în Rusia sovietică au fost asasinați: 31 episcopi, 1600 preoți, 700 călugări.

În pușcăriile bolșevice zac — fără speranțe de a revedea lumina zilei—încă 48 episcopi, 3700

preoți și 8000 călugări. Iar, după „Uniunea împotriva internaționalei a III-a”, cu sediul la Geneva, în Rusia au fost asasinați și arestați pân'acum 40.000 de preoți creștini.

PRODUSELE
FABRICEI
DE CIOLATA

ZAMFIRESCU

SUNT CUNOSCUTE
CA CELE MAI
DELICIOASE

A LE GUSTA
INSEAMNA A LE PREFERA

"CASA DE IMPRUMUT PE AMANET ȘI DE PĂSTRARE DIN ROMÂNIA" S. A.

STRADA SFÂNTUL IONICĂ, 9 / TELEFON 4.82.71/BUCUREȘTI

Singura instituție de mare încredere, autorizată de stat să acorde împrumuturi, sume nelimitate, pe bijuterii de tot felul, bijuterii diamante, obiecte de aur, argintării, covoare, mașini de cusut, cașorice, tablouri, antichități, efecte de stat, obligațiuni și acțiuni cotate la bursă, carnet de pensuni, mărfuri sub toate formele și condițiile etc.

Dobânda 75 bani la sută lunar

BAYER

Orice tabletă
ASPIRIN

poartă
crucea

„Bayer“!

Poetul și gânditorul NICHIFOR CRAINIC

D. Nichifor Crainic este una dintre cele mai mari personalități ale scriburii noastre de azi și de totdeauna.

Apariția d-sale în literatura românească ne-a fost hărăzită ca o binecuvântare providențială, atât pentru mersul pe care avea să-l ia poezia și cugetarea noastră, cât și pentru opera de luminare a poporului ce s'a săvârșit prin îndrumările sale.

Din același aluat sufletesc din care au fost plămădiți uriașii care au dat linia de înaltare a destinului românesc: Kogălniceanu, Alecsandri, Bălcescu, Russo, Conta și mai ales Eminescu, — al cărui urmaș direct este stăt prin creațiile literare cât și prin preocupările de ordin național, — d. Nichifor Crainic a fost predestinat celor mai îndrăsnete eucerii pentru neamul său.

Ca poet a cântat cu patimă pământul veciei românești cu dărnice lui: a turnat în stiluri nepieritoare figurile și elanurile neamului, așa cum au trecut prin veacuri și au răsbătut la noi: dragostea de cer și de brazdă, fiind cel dintâi, și singurul cântăreț al firii noastre lăuntrice și al locului pe care-l avem sub Soare. Poemele sale sunt izvoare care aduc din adâncuri seva de gând și credință a strămoșilor. În ele se aud bătăile de inimă ale neamului și ni se statornicesc vrerile. Dar despre frumusețe și adânceimea lor nu se poate vorbi în câteva rânduri, ci în volume întregi, precum au tăcut Francezii cu un poet al lor care-i seamănă: marele Frederic Mistral.

Ca filozof, d. Nichifor Crainic e cel dintâi cărturar al nostru de vastă erudiție, care nu s'a lăsat totuși ademinit și înșelat de curentarea străină a altora. De regulă, învățații noștri, coplesii de cărțile citite și lipsiți de orgoliu național, au sfârșit prin a îmbrățișa cu entuziasm orice formulă de cugetare pe care o găseau la alții, chiar dacă era numai o biată idee vagă și neputincioasă. Slabi de ingeri — cum se zice atât de potrivit în limba noastră, oamenii aceștia ne-au amestecat capul decenii de arândul cu tot felul de marfă internațională, cu care veneau să ne falsifice firea și credințele noastre, disprețuind ceea ce avem noi. Ateismul, cosmopolitismul, comunismul și alte rădăcini culesse de pe la răspântii, au fost proclamate la noi acasă de către acești domni, ei care mai bune căi de urmat pentru poporul românesc. În felul acesta ni s'a desfigurat sufletul și ni s'a inveninat.

Dar, spre norocul neamului nostru, s'a ridicat de-odată în mijlocul haosului figura luminoasă a d-lui Nichifor Crainic, care dintru început a prins să limpezească apele. Fulgerul minții sale a scăpărat în negura istoriei românești și ne-a arătat nouă tuturor, țările noastre proprii, pe care ne putem așeza cu temei pentru a străluci și a înfrunta vremea. Din ceea ce disprețuiseră domnii savanți de „formație euro-veană”, din sfera noastră de viață sufletescă, d. Nichifor Crainic a

seos elementele unei filozofii mai adânci decât tot ceceea se spusese în domeniul acesteia noi. S'a văzut atunci, că pe calea arătată de d-asa, ori cine-și putea afla astâmpărul minții și că'n sfârșit, scările noastre, de înaltare spirituală mergeau până departe, tocmă în inima azurului, de înaltare spirituală — evident aceea de sânge româneșe, — i Deaceea și intelectualitatea — evident aceea de sânge româneșe, — i Deaceea și intelectualitatea — evident aceea de sânge româneșe, — i Deaceea și intelectualitatea — evident aceea de sânge româneșe, — i

Dacă astăzi intelectualul român a început să meargă la biserică, dacă refuză să mai ia în considerație teoriile d-lui cutare de origină semit deăci nu-l mai e rușine să spună că e Român și dacă înfățișat e naționalist și ia poziție împotriva iudeo-comunismului, toate aceste atitudini și toată transformarea aceasta se datorește d-lui Nichifor Crainic.

Documentarea luptei naționaliste, al cărei născocitor ne scootim fiecare dintre noi, toate silabele ce se rostesc astăzi cu atâta convingere, sunt opera d-lui Nichifor Crainic.

E interesant însă de știut și credem că trebuie să amintim chiar în putinele rânduri de față, că toată această operă formidabilă în care cugetul a sburdat în voia lui neîncaștat, d. Nichifor Crainic a săvârșit-o pe un plan de claritate desăvârșită. Fără artificii, fără bombe și fără strămbături, sorisul său a însemnat întotdeauna exprimarea cea mai limpede posibilă. Rareori am întâlnit în viața mea un mod de exprimare atât de viu, atât de just și de susținut în toate încheeturile lui. Un articol cât de mic, o notiță chiar, e un fundament de gând masiv, îmbrăcat într-o expresie simplă, dar din care nu se poate cînti nici măcar o literă.

Nota de claritate a stilului d-lui Nichifor Crainic, care înseamnă cinstire și sinceritate în cele ce le afirmă, tălmăcește tocmă sufletul său urmas, fără acuzisuri și fără mască.

Intelectualitatea de azi, care a început să cugete frumos, să simtă și să se exprime altfel decât sub influența filozofilor cu mîntea turbore, își datorește renașterea ei și pe acest tărâm d-lui Nichifor Crainic.

Pentru toate acestea vorbeam la început de sensul providențial al apariției sale.

Pan. M. Vizirescu

INTRE EVADAȚI

— Și pistolul?
— L-am pierdut la un poker cu gardianul!

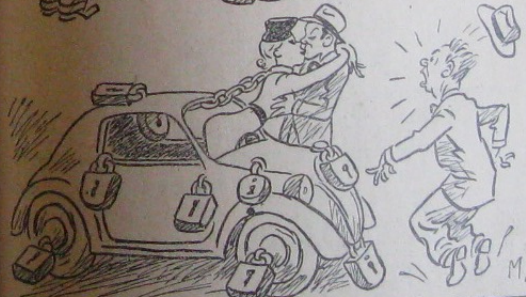
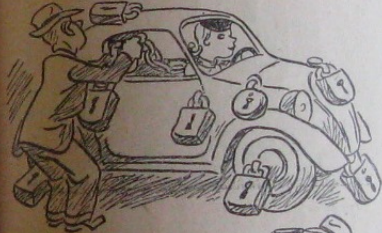
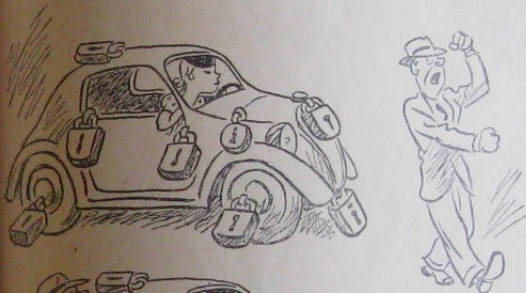
(Ile rîde)

Gramatical

La colțul străzii, un ovrei bătrân vinde semințe de floarea soarelui. Mormăie înset, ca pentru sine:

- Doi căne la leu, doi căne la leu.
- Cineva îl întreabă :
- De ce nu zici „coulă cești la leu”?
- Și dacă am să zic „doi cești la leu”, ai să cumperi ?!..

UN ȘOT ÎN ZADAR PREVĂZĂTOR

Istoriaoră mută.

(Guérin Meschino)

I. C. CĂTUȘEANU

MASONERIA DESFIINȚEAZĂ ROMÂNIA¹⁾

Redăm după hărțile autentice două clișee ce dovedesc proiectele politice ale Masoneriei internaționale, în care e înglobată și Masoneria pseudo-națională din România și prin care hărți se dovedesc uneltrile Masoneriei de a desființa și România înglobând-o în confede-

rația slavă sovietică de nord și de sud.

Hărțile ni le-am procurat de la serviciul de informație al Frăției de Cruce din țara Moșilor.²⁾

Ambele documente au fost elaborate cu mult înaintea războiului mondial, într-o ședință secretă a

2) Prin tribunalul Amos Franceu (Nota „Sfarmă Piatră”).

1) (Din volumul „În fața primei-diei” de I. C. Cătușeanu.

conducerii lojilor francmasonice din Anglia. Acolo s'a fixat harta Europei, conform planurilor și intereselor societăților oculte, conținute de jidani internaționali, stăpâni în același timp și ai finanței, care prin împrumuturi oneroase și speculații de burse îngununchiază și robesc statele creștine debitoare.

Este surprinzător și în același timp îngrijorător, cum acele planuri s'au realizat aproape în întregime prin sfârșitul războiului mondial, a cărui deslănțuire a intrat în

proiectele de viitor ale neamului iido-vese, care de altfel a și profitat enorm din situația postbelică: prin instituirea Ligii Națiunilor; prin fortarea înclătănenirii în massă a jidanilor; prin ridicarea lor la o incontestabilă supremație financiară;

prin stăpânirea comunismului iido-vese în țară, unde neamul lui Iuda fusese mai strănsiclinut în respect: în Rusia țaristă.

Examinând harta, facem următoarea constatare: Germania este indicată drept republică; Austro-Ungaria nu mai există; Rusia este destinată „Statelor pentru experimente socialiste”. Așa dar cele trei formidabile Imperii din Europa veche erau menite pierrii de către forța subversivă a Francmasoneriei Internaționale, având ca țintă zdrobirea tronurilor și sfărșitul, conform instrucțiilor date lui Garibaldi.

Sfârșitul războiului mondial a adus „cascada tronurilor” între cari și a celor trei împărați ai Europei; a adus desființarea Altarului în Rusia pravoslavnă prin aplicarea comunismului, de origine și de finanțare, de aplicare și exploatare iido-vescă; a adus prăbușirea puterii catolice în Austro-Ungaria, prin dispariția dela Viena a aceluși împărat care era susținător în Europa veche drept cel dintâiu susținător al Vaticanului în stră-

nătate.

Așa dar, proiectele Francmasoneriei iudaice în partea lor esențială s'au împlinit prin rezultatul războiului mondial: tronuri prăbușite, ortodoxia rusească desființată prin crima comunistă, catolicismul în Europa lipsit de a puternic sprijin istoric.

Care era situația României după conspirații masonice?

În ambele hărți țara noastră nu mai figurează: este pur și simplu înglobată în „Süd-ost slavischer Staatenbund”, ori în „Donau-Balkanbund”, din prima ori din a doua hartă. România cu aspirațiile ei naționale trebuia să intre în „Donau-Balkanbund”! De altfel, amintesc cititorilor noștri, că în

1919, 1920, 1921, cu cât ieșeau la iveală greutățile consolidării statelor născute ori maritate de pe urma războiului mondial, cu atât se afirma și susținea în presa internațională, finanțată de jidani, propunerea de a se constitui „confederația dumăreană” a statelor ieșite din mozaicul habsburgic, la care să se asocieze și statele balcanice. Iși făcea apariția din nou planul unco-masoneriei cosmopolite, care nu putuse să zădărnicească constituirea și întregirea statelor în viziunea principiului naționalităților, dar încerca să profite de greutățile inerente începutului, spre a distinge opera anevoioasă a tratatelor de pace.

COLȚURI DE CREMENE SAU STIHURI PENTRU INIMA LUI VĂRUION

Năvăliri barbare

Ștați, vere, cu toți ca ologii,
Și vin peste voi demagogii...
Și vin peste voi armăsarii
Năprasnici și mulți ca d'barbati;
S'abat peste sale — vâltori —
Cum toamna vin pălcuiri de ciori.

Unii din cobză îți cântă
Ca tu ești fătura cea sfântă,
Alții — în timp ce te 'mpilă —
S'adună să-ți plângă de milă.
Și toți vin de mână cu străinii,
Cu jidovii lacomi ca câinii,
Gătiți în nădragi și cămașă
Să-ți vândă copilul din fașă.
Iar alții cu roșii năframe,

Sălbatec cerând să-ți destrame
Biserica, vatra și Țara!

Și urlă năprasnic fanfara
În bălcicul de răs și rușine,
Vor toți să te aibe pe tine:
Să te 'nădrăgească,
Să te urască,
Să te jupoaie,
Să te despoaie,
Să te doboare,
Să te omoare,
Căci, vere, ești drag tuștorora!
S'ar vrea să te aibe cu ora!

Nicolae Ancuța Rădoi

REVOLUȚIA LUI TUDOR VLADIMIRESCU

Martirul răscoalei pentru dreptatea țărânului și mântuitorul țării din jugul fanariot, văzuse lumina zilei înainte de anul 1780, pe timpul lui Alexandru Vodă Ipsilanti, (bunicul celui din 1821) căci nu se știe ziua și anul când s'a născut. În satul Vladimir din Gorj se vede și azi casa tatălui său Constantin Ursu, un moșnean, supus greutăților vremii. După ce învăță buchile la preotul Păruu Ciuhoi, împreună cu fratele său, Papa sau Pevel, care a fost alături de dânsul în timpul răscoalei, bătutul păzea vitele tatălui său, pe dumbrăvile din jurul satului. Acolo, răznit de tovarășii săi, citea în Bucoavnă sau încerca să scrie pe frunze de jag, în lipsă de hârtie, până când tatăl său îl dădu „pe procopsea”, adică pe învățătura, în casa unui condicar din Craiova, dascălul Lupu, rudă cu dânsul. Aci Tudor urmă învățătura în românește, câtă se putea preda pe atunci, deprinzând și buna purtare în lume; dar cu firea lui posac, se vede că făcea uneori poase dascălului sau.

Servind odată la masă, vărsă din nebagare de seamă, biidul cu supă în capul unui musafir; condicarul îi trase o palmă, la care Tudor răspunse

— Mai dă o palmă și pe partea cealaltă, ca să mă învăț minte! — Condicarul îi împlini pofta. — „Rămâi sănătos, dascăle! zise Tudor și pieri din casă. Tudor în-

tră după aceea în casa boerului Ioan Glogoveanu din Craiova, unde-și petrecu mulți ani ca vechil sau logofețel. Bătrânul boer îl pune să învețe carte grecească la aceleași dascăl cu fiul său Nicolae. Mai târziu Tudor ajută pe stăpânul său la căutarea moșțiilor sau la învârtirea negoțului de boi peste granițe. Oamenii cari l-au cunoscut, povestesc multe întâmplări mărunte din viața lui Tudor: despre o călătorie ce ar fi făcut în Rusta, însoțind pe cocoana tânărului său stăpân, Nicolae Glogoveanu, despre o intrigă de dragoste a acesteia, descoperită de el, ceace era să-l coste viața, dacă nu-l scăpa prietenul său Regep Aga din Ada Kale. Ei adaugă, că turcul interveni la Constantin Vodă Ipsilanti, ca să fie iertat și să-i dea chiar o slujbă. A doua oară căzu în năpaste, fiind pus la închisoare în Craiova, pentru că și-ar fi răzbu-nat pe un tovarăș necredincios, la începutul războiului ruso-turc din 1806-1812, când el însuși se înrolase ca voluntar. Numai intervenția unui general ru îl scăpă cu viață. El rămase prieten toată viața, cu colegul său de învățătură, tânărul Glogoveanu, și după războiu ca și în timpul revoluției.

În casa Glogoveanului, Tudor își desăvârși educația. El cunosc-tea limba greacă, fără de care nu se putea căpăta nici-o dregătorie, știa puțin nemțește, compunea

scrisori ltmpei în frază curgătoare, se pricepea la legi și începu-se a pătrunde în tainele de politică înaltă, ce se învârtă de puterile vecine, pe deasupra capului nostru. Rostul vitejii însă, i se lămurii mai bine atunci, când Rusia declară un nou războiu Turciei, la anul 1806. Zgomotul de arme îl atrăgea în văltoarea luptelor.

Războiul din 1806 era al treilea pe care Rușii îl făceau Turciei în răstimpul unei generații (în 35 ani). Înainte de izbucnirea războiului, Constantin Vodă Ipsilante organizează un fel de oaste a țării, îndreptându-se față de Turci că vrea să păzească țara de năvălirile Pazaivilor: în realitate el plănuia să ajute pe Sârbii lui Caragheorghe, răsculați de curând împotriva Sultanului.

După izbucnirea războiului, Constantin Ipsilante mări activitatea. „Cazaci îmbrăcați în al-

— Încă o vorbă și sunt văduvă!
(Le fire)

bastru, călărime cu numele lui Ipsilante pe pantelire... dragoni de Moldova cu zimbrii de mocoșuri — căci Ipsilant cărmuia în 1807 ambele țări — apoi tot felul de limbi: Arnauți, Greci, Sârbi, Români de țară, se îndesau la steaguri, pentru lefi și se organizau în polcuri, câte două sute la o căpitanie.

Pentru zelul cu care organizează o trupă de panduri, Tudor Vladimirescu ajunsese boer de stare treia cu titlul de comis al doilea; el primi în Decembrie 1806 și slujba de vâtaf (subprefect) al plătului „Muntele de sus” din Mehedintzi, dar nu ținu mult slujba căci, în primăvara următoare, se prezentă ca voluntar la Muscali, împreună cu pandurii săi olteni.

Oastea care se numia a țării, întocmită la București de Ipsilant, din „Harvați”, Greci, Sârbi, Arnauți, a fost în curând desființată de Generalul Prozoroschi pentru că — după cum afirmă Zilot Românul — faptele ei tălhărești nu mai erau de suferit.

Dimpotrivă însă, oastea organizată în Oltenia, sub supravegherea generalului rus Isaiov și formată numai din pandurii olteni, a fost păstrată și întrebuințată cu folos. „Ostașii români, cu numele Panduri, au ajutat pe Rușii a curăți cele cinci județe de Turci și de aci se luară de mână Rușii cu Pandurii de peste Olt și cu Sârbii (lui Caragheorghe) — și lucra împreună împotriva Turcilor, câte le sta în putință”. Isaiov puse în fruntea pandurilor pe fostul comis Tudor, ridicat acum de curând, pentru meritele lui, la rangul de Sluger.

„La 1807, după ce au trecut Dunărea, spune Ionifa Ceganu, unul din pandurii lui Tudor (în

scrisorile lui Ioan Ghica) — ne-a dat generalul Isaiov, ne-a imbrăcat căzacește, ne-a dat mascaștră, ne-a pus pistol și sabie la brâu și, după ce ne făcut smotru, ne-a orânduit la Tatargie, o pătae de tun dela Vidin, ca să ținem pe Cârjaliu lui Mola Aga să nu iasă din cetate...

Știi, dumneata ce om era căpitanul nostru, Tudor? El care nu radea nici odată, când auzea că vin Turcii asupra noastră, că se năpusteau păgânii, când cu gândul nu gândea, el de bucurie începea să cânte și să joace ca un copel. Intra în foc par'car și mers la nuntă”!

Tudor a călcat cu pandurii săi până în Balcani, la Lovcea și chiar la Plevna, o mică cetate, jară importantă atunci, au luptat vitejește la cucerirea Rahovei și în bătălia dela Fetislau. Retrăgându-se cu oștile rusești, țărăși dincoace de Dunăre, la 1811, cei șase mii de panduri de sub comanda Slugerului Tudor au fost trimiși spre Calafat și au luptat până în toamnă în meterezele de pământ, făcute între Golenți și Cluverceni.

La 1812 încheind tractat de pace Turcii cu Rușii — povestește Solomon — ni s'au poruncit ca toată pandurimea să ne strângem la Craiova, unde a venit un jeldmareșal rus, gen. Milorodovici, și scoțându-ne în Câmpul Craiovei, Slugerul Tudor, toată pandurimea ce scăpase cu viață din războae, ne-a făcut revizie și ne-a dat mulțumire din partea împăratului rusesc”.

Pentru vitejia și conducerea trunei sale, Tudor primi gradul de locotenent în armata rusă ordinul Sf. Vladimir în rang de cavaler, și un inel de piatră scumpe, adăun numele Țarului orăvat pe dânsul.

Suflet religios, Tudor jăcu din nou la multe biserică și, încă din 1808, pe timpul războiului, ridica singur o biserică în satul Prejna, cu toată cheltulula sa, din prăzile apucate dela Turci. Acolo se găsește și singurul chip ce ne-uramas dela dânsul, făcut pe o scândură de un zrugar, cu inscripția: „Biv vel Slugeri Tudor, Cumândir”.

Dacă Tudor Vladimirescu nu s'ar fi ridicat la 1821, cu primejdia vieții sale, pentru patrie și dreptate, cineva ar putea crede că el a căutat în războiul acesta onoruri și glorie personale.

Asemenea om însă nu era Tudor; și pandurimea, care se arunca în luptă sub comanda lui, cu bărbăția ostașilor lui Ștefan și Mihaiu, nu venise la luptă ca o oaste mercenară. Cu toate suferințele isorite din ocupația oștilor rusești, boerți și țărani aveau credința oarbă că Rusia este singura putere, menită de sus,

Iisus caricaturizat de bezbojnicii.

ca să măntuiască creștinătatea de Turci. Și comandru, ca și pandurii săi, luptau cu sfântă nădejde în libertatea patriei și pentru neatrănarea ei. Numai la încheerea păcii din 1812 se dovedii violența Muscalului. Pe Sărbii, cari-și vărsaseră sângele alături de oștile Tarului, îi lăsa în gura lupului, adică în voia Turcilor,— iar nouă ne pregătea cea mai cruntă lovitură: „Dundrea hotar”, era strigătul lui Cutuzov la tratativele păcii.

Aveam însă că Napoleon pornea spre Rusia, ei mai scăzu din pretenții: Milcovul, apoi Siretul Intreg... până ce Sultantul „se înduplea în sfârșit să piarză Basarabia (= Buceagul) cu toate înfricoșatele ei cetăți de acolo și cu o parte din țara Moldovei, până în apa Prutului, care parte este și cea mai bună pentru hrană”.

Încă din timpul războiului, viitorul comandurului se deslusi. El câștigase inima tuturor pandurilor de sub comanda lui, anumite cuvinte de înțelegere sburau din buze în buze, o frație de cruce se întemea pe viață între dânsii. Tot atunci făcu Tudor cunoștința căpitanului Iordache Olimpie un om tute și hotărît, român din Vlaho-Clisura Macedoniei, poreclit de panduri „căpitan Ghiulea”. Tudor îl scăpase odată dela moarte, dar acesta era ursit să fie genul său cel rău, cum fusese Basta pentru Mihai Viteazul.

Poarta dăruise, la încheerea păcii tertare tuturor volntrilor, cari au luptat sub steagurile rușești, dar, cu atât, viața căpeteniilor nu era la adăpost de răzburarea Turcilor. Cara Gheorghe sârbul se refugie în Basarabia; mulți căpitani din oastea lui trecură la noi (Macedonschi, Prodan și alții); căpitanul Ior-

dache plecase după oștile Tarului — și Tudor sta la cumpănă, să ta pe același drum. Pandurii spun că Turcii au încercat în mai multe rânduri să pună mâna pe Tudor pentru a-și răbuna de câte pagube le făcuse în războiu; dar el scăpă ascunzându-se prin mânăstiri.

Hotărît să plece, chemă la dânsul pe cei mai buni țovarăși de arme, le lasă în grijă averea agonosită cu stăruințe de om cinstit și adăogată mult cu ajutorul prăzilor din războiu. Mai multe acareturi în Mehedinți: „case, mori, vii, locuri de prăvălii și de case în Cerneți”, morile din Pleșuza și din Severin, moșii la Dălboca și Cloșani, în munte, „o piatră de moară în apa Tismenii” și altele. De față cu ei, Tudor își făcu dăta. „Aflându-mă eu om necăsătorit și fără de vrednici clironomi (moștenitori), temându-mă în toată vremea de moarte, mai vărtos aflându-mă ostaș — zice el — și în toată vremea călător, precum și acum am călătorie mai delungată, am socotit ca să-mi pui la orânduială sub epitropie, cele ce am atât mișcătoare cât și nemișcătoare, în ce chip să se urmeze, întâmplându-se sfârșitul vieții mele la vre-o streinătate sau măcar și aici”.

El lasa ca să se vândă toate acareturile — afară de moștenirea părintească din Vlădimir — împreună și cu „hainele, arămurile, argintăriile și armele”, iar „banii ce se vor prinde” să se dea jumătate familiei (mama, fratele și o soră), iar jumătate să se trimeată la sfântul Munte, la biserica sfântă din Ierusalim și la biserica zidită de el în Prajina.

Nu știm precis când a plecat Tudor și unde anume se afla el în anul 1813. E mai probabil că a

trăit cătra timp în apropiere de graniță, pe la Orșova, pe pământul Austriei — căci în Rusia nu s'a dus. De acolo, Tudor întreținea legături, prin scrisori, cu oamenii săi, cu Zoican, cerând informații despre cine îl vorbă de rău, ba odată și bani, ca să jăcu un drum la București.

În anul următor (Iunie 1814) Vlădmirescu se află la Viena, unde a rămas până în Decembrie. Cum se vede din scrisori, el nu s'a dus acolo pentru interesul lui, ci mai mult ca să facă un bine fostului său stăpân și prieten, Nicolae Glogoveanu, a cărui soție bolnavă murise de curând în căutarea doctorilor vienezi. Tudor avea să descurce două probleme: unul de moștenire, altul de tâlhărie comisă de o pri-

etenă a răposatei, să scoată la cale socoteliile incurcate și să aducă în țară pe copila Masinea. „Să judeci dum. adevăr” scria Tudor lui Glogoveanu — socotind cele drepte, că eu de n'as fi vrut din toată inima ca să sînjesc dumitale, nici n'as fi plecat peste atăta loc depărtat; că dum. nu m'ai trimes cu sila”, căci „aci alt lucru n'am avut, ci numai pentru treaba dumitale am venit”.

Osteneala peste măsură pe care și-o dădea cu plăcere era pentru el o datorie de recunoștință pentru un bine ce-i făcuse Glogoveanu, în țară, pe care bine, zice Tudor: „nici odată, până voi trăi, nu-l uit”. El trăia acolo din banii săi, cu toate că era o scumpețe ne mai pomenită, în urma

Clasa Voevodului condusă de d. general Grigorescu, în drum spre Peștera Ialomioleare.
(Octombrie 1934).

razboaelor cu Napoleon. „Tare mă supără cheitula, că este nesuferită; cinci florinți la un om mai prost nu ajunge pe zi, numai mănăcarea; peste două mii și o sută de florinți... am cheituit în Viena, în 200 de zile... ce rămân cheituiți din punca mea, fiindcă pentru mănăcarea și beutura mea s'au cheituit“. De ar fi stat în altă parte, spuns că n'ar fi cheituit nici 500 florinți. „Ci numai să blestem dușmanii să vie să șaze aici!“.

Cu toate greutățile nemăsurate ce avea să întâmpine ca strein, Tudor isburi să termine procesele: „Judecata nemțească este de tot blestemată — scorie el —; după ce se trage cu anii; apoi la urmă nimic nu se face curat, ci tot încurcături“.

El făcu ceea ce însuși Glogoveanu, de ar fi venit, nu era în stare să facă, și nu plecă din Viena, până nu isprăvi toate după gândul său.

În timpul cât a fost la Viena, Tudor avu mult de suferit și din cauza caracterului Nemților, pe care își descărca mânia, numindu-i tot: „afurisiții de Nemți“, „neam îndărămnice și tiran“, care „umbli în mii de învârtiri ca să-l mănânce“, în chestiunea cu procesele. Din neocuzurile ce mi-au făcut acest neam tiran, de trei ori m'am și îmbolnăvit tare, văzând că nu poci săvârși treaba. Iar eu, după știința pravilor care am, și multă silință ce am pus, am isprăvit“.

Cu mintea împede și judecata dreptă, un caracter aspru și necăntit în hotăriri, o inimă de viteză, gata să se arunce în gura primejdiei pentru o idee înaltă, așa om era Tudor.

La Viena fiind locul destinat pentru întăinirea monarhilor și diplomaților în marele Congres

ce avea să rânduiească, după căderea lui Napoleon, nouile hotăreri ale Europei, Tudor căută să facă cunoștință cu cei care dispuneau de soarta popoarelor; el vrea să smulgă o frântură de bine și pentru neamul său, adăncit în suferință și horopsit de boeri, conducătorii săi firești. La 28 Iulie scria Glogoveanului: „Vremea p'aici (la Viena) este tăcere... Se așteaptă la Octombrie din toate părțile miniștri pentru Congresu — și vine și împăratul Rusiei. Să sună că atunci va fi ceva și pentru locurile acelea (adică țările române), ci mult a fost puțin a rămas!“.

Nu s'au păstrat toate scrisorile ca să aflăm cu ce fețe înalte s'a întâlnit și ce speranțe va fi căpătat. Poate că s'a întâlnit acolo și cu Căpitan Iordache, venit ca agent al „Eteriei“ (înființată de Greci în acest an, 1814), pentru a stărui la Congres în favoarea Grecilor.

La Viena, Tudor văzu școala unde învățau fiii boerilor Moldoveni; el sfătuia pe Glogoveanu să lase în Viena pe „cuconița Masinca“, copilă ca un inger și prea cu mare istețime... ca să învețe cu tot șartu, după cum s'a învățat oamenii aici, de nu rămân dobitoace ca la noi“; ba îl îndemna să trimeată și pe băieții săi, lăsați în grija dascălilor și slujnicilor de la București.

În Decembrie Tudor se întorcea dela Viena, trecând prin Pesta, dar se opri mai multe luni la graniță în Rușava (Orșova), de teama Turcilor Adalât (din Ada Cale), cari reînolau isprăvile Pasvangiilor. O țară mare tremura și se părădău din cauza unor cete de câteva sute de hotoamni! Mânia lui se revarsă în următoarea scrisoare trimisă de

acolo boerului, prin poșta din Sibiu.

„Hotoamni dela Ada Cale au prăpădit lumea după la noi — și de la mine și dela Dumneata (în vrea să smulgă o frântură de bine și pentru neamul său, adăncit în suferință și horopsit de boeri, conducătorii săi firești. La 28 Iulie scria Glogoveanului: „Vremea p'aici (la Viena) este tăcere... Se așteaptă la Octombrie din toate părțile miniștri pentru Congresu — și vine și împăratul Rusiei. Să sună că atunci va fi ceva și pentru locurile acelea (adică țările române), ci mult a fost puțin a rămas!“.

Turcii răsculați străbăteau Oltenia de capul lor, încașu biruri dela oameni, iar Craiova era apărâtă despre ei tot cu strajua turcească. Acestea se petreceau în primăvara anului 1815, sub domnia lui Ioan Caragea, când ajunsesse cuțitul la os.

Cum isburi să treacă granița, Tudor alergă la București spre a-și drege situația față de cărmuire cu ajutorul prietenilor săi Glogoveanu și fanariotul Șamurcaș. Desigur că acesta din urmă îl prezentă lui Caragea, ca pe un om folositor cauzei grecești, Vodă fiind și el în Eterie. Dar Vladimirescu după ce primi tot slujba pe care o avusesse înainte, vătaf de plaiu la Cloșani nu arată prea mult interes pentru lingusurile Fanariotilor, pe care li ura acum din toată puterea sufletului. El nu păstră mult timp slujba; o lăsd pe un timp, fratelui său, o părăsi apoi cu totul vreo trei ani și trăia retas, mergând rar, numai la câțiva prieteni buni. Dar și în acele clipe nu ie-

șea din firea lui posacă și îngândurată.

— De ce n'ai fi sezând jos, când vii la mine? U întreabă Gărdăreanu într-o zi. De ce te plimbi mereu?

— Nu șed, că poate vine la d-ta vre-o jaură de Clocoți și nu vreau să mă scol înaintea lui, răspunde Tudor.

Altă dată se afla foarte turburat în casa țărânului Chirițescu, un om de aopne al său. Acesta-l întreabă ce gânduri îl muncesc. După un sfert de oră, se zice că ar fi răspuns plimbându-se mereu:

— „Trăi-voiu oare, să scap țara de leprele streine?“

Slugerul Tudor era de statură mijlocie și bine legat: din fruntea-l lată și încrețită de gânduri apăsătoare se ridica o chică scurtă, castanie, dată pe spate,

Don Quichote circumcis

sprâncenele groase și cam lăsa-
te pe ochi căprui, cu căutătura
cruntă însușind respect și fri-
că, fața smeadă, pușin prelungă
și grăsulie, bărbia rotundă și un
neg pe obrazul stâng, așa ni
l-au descris pandurii.

În timpul revoluției Tudor pur-
ta o căciulă dreaptă, cazachie, cu
fundul de postav alb cum purtau
Domnii; avea pe dedesubt un
pieptar cu găitane negre, peste
el o dulamă incopciată, de cu-
loare neagră-verde, lungă până
mai jos de genunchi, pe deasu-
pra căreia purta un cepchen pâ-
nă la brâu (ca o scurteică); cis-
me lungi în picioare și sabie tur-
cească atârnată după gât cu găi-
tane groase. În timp de iarnă
mai îmbracă și o iătărcă (blând
cu guler).

Tudor avea un caracter aspru
și neînduplecat în hotărârile lui,
adeseori dând dovezi de o cru-
zime ce amintește pe Domnii sân-
geroși ai Românilor; dar nicio-
dată sabia lui nu cădea asupra
cuiva din răsunare, ci numai ca
o răspălat cerească.

Prietenul său Columbeanu po-
vesti că în războiul ruso-turc tru-
pa lui a fost adesea ori primej-
duită de spionajul unor sârbi;
prinzând 12 din ei, Tudor îi așe-
ză la rând și tac șapte cu mâna
lui, unul după altul. Nu îndră-
nea nimeni să-l oprească, știin-
du-i firea pornită, ca să nu-și
primejduiască viața. Numai Ste-
fan Columbeanu se încumetă să
impiedice măcelul,prinzându-l
în brațe dela spate.

— „Iartă-l, Slugere! iartă-i
pentru sufletul răposatilor pă-
rinti ai d-tale!”

Lui Tudor i-a plesnit buza de
neacă și-i curse din ea mult sân-
ge... Pe sârbi rămași vii, puse
să-i bată cumplit, iar lui Colum-
beanu îi spuse mai târziu că, de

nu era omul lui Dumitru Bibes-
te, pentru care avea mare res-
pect, îl făcea și pe el în trei bu-
căți.

Era om trecut de patruzeci de
ani când ridică steagul revoltei,
și nu se gândise avea atunci la
însurătoare, deși avea o gospo-
darie destul de bună. Într-o zi Ioan
Tălman din Cloșani îi zise:

— „Boerile, să mă erți, te în-
treb ceva. De ce nu te însori? Să
te statornicești aci la noi, să te
avem pe toată niața vătaf de
plăiu; că toți te iubesc ca pe un
boer drept și cu frica lui Dumne-
zeu; ne-ai scăpa de Ciocoi care
ne pradă!”

— „Het! Tălmane, răspunde
Tudor; eu nu sunt făcut nici
pentru avere, nici pentru muere,
sunt făcut pentru altceva.”

Omul, care în viața lui n'a ră-
s odată, care împărțea moartea cu
nemiluita între dușmanii sării,
înțelesese de mult tainica che-
mare a stelei sub care era nă-
scut. Crescut de mic într-o lume,
unde setea de mărire și câștig
se îndrăstosea privind neconten-
nit suferința mută a țărănimii,
sfâșiată de haita de lăvi a Fa-
narioșilor și ciococilor.

„Nici o pravilă nu oprește de
a întâmpina răul cu rău. Gândul
acesta se încuibă în mintea lui
și puse stăpânire pe faptele sale.
Dar pentru împlinirea lui trebu-
ia o jertfă; jertfa celui ce mer-
ge singur, ca mielul la junghie-
re. În ziua răsărării ei știa, că
„cine ridică sabie, de sabie va
pieri”... Simțea că un destin îl
măna înainte pe calea revoltei.
„Din ceasul când m'am născut,
m'am îmbrăcat cu cămașa mor-
ții!”; cu așa cuvinte își desfrân-
ră steagul său.

De mai mulți ani Tudor strân-
gea pe ascuns arme de tot felul:

pistoale, puști și iatagane, pe
care le ascundea la cula din via
de la Cerneti, se înțelegea cu o-
amenii de încredere, care la ceasul
când va suna trâmbița deșteptă-
ră, să-i adune pe toți pandurii și
țărăniți din sate sub steagul său.

Sonurile de pregătire lui a-
fugând până la urechile lui Vo-
dă Caragea, se spune că acesta
ar fi trimis un Buluc-bașa cu Ar-
năduți să-l prindă, de care el a
scăpat printr-o viclenie. Mai târ-
ziu, izbutind să stea de vorbă cu
Caragea l-ar fi sfătuit să mân-
tulască țărănimea de lude (bir),
iar acesta aruncă vina pe boeri,
cari au zădărnicit toate măsurile
bune luate la începutul domniei.
„Când stai cu ei la sfat, ar
fi zis Vodă, toate se fac; dar
cum ies din sfat nu mai așeseți
doi boeri uniți într'un gând”, ei
se gândesc numai la chivernisea-
lă și hotie.

În timpul lui Al. Șuțu, care
venit la domnie după fuga lui Ca-

ragea, Tudor mai stătu ca vătaf
de plăiu un an (în 1819), iar în
cel următor, își petrecu timpul
mai mult la București, cu proce-
sele țărănilor și pandurilor din
plăiul său, asuprași ori încăleciți
de Greci și Ciocoi. La Dăneștii bo-
erilor din București însă, i se pă-
ru că este mai greu de căpătat
dreptatea chiar de cât la Viena;
stăruia el fără preget, până ce
odată a fost îmbrăncit, se smune
de Arnăduți pe scara domnească.
Tudor se jură să fie vie de hac și
la Greci și la ciocoi!

Adesea venea Tudor în casa
Episcopului de Argeș, Harion ca-
red-i arată multă prietenie și-i
dădea povești. Acestuia îi împăr-
tăși hotărârea sa:

— „Trebuie scurtați d'o palmă,
toți câți sunte boeri divaniși (ju-
decători); altfel nu scapă Tara
de Greci și de Ciocoi! D'oi trăi,
voi face 12 perechi de opinci din
pielea a 12 boeri divaniși!”

Din anecdotele sovietice

— Tovarășe Ivan,
eu încă n'am priceput
bine chestiunea capi-
talului și a muncii.

— Să-ți-o explic eu.
Tu îmi dai douzeci de
rubli; asta e capi-
talul...

— Și munca?
— Ceeace va trebui
să faci, pentru ca să le
ai înapoi...

Cum va arăta parlamentul noului stat palestinian.

(Il travasso delle idee)

DIN VOLUMUL
„PROCESIUNI”
SUB TIPAR IN
EDITURA
„PAVEL SURU”

VINTILĂ HORIA

PORȚELANURI

I

IDILA

Pan și zeifa: mască și obraz,
Brațul cuprinde ritmic sânul,
În jur naiade joacă de necaz
Că nu le frânge'n așternut bătrânul.

II

VENUS

Din ochii verzi fug umbre împrejur.
În faldurile cade'n jos vestmântul.
A zămislit-o 'n zori din ape vântul.
Și Jupiter suflând i-a dat contur.

III

VANATOARE

Săgeata ascuțită-i frige pasul...
S'a prăbușit în iarbă ca un ciob de
 lună...
Din porțelan ar vrea să zboare glasul
Spre iezi care-așteaptă'n văgăună.

TEHNICA GENERALA Inginer GH. CREȚU

BUCUREȘTI I. Str. Regală Nr. 16—18. TELEF. 3.25.04

Intreprinderi mecanice, electrice, sanitare
și de încălziri centrale, radio, depozit de
mașini și materiale electrice cu

PREȚURI CONVENABILE

MOBILE SUFRAGERII CUBISTE, STUDIO-URI, BIRGURI,
DORMITOARE ȘI GĂRNITURI TAPISATE DE SALON

Magazin românesc de Mobile **La Gogu Georgescu** Medaliat cu Meritul
Comercial și Industrial

București, Strada Bărăției No. 55 și B-dul Maria No. 1 — Telefon 47514

Vizitați cu încredere Magazinul Creștin

„Pânzăria Românească”

Tănase Stoicovici

Strada Șepcari Nr. 18. — Telefon 309.08. — București

ASORTAT CU : Olandă belgiană albă și culori, toate lăți-
mle, șifoane, până de cearșafuri, fețe de plâpâmi și de
saltele, fețe de masă, moltoane, picheturi, etc.

CUMPARAȚI CU PREȚU-
RILE CELE MAI IEFTINE

SERVICIUL PROMPT
ȘI CONȘTINCIOS

T. E. TASSELL

● COVOARE

● LINOLEUM

● PLUȘURI

● STOFE DE MOBILE

● PERDELE

● COCOS

● etc. etc. etc.

București

Str. Doamnei, 8

Telefon 389-04

CALENDARUL
SFARMĂ PIATRA
1938

MAREA MAREATA

Teri — ce depărtat și totuși atât de aproape!... Teri.

Am vorbit cu „mine” spre malul mării ca să ne spălăm în apele ei de ce-a mai rămas pe noi din praful și noroiul pământului. Cînd am ajuns la țărniș, am început să căutăm un coș singuratic, ascuns de ochii lumii.

Mergînd, am aruncat o privire în urmă și iată: un om sta pe o stîncă. La picioarele lui avea un sac de sare din care lua câte un pumn și arunca în unde.

Ațînci „Eul” mi-a spus: „Acesta este pesimistul care nu vede din viață decît umbra ei. El nu este vrednic să vadă corpul nostru neînvesmîntat. Să părăsim acest loc. Nu ne putem sclda.”

Compuindu-ne drumul, am ajuns la un liman. Iată înca o pe o stîncă

albă, un om în picioare, lăsa, dintr-o cutie immoderabilă cu diamante, bucațele de zahăr pe care le arunca în apă.

Și „Eul” meu mi-a spus:

„Acesta este optimistul care crede în ceiaze nu este!”

Perindu-ne și de optimist, ne-am urmat calea pînă cînd am văzut un om ce sta pe țărniș. Acesta, culegînd peștii morți, îi arunca cu miță în mare.

Și mi-a spus „Eul” meu: „Iată milostivul care încearcă să întoarcă viața celor cari sînt în morminte. Să ne îndepărtăm.”

Mergînd mai departe, am zărit un om care își desena umbra pe nisip. Valurile veneau și ștergeau ce-a lucrat, dar el, neturburat, continua munca.

„Eul” mi-a spus:

„Vezi? misticul își ridică din închipuire un izvoacăruș să se prosternă. Să-l dăm pece!”

Trecînd pe lângă un golf înștit, am văzut un om care stîngea spuma valurilor într-un vas de rubin.

Mi-a spus „Eul”:

„Visătorul își țese din fire de păianjen vesmint ca să se îmbrace. Nu este vrednic să vadă corpul nostru gol!”

Și iată, am continuat drumul pînă ce am auzit o voce: „Acesta este marea groasănică. Aceasta este marea măreată!”

Am cercetat în jur și am aflat un om care se întorsese cu spatele la mare și-l asculta hulei printr-o scioacă ce și-o pusese la ureche.

„Eul” mi-a spus:

„Să mergem. Acesta este cel care a întors spațele. Totului” nu se căsătorise. Înțelege și e înțelețioasă. Nu numai cu nimicurile care-i copleșesc într-o fugă de timp...”

„Am ajuns la niște stânci, între care, un om își acoperise capul cu nisip. Am spus atunci „Eului!”.

„Vino să ne spălăm aci. Omul acesta ru ne poate vedea”.

„Eul” meu însă a dat din cap zicând:

„Nu! și de omle de ori nu! Acela pe care-l vezi, este mai rău decât ceilalți. El este diosul nepăvănit care fuge și mizeria vieții, dar viața îl ascunde bucuriile ei!”.

Atunci a apărut pe față „Eului” meu o tristețe adâncă. Cu vocea stearșă de amarăciune, mi-a găsluit:

„Să mergem departe de acest țărnu. Nu vom găsi niciun loc ascuns unde să ne putem spăla. N’as

vreă să-mi răstir părul aurii în acest zădăru, să-mi arăt pieptul alb acestui cer, sau să stau gol în fața acestei lumini!”.

Am părăsit cu „Eului” meu malul apelor și ne-am dus cîntînd:

„Marea măreată, marea măreată!”.

Trad. din limba arabă după

Jubran-Khalih Jubran

de Emil Muracade

UN POPOR VITEAZ...

Transatlanticul „L’Ile de France” ducea în America, printre alți „regi” ai petrolului, fierului, vumbacului, etc., și pe un mare bogătaş evreu însoțit de unicul său fiu în vîrstă de 5-6 ani, Duce.

Zi frumoasă, plină de soare; „regii” își făceau sînta pe „rez-de-chaussée-ul elegantului vas. Duce, îmbrăcat „marinar”, se juca cu mîngea. În goană după capricioasa jucărie care sârșise peste ord, copilul cade în valuri. Disperarea părintelui ajunge paroxsimul: — Scăpați mi copilul și vă dau un sfert din averea mea!...

Nu se mișcă nimeni, toți își frămîntau palmele.

— Jumătate din avere dau celui ce-mi scapă copilul...

Nimeni nu schitează un gest de ajutor.

— Dau toată averea...

Oferta se urcase vertiginos în câteva secunde. Călătorii nici nu se demersă de ce e vorba, cînd de pe coverta ultimului etaj, de-acolo unde călătorește sîrăciunea emigrată, un om sboară ca un proiectil și țintește drept lîngă Duce. În disperare, ce doi naufragiați se prind în brate și nu-și mai dau drumul. Între timp, șilupa de salvare lansată imediat către copilul picase în apă, era lîngă ei și-i culegea din valuri.

Adus pe bord, tatăl copilului urla de fericire că Duce e în viață. Dela el s-a IV-a, de sus, compatrioții lui Bercu

„salvatorul” inundă puntea „regior”. — Tu, omule mi-ai salvat copilul; spune-mi ce să-ți dau? Cere-mi ce vrei și sunt gata să semnez!

Dar Bercu tace și privește idiot într-un punct fix.

— Vorbeste, măi omule, ești mulțumit cu 50.000 de dolari?

Bercu nu-și mai deslipește privirea din punctul ce și-a fixat pe coverta. Intervenită atunci ai lui, cel de „sus”, prin Rabi Goldman, care-l sgîlție de umeri:

— Tuu... Bercu... tuu, fala lui Israel, tu ai spălat azi toată ocară milenară cum că suntem un popor fricos. Cine să-mi zică acumă că ovrețul nu este curajos, că nu se aruncă în foc și în apă, că nu e un războinic cum nu se mai află, că așa un viteaz popor se mai dovedește? Așa niște virtuți nu le are poporul nostru cel de rășeal?

— Ce stai ca un prost și nu zici nimic, tu cel mai viteaz dintre viteajii lui Israel, care ai salvat din valuri pe micul Duce?

— Zi civa, vorbește, ci stai mut?, — îl sgîlție și Goldemberg de era gata să-l arunce înapoi, în apă! La ce te gîndesti și ti uiji așa ca un tâmpit?

Dar Bercu rămăsese mai departe cu privirile întepente în hău și abia într-un târziu răspunde:

— ...Mă gîndese, așa că cîni mi-a dat mil brănci în apă...

Oliveira Salazar

Portugalia, după perioada de glorie și expansiune care a culminat în artă cu Ludovico de Camoens și în putere politică și colonială cu Vasco de Gama, a trăit veacuri de decadență continuă. Marea sa imperiu colonial, în cununa căruia strălucea perla măreată a Braziliei, s’a fărâmițat cu încetul, desfăcându-se de trupul putred al Metropolei. După Revoluția franceză, ideile republicane, strecurate prin besna fojilor masonice încep să zdruncine monarhia pe tronul căreia din nefericire nu mai figurau la Lisabona decât regi slabi și lacomi. Lupta a durat surdă până în 1910, cînd se instaurază republica masonică, Răscoale sângeroase izbușesc în fiecare săptămîna, așa încît titlul de „revolutionar civil”, ajunsese o profesiune care figura, ca oricare alta, pe cărțile de vizită. În 1917 situația se îndreaptă pentru scurtă vreme, căci dictatura ia locul haosului, sub conducerea lui Sidonio Pais, președinte al republicii sustinut de armată și popor.

Din nefericire Pais e asasinat după un an de francomasonerie. Portugalia se rostogolește vertiginos. Dezordinea e atât de mare, încît i se refuză creditul pe pietele străine. Armata rămăsese singura forță organizată și disciplinată, pentru

se menținuse oarecum în afara răzmeriței de aici trebulă sa pornească dorința de a reda Portugaliei prestigiul și siguranța pierdută. Sub conducerea generalului Goraez da Costa, fost comandant al trupelor portugheze pe frontul franco-german, armata pornește la 8 Mai 1926 în mers forțat asupra Lisabonei. În câteva zile dictatura militară e înscăunată fără nicio rezistență și se începe campania pentru refacerea țării. Rana cea mai dureroasă și care avea nevoie de primele îngrijiri erau finanțele. În Iunie 1926 generalul Carmona chemă la conducerea departamentului finanțelor pe Oliveira Salazar, profesor la Universitatea din Coimbra.

După trei zile însă, pașnicul profesor Salazar fuge înapoi, între studenții săi, îngrozit de debandada și incorectitudinea pe care le găsește în Capitală. În Aprilie 1927 e din nou chemat, aproape ridicat cu condiția primese să fie ministru cu condiția numai e să aibă controlul tuturor cheltuielilor și ca nicio dezințio financiară să nu fie luată fără știința lui. În câteva ani bugetul Portugaliei devenea singurul excedent în țara întreaga. Lume. La 5 Iulie 1930, Salazar e numit prim-ministru cu puteri discreționare, iar în 1933, prin votarea noii Constituții, statul

portughez proclama in mod legal dictatura lui Salazar, singura dictatură care nu se menține nici pe sprijinul unei partii militarizate, nici pe zgomotul unei propagande costisitoare, ci numai pe puterea și prestigiul unui om singur, izolat de orice partid, trăind modest și sărac pentru binele țării lui.

Cea dintâi bătălie pe care a dat-o Salazar cu vechile așezări ale țării, a fost bătălia financiară. In cartea sa „Une révolution dans la paix”, problema financiară ocupă primul plan, ca o condiție esențială de refacere a organizației de stat. S'a spus uneori că refacerea economică a Portugaliei, așa cum a realizat-o Salazar era un lucru foarte simplu și mai mult, numai o falsă refacere, deoarece se baza exclusiv pe mărirea impozitelor. Se încerca astfel o boicotare a dictaturii, trecându-se voit cu vederea peste faptul că un cetățean portughez plătește impozite mult mai mici decât un englez sau francez.

Viata pe care Salazar a impus-o conaționalilor săi, să nu se uite, cere un eroism deosebit și un spirit de jertfă colectiv, fără care nu se poate realiza nimic nou. Se striga

impotriva creșterii impozitelor, ignorându-se in același timp că Portugalia a fost înzestrată cu drumuri, cu poduri, cu fabrici. Că muncitorii și agricultorii își au asigurată hrana și familia. Că analfabetismul a scăzut vertiginos. Că imperiul colonial, care devenise o povară, a fost integrat in trupul administrativ al Metropolei, transformându-se fiecare colonie într-o provincie și sporindu-se capacitatea de producție a fiecăreia. Că in sfârșit Portugalia du azi e pe cale să devină o mare putere.

Și toate acestea datorită unui pln reformator de o clasică simplitate, care cuprinde următoarele măsuri: lichidarea și dizolvarea Corpurilor legiuitoare, dizolvarea partidelor, constituirea unui guvern tare și independent.

Noua Constituție promulgată in 1933 preconizează instaurarea unui regim corporativ, creindu-se două Camere, una compusă din 90 deputați alesi prin sufragiu direct, cealaltă corporativă, compusă din reprezentanții tuturor categoriilor muncitoare.

Fundamentul spiritual al noului stat portughez, îl formează religia.

înă înainte de aducerea sa in fruntea departamentului finantelor, Salazar întemeiasc „Centrul catolic”, organizație care avea de scop să apese biserică in afara luptelor politice și să combată ateismul marionetic. Strădania sa pe tărâm religios avea deci aderențe adânci in trecut și după instaurarea dictaturii, el n'a făcut decât să mărească puterea de acțiune a propagandei religioase. Concomitent cu această refacere spirituală, Salazar, acordă familiei și proprietății individuale caracterul lor de instituții fundamentale ale oricărei așezări sociale bine întemeiate.

Lupta de clasă a făcut din fiecare categorie socială un învingător sau un învins, dând astfel naștere, înăuntrul unei entități naționale, la antagonisme deseori sângeroase și la deslănțuri de ură inutile și dăunătoare. Viziunea politică a lui Salazar cuprinde națunea într-o singură lumină, suprimând deosebirea dintre privilegiați și oropsiți, transformând așa zisele clase in falanga de muncă a statului corporativist.

S'a spus că dictatura lui Salazar e dela început menită unei grabnice pieri, deoarece nu se sprijină nici pe forța disciplinată a unui

partid, nici pe acele organizații de tineret cari formează baza de susținere a regimului fascist sau hitlerist!

Pronosticul acesta cade dela sine când ne gândim că pulsul generator al revoluției, portugheze a fost artura. Prin ea s'a instaurat dictatura și datorită sprijinului ei Salazar a putut reforma nu numai Constituția țării, dar și mentalitatea ei. Si cine ar putea sustine că un partid politic e mai sever disciplinat decât această imagine ideală a disciplinei, care e armata? Salazar nu vrea să conducă „printr-un partid, care ar creea imediat privilegiați, ci prin sentimentul de adeziune al întregului popor. Inșă pentru a dirija într-un fel entuziasmul tineretului, s'a format o grupare studentească „Avangarda”, care apără cu frenezie opera de refacere a lui Salazar. De curând cadrul acestei grupări a fost extins asupra întregului tineret, alcătuindu-se „Tinerimea portugheză” care urmărește aceleasi scopuri patriotice ca și fosta grupare a „Avangardei”.

Portugalia de azi tinde să scrie din nou rânduri de glorie in paginile istoriei.

— Luați, mâncați, beți! Acesta e trupul meu, carle pentru voi se iraogă și acesta este sângele meu, carle se varsă pentru a voastră mântuire..

Jubran Khalil Jubran

Din „Convoulul”

în românește de: EMIL MURACADE ȘI RADU GYR

Vezi, bunătaea crește din teamă și din silă,
dar ura-și uită spinii și'n morții din argilă.
O, oamenii?... Sărmane, plâpânde jucării...
Le mișcă veșnicia în mâna ei, o zi,
cu degete uscate le sparge'n urmă, și...
Zadarnic spui: acesta e-un mare cărturar,
iar celălalt e cinstea întreagă... În zadar.
Toți cei aleși de oameni, sărbătorii ai lor,
sunt numai triste turme mânate de păstor
pe-același drum de piatră, pe-același drum
[de fum...
Acela ce nu merge, se sfărâmă în drum.

În toi de codru nu-i oier,
nici jocul turmelor nu-l vezi...
Se duce iarna cu zăpezi,
dar primăvara n'o îngână.
Oamenii slugi au să rămână
Aceluia ce nu le vrea
niciicând, supunerea domoală...
Și, dacă într'o zi se scoală,
vor merge toți, sub vechea stea.

Dă-mi naiul. Cântă. Numai cântul
cioban de suflète, stăpân e...
Bogat, calic, îi duce vântul,
doar șoapta naiului rămâne.

DUCELE RESTAUREAZĂ IMPERIUL ROMAN

Italia a serbat la 23 Septembrie împlinirea a două mii de ani dela
nasterea împăratului August. Roma s'a înfășurat în lumină ca în zilele
și cele mai ferice de strălucire imperială. Ducele, oamniile de știință,
literații, bărbații politici, legiunile tinere, au mers și s'au închinat la
lyonarele culturii și civilizației latine. Cu acest prilej d. Mussolini, tră-
gând un arc peste veacuri, a inaugurat grandioasa expoziție augustină
care cuprinde trei mii de documente ale Romei imperiale și expoziția mo-
dernă a revoluției fasciste.

Apropierea dintre aceste două epoci — a lui August și a lui Be-
nito Mussolini — este simbolică. Ea pune față 'n față două momente
istorice care se aseamănă în grandoare, confruntă Roma cu ea însăși și
e o demonstrație a orgoliului fascist, a unui om, care a reștăurat spiritul
perenic al imperiului roman în Italia.

Niciodată, într'adevăr, Italia nu și-a regăsit în istorie mai bine
ca acum dimensiunile ei spirituale și geografice dela început. Nici odată
poporul italian nu s'a regăsit mai perfect în viața sobră și creatoare
a strămoșilor săi și n'a rețrăit mai amplu imperialismul cezarian, de ex-
pansiune teritorială, ca în zilele noastre.

Italia mussoliniană este deodată cezariană și augustină. Are pres-
tigiul autoritar în lume din vremea lui Iulius Cezar și creează un mod
nou de viață spirituală, ca pe timpul lui Octavian August. De aceea,
după reactualizarea cultului marelui cuceritor Cezar, căruia Roma mo-
dernă i-a înălțat de curând o statuă uriașă, ducele restaurează acum
cultul lui August, vrând parcă să spună: am restaurat imperiul străbun;
am terminat cuceririle. Acum e vremea ca să consolidăm prin spirit
ceceas am realizat cu sabia. Am vrut un imperiu și l-am realizat. Vreau
și un imperialism spiritual. Îl vom realiza!

Evoluția spirituală a unui popor e în funcție de condiția lui poli-
tică. Epocii de decădere politică le corespund hiatusuri spirituale. Cul-
tura decade, morala se descompune, după cum decade și se descom-
pune statul.

La viață de stat minoră — cultură minoră.

Dimpotrivă, epocii de grandoare politică, le corespund epoci de
grandoare, de intensă creație spirituală.

Secolul lui Pericle a urmat războaielor medice. Secolul lui Ludovic
al XIV-lea coincide cu puterea și prestigiul neegalat până astăzi al
Franței în lume. Cultura engleză nu intră în universalitate decât când
imperialismul britanic devine o forță mondială de ordinul întâi. Ger-
mania nu și impune valorile culturale decât odată cu valorificarea pu-
terilor ei politice.

La viață de stat majoră — cultură majoră.

La Roma, același proces.

Secolul lui August coincide cu hegemonia Romei în lume. Afirmarea culturii latine ca fenomen universal nu începe de cât acum sub August, când imperiul atinge culmea strălucirii, când sentimentul național al romanilor atinge paroxisumul.

August dă imperiului securitate și cheamă poezia și istoria pe sărouri de triumf ca să immortalizeze splendoarea Romei.

Echilibrul perfect al Statului se resimte în toată creația spirituală a epocii. Patricianul Tit-Liviu vine la apelul împăratului să desfășoare lent trîmba istoriei romane ab Urbe condita, să exalte gloria imperiului și să cuprindă într-o viziune totalitară patria până în confinurile ei cele mai îndepărtate. El însuși fu o glorie națională. Tainele lui s'afli superior decât pe Thucydide și pe Tacit.

Horatius lăsă posesoarele dulcele dedicate Glycerelor ca să toarne în ode bucuria imnică pentru victoriile romane, pentru jocurile seculare inaugurate de August și să cânte viața familiară a Romei augustine.

Virgiliu, tandrul și melancolicul cântăret al frumuseților italiice, fascinat de măreția romană, scrie cu orgoliu epopeea „Eneidei” de proporții homerice.

Apoi Tibul, eruditul Propertiu, Ovidiu, toți inspirații timpului, strânsi în cenaclul lui Macena sau în preajma lui Asinius Pollio, dându-și seama că trăiesc sub un împărat care va domina timpurile, creează cu ardore opere durabile care vor rămâne veacurilor.

Împăratul August, el însuși, ca să dea noblete scrisului, meserie de sclavi până aci — compune epigrame, tragedii, memorii, fondează bibliotecă palatină și case pentru scriitori.

Până și Piso, prefectul Capitalei se ocupă cu literatura sub August. Are și el un cenaclu și la cereera lui scrie Horatius „Arta poetică”.

Atâta frenezie creatoare și atâta unitate de idei, atâta disciplină voluntară în creația spirituală, n'a cunoscut nici un veac în nicio istorie.

Starea de perfect echilibru politic lăuntric și măreția statului roman condus de August influențează în chip fericit marile talente, care creează armonie și care au rămas până astăzi modele inegalabile de perfecțiune clasică în literatură.

Totul se datorește voinței unui singur om, voinței împăratului. A fost de ajuns un om, un om providențial într'adevăr, ca civilizația și cultura latină să domine universul două mii de ani și încă. După cum a fost iarăși de ajuns un om ca Tiberiu sau ca Neron, care condamnă la moarte pe Seneca, sau ca Domițian care exilă pe toți filosofi, ca toată viața spirituală a imperiului roman să decadă dela o zi la alta la un nivel miserabil.

Secolul lui August, e până la instaurarea regimului fascist, cea mai mare lecție de voință dată omenirii.

Iată de ce a vrut d. Mussolini să confrunte imperiul de azi cu cel augustin, inaugurând în aceeași zi cele două expoziții dela capelele a două milenii.

Prin înprospătarea cultului împăratului culturii la Roma, Ducele anunță lumii că a restaurat imperiul roman din epoca augustină.

Al. Gregorian

Clientul nostru : VIRGIL MADGEARU.

VASILE CONȚA

IMPOTRIVA MODIFICĂRII ARTICOLULUI 7

FRAGMENT DIN DISCURSUL ȚINUT LA 4 ȘI 5 SEPTEMBRIE 1879

D-lor, s'au găsit în Europa publiciști eminenti, oameni pretinși învățați, cari au susținut că Art. 7 din Constituțiunea noastră ar fi contra ideii veacului nostru, contra științei; ei bine, vouă cerea să dovedesc — și aci poate că mă voiu deșerta în cătva și de opinia d-lui Blarenberg — că Art. 7 așa cum este redactat este, pentru onoarea Națiunii Române, conform și cu știința și cu ideile veacului nostru. Ce zice art. 7 din Constituțiune? Zice că împământenirea nu se poate acorda la străini de rit necreștin; și pentru ce? Pentru cuvântul foarte simplu că acei de rit necreștin nu se contopesc cu noi prin căsătorie și nu s'au contopit niciodată. Se știe că art. 7 nu vorbește de hotenoi, nici de cafri, vorbește de acei necreștini, cari vin obișnuit la noi în țară; însă necreștinii cari vin în țară sunt jidanii și cel mult mahomedanii; ei bine, istoria noastră națională și experiența de toată ziua, ne-a dovedit și ne dovedește că dintre toți străinii cari vin la noi, turcii și mai cu seamă jidanii sunt aceia cari nu se amestecă cu noi prin căsătorie, pe când ceilalți străini ruși, greci, italieni, germani, se amestecă cu noi prin căsătorie și se contopesc cu noi dacă nu la întâia generație, la a doua sau la a treia dar în fine, vine un timp când nu mai este nici o deosebire între acei străini și noi, nici în privința sângelui, nici în privința iubirei de patrie. Nu tot așa este însă și cu jidanii.

Ei bine, când o experiență de mai multe veacuri făcută în propria noastră țară ne dovedește acest fenomen social, că necreștinii nu se amestecă cu noi, când zic,

există o astfel de experiență pentru noi, nu este permis legiuitorului român, să nu ție seamă de dansa.

De aceea legiuitorul din 1866 a lăsat și prudent și rațional, când a oprit dela împământenire pe străinii de rit necreștin. Dar apoi mai este încă și o altă considerațiune care vine în apărarea art. 7. Se tot zice că la urma urmel este în art. 7 o deosebire de drepturi, bazată pe o deosebire de religune, și că este enorm ca în veacul al 19-lea să se facă deosebire de drepturi civile și politice, după deosebirea de religune. Ei bine, eu voi zice că este enormă confuziunea care se tot face între religune în înțelesul dreptului public modern și între ceace se numește religie în limba vulgără. Religia în înțelesul idelilor veacului XIX este aceia care se ocupă nu-

Neintervenție...

mai de lucrurile nepământesti ce nu au a face nimica cu organizarea socială. Aceasta este religia tolerată, religia care nu influențează asupra drepturilor civile și politice.

Dar sunt și religii de acelea care se amestecă cu lucruri care nu sunt de domeniul religiei, astfel rel-

giunea judică ca și cea mahomedană, este o organizare socială și politică îmbrăcată cu forma religiei, cu altele cuvinte este o organizare socială teocratică.

Așa, în religieuna mahomedană, în Alcoran, precum și în talmudul iudaic, vedem prescripții de domeniul legilor politice, de domeniul legilor civile, până și prescripții de igienă și de simpla ordine publică. Ei bine, închinăuți-vă dvs., că toate aceste prescripții îmbrăcate sub mantaua religiei, după jidani sau mahomedani, nu se mai pot schimba, pentru că religieuna este un adevăr perpetuu.

Apoi când într-o țară ar fi prescripții de ordine publică și privată declarate neschimbabile ca adevăruri de ale religiei, înțelegi că ar fi o oprire a progresului a ceea ce țării (opinau). Apoi înțelegi dvs. că o religie care s'ar prezenta cu astfel de prescripții, nu poate pretinde de a fi respectată de dreptul public european.

După idelle veacului al 19-lea ale lumii civilizate sunt lucruri la care orice cetățean este ținut să se supune, și sunt lucruri la care este lăsat liber să le adopte sau nu. După idelle veacului al 19-lea nu este permis ca fiecare să adopte legile politice care i-ar conveni, fiecare să se apuce la legile civile care îi plac, fiecare să practice o morală publică după gustul lui; din contră, după

idelle veacului nostru, cetățenii trebuie să fie puși cu sula sub asuzărea acelor legi, care privesc la ordinea publică, la regularea raporturilor dintre oameni, la organizarea socială. Pe când în ceea ce privește religieuna propriu zisă, rămâne în afară libertatea, să creadă cum

voește în Dumnezeu în nemurirea sufletului și în viața viitoare. Prin urmare când vine un jidan aștări și prebinte în numele libertății religioase să nu se ațenteze la drepturile lor de a avea un oarecare fel de comunități, ce a percepe taxe, de a avea legi de igienă publică privitor la carnea care trebuie s'o mănânce și altele multe de acestea, înțelegi foarte bine, că astfel de pretențiuni nu s'ar mai potrive cu idelle veacului al 19-lea. Și acei cari susțin că

noi trebuie să primim la cetățenia română pe jidani cu astfel de credințe și de idei inapoiate, sau că fac o confuziune neiertată și nepermisă pentru oamenii învățați, sau că sunt de rea credință.

Am arătat că religieuna judaică ca și cea mahomedană, este o organizare socială teocratică, și când art. 7 din Constituție zice: „necreștin”, cari de fapt nu sunt decât jidani și mahomedani, vedeți că și acolo nu este decât o afirmare a principiilor secolului al 19-lea, care este ideea ale secolului al 19-lea care au inspirat pe legiutorul din 1866, sunt acelea cari exclud din rândul religiunilor tolerate pe acelea cari nu sunt religiuni decât cu numele.

Presupunem d-lor, că am ajunge ca jidani cetățeni, să facă și să execute legile în țara noastră, ei cari sunt ținți de conștiința lor, de organizația și solidaritatea lor

V. CONTA

Ț A R Ă

uite-i!...
arși de soare, aspri, 'ndrăsneti,
crainici iuți ai unei noi vieti...
ca printre fulgere, prin furtuni,
pe sub grindini
vin voincește de pretundenți:
pădure mișcătoare de goruni
[nebuni,
oaste făcătoare de minuni,
cu vrere năprasnică, vie
de-atotputernice...]

feti-frumosi ai unui nou noroc
cresc sprinteni, s'otesc, se răsoc
sub ceruri de plumb și de foc...
în foamea-și de faptă și înfinit,
țara cu trup tîlhărit,
cu inimă arsă, —
dirză, mănoasă-i revarsă:
puhoi spre 'mpotriviri,
preste porunci de sbiri,
spre înceștări ce i-adastă
pe cea mai înaltă creastă...

rupti de străbuni, de părinți, —
cu vreri, cu pași fierbinți
calcă prin timp, biruindu-i
cu truda, cu 'ndrăsneala cu
[jindu]...

sub pașii lor iuți de-avangarde,
piatra, pulberea scapără, arde
și drumuri de foc se rup,
[împărătește,
spre-un aspru destin ce
se'înplinesc...]

Aron Cortus

socială să respecte și să pue în aplicare numai și numai legile civile și politice prevăzute în Talmud și în Biblie. Înțelegi foarte bine că și cari pe lângă altele sunt și faclorici, au o datorie de conștiință de a face ca legile țării întregi să fie făcute după acel tipic, și nu vor lipsi de a o face, atunci când ei vor pedoni în țara aceasta. Ei bine, atunci nu ei se vor asimila cu noi și vor respecta legile noastre, ci va trebui ca noi să ne asimilăm lor, și noi să respectăm legile lor (așa noi să respectăm prelungite). Vedeți deci, că noi să respectăm legea pusă în art. 7, este foarte dreaptă, și se justifică chiar cu principiile și înțel moderne; că art. 7 din Constituție este conform cu idelle cele mai pure, cu principiile cele mai sănătoase de drept și de umanitate, în acord cu știința.

Cu aceasta am voit numai să dovedesc că nu mi se poate imputa nimic în ce privește art. 7 și că vine imputare nă se face este sau de rea credință, sau din ignoranță. D-lor, as voi după aceasta să vă fac o expunere a primejdiei chestiunii jidovești și să vă arăt că în orice caz, ori cum s'ar interpreta, noi ducem la vom lupta în contra elementului jidovesc, vom pieri ca națiune.

INTRE EVREI

— Sărmanul meu Levy!... Am auzit că țoi li-a ars deja prăvălia.
— Săr Isaac... e adevărat, mi-a ars, dar nu ieri, — mâine...
(Le ritre)

Treceam prin vii...

Azi nu mai stau la pândă bolaurii în vie,
Putem să mergem singuri și struguri să culegem.
O să privim cum seara pe câmpuri întârzie
Și prea marea tăcere noi n'o s'o înțelegem.

Noi amândoi vom trece strivind pe sub călcăie
Pământul ce o plânge cu primii pitpalaci ;
Când unii dintre struguri miroase a tămăie,
Ne-om agăța bereta de fragezii haraci.

Pe arile arate un bou rănește seara,
Și nucile de-acuma ușor vor da în pârgh,
Și suflitul mă doare că se sfârșește vara.
Vom merge noi cu ele, curând de tot, în târg.

Tu plângi zărind o frunză murind sub filoxeră
Și plânsul tău îmi pare un cântec de demult.
Îți prind o floare mică, în piept, la butonieră
Și inima îți bate, tristețea ți-o ascult.

Un cântec, ca o apă din vale ne inundă
Putem să 'ntoarcem calea și să pornim spre sat.
Răcoarea peste frunte coboară ca o undă
Sau ca o mână bună. Acum s'a innoptat.

Pe drumul înspre casă mai bine să tăcem,
Și pentru rodul viei să ne rugăm în gând.
Și vinul vechiu din sticle să mergem și să-l bem
Ca toată amintirea s'o auzim plângând.

Ștefan Baciu

Pan M. Vizirescu

Octavian Neamțu

Septimiu Bucur

Axente Sever Popovici

(Candide)

Evreii în Germania

germană avea 40% jidani, iar din
2661 de bănci, 495 — cele mai mari
— erau evreiești.

Jidanii pătrunseseră în număr co-
pășitor chiar și în Banca Națională
a Reichului, unde erau reprezentați
în consiliul de administrație prin
Louis Hagen, Max Warberg, Oscar
Wasserman etc. La bursa metalelor
erau 2 germani și 10 jidani. În to-
tal, din 147 membri. Birourile berlineze
avea „numai” 116 jidani. Într-adevăr,
tul avea o situație dintre cele mai
înfrigorătoare. În anul școlar 1932-
33, proporția studenților jidani la
facultatea de drept din Berlin era
de 12,5%, iar a studenților evreici
de 26,7% : la medicină 21,9%, stu-
denții și 11,1% studențe. La faculta-
tea de drept din 265 profesori, 95
erau jidani (34%), iar la medicină
din 265 profesori, 118 erau jidani
(43%).

EVREII, PROPAGATORII MARXIS- MULUI ÎN GERMANIA

Între anii 1883—1923, mișcarea comu-
nistă din Germania era grupată
în jurul revistei „Neue Zeit” și „Re-
vue des Geistigen und öffentlichen
Lebens”, editată de jidanul J. H. W.
Dietsch, care în 1905 avea peste 40 de
redactori, toți jidani semănând
cu pseudonime. Toți aceștia ucidese
fără milă, în cetul cu sufletul
creștin și național al Germanilor. În
1913 numărul redactorilor și colabo-
ratorilor revistei Neue Zeit se ri-
dica la 100. Concomitent cu „Neue
Zeit” apărea „Sozialistische Monats-
hefte” editat de jidanul Joseph Bloch

împreună cu alți 20 jidani. În 1911
se sporiu stăruirile „Sozialist”, or-
ganul lui Gustav Landauer și având
5 colaboratori jidani. Apoi zărele
„Rote Fahne”, „Vorwärts” și Frei-
heit, erau toate scrise de jidani.

În 1926 partidul social democrat
organizase cursuri de vară, unde
toți jidanii erau conferențieri. Fai-
nosaș lui „Spartakus” era condusă
de Karl Liebknecht (căsătorit de 2
ori cu evreice). În Berlin a funcțio-
nat și o școală comunistă „Karl-
Marx-Schule” fondată de jidanul
Dr. Fritz Karsen alias Krakauer.
Așa că „educație” marxistă a copo-
lilor germani se făcea în așa nu-
mule „republici de copii”. În 1929
se înființase 6 republici, fiecare cu
aproximând câte 10.000 copii de am-
bele sexe, unde aceștia trăiau în de-
slăvire promiscuitate sub conducerea
jidanelor Löwenstein.

EVREII ÎN PRESA GERMANĂ

Înainte de 1933 cele două mari
case de editură germane Ullstein și
Messe erau în mâna evreilor. Prima,
editura Ullstein, a fost fondată
în 1877 de jidanul Leopold Ullstein
și tipărea, următoarele ziare și re-
viste unde redactorii și colaboratorii
erau toți jidani: „Vossische Zeit-
ung” (67.000 exemplare), „Berliner
Morgenpost” (602.000 exemplare),
„Der Anhalt” (155.000 ex.), „Tempo”
(112.000 exem.), „Grüne Post”
(1042.000 ex.), „Berliner Illustrierte
Zeitung” (1.603.000 ex.), „Uhu”
(133.000 ex.). A doua mare editură
germană, Mosse, tipărea următoarele
ziare : „Berliner Tageblatt”
(350.000 ex.), „Berliner Volks-Zei-
tung” (35.000 ex.), „Uhr-Abendblatt”
(91.900 ex.), toate sub conducere
evreiească. Un loc de frunte în presa
evreiească din Germania îl deținea
ziarul „Frankfurter Zeitung” fon-
dat de jidanul Sonnemann. Celelalte
ziare din provincie erau și ele apa-
rate de jidani, cari inoculau comu-
nismul în sângele și conștiința
germanilor.

EVREII ÎN CULTURA GERMANĂ

Evreii au căutat mai ales să fu-
dalizeze literatura germană prin fel-
de fel de mijloace. Cartea germană
denemise un pământ teren de manifes-
tare a spiritului iudaic. Cităm :
Emil Ludwig (Cohn) cunoscut mai
ales prin biografi. Acesta acum
vre-o trei ani și-a permis o biogra-
fie a Mântuitorului intitulată „Flul
omului”. Alfred Kerr (Kempner)
„lucrând” în domeniul criticii litere-
răre, Georg Hermann (Eporchard)
care scria : „cunștințe” ce : popor,
războiul, stat, sunt pentru mine fără
culoare și fără sunet, eci că evreii,
eu mă simt bine în lumea întregă,
acolo unde găseșc femei frumoase,
flori și artă”. (A se observa inade-
rența spiritului iudaic la etneul
unui popor).

Apoi Ernst Toller, Kurt Tscholsky,
scriitor pornograf și antimilitarist.
Teatrele erau conduse sau finanțate
toate de jidani. Evreii au căutat să
corupă sufletul tineretului german
mai ales prin literatura pornogra-
fică pe care o elaborau, iar cinema-
toagraful și Radiofonla Germaniei
erau pur și simplu organe de pro-
pagandă iudaică.

I. Angelescu

GANGSTERII

— Și cind mă gîndesc că tu nu ești
deciit abia al 47-lea inamic public!..

(Le Rire)

//////
SFARMĂ - PIATRĂ

Lui Al. Gregorian

Sânt — Sfarmă-Piatră — făt de peste veac,
Și cneaz român — descălecăt — pe țară.
Trudesc altar sub zodie fugară
Și-s freamăt verde pe tărâmul dac.

Sânt din legendă din tării astrale,
Și pământean de neam împărătesc,
Eu din adânc baladic vremuiesc
Și torțe — aprind din nalturi zenitale.

Venit pe lume să-mi croesc destin,
Am zidărit gigant poruncă nouă,
Cu ochi, cu tălpi, cu mâinile amândouă
Și-s gata să-mi cânt cântecul deplin. ¶

Pe șes, pe plai, pe piscuri carpatine,
Mă'nnod în sbor și-mi conăcesc popas;
Din multul tot puțin a mai rămas
Un zornet vrednic de porniri creștine.

Lucrez vânjos în colțul meu divin;
Cu ceru'n gând, și'n pumni cu biruință
Mă dăruesc și dăruesc credință,
Și-s ctitor de zorit primăverin.

Petre N. C. Paulescu

HAINA VEECHI!

Costin Petrescu

FRANCMASONERIA IN LUME

Istoriceste — trecând peste precursorii ei. — francmasoneria datează din 1717, când au luat ființă în Anglia primele loji.

Anuarul Asociației Masonice Internaționale pe 1934 ne dă următorul tablou reprezentând cronologic extinderea formațiilor masonice pe întregul glob :

TARA	Data înființării	No. membrilor
Anglia . . .	1717	500.000
Franța . . .	1736	60.000
Germania . . .	1737	necunoscut
Austria . . .	1727	"
Ungaria . . .	1886	"
Suedia . . .	1735	23.000
Danemarca . . .	1743	8.000
Norvegia . . .	1745	11.000
Olanda . . .	1731	12.000
Belgia . . .	1721	7.000
Luxemburg . . .	1749	200
Rusia . . .	1732	necunoscut
Polonia . . .	1748	"
Elveția . . .	1736	5.500
Italia . . .	1733	necunoscut
Spania . . .	1728	12.000
Portugalia . . .	1735	necunoscut
Grecia . . .	1868	4.000
Cehoslovacia . . .	1923	necunoscut
Turcia . . .	1908	"
România . . .	1880	6.000
Jugoslavia . . .	1919	4.000
Bulgaria . . .	1917	4.000
Total . . .		656.200
Africa	necunoscută	4.500
America de Nord . . .	1733	3.500.000
America centrală . . .	necunoscută	40.000
America de Sud . . .	1822	55.000
Oceania	necunoscută	200.000
Asia	"	6.000
Total		3.805.500
Total general		4.461.700

Din acest număr impresionant, ordinul B'nai Brith, care este exclusiv iudeoesc, are 3.500.000 membri. Adăugați numărul jidanilor din celelalte or-

dine masonice mixte și veți vedea câtă dreptate avea francmasonul german Fintel să scrie în 1901 : „Este vorba mai puțin de o luptă pentru interesele umanității, decât de o luptă pentru interesele și dominația iudaismului”.

Reacția națiilor conștiente, n'a întârziat. Dacă ea nu s'a produs mai din timp, aceasta este din cauza formidabilei forțe oculte ce-a exercitat-o francmasoneria în mediul diriguitor, pretutindeni.

Semnăul de protest l-a dat Austria, care o desființează pe întregul teritoriu în 1795.

Ungaria o imită deabia în 1920, în urma revoluției lui Bela Kuhn, și a-aceasta operă francmasonică.

Japonia o suprimă în 1923.

Ducele Mussolini își manifestă dintru început tendința de epurare a Italiei, desființând francmasoneria în 1923.

Cele trei intruchipări ale francmasoneriei.
(Der Stürmer)

Germania îi aplică și ea același tratament radical în 1933. În 1937 Führerul desființează și rotarismul.
Portugalia dictatorului Salazar, o suprimă în 1935.

Kemal Atatürk, energicul președinte al Turciei, stărpescă otrava revoluționară a acestei secte în 1935.

Elveția. Într'un referendum care a avut loc la 28-29 Noembrie 1937, două sute de mii elvețieni s'au pronunțat pentru desființarea masoneriei.

Șeful suprem al armatei finlandeze a înștiințat pedepse grave pentru ofiterii ce-ar face parte din ordinul masonic.

Până și Franța, declanșează o uriașă campanie pentru suprimarea masoneriei

Amendamentul propus în Camera franceză în acest sens, nu intră în vigoare în Decembrie 1935 — decât 104 voturi.

În sfârșit guvernul român, sesizat de energia și îndelungata luptă a ziarului „Calendarul” continuat de revista „Sfarmă Piatră” și de campania ziarului „Universul”, a hotărât printr'un jurnal al consiliului de miniștri de a chema numai câteva luni în urmă, închinându-se tuturor lojilor.

După cum se vede, organizația perfidă a ucigașilor și „luciferienilor” creaturi, a primit, — mai ales în ultimii ani, — lovituri care au suduț-o până. Și faptele în curs de desfășurare, îi mai pregătesc încă multe asemenea surprize.

CONSILIUL MILITAR LA KREMLIN

Stalin își reunește generaliile...

(Die Brennessel)

Anticrist la expoziția internațională din Paris

Între altele obiecte și vederi expuse în pavilionul Spaniei roșii dela expoziția internațională din Paris, vizitatorii străini au putut admira și silua dantelată a unei biserici grandioase — Santa Maria — din Madrid.

Să nu vă surprindă și mi s'ales să nu vă deruteze zelul bolșevicilor madrileni de a prezenta un monument religios la o expoziție internațională de propagandă, căci biserica avea porțile zăvorâte sub privirea unui strâșnic militan comunist și e devastată complet...

500.000 masoni în Anglia

După Statele-Unite, cel mai mult fracmasoni sunt în Anglia. Numărul lor se ridică la 500.000 și au o influență determinantă asupra vieții politice și economice engleze.

GRIGORE POPA

INTOARCERI

Am trecut desculț peste obrazul pământului,
Sărutând florilor creștetul sfânt.
Simteam suflarea Domnului pe ape și'n vânt
Cum elătina roadele coapse ale pomului.

Ghiciam din frunză legile lumilor
Și voia stihurilor de sus.
Eram în seară iarba luminii din apus,
Așteptând să'nflonească vatra luceferilor.

Încercam pe foaie de salcâm dacă mă iubește Dumnezeu —
Îmi ardeau visările în sfreșnice de culmi.
Și plimbându-mi dorul pe crestele de ulmi,
Ascultam pădurea prevestind a rău.

Cât de sfântă-i taina 'ntoarcerilor mari
Către fața vieții 'ntoarsă spre apus!
Primăvara toată podoaba și-a dus
Să-i gătească verii farmecele tari.

ROATA DRACULUI

ARCADIE
AVENCENC

Acum câțiva ani un grup de antreprenori a înființat la Petersburg o grădină de distracții, anume „Luna Parc”.

Imi plăcea să vizitez acest loc de distracții, unde găseam pentru colecția mea de proști, atâtea exemplare minunate, ca nicăieri.

În general, „Luna Parc” e paradiu pentru proști: totul acolo e făcut ca proștii să se distreze...

Se apropie un prost de o oglindă convexă, vede niște picioare lungi de câte trei metri, care ies parcă direct din piept, vede o față lungă de un metru și începe să râdă, ca un copil. Intră în „butoiul vesel”; după ce se răstoarnă butoiul și începe să se izbească de bărnele înfipte în pământ, când prostul se sdruncină ca o bilă într'un clopofel de copii, rupându-și coastele și picioarele, înțelege că mai există veselie pe lume. Va cerceta și „Bucătăria veselă” care e un adevărat liman pentru el. Această bucătărie era făcută în modul următor: la o distanță

de câțiva metri de barieră, erau așezate pe polițe, farfurii, tăvi, sticle și pahare cu defecte, pe care prostul are dreptul să le țintească cu bile de lemn. Acest drept se vindea cu o rublă. Depe urma unei asemenea distracții, prostul nu trăgea nici un profit: nu încasa nici un premiu pentru spartul farfuriilor și nici nu se bucura de aprobarea publicului, pentru că putea fi mai ușor decât să spargi o tavă delo o distanță de trei metri? Totuși, a strica zeci de farfurii și de sticle, era distracția preferată a prostului... După ce își înfierbânta sângele la „Bucătăria veselă”, prostul se ducea să se răcorească la „Castelul misterios”. Intrând în această clădire, trebuia să vă așteptați la orice. ba mergeați prin niște coridoare înguste și întunecoase, în care vedeți năluci desenate cu fosfor, și în care vă apuca o mână nevăzută, ba cădeați printr'o țevă pe niște saci. Când, în sfârșit, eșeați fericit pe un podet inundat de lumină orbitoare.

deschis ochilor publicului care urșuna jos, vă izbea un val de vânt năvalnic. Dacă erați bărbat, paltonul vi se ridica și se omfla ca două aripi, iar pălăria vă zbură cu furie din cap. Dacă însă erați femeie, atunci tot publicul frivol de jos se edifica nu numai asupra culorii jartierelor dvs., dar și asupra multor altor lucruri, bune nu pentru un articol politic, ci pe cea mai bună pagină erotică a lui Mihail Arbibasev, specialist în asemenea chestiuni.

Așa dar, „Luna parc” era un paradis pentru proști, un infern pentru un om mijlociu, rățâci întâmplător pe acolo și un câmp larg, nemărginit chiar, de observații științifice pentru un om părunzător, care studiază pe prostul rus în mediul lui normal, obișnuit și comod.

Cercetând amănunțit revoluția rusă, constat că are atâtea asemănare uluitoare cu „Luna parc”...

Întreg regimul nou, revoluționar, radical bolșevic, distrugerea lumii vechi, — încheite, chipurile, — e „Bucătăria veselă”! Iată: pe polițe sunt puse vechea justiție, vechile finanțe, biserica, arta, presa, teatrul, instrucția publică. Ce expoziție pompoasă!

Decădată, se apropie de barieră un prost, scoate cu mâna stângă din coș câteva bile, ia cu mâna dreaptă una din ele, și face vânt și... Tac. Justiția s'a prefăcut în bucăți. Trosc! Finanțele sunt țândări. Tac! Artă nu mai există, în locul ei

a rămas un jaltic mic proletar. Prostil s'a antrenat. Noroc că are bile multe. Și iată că pică depe polițe biserica sjărâmată, părăie instrucția publică, geme negoșul. Prostil se bucură, iar în jurul lui s'au strâns străini curioși: francezi, englezi și germani, cari rād de el. Neamțul îl îndeamnă:

— Dibaci mai ești! Ia mai aruncă una în universitate! Țin-tește industria!..

Prostil rus e impulsiv... Pu-șin îi pasă că, pe urmă, când se va desmetici, va plânge cu la-

DIN GALERIA „SFARMA PIATRA”

D. Ion Mihalache

crimi de plumb, va plânge biserica dărămată, finanțele distruse, știința părăsită. Pe el îl privește lumea! În centrul atenției tuturor e el, acelaș prost pe care înainte nu-l observa nimeni.

Cine o fi trecut la vale într'un „butoi vesel”, izbîndu-se de suțele de stîlpi ce ies din pămînt, pierzându-și pălăria și rupându-și coastele și deplasându-și rotulele picioarelor? E un rus care călătorește cu familia lui, în totil revoluției, dela Cernigov la Voronej. Când se lovește de un stîlp, cade un copil din vagon, când se lovește de altul, partizanii lui Petlîra *) aruncă pe însuși rusul din vagon.

*) Eroii naționali ucraineni, asasinat acum 11 ani la Paris.

NATIONALISMUL IN BELGIA

Este mai mult o răbufnire a spiritului flamand, obrocit sau ostracizat din viața națională a Belgiei de conducătorii ei democrați.

Se disting următoarele mișcări, și acestea fără prea multă importanță politică:

1. Verdinaso, numele sintetic al mișcării „Verband van Dietsche National Solidar-sten”, adică „Uniunea solidarității naționale flamande”. Înființată în 1931 de Jorès van Seveien. Membri, câteva zeci de mii, sunt mai mult studenți, deși mișcarea tinde să încorporeze în special pe muncitori și țărani.

Din program spicăm: Lupta contra liberalismului economic, o marxismului și a iudaismului. Centrul de propagandă este orașul universitar Gand. Ziarele grupării apar în limba flamandă.

2. Légion nationale belge (L. N. B.), înființată de Paul Hoobaert. Program: Antiparlamentarism, corporatism, anticomunism, anticapitalism. Aderenți: cam 7000, organizați în batalioane de asalt. Uniformă: cămașe albastru. Sediu: Lutlich. Organ de propagandă: „pentre walloni”, „Légion nationale” și pentru flamanzi: „Het Legionen”.

3. Linaco, adică Liga național-corporativă a muncii — înființată în 1933 de Charles Someville. Programul ligii prevede organizarea corporatistă, foarte asemănătoare cu L. M. B. Sediu: Anvers. Aderenți: 10.000. Organizația: batalioane de asalt. Organe de propagandă: „Stom loop” pentru flamanzi și „L'Assaut” pentru walloni.

Dar ce o fi „Castelul misterios”, în care sunteți condus printr'un labirint negru ca noaptea, unde sunteți speriat, împins, schilodit și unde vă împămîntă atâția monștrii? E Ceka, e cea mai caracteristică creație a Internaționalei a treia!

Cea mai interesantă e însă „Roata dracului”.

Când roata nu se învârtește încă, e revoluția din Februarie... În mijlocul roții stă cel mai remarcabil „prost” al vremurilor noastre, Alexandru Kerenski, și strigă:

— Poștiți, tovarăși! Faceți jocurile. Pornim îndată. Așezați-vă, nu vă temeți. Aici e vesel. Când va porni roata, o să atragă spre barieră... Dar aceia cari se

vor așeza în centrul roții și se vor ținea bine, poate că nu vor cădea... V'ați urcat toți? Dă-i drumul!

Roata a pornit.

A făcut câteva tururi, și iată că Pavel Miliucov a și început să alunece spre barieră și agățându-se convulsiv de un vecin, încearcă să se mențină în centrul roții.

Roata șueră, iar Miliucov alunecă vertiginos pe suprafața lustruită a roții și, aruncat de forța centrifugă de neînvinș, se lovește puternic de barieră.

În urma lui Miliucov alunecă Gucicov, agățându-se de mâneca lui Scobelev... Acesta îl împinge, dar e târziu... Punctul neutru e pierdut și amândoi zboară în direcții opuse, ca doi fulgi mânași de furtună.

Unul după altul, alunecă spre barieră frunțașii revoluționari ruși.

„Roata dracului” se învârtește tot mai încet, abia se mai mișcă. Deodată, pe cercul lustruit se urecă un nou grup vesel: Troțchi, Lenin, Nahamchis, Lunaciarschi. Noul „comisar al roții dracului”, Troțchi, strigă:

— Veniți la noi, tovarăși! Mai aproape! Proștii ăia au căzut, dar noi o să ne ținem bine! Dă-i drumul!

Iar noi stăm în jurul roții și privim, cine va aluneca primul pe suprafața netedă și strălucitoare a roții dracului, pe care n'ai de ce să te agăți și depe care nu poți să nu cazi. Cine va cădea primul?

Din rusește de: R. Donici

GALERIA „SFARMĂ PIATRĂ”

BENO BRAUȘTEIN-BRĂNIȘTEANU
adevăratul conducător al concernului
de presă Adevărul-Dimineața

Mișcarea reprezentativă a naționalismului englez este „Uniunea britanică a fasciștilor” — British Union of Fascists (B. U. F.) — condusă de Sir Oswald Mosley. A luat ființă la 30 Sept. 1932. Este organizată pe baze militare. Membrii ei (cam 2 milioane) poartă cămașe negre și salută romanamente. Organe de propagandă: „The bloc shirt” (cămașa neagră) cotidian și Nebdomadarul: „Fascists Week” (Săptămâna fasciștilor). Doctrina politică și social-economică a lui Mosley este expusă în cartea lui „The greater Britain”. Directiunile esențiale ale mișcării sunt: lupta împotriva parlamentarismului democratic și împotriva doctrinelor de clasă. Pentru aceasta ei preconizează organi area națiunii pe baze corporatiste. În această organizare lupta de clasă va dispărea din sine. Un consiliu superior al corporațiilor muncitorești va înlocui actuala Cameră a Lordilor. Mișcarea are un foarte pronunțat caracter antisemit.

MIȘCAREA NAȚIONALISTA IN ANGLIA

Sir Oswald Mosley, șeful „Uniunii Fasciste Britanice”, primind defilarea studentelor fasciste în Hyde-Park din Londra

Clientul nostru : BESTIA DELA BREASTA.

NICOLAE PAULESCU

FONDATORUL

NAȚIONALISMULUI CREȘTIN

Nicolae Paulescu e naționalist autentic, cum sunt toți ceilalți, dar e în plus creștin autentic. Din domeniul literaturii, singur George Cosbuc îi corespunde și, într-o măsură, Octavian Goga. Nici Coșbuc, nici Paulescu nu discută creștinismul sub raportul filosofic sau rasial, ci îl acceptă ca pe religionea revelată, de caracter supranatural. Poetul îl descopere reflectat în substanța sufletului românesc. Savantul îl găsește atestat în finalitatea organismului omenesc. Dar pentru amândoi, creștinismul e suprema terapeutică morală și suprema formă de perfecțiune a in-sului încadrat în colectivitatea națională.

Pentru Nicolae Paulescu, naționalismul e adevărul natural, iar creștinismul e adevărul supranatural. Cum e și firesc din punct de vedere ortodox, pentru el aceste două adevăruri nu constituie o antinomie. Naturalul și supranaturalul nu se exclud, ci se completează: Briston n'a venit să strice natura, ci s'o desăvârșească. Căci natura e creația lui Dumnezeu, iar creștinismul e revelația aceluiași Dumnezeu.

Studiul fiziologiei, domeniul în care Paulescu și-a cucerit un nume european, îl duce, în concluzie, la existența sufletului și la existența lui Dumnezeu ca autor al naturii. Finalitatea categorică a funcțiilor fiziologice din ființa omenească cere în mod logic existența lui Dumnezeu. Splendidul capitol de filosofie științifică, în care el demonstrează experimental, cu o claritate de cristal și cu o logică de fier, adevărul creștin, încununează vastul și laboriosul tratat de Fiziologie medicale. Această demonstrație științifică a metafizicii revelate își avea rostul ei mai ales în epoca în care a apărut Paulescu. E vârsta de glorie a darwinismului și a haeckelianismului. Știința română prin profesorii Leon și Voinov, îmbrățișase fără control erorile ateismului biologic. În această atmosferă, de prejudecăți și superstitii „științifice”, mărturisirea de credință creștină a lui Nicolae Paulescu la Universitate a fost un eveniment de să curaj extraordinar. Polemicile pe care le-a stârnit n'au făcut decât să pună în lumină capacitatea genială a tânărului fiziolog care, publicând și argumentările antidarwiniste în limba franceză, își atrase numele de „maestru” din partea savanților catolici. Nu e nicăieri laudă pentru noi să recunoaștem că până azi, apologia adevărului creștin pe temeiuri științifice, încheiată de Paulescu, e mult mai prețuită în Occident decât în România.

Pentru cugetarea lui, drămuțită cu o metodă de o vigoare ireproșabil științifică, prin urmare, nu întâmplarea oarbă, ci Dumnezeu e autorul naturii. Constituția și funcțiunile ființei omenești sunt ilustrația concretă a acestui adevăr. Dar el e demonstrat cu o amploare fără asemănare prin acele legi cari conduc întreaga natură vie și care sunt instinctele.

Dacă argumentările lui împotriva lui Darwin și a lui Haeckel au rămas valabile până azi în Occident, unde transformismul e considerat

o simplă iluzie, iar faimoasa ipoteză a generației spontanee un simplu nume în muzeul erorilor științifice, credem totuși că adevărata putere originală a gândirii lui Paulescu se manifestă în teoria sa despre instincte.

Instinctele sunt legile divine care funcționează în toată natura în scopul conservării și perpetuării vieții. Ele funcționează ireproșabil și nedeliberat (deci inconștient pentru individ) în scopuri care depășesc puterea de înțelegere individuală. Insul participă la activitatea lor prin senzațiile de durere sau de plăcere. Și acesta e un lucru vrednic să-l reținem. În lumea animalelor necuvântătoare, instinctele funcționează ireproșabil fără greș și analiza minuțioasă pe care savantul o întreprinde în această direcție duce la concluzia că instinctele sunt adevărate minime, în sensul că Dumnezeu le cugetă, iar ființele vii le îndeplinesc întotdeauna și nedeliberat. Această îndeplinire nedeliberată pune desigur natura noastră mală în afară de categoriile binelui și răului. Domeniul vieții animale e așea al unei ireproșabile nevinovății paradisiace. Instinctul, am putea spune, e providența divină infuzată în natura vie.

Nimai în om, care e ființă spirituală liberă, instinctele devin adesea conștiente. Dar conștiința instinctului e mai ales conștiința voluptății ce însoțește funcționarea lui. În economia vieții naturale, voluptatea e un mijloc de atracție, care asigură bunul mers al unui instinct. Conștiința deliberativă a omului cade însă adesea în confuzie luând această voluptate drept un scop în sine, când ea nu e în realitate decât un mijloc.

De la această confuzie se nasc patimile, care în natura animală nu există și care sunt un trist privilegiu al naturii omenesti, Nicolae Paulescu e pur și simplu genial când definește patima în raport cu instinctul. Patima e abaterea unui instinct dela funcția și dela scopul normal, abatere în care voluptatea, care e un mijloc accesoriu, devine un scop în sine. Să luăm un exemplu: instinctul sexual. Scopul lui e reproducerea și deci perpetuarea vieții. În lumea animală el funcționează cu o castitate divină. În om însă, voluptatea care îl însoțește, devenind conștientă, se transformă din mijloc accesoriu în scop în sine. Și astfel se naște desfrâul cu toate formele lui de aberații sexuale. Aceeași explicație pentru toate instinctele și patimile corespunzătoare lor.

Dar această explicație a patimilor deviate din instincte e tot ce s'a spus mai adânc în filosofia științifică în legătură cu problema morală. Conflictele haotice din societățile omenesti, care sunt monstruoasele intrupări ale răului din lume, își au izvorul în aceste deviații ale instinctelor, adică în patimi. Concepția lui Paulescu despre instincte ca legi divine și despre răul din lumea umană e în acord admirabil cu doctrina creștină și în deosebi cu teologia reprezentativă pentru ortodoxie a lui Ioan Damaschin. Nu e locul aici să facem demonstrația acestui acord perfect. Să ne mulțumim numai cu semnarea lui și cu afirmarea că știința adevărată, adică aceea care aprofundează realitatea până în temelii ei ultiime, e imposibil să devină în conflict cu doctrina creștină. Nicolae Paulescu e filosoful care gândește științifice adevărul Evangheliei. Să mergem mai departe.

Ce e naționalismul în lumina concepției lui Paulescu?

Naționalismul e un instinct natural. Și anume, instinctul social de mare amploare al iubirii de nație. Să ne lămurim mai pe larg.

În concepția marelui savant, instinctele sunt de două feluri: individuale și sociale.

Cele individuale sunt de trei categorii: instincte de nutriție, de apărare și de reproducție. Instinctul de nutriție deviat dă patima betiei cu toate formele acestui viciu. Instinctul de reproducție deviat dă patima desfrâului cu toate formele acestui viciu.

Instinctele sociale sunt următoarele:

Instinctul de familie cu formele lui de iubire conjugală și iubire părintească;

Instinctul de dominație paternă întemeiat pe instinctul de subordonare al iubirii filiale;

Instinctul de proprietate (o locuință, o bucată de pământ, provizii și capital economisit spre bunăstarea familiei);

Instinctul de trib și de nație sau naționalismul.

Naționalismul e „iubirea națională care leagă între dânșii pe membrii unei nații”. El se întemeiază pe instinctul de dominație (monarhul) și de subordine a poporului.

Prin urmare, ceea ce constituie societățile omenesti e instinctul sau sentimentul de iubire: conjugală, părintească, tribală și națională. Ordinea și ierarhia în sânul acestor societăți se întemeiază pe instinctele

de dominație și de subordonare. Baza naționalismului e familia, suprema lui formă naturală e neamul.

Dincolo de naționalism există încă o formă de iubire umană care se manifestă deosebi prin sentimentul de milă față de suferința oricui.

Naționalismul e așa dar un instinct natural de iubire, intrădăcinat în ființa omenească. Înainte de a căpăta strălucirea conștientă a unei spiritualități etnice, el apare concretizat ca o puternică realitate biologică. E un dat al naturii. Dacă adversarii naționalismului îl ironizează ca pe o formă primară a instinctului, Nicolae Paulescu îl justifică tocmai pe temeiul instinctelor biologice. Căci, încăodată, instinctele sunt legi divine infuzate în natura vie. Bestialitatea nu constă din forța instinctivă în desfășurare, ci din abaterea pătămasă dela funcția normală a instinctelor. Bestial nu e naționalistul încadrat în iubirea socială a neamului său; bestial devine cel care, rupt din această comunitate de iubire, aluneacă în aventura revoluțiilor sângeroase împotriva familiei și a neamului. Naționalismul conștient și adevărat e acela care asigură funcționarea normală a instinctelor sociale, care năzuiesc la conservarea și la desăvârșirea unității naturale, biologice, a unui neam.

Adversarii naționalismului sunt tocmai patimile sociale născute din deviere a instinctelor naturale de societate. În acest domeniu, opera lui Paulescu capătă o amploare extraordinară prin analiza demonstrativă a tuturor curentelor moderne, anarhice și subversive, care, intrupând patimile sociale, tind la distrugerea ordinii naționaliste a lumii.

Patima betiei și a desfrâului măcar că sunt devieri ale instinctelor individuale de nutriție și de reproducție, au repercusiuni sociale catastrofale. Savantul nostru urmărește dezvoltarea acestor patimi cu meticulozitatea unui proeuror fără erutare, care pune la contribuție toate datele științei pentru a demonstra oroarea morală a deviațiilor.

ARMATA PALESTINIANĂ

Napoleon circumcis

(Il travaso delle idee)

Dar unde Nicolae Paulescu se ridică într-adevăr la înălțimi de dascal unic al vremii noastre, e în demonstrarea patimilor de proprietate și de dominație, ca abateri dela stințele instincte naturale respective.

Patima de proprietate el o vede reprezentată în cele trei sisteme politice care au anarhizat lumea modernă: liberalismul, socialismul și bolșevismul. Liberalismul, prin capitalismul individualist și comercial și întrecut măsura instinctului normal de proprietate, acumulând și cămătar, a cătorva bogății în absurd. Socialismul și comunismul, urmând distrucția gerea sentimentului de proprietate individuală, nu tinde în realitate decât la exproprierea popoarelor creștine și la împroprietărirea lui Israel pe pământul. Rolul acestui neam antițerestim în formarea ideologiilor anarhice moderne și în inițiativele revoluționare în formarea ideologiilor cu date, cu extrase doctrinale, cu ilustrații de nume proprii, cu o bogăție de elemente și cu o judecată strânsă, cărora nimic nu li se poate opune. E însăși realitatea care vorbește. Omul acesta de știință nu li se poate opune, afirmată pe care să n'o întărească prin documentații de nesdrucinat, în demascarea pericolului evreesc are un singur emul de egală măsură: pe d. A. C. Cuza. Judecate în raport cu teoria instinctelor sociale, liberalismul, socialismul și bolșevismul, apar ca tendințe antinaturale și anormale, ce contrazic legi elementare de conservare și de perfecționare a vieții naționale.

Patima de dominație, al cărui izvor e orgoliul luciferic, Paulescu o vede intrupată în duel, în lux, în modă, în abuzul de putere, în tiranie, în demagogie, și mai cu seamă în tendința de dominație universală specifică iudaismului. Francmasoneria și organizația cabalului — statal iudaic supranatural — sunt formele acestei patimi funeste.

Doă lucruri trebuie să subliniem ca titluri excepționale ale naționalistului Nicolae Paulescu:

1) E cel dintâiu și aproape singurul doctrinar naționalist, care a demascat și a demonstrat în ce constă pericolul francmasoneriei. Pe când unii dintre șefii naționalismului românesc au menajat oculta din lașitate sau din interes, au participat la cultul hrubelor sau le-au vizitat de complezență, și-au dat chiar concursul guvernelor masonice, Paulescu singur s'a păstrat într'o intransigență de oțel luând asupra-și toate riscurile acestei atitudini. De remarcat e că antimasonismul său e anterior dizolvării lojilor din Italia, operată de Benito Mussolini.

2) În ce privește spiritul specific iudaic, Paulescu, care e un creștin convins, face o deosebire categorică între Vechiul Testament și între Talmud. Vechiul Testament e bun comun al creștinismului, ca deposit al primei revelații mesianice. Talmudul e falsificarea iudaică a Vechiului Testament. Absurda teorie rasială a lui Chamberlain, aplicată Bibliei, n'a avut nicio influență asupra savantului nostru. Pentru el, Talmudul, organizația dumsăniei diabolice împotriva lui Iisus Hristos, e sursa care hrănește sălbaticul spirit de separatism și de universală dominație iudaică.

Prin aceste trăsături, Nicolae Paulescu e cel mai complet și mai normativ dintre doctrinarii eminenti ai naționalismului nostru. La acestea se adaugă concepția sa despre creștinism, care îl deosebeste de toti ceilalți.

Ce e creștinismul în doctrina lui Paulescu?

Creștinismul e remediu dumnezeesc al tuturor patimilor. Instinctele sunt legi divine ale naturii create. Dar omul, care e spirit liber, are facultatea de a le călca și de a degenera în patimi. Răul din lume și în deosebi răul social stă în voința noastră. Remediu lui e din lume și în deosebi răul social stă în voința noastră. Remediu lui e examinarea educația voinței. Sub acest raport, Nicolae Paulescu examinează, în legătură cu instinctele deviate, diferitele sisteme filosofice și

diferitele forme de religie din afară de creștinism, cerându-le soluția și un studiu absolut obiectiv al problemei răului și al soluțiilor date acestei probleme de filosofi și de fondatorii de credințe religioase. Concluzia comparată a acestui studiu e că singur creștinismul oferă soluția în concordanță cu legile divine ale conservării și desăvârșirii vieții. Din fiecare parte începe să se desprindă ca regulă de viață data de Iisus Hristos reiese cunoașterea materială a funcției instinctelor și a deviației lor pasionale. Fiecare poruncă evanghelică tinde la crearea unei plus de viață morală în favoarea omului, a familiei, a națiunii și a omenirii. Din această concordanță a principiilor creștine cu legile naturii pure, care nu trebuie înțeleasă ca o simplă întoarcere la instinctele nealterate din animal, ci ca o spiritualizare și ca o înnoiere a moraliilor lor prin efortul conștiinței creștine, Nicolae Paulescu trage concluzia divinității lui Iisus, a consubstanțialității Mantuitorului intrupat cu Dumnezeu creatorul lumii.

Studiul fiziologiei duce la existența lui Dumnezeu creatorul. Studiul haosului de patimi din viața omenescă și a remedierilor lor duce la divinitatea Mantuitorului, Iubirea divină predicată de el își are corespondența naturală în iubirea de familie, de neam, de aproapele, care e axa instinctivă a vieții. Prin creștinism, instinctul natural se transformă și se subliminează în conștiința morală a perfecțiunii. Naționalismul biologic se transformează în naționalism creștin adică din iubire socială naturală devine iubire socială supranaturală, fondată în credința religioasă. Creștinismul înnoiește și sfințește naționalismul.

Peste acest sistem de idei, Nicolae Paulescu așază ca o corolă de aur marea viziune a organizației universale. Chestiunea aceasta îi era pusă de existența proaspătă a Societății Națiunilor, care tindea la rândul său universală a lumii moderne. Savantul nostru vede în institutia din Geneva un reflex al subteranei iudeo-masonice și o falsificare a ideii de pace mondială. Această pace nu este posibilă decât prin mijlocul unui singur organism supranatural: Biserica universală și creștinismul.

Dar Biserica e azi divizată. În aspirațiile sale de Biserică unică și

— Izi, acum că ai tinut așa o conferință despre belșugul din raiul sovietic, spune-mi ce muncă noul pe ziua de astăzi. În piață n'am găsit nimic.

(Der Stürmer)

Traiful în U. R. S. S.

Iată o anecdodă pe care iudeo-bolșevicii noștri, o vor găsi cu siguranță fără haz :

În Rusia :

— Ce mai faci ? Ai de lucru ? Ai leafă mare ?

— Nu mă pot plânge. Am un post bun. Nevastă-mea muncește și ea băiatul și fiică-mea, de asemenea.

— Ei, atunci o duci bine !

— De sigur, bine. Am un văr-care-șomer în America — și cu el ne trimite din ajutorul lui de șase sau șapte tocmăi pe încăputăm; avem ca ce trăim.

Vorbitorii sunt membri ai Kolkhozului.

universală, Paulescu critică deopotrivă excesele bizantine și excesele papale, care au dus la marea schismă dela anul 1054. Ca orice creștin adevărat, el se roagă pentru unirea tuturor bisericilor lui Hristos pentru a îndeplini mângăierea fângăduită a „păcii tuturor”. Paulescu nu e un catolicizant, cum greșit l-au înțeles unii „păcii tuturor”. Paulescu nu e un bunăoară, frământat de aceeași problemă, e un catolicizant, fiindcă nu vesece de altfel unirea decât prin rânduirea ortodoxiei sub egida Papei. Paulescu e un aspirant la unirea creștinismului așa cum va hotări misterioasă

Nădăjduind, el a înțeles să rămână un admirabil ortodox, cu toate recunoașterile măgulitoare ale savanților catolici din Apus, cu toate titlurile venite dela Roma, cu toate îmberbele de trecere la catolicism, care n'au încetat nici la patul agoniei. A trăit ca un ascet ortodox și a murit în teliul Ghită dela biserică sufletească, primind sfințete Taine din mâna părinților. Viața lui a fost viața aproape ireproșabilă a sfinților. Ce pilda conștientă de naționalism creștin ne-a lăsat omul acesta, care își ingemăna răsăritele lui pământuri să fie înfăsurate în flăcările tricolorului românesc ? Dacă e cineva în personalitatea căruia doctrină și practică sânt doberă a spiritului.

Creștinism și naționalism, verificate în lumina metodei științifice, în doctrina lui se unifică asemenea ca două părți întregitoare, asemenea cu o îndoită putere, biologică și spirituală, pusă în slujba conservării și desăvârșirii veștii naționale. Viața lui e intruparea vie a doctrinei lui.

Nicolae Paulescu e dintre toți doctrinarii noștri vii sau morți, singurul care nu aparține trecutului. ceilalți reprezintă o față sau alta din complexul problemelor naționaliste și au fost sau sânt ei însăși în contradicție uneori cu învățătura lor. La Paulescu, amplexarea gânditorului și în desăvârșită armonie cu viața omului. Mulți dintre cei cari se mărturisesc azi naționaliști creștini, fiindcă așa e moda, simulează adesea când naționalismul când, mai ales, creștinismul, spre dezolarea tinerilor cari își caută cu frenezie modelul în care să creadă.

Nicolae Paulescu e naționalist adevărat și creștin adevărat. De aceea, el nu aparține trecutului, ci e singurul care intrupează în doctrina și în viața lui anticiparea viitorului. Tipul românului național-creștin de mâine nu ni-l putem închipui altfel decât după modelul Paulescu.

El e mai mult decât doctrinar; el e profetul României naționaliste și creștine. Adevărul român nu va putea fi decât creștin adevărat, iar adevărata Românie naționalistă și creștină nu va putea fi decât aceea în care legile politice se vor confunda cu însăși legea dumnezeiască a lui Iisus Hristos.

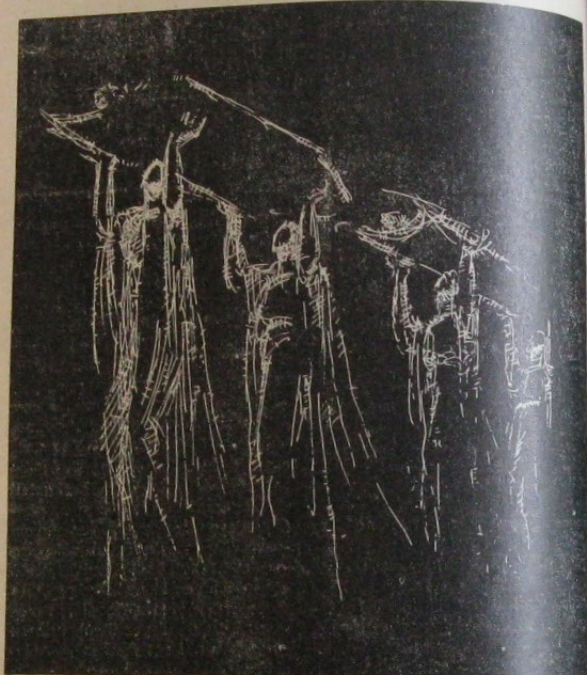
Nichifor Crainic.

Intelectuali!

cititi

GÂNDIREA

CEI DOI EROI LEGIONARI
ION MOȚA ȘI VASILE MARIN
SE ÎNTORC DIN SPANIA...

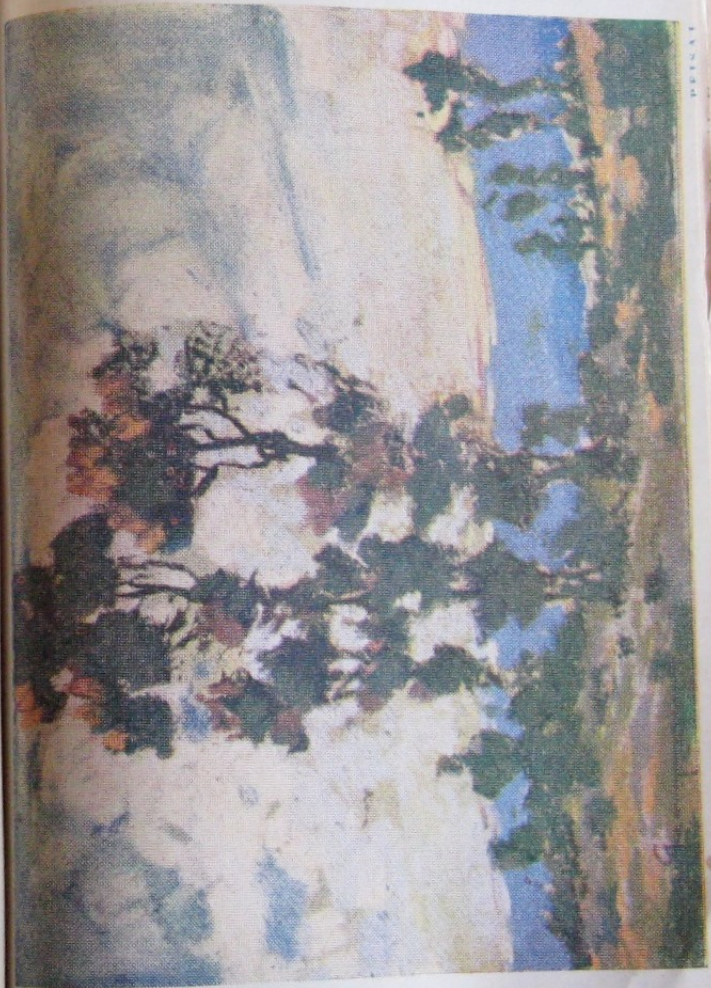

...PE SCUT

(desen: Victor Ion Popa)

Imaginea Rusiei Sovietice este aceea a unui uriaș penitenciar american Sing-Sing.

Al. Gregorian

EXCELENTELE ȘAMPANII

DE ST. MARCEAUX — CAPȘA — și BOB precum și Vinurile și Peliul CAPȘA și BOBB sunt de vânzare la toate magazinele de colohiale, Eodegi și Restaurante precum și la magazinul

CAPȘA

din str. Edgar Qui-et
(sub Hotel Capșa)

VITE ALTOITE

de calitate superioară și port altoi american. Cumpărați convenbil dela renumitele Pepiniere Dr. AMBROSI-Mediaș. Cereți catalogul gratuit

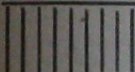
Cumpărați
eftin ==

Geamuri, oglinzi, rame, cristale și picturi

IOAN PUCHIU

București, Calea Moșilor, 21 — Telefon 3.44.59

Vizitați

CEASORNICĂRIA ROMÂNEASCĂ

ANTON PETRAȘINCU

B-dul Elisabeta 41 (vis-à-vis de Eiceul Lazăr)

Confecționează atelierul

Prețuri convenabile

LINGERIE BARBATEASCA

Cămăși :: Pijamale :: Halate, etc.

IONEL MUȘAT

CALEA MOȘILOR No. 65 A
(lângă Bulevardul Domniței)

Editura „Cugetarea“

Georgescu Delafras

Este în permanență în serviciul culturii românești

PETRECEȚI SARBATORILE

ÎN VESELIE ȘI VOIE BUNA

VINURILE DE TÂRNAVA
din pivnițele renumite

Dr. AMBROSI

satisfacă gusturile cele mai rafinate, aduc
atmosferă de voieșie și fac cinste celei mai
exigente gospodine. Faceți o încercare și veți
fi încântați de buchetul și gustul minunat
al vinurilor.

Dr. AMBROSI

CALEA VICTORIEI 122. — TELEFON: 4.96.56
Comenzile de 10 sticle se trimit la domiciliu.

„FOTOCOPIE“ MARTIN BILINSKY
MAGAZIN CREȘTIN

DEVELOPEAZĂ, MAREȘTE, REPRODUCE. — APARATE
ȘI ARTICOLE PENTRU FOTOGRAFI AMATORI

CALEA VICTORIEI Nr. 38 (colț cu Pasajul Majestic) Telef. 454/15

CALENDARUL
SPARMĂ PIATRĂ
1938

JERTFA CEA MARE

Departa, într-o țară care își plătește greșelile din trecut și nădejdea
răscumpărării de acum. — doi oameni Ionel Moța și Vasile Marin, din acei
atăt de măcinat, atât de neînțeleși tineret al țării noastre, s'au simțit datori
să moară pentru o credință care era și a lor.

Nu au căzut încruntați în sânge pe o brazdă a noastră de pământ —
asa cum ne-au căzut prin veacuri moși și strămoși, împotrivindu-se cu
energia feroasă a unui neam care a fost cu atât mai conștient de dreptul
cu său la viață cu cât omenia lui l-a îngăduit mai puțin să răvnească sugru-
marea și supunerea altuia.

Ar fi fost răspunsul drept pe care l-am fi dat oricare dintre noi — cu
moartea noastră — marilor și neînduplecatelor porunci ale vieții neamului.
Ar fi fost un răspuns instictiv, fără nicio deliberare, dat frumos și simplu,
așa cum l-au dat sutele de mii de străbuni cari ne-au pectuit în neguri
de vremi hotarele cu sânge.

El n'au răspuns nimănui — fiindcă nu le-a poruncit niciunul din
glasurile pământului nostru.

N'au răspuns — ei au întreat.

Cu frăgezimea de gând care e a întregului nostru tineret de azi, ști-
indu-i toate păcatele lui, cu puritatea de suflet, care e iarăși a tuturor celor
buni și neînținați de ani din țara asta — ei au întreat destinul neamului lor.

Și fiindcă îndrăznelile acestea fulgerătoare se plătesc — ei au plătit
dinainte. Cinstit și fără sovălală.

De aceea s'au simțit datori să moară.

Nu l-a adus la aceasta nicio lege — nici a pământului, nici a țării
românești.

Poate doar o sfoasă lege a istoriei noastre, lege de care am ținut atât
de arare ori seamă: aceea care ne-a îndreptat către puținele noastre mo-
mente mesianice.

Poate că nici ei nu și-au dat seama cu totul lucizi de această obscură
și sugrumată poruncă a istoriei noastre care nu s'a împlinit după semnele ei.

Căci pe acest chinul îndemn se așeza strivitoare legea conștiinței lor
care le cerea jertfa. Jertfa de bună voie, cu atât mai larg răscumpărătoare
cu cât avea mai puține și mai astrale temeluri.

Ducându-se de vola lor, senini și siguri către moarte între străini, —
ei s'au supus nu atât unei porunci obscure a trecutului nostru de popor ne-
căjit care a luptat un mileniu aproape numai ca să se aperse, cât unei co-
pleșitoare porunci a celor de-o seamă cu ei, de-o vârstă cu ei, de astăzi.

Ei au fost crainicii nu atât al unui legământ cu înaintași, cât al unei
schimbări uriașe în sufletul celor mai vii și mai curați dintre Românii de
acuma: tinerii.

Nu atât al unei porunci vechi cât al unui suflet nou, turnat din pu-
tinul tot ce era mai bun, mai înalt, al trecutului nostru cu atâtea sfântoni
și păcate. Sufletul acesta, întreg, uriaș, al tineretului nostru de azi, — l-a
ajutat să aibă curajul liniștit al faptelor lor, care nu e altceva decât o orgo-

atâtea ori pentru legea lui Christos, așa cum Mihai a murit pentru ea, așa precum Brâncoveanu, după ce a împins departe, în țările mici ale Asiei, an-garul imperialism pe care l-am manifestat noi în istorie: acei ai credinței noastre, ai culturii crescute din ea, și a mucenicilor pentru ei — așa au piecit și tinerii de acum ca să se piardă, împlinind o neștinută dorință de a lua parte bărbătește la sbruciumul cruciadei, de destin, al umanității de azi, șep-tită de neamul lor.

Cu moartea lor au încercat să infrunte destinul neamului nostru, prea adesea supus istoriei, transformându-l în supunător de istorie.

Constăntina ca putem contribui și noi decisiv la întoarcerea spre altă zare a întregii omeniri — e încă prea departe de gândul nostru, e prea uriașă pentru ei, ca să nu ceară piată grozavă pentru scîlpătu-i de fulger.

Și piata această grozavă a fost plătită cinstit.

Fi-va oare în zadar?

Ovidiu Papadima

Naționalismul în Bulgaria

Naționalismul bulgar se confundă cel mai adesea cu treditismul. Este un fapt ce trebuie remarcat și reținut.

Există în Bulgaria o seamă de mișcări naționaliste (în felul lor), ne-recunoscute oficial, dar cu organizație secretă și activitate subterană.

Mai însemnate sunt următoarele:

1. Rodna Zaștită (apărarea patriei) înființată la Sofia în 1923. Comandan-tul mișcării este generalul Skot-noff. Are peste 80.000 membrii. — or-gan oficial: săptămânalul „Rodna Zestita”. Din program reținem: anti-parlamentarism, anticomunism, anti-semitism și revuționism. În economie preconizează înființarea sindicatelor corporative.

2. Liga tinerelor legiuni național. Înființată în 1928 de Ivan Dooeff. Ca membru de onoare figurează ge-neralul Nicola Jekoff, generalismul armatei bulgare în timpul războiului mondial. Mișcarea se distinge prin: tradiționalism și autohtonism. Apoi în aceiași direcție: anticomunism și antisemitism. Organe de presă: Pre-lone și Probiue.

Simbolul partidului național-socialist bulgar

3. Naționale Zaduga Faczisti (Unit-neia național-fascistă), înființată în 1931 de dr. Alexandru Stalisch. Pro-gramul este asemănător cu al mișcării Rodna Zaștită, cu unele rezerve în problema iudaică. Ca uniformă are cămașa usrdă. Aderenți: peste 30.000. Organ de propagandă: săptămânalul „Wazrajdem” (Renasterea).

4. Partidul național-socialist bulgar al muncitorilor, înființat în 1932 de doctorul Christo Kuceff, prin fapta influență și sugești germane. Este un partid fără multă importanță. Numără abia peste 1000 aderenți. Uni-formă: cămașa brună cu svasitea pe braț, în colorile naționale bulgare.

Organul oficial: Reviste „Ataka”, Atacul.

CHARLES MAURRAS

Figura cea mai mărețată a Franței moderne, a acelei Franțe pe care o iubim noi și pe care o urăsc trepidățiile hăde ale condeilor circumseis, e fără ndolală Charles Maurras. De o complexitate unică în haosul cu nuanțe specializate al vremii noastre, Maurras e în același timp un om politic, un poet, un filosof, un istoric și un critic literar. Întreaga sa activitate se unifică însă într-o viziune limpede și precisă, crescută ca un palmier mediteranean, supu și elegant, sub specie istinității.

Pentru înțelegerea acestei opere, călare pe două veacuri, e necesară prezentarea vieții celui ce a redat monarhiei o binemerită actualitate. Maurras s'a născut la 20 Aprilie 1868 în orașului Martignes de pe tărmlul Mediteranei, în soarele de aur la Provența lui Mistral. A trăit acolo până în 1876, când intră la colegiul din Aix en Provence. Adolescența îl surprinde aici, tumultoasă, concentrată în jurul unui romantism republican care nu ne lasă însă să bănuim credințele de mai târziu. Filosofia devine o pastune iar Pascal și Kant adună elanul acestui tânăr în căutare de idoli. Cîrînd începe să scrie versuri sub cupola amietoare a maeștrilor săi favoriți cari erau Baudelaire, Musset și Shelle.

În 1885, după ce își la bacalaureatul, vine la Paris. Aici cunoaște pe Anatole France și Jean Moréas, pătrunzînd într-un cerc literar pe care mai târziu avea să-l conducă. După două luni dela sosirea sa în capitala Franței, publică primul articol, care era o recenzie, în „Annales de philosophie catholique”. Politică nu-l pasiona încă destul de mult ca dezastrul democrației. Colaborează în schimb la ziare și reviste ca: L'Observateur, La Gazette de France, La Coarde și altele.

În mijlocul Parisului de atunci, cotropit de proaspăta invazie a evreilor, în Parisul acela care se oglindește perfect în paginile aspre ale „Frânței Iudovice”, cartea uluitoare a lui Edouard Drumont, Maurras simte chemarea curată a Provenței sale. Ura lui împotriva fililor lui Izrael atunci se naște și caracterul antisemit al scrierilor sale de mai târziu își găsește justificarea sinceră și spontană în revărsarea perclunată a acelei sărapii de veac.

În 1886 „La Gazette de France” îl trimite în Grecia unde aveau loc *joacă olimpice* și călătoria aceasta are o deosebită însemnătate deoarece Maurras revine de acolo cu manuscrisul primei sale cărți, „*Antinea*”. Atitudinea anti-democratică a lui Charles Maurras, manifestată teoretic în paginile acestei cărți, avea să izbucnească deplin, pe un plan de acțiune politică în timpul afacerii Dreyfus. Împreună cu Maurice Pujo, Henri Vaugois, Jacques Bainville, Léon de Montesquion și Copin-Albancelli, în celebrul Café de Flore, Maurras întemeiază „Comitetul Acțiunii franceze” în anul de tristă amintire pentru democrația franceză 1889. În mai puțin de doi ani autorul „*Antinei*” avea să-l fie șef. Tășnită din nevoia de a redă Franța pe drumurile de glorie ale istoriei sale, „Acțiunea franceză” proclamă monarhia singura formă de guvernământ care poate permite o renaștere a spiritului francez. Doctrina noul grupări reprezenta pe lângă critica severă a liberalismului, o reacție puternică împotriva romantismului pe care Maurras îl socotea drept „cauza inițială a desordinii”. Odată cu alcătuirea grupării politice care mergea în linia anti-democratică și monarhică a gânditorilor politici italieni, apare și revista „*Action française*” care în 1908 se transformă în cotidian.

Întreaga lume intelectuală care simțea grozăvia prăbușirii și dorea un salt către seninătatea unei salvări, aderă la mișcarea lui Maurras. Alăturarea lui Paul Bourget, care era pe atunci scriitorul cel mai citit și mai admirat și al cărui „*Discipol*” stărnise o vântă imensă, a însemnat pentru „Acțiunea franceză” începutul erei sale de prosperitate. După scurt timp Léon Daudet intră în rândurile ei, pentru a rămâne până azi tovarășii de victorii și suferințe al lui Charles Maurras.

RAIUL ROȘU

Ziarul „*Comunist*”, „*Pravda*” din Moscova ne dă o mică idee asupra condițiilor de lucru în U. R. S. S.

Pâinea 35 lei kg.
Fâina 50 lei kg.
Maca-roanele 70 lei kg.
Orezul calitatea 2-a
120 lei kg.
Carnea calitatea 3-a
110 lei kg.
Zahărul 120 lei kg.
Untul 350 lei kg.
Laptele 50 lei litrul.
Perechea ghete 1600 lei.
Un pardesiu 8000 lei

Liga e suferință

„*L'Enquête sur la monarchie*” apare în 1900. Ea cuprinde răspunsurile lui Paul Bourget, Henri Bordeaux, Jules Lemaitre, Jacques Bainville, Sully Prudhomme, etc. la următoarea întrebare: „Da sau nu, instituirea unei monarhii tradiționale, ereditare, anti-parlamentare și descentralizatoare, este aceea a salvării publice?”

Răspunsul cel mai precis și mai adevărat a fost fără îndoială acela al lui Maurras, care în introducere explică rostul acestei întrebări, hotărând în lile un întreg program politic.

Charles Maurras a plătit însă cu propria sa persoană îndrăzneala de a ataca prin scris sacrele institutii ale democrației. Închisoarea a fost de multe ori unicul răspuns al gambetelor turnite din fotoliile ministeriale. În 1912 apărând în fața Camerei corecționale, învinuit de port prohibit de armă, violente și amenințări. Președintele, un oarecare Worms, îl interoghează. Apoi în sala încremenită sub tăcere, glasul inculpatului Charles Maurras răsună ca o adevărată acuzare:

— „Domnule președinte, acum după ce îmi cunoașteți starea civilă, trebuie să vă spun că și eu o cunosc pe a dumneavoastră. Sunt francez, sunteți evreu. Mi-e imposibil să răspund unui judecător evreu!”

Atât. Bine înțeles a fost condamnat la opt luni închisoare și 200 franci amendă.

Astăzi *marele latin*, cum îi spune Jules Lemaitre, e iarăși liber, scăpat în sfârșit din temnița lui Leon Blum. Trei cărți noi dovedesc munca lui acolo, în celula unde numai trupul era înlăntuit. Îl văd așa cum îl descrie D. Nichifor Crainic în acel sublim „*Coupo santo*” din „*Puncte cardinale în haos*”: „Un exemplar șefuit până la ultima vibrație musculară de rigorile lăuntrice ale marelui gând”.

Peste Franța adevărată domnește astăzi spiritul lui ca o garanție a biruinței pe care o așteaptă nu numai țara lui, dar lumea întreagă. Căci Franța de dincolo de Maurras e un *non-sens* istoric.

Vintilă Horia

DIFORMAȚIE PROFESIONALĂ

La Camera, în vremea afacerii Skoda, doi deputați discutau:

— Dece o fi pronunțând doctor Lupu „Skoda” — cu ș — în loc de „Skoda”?

— Diformație profesională dragă.

— De la medicină?

— Nu, de la șprif...

— Cum îndrăznești să te prezinți cu burta nereglementară?

— Nee! Asta e ordonată de tovarășul general...

DESCINDEREA DELA „MARELE ORIENT”

10 Decembrie, zi de înaltă semnificație, ziua de redeșteptare a conștiinței românești, ne îndreaptă gândul către toți cei cari s'au jertfit pentru această țară, pe care streinismul vrea să o copleșască și să o domine. Această amintire ne dă elanuri și îndemnuri noi pentru lupta noastră.

Cu o firească emoție imi reamintesc acum întâmplări, gesturi, oameni, figuri din zilele de încordare febrilă. Din toate acestea voiu evoca numai pe acele din care se pot desprinde unele constatări și îndemnuri, utile poate, vremurilor de astăzi.

Iată, memorabila vizită a studenților, în seara zilei de 10 Decembrie 1929, la loja masonică a marelui Orient.

Meritul inițiativei acestei vizite pe nepoftite și nedorite, și care a avut de rezultat declanșarea unui puternic curent anti-masonic în lumea universitară și în întreaga opinie publică, îl are un prieten al meu, identificat de masoni și sancționat la puțin timp după aceasta.

Fără să știu prea multe lucruri despre francmasonerie (auzisem doar de absurditățile și caraghioasă-lăcurile ritualului masonic), am acceptat bucuros să merg să văd această mascaradă la fața locului.

Iată-ne deci în seara zilei de 10 Dec. 1929 vre-o 12 tineri, din care 2—3 mai răsăriți la stat, urcând scările de marmoră ale palatului din str. Lăpscani 21, tocmai la aș treilea etaj.

Sunăm masonic, de trei ori. Portarul surprins, schițează o împotrivire. Îi arătăm revolverul. Intrăm. O sală mare scaldată într-o lumină orbitoare, pupitre sculptate de jur împrejurul pereților, tavanul în boltă cu picturi de aștrii scintetori, în mijlocul sălii, pe un catafalc acoperit cu giulgiu negru, un craniu.

La pupitre stau masonii cu mantii

pe ei, cu glugi negre cu cap de mort.

În fața fiecăruia, oase omenești șezate cruciș sau scule de zidar.

Ingroziți, masonii rămân înmărmuriți cu săbiile de ceremonial în mână.

Ca în filmele polițiste, sub amenințarea unui revolver de... tinichea te ordonăm: mâinile în sus.

I. E., care abia își terminase studiul militar, simulează cu tabacheta și cu gestul... că este gata să arunce o grenadă.

Indobitociți, prin practicile masonice, spurcata împerechere de jidani și români venali, printre cari recunosc sub gluga cu cap de mort un coleg dela Facultate, elev ofiter al Institutului medico-militar, astăzi trimis în Franța pentru studii... în cabală, nu observă păcăleala. Tremură toți.

Cotrobăim prin dulapurile cu documente și luăm la întâmplare dosare și registre.

Cu brațele încărcate de documente franc-masonice, la plecare le aruncăm pistolul de tinichea și un scuiat, simbol al întregii noastre scârbe.

Abia când am început să descifram „materialul” luat cu noi, ne-am dat seama de importanța gestului nostru.

Ingroziți de registru de membrii prin care ne-am uitat și unde am văzut alături de jidani, dezertori de pe front, foști spioni, escroci, cunoscuți mari demnitari, ofitieri, am pus în mâini sigure tot materialul prețios după care masonii au umblat pe toate căile să-l recapete, cred că și prin intermediul siguranței, care ne-a operat repetate perchezitii.

Această descindere studențească la loja masonică marchează începutul campaniei de demascare a masoneriei.

Dr. G. Sârbulescu

fost președinte al Centrului Studențesc,
București și al Ununii Naționale a Studenților Români Creștin.

Costin Petrescu

INCORONAREA DELA ALBA-IULIA.

Literatura română

în 1937

și acum încă...

Cei mai mulți dintre scriitorii noștri trăiesc în lună. Niciodată, în tot trecutul nostru, chiar în cel mai întunecat, nu s'a mai pomenit la noi o atât de evidentă prăpastie între creația artistică și sbuciumul vremii. Ele se ignoră reciproc, amândouă.

Scriitorii nu mai găsesc admirație nici cât un jucător de football iar ei în schimb fac totul ca să nu o capete.

Poezia firavă și clorotică de astăzi, chinuită în încâlcările ei de formă — nici nu mai are nădejdea de a plăcea marilor straturi sociale. Poeții astăzi se citesc cu profundă admirație doar între ei și mai ales se bărfesc, cu și mai profundă plăcere, tot între ei. Atitudinea aceasta nu e deloc pornită din orgoliu creator — cum ar vrea să apară — ci tocmai din lipsă de putere creatoare. Poezia a ajuns potriveală de cuvinte fiindcă nu izvorăște din nimic. E un simplu joc, de care în genere poeții noștri se plictisesc foarte curând — de obicei după întâiu sau al doilea volum — fiindcă își dau seama că au altceva mai bun de făcut.

D. Ovidiu Papadima

Și partea nostimă este că toată această poezie — care amintește deplin prețiozitățile și obscuritățile voite ale poezilor de curte ai unor vremi de liniște și rafinament al lenii — se crede orgolios adăpostită sub steagul *modernismului*. În realitate, modernismul nostru agonizează doar undeva pe la Craiova, în jurul unei reviste tinerești „Meridian”. E aproape comic cum

ă ajuns tocmai acolo — în orașul acela cu oameni atât de socoloși și realiști. El n'a putut trăi la noi fiindcă a importat doar câteva formule facile ale tumultului liric de peste granițe.

În Franța, în adevăr, supra-realismul a însemnat ceva în eforturile de a trece în vers cât mai mult din dinamismul și și preocupările vremii noastre. La fel a încercat și lirica germană — prin expresionism și mai ales prin acea : „neue sachlichkeit“.

Că aceste experiențe poetice îndrăznețe n'au rămas toate bune literare câștigate, e altceva. Dar toată această frământare a modelat viu substanța

Anul Nou

poetică a vremii. Și urmele ei le simți azi, mai ales în vigoarea liricei germane și italiene contemporane.

La noi, câțiva evrei șmecheri, au adus din aceste frământări doar câteva clișee. Și le-au multiplicat la infinit, în foite ca „Integral“, „75 H. P.“ și altele. Firește că atunci nu puteau trăi.

Dar poezia noastră de azi, nu e într-un nimic modernă. Încrămăntată în admirația snobă a aceluși stilat poet de salon care e Paul Valery, fără a beneficia într-un nimic de întreg trecutul de rafinament al gândului și al expresiei care dă temelie experienței acestui admirator al lui Racine — poezia noastră tânără trăiește o viață artificială, de seră.

Doar câțiva dintre noii mânători de vers au avut curajul să se rupă din pânjeniișul acestei amorfeții din teama de încordări — și au făcut efortul de a anexa noi ținuturi sufletești lirismului: Aron Cortuș, George Gregorian, Radu Gyr, N. Crevedia, D. Ciurezu. În versul celor din ultima generație întrevezi cu bucurie semnele unei înnoiri românești a lirismului. Dar acești vestitori nu s'au format, nu s'au lămurit în București. Ei vin de departe, din Bucovina ca „iconarii“ Iulian Vesper, Mircea Străinul, Teofil Lianu; din Banat ca G. Bugari și Valeriu Cărdu; din Ardeal ca Grigore Popa, E. Giurgiuca; dintre moși ca V. Copiluc-Cheatră.

Prea puțini, față de ceata nesfârșită de asemănătoare a celor cari „cazuri de conștiință“ suita

POLITICA FEMENINĂ

— Bărbatul meu parcă ar fi la Liga Națiunilor: vorbește, vorbește și nu face nimic..

al basmului de aur al poeziei.

În ceea ce privește epica noastră, situația e și mai comică. Cei mai mulți dintre epicii de azi sunt grozav de fudui că „au eșit din sămănătorism“ — vorba d-lui Lovinescu! Adică sânt și ei și eroii lor citadini sută la sută, rafinați și complecți la suflet de se miră și ei cât de al dracului e românul când devine european.

Să vedem în ce constă modernismul poeziei noastre. Stă pur și simplu în exploatarea în chipul cel mai trivial de elementar a formulei freudismului. De cele mai multe ori, nici într'atâta

Eroii epicii noastre sânt mutați prin urmare dela sat la oraș. Dar fiindcă scriitorul nu cunoaște în adevăr deloc orașul, — în care el duce doar o existență de cafeana cu bărfeli, și cu ploconeli umile în birourile oficiale, după subvenții — eroii aceștia n'au pur și simplu ce să facă pe aici.

Și atunci autorul îi pune să facă dragoste. Dragoste pur și simplu, așa cum vor fi făcut-o și la țară, după cuptor, însă fără robustețea sănătoasă a vieții mai curate de pe acolo. Un ușor psihologism de import francez — foarte anacronic și acesta — e folosit din când în când după rețetă, ca să complice cu oarecari se pretind la noi slujitori asta trivală de înlănțuiri animalice.

Pentru atâta, niciun om cu cât de cită bună așezare sufletească nu svârle bani ca s'o cumpere. Și așa se și întâmplă.

Când trebuie să citească cineva în tren — căci acolo simte mai mult romanul nostru nevoia să se cultive — omul care se pretinde serios preferă să consume un roman polițist, care e ce! puțin mai sincer în stupiditatea lui

Nenorocirea este că totuși aceste romane în serie, de un atât de vulgar și facil erotism, toată literatura aceasta de cărți poștale obscene — își are un public al ei: adolescenții împinși de setea de inițiere sexuală. Cercetați librării, întrebați pe vânzători: aproape întreg publicul romancierilor noștri e format din impuberi elevi de liceu.

Când tineretul nostru — și aceasta cred că se va întâmpla

— Cuceriră Spania, aranjărăm extrem Orient... acum încotro ne îndreptăm?

nu peste mult timp — va fi pătruns mai adânc de robustețea sufletească pe care ți-o dă adevărată viață sportivă, nu aceea de spectacol ci de obicinuiță zilnică, atunci și aceste câteva mii de cititori vor fi pierdute de editorii și autorii fără scrupul.

Niciodată, repet, nu cred să fi avut scriitorul nostru un orizont mai meschin decât astăzi. Prizonier fără inițiativă al editorului—care de cele mai multe ori e un evreu ce n'are nimic de-a face cu literatura decât o dorință fără margini de a câștiga cât mai mult de pe urma ei — nevisând decât contracte și neurmărind decât acconturi, terorizat între socotelile de tiraj și calculele de coterie literară și reclamă prin notițe de ziari, prozatorului nostru e astăzi cel mai nenorocit și cel mai nedemn dintre meseriași.

Pierzând de mult orgoliul creației sale, n'a ajuns nici măcar la conștiința profesională — pe care cei din Occident au dobândit-o: să dea anume mar-

fă, dar marfă bună, cinstit și solid lucrată, care să mulțumească și să țină, ca o ghiață, ca o haină. Scriitorului român îi e greu până pune mâna pe contract, că apoi în 2—3 săptămâni e gata romanul. El păcălește astfel editorul, care nici el nu se lasă în pagubă și înșală și el din gros, prin reclamă, ci-titorul.

Lucrând în asemenea condiții, firește romancierul nostru va așera după formula cea mai ușoară de creație. Va lucra din reminiscențe: de viață foarte puține, literare foarte multe.

De aci, anacronismul prozei noastre.

Ca să duci oameni ai vremii tale într-o carte, trebuie să ruți cu toate modelele vechi, într-ăta ei se deosebe de cei ai lumii dinainte. Dar aceastea cere experiență, cere trudă, cere efort.

Și atunci ne e dat să vedem în cărțile cu atâtea ifose de actualitate ale romancierilor noștri de azi-erol, cari în afară de unele foarte naive pretenții de complexitate sufletească, nu au nimic din spiritul vremii noastre, din concepție, din stilul actual de viață.

Am accentuat asupra acestor elemente, ca să nu se confunde epica pe care am cere-o cu un reportaj romanțat. Căci introducând câteva elemente de pitoresc modern: radio, mat-churi de box, sboruri cu aeroplanul — nu înseamnă că noștri rămâne tot atât de anacronic, tot atât de nefirese, dând impresia că ți-ai consumat eroii

în haine cari pur și simplu nu le vin.

Dar ca să vă dați seama cât de anacronică e proza noastră de azi, e destul să amintesc că nici măcar aceste elemente simple, exterioare, ale vieții moderne — comozii noștri romancierii n'au făcut efortul să le folosească.

Eroii romanelor noastre merg încă cu trăsura, scriu scrisori chilometrice, scriu jurnale intime romantice. Când vor să afile o veste, trebuie neapărat să le-o spue cineva. Când se grăbesc, cer birjarului să dea bice calilor. În tren se urcă arare, — și atunci nimic din psihologia călătorului în tren nu ispitește ochiul și sufletul mort al autorului. Aeroplan, radio, telegrafie, calorifer, toate aceste minuni în mijlocul cărora am ajuns să trăim obicinuți — prin romanele noastre nu se obișnuiesc. Nu-mi aduc aminte să fi văzut un erou de roman aprinzând bunăoară lumina electrică, dând un cec la o bancă, mergând cu taxi-ul, adică trăind acele o mie și una de fapte mărunte ce caracterizează cotidianul vieții noastre.

De sigur, nu cerem ca accentul în creație să se pună pe aceste elemente exterioare. Căci nimic nu se învechește mai mult și mai repede ca actualitatea. Lipsa lor desăvârșită însă denotă că prozatorii noștri nu pornesc deloc dela viață ci crează cu totul convențional, după rețete vechi și facile.

Gândiți-vă la eroii lui Balzac, la cămătarii lui, la doctorii

lui, la tinerii lui ariviști: toți trăesc viața vremii lor, cu toate caracteristicile ei, cu toate elementele ei...

Dealtfel, e un adevăr atât de elementar acela că orice creator autentic trebuie să aducă o lume a lui proprie, o viziune a lui de viață, o etică a lui. De aceea el va fi ferit de verva seacă a reportajului, oricâtă actualitate ar aduce.

Cercetați din acest punct de vedere prozatorii noștri de azi.

Doar un Cezar Petrescu, cu literatura lui de atât de vaste dimensiuni sociale, un Victor Papilian, atât de actual prin problemele cari îl frământă, prin eroii cari îi creiază, un Victor Ion Popa, atât de fidel întreprêt al sufletului românesc, — cresc sinceri cu opera lor din ziua de azi...

Cu aceste puține excepții, toți prozatorii noștri vor apare uluitor de săraci, de lipsiți de forță și de personalitate.

Inactualitatea literaturii noastre de azi arată lămurit lipsa ei de viață.

Ovidiu Papadima

UN CRĂCIUN DE POMINĂ

Era în iarna grozavă 1916—1917. Toate gările din Moldova erau adărate cimitire de vagoane și locomotive, evacuate. Trenurile mergeau cu mare greutate și foarte neregulat. Circulau numai cele cu rânji, și acestea ca vai de lume.

Odată, ca să ajung dela Huși până la Iași a trebuit să fac cinci zile, mergând mai mult pe tamponae și schimbând trenul la fiecare stație.

Într'un drum spre Bacău, unde trebuia să execut un ordin, am făcut, de-a Iași, trei zile și trei nopți cu un „tren rapid”, numai până la Roman. În gară la Pașcani îl schimbam pe cel dintâi cu un altul care urma să plece imediat. La Muncel, — o mică stație lângă Roman, — trenul nostru se înzepezește.

Era în prima zi de Crăciun. În tren, cunoscusem un ofițer basarabean, Popovici, — un băiat blând, sentimental și bun român. Răbdam de foame de 24 de ore. Nu beam decât ceai simplu, și acesta: din bunătatea și bogăția lui Popovici.

— La mulți ani, frate Popovici! Astăzi e Crăciunul nostru, ce ne facem fără sarmale și caltaboși?

Și ne îmbrățișarăm creștinește.

— Apoi fără sarmali ni-om făși și ne-om făși, dar șie ne-om făși fără pâni?

— Hai cu „moș Crăciunul” printre slujbașii gării!

— Hai!

Ne ducem la un canton mai depărtat și reușim să convingem pe femeia cantonierului să ne prepare niște ouă jumări, o strachină cu lapte dulce și o mămăligă.

Ne ospătăm împărătește și dăm femeli câte 5 lei. Popovici îl face cinste și cu un ceal.

Odată burta pusă la cale, trebuia să ne vedem de drum. Dar drumul nostru era înzăpezit. Aflăm că din gara Mircetși au pornit spre noi două locomotive, cari au rămas și e'le pe drum. Distanță de 7—8 km.

Ruși... ca rușii; nu puneau nici un interes să ajungă la destinația

și apoi, destinația lor era „na poziție”; iar această „poziție” era încotro mergea trenul care le țesla în cale, — chit că acel tren se întorcea dinspre front, pe când noi: noi aream destinație precisă.

Se înoptase de-abinele. Mă asociez cu 10—12 inși, — ofițeri români și grade inferioare, — și plecăm pe jos spre gara apropiată. Ne luptăm eroic cu viscolul, gerul și nămeții de zăpadă și aproape afărâți de oboseală ajungem în gara Mircetși. Găsăm aci un tren despre care se zicea că pleacă în 5 minute. Dăm așați pentru ocuparea câtorva locuri.

Trenul era încărcat cu ruși. Eu mă alociez într'un compartiment de cl. I. în care șase ofițeri ruși fierbeau și beau apă caldă, simplă. Vrusei să intru în vorbă cu ei, dar n'oi unul nu știa altă limbă decât cea rusă, care pentru mine era... chineză. Recurg la mimică și gesticulație, dar nici așa nu pot rupe vre-un dram de amicitie. Atunci scot din buzunarul mantalei un pumn de zahăr, căci îmi dăduse Popovici, — rămas cu trenul lui, — ca la un kgr. De-odată îl se luminează fața și mă potesc în cor, să beau și eu apă fiartă.

— Na, kalt, kalt, brr..., completând cu gesturi de oameni cari luptă cu frigul.

Eu am pus zahărul la bătae, ei apa fiartă. Și ne-am ospătat. Nu-mi mai puteam însă simți picioarele în bocanci, atât îmi erau de înghețate. Le fac semne că aș vrea să-l scot, dacă îmi permit, bun înțeles și la un ordin către soldați care îngrijea de samovar mă trezesc descălțat și cu picioarele înfășurate într'un pîed.

Încep să mă simt bine, ca ariicii în casa sobolului. Le ofer țigări „Principesa”, dar ei răspund gentileții mele cu alte țigări cu carton lung de vre-o 10 cm. Un locotenent, — Morowski îl ziceau ceilalți, — la o gitară și începe a-i ciupi coardele. Un altul ia o balalalcă și pe dată se completează orchestra cu o mandolină. Niciodată muzica rusească nu mi s'a părut mai frumoasă, mai pasională, mai fermecătoare ca atunci.

ARMATA PALESTINIANĂ

— Iți încredințez acest steag. Să ai grijă de el ca de ochii din cap. E stoffă calitatea I-a. Mătase sută'n sută.
(I travoso delle idee)

Morowski era un băiat nalt, blond, cu trăsături fine și avea o voce de tenor liric, caldă și catifelată în nuanțări iar cântul lui îți răvășia sufletul și-ți înroua ochii. Într-o romanță, în care veneau foarte des cuvintele „la iubliu”, Morowski a început să plângă ca un copil. Am înțeles că o dramă se petrecea în sufletul lui. I-am văzut și pe ceilalți cinci îndușogași și aducându-mi și eu aminte de-ai mei de-acasă, rămași într'un sat de pe soriile Munteniei, sub stăpânirea dușmanului, am început și eu să plâng. Eram toți în notă, dar un maior, de-al lor, mai bărbătos la inimă, ne-a readus în fire cu o giură pe care au înțeles-o ceilalți, căci au început să râdă cu toții.

Ca să-mi desmortească puțin mâinile, scot din geantă sticla cu apă de colonă și-mi fac o fricțiune îndelungată. Maiorul i s'a luminat din nou față când a văzut-o și cum până ac era mai mult mut, mi se adresează foarte cordial și însușmant:

— Aste gut... crasiya... sehr schön... n'este-ce pas?

Și parcă ar fi vrut să spună: de ce-o risipești, bre, cu fricțiunile?

Trecuse mai bine de două ore și trenul care trebuia să plece în cinci minute, era tot nemiscat. Camarazii ruși se pregătesc de dormit, trăgând canapelele și făcând pături comune.

Mă gândeam: „Acu e acu, ce-or să facă cu mine? Unde mai stau eu pe canapea, după ce mi-au mâncat zahărul? Te pomenesti că mă asvărâi afară!” Dar nu, pe mine mă potfiră și mă băgară între ei, învelindu-mă în pături groase și în blănuri.

„Dacă m'or asasina ăștia peste noapte?” — îmi ziseseam în gând. „Mă aruncă afară ca pe-o otreapă și nimeni nu le va cere socoteală. La urma urmei, facă ce-or pofti, — și așa e viața destul de mizerabilă”. Și adormii fără să știu, în timp ce Morowski începuse iarăși romanța cu „iubliu”.

Dimineață mă trezesc în gara Roman. Ei, toți erau îmbrăcați și încălțați. Eu, nu. Mă încalță repede și vreau să mă spal cu singurul lichid ce aveam: apa de colonie. Scot sticla și constat că era absolut goală. Nici măcar o plecătură. Rămân stupefiat. Ei îmi văd muștra și încep să râdă în cor, cu hohote. Am crezut că s'au spălat ei cu ea. Dar maiorul mi se adresa printre hohote de râs:

— Aste sehr fein... morgen... vodka...

Mi-o băuse, măgarul! Am început și eu să râd, — și-i întind sticla goală. O ia, o sărută și o pune în buzunarul dela spate al mantalei. Pe baza etichetei de pe sticlă, el avea să obțină atât umplutura dela vre-un farmacist.

Îmi lau „ziua bună”, mulțumesc ofițerilor pe cât pot pentru buna lor primire și mă dau jos să caut alt tren, întrucât acesta trebuia să rămână la Roman.

După cercetări îndelungate asupra plecării trenurilor spre Sud și după așteptări disperate în împărăția gerului din iarna 1916—1917, a doua zi dimineața, primul tren care pleca spre Bacău, ducea cu el un om pe jumătate congelat. Nici apa fiartă, cu zahăr, nici fricțiunile cu apă de colonie, nici piedurile călduroase ale camarazilor ruși din trenul precedent. Numai glasul lui Morowski și chipul lui blond mai stăruiau ca o amintire caldă în sufletul meu. Dela un timp melodia cu „la iubliu” părea că-mi invadează tot organismul eu o căldură molesitoare. Mi-a mai bătăit cânta în cap, am știut că mă întind pe bancheta vagonului de cl. III fără geomuri, și am adormit.

Cât am călătorit, nu știu, dar m'am trezit în „biroul Mîscărei!” din gara Bacău sub fricțiunile puternice ale unui caporal din garda gărei. Era a trei zi de Crăciun 1916. Ajunsesem la timp.

N. I. Lazăr (Nyl)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI BUCUREȘTI

CAPITAL SOCIAL VARSAT LEI 600.000.000

Adresa Telegrafică BANCANAT

SUCURSALE : Brăila, Brașov, Cernăuți, Chișinău, Cluj,
Constanța, Craiova, Galați, Iași, Ploesti,
Timișoara.

AGENȚII : Alba-Iulia, Arad, Bacău, Bălt, Bărlad, Ba-
zargic, Bistrița, Botoșani, Buzău, Călă-
rași, C.-Lung-Bucovina, C.-Lung-Muscel,
Cahul, Caracal, Cetatea-Albă, Dej, Deva,
Dicioșanmartin, Dorohoi, Făgăraș, Făl-
ticieni, Focșani, Giurgiu, Hotin, Huși,
Ismail, Lugoj, Miercurea Ciucului, Odor-
hei, Oradea, Oravița, Orhei, Piatra
Neamț, Pitești, Rădăuți, Râmnicul-Vâl-
cea, Roman, Satu-Mare, Sf. Gheorghe,
Silistra, Sighet, Sighișoara, Simleu-Sil-
vanei, Slatina, Soroca, Suceava, Târgu-
Mureș, Tecuci, Tighina, Tulcea, Turda,
Turnu-Măgurele, Turnu-Severin, Târgu-
Jiu, Târgoviște, Vaslui, Zălău.

GALLIA

IMPRIMEURI

PE TOATE MATASURILE MODERNE

Atențiune !

Asortiment cu totul special de
imprimeuri aduse din Franța a
câte 1-3 rochii din fiecare desen.

Primim zilnic prin centrala noastră
din Paris desenele și țesăturile care
sunt adoptate de casele mari de
confeccțiuni pariziene.

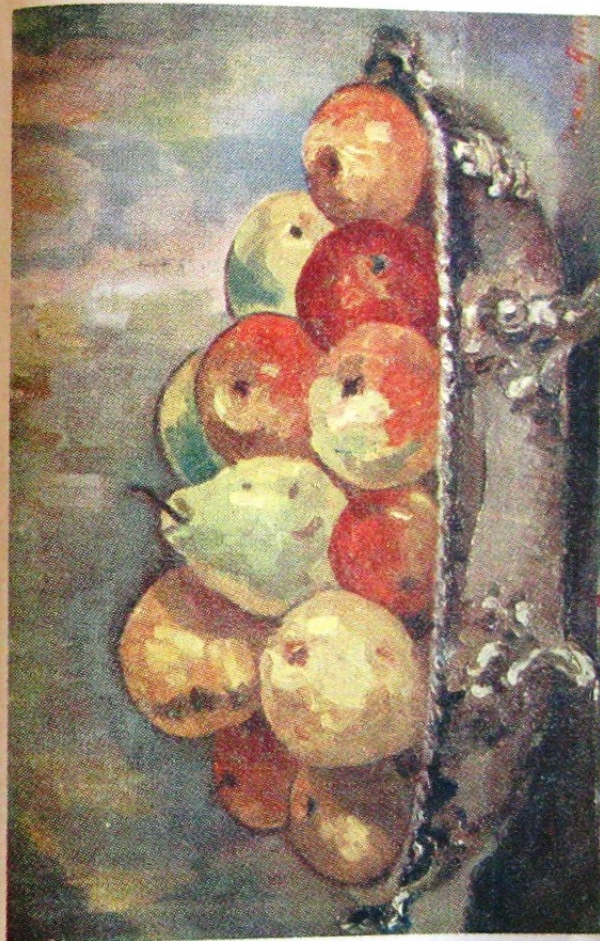
GALLIA

STR. BARAȚIEI, 2 (ETAJ) STRADA LIPSCANI No. 36

„RIALTO“ STRADA LIPSCANI, 44

„TRIANON“ STRADA BARAȚIEI, 4

CRAIOVA • T.-SEVERIN • TIMIȘOARA • CLUJ • SIBIU
GALAȚI • BRĂILA • CONSTANȚA • IAȘI • PLOEȘTI
CIURGIU • BACĂU • ROMAN • BĂLȚI • CERNAUȚI
CHIȘINĂU • FOCȘANI • BRAȘOV.

DUMNEZEU

în basme

În grădina stufoasă și bogată ca un ecuator spiritual a basmelor și legendelor noastre, se întrepătrund adânc, dar cu însușiri precis distincte, două lumi: una păgână, cu rădăcini svărlite departe în negura de grandoare a mitologiei; alta creștină care schimbă la față miraculosul păgân și-l dilatează conținutul, dizolvându-l în imensitatea ei spirituală.

Pe cerul năzuințelor românești, duhul creștin a avut, întotdeauna, un primat totalitar. De aceia noi n'am articulat nimic păgân în istoria noastră. Dimpotrivă, ne-am mișcat numai pe axa verticală a spiritului creștin. Pe fruntea boltită după tiparul cerului, a tuturor creațiilor noastre, e prezentă — ca pe turle de biserică — crucea și lumina ei. Iată ce ne îndreptățește să vorbim despre o teologie creștină a basmelor și legendelor românești al căror vălmășag încercăm să-l limpezim aici.

Nimic nu e mai prezent în basme și cu mai multe muchii de lumină, decât Dumnezeu, sprijinit pe permanenta tovarășie a Sfântului Petru, ca pe un tolag. N'am găsit multe, din toată pădurea de basme și legende a literaturii noastre, din care să lipsească această clasică pereche de moșnegi, cari bat drumurile fărăi cu picioarele lor sfinte, ca odinioară patriarhii Vechinului Testament drumurile de piatră și prîbegie ale pământului ales. Ecoul pașilor lor — ca năluci de lumină — a picurat pe sufletul copilăriei românești cu balsam și vraje caldă. Figurile lor sunt tăiate din marmoră bîlbăci și din celace Insuși Dumnezeu a vrut să fie în noi „chipul și asemănarea Sa”.

Pr. Niță Mihai

Chipul este crearea noastră după trup la fel cu Dumnezeu. *Asemnarea* este sădirea în fundul ființei noastre a aceluia nestinsă leucicră divină care ne împinge spre înalta desăvârșire spirituală.

În basme, subiectiv, pare a fi prezent numai *chipul* lui Dumnezeu. *Asemnarea* Lui, adică spiritualitatea Lui, pare a fi mai mult obiectiv surprinsă. O ghicim mai mult în gesturile părintești, împărțite larg prin lume, decât în încheieturile fără articulație de carne ale ființei Sale.

Dumnezeu e prea mult om în basmele noastre. Dar nu din păgână împletire de a-L pogori — și

atăt — în lut (e necesară această distincție pentru o anumită exegeză a folklorului), ci din aprinsa dorință de a îndumnezei lutul.

Cu această lăplătoare chestiune ne vom ocupa, însă în altă parte. Acum să urmărim puțin dăra lăsată în basme și în legende de pașii grei ai lui Dumnezeu.

În vremea veche, pe când oame-nii, cum sunt ei azi, nu erau decât în germenul viitorului, pe când Dumnezeu cădea cu picioarele Sale sfinte pietroasele pustii ale Pământului... trăia un împărat întecat și gânditor. Așa începe basmul cel mai frumos din literatura noastră: *Făt Frumos din lacrimă — unde fără îndolală tremură și multă din flinta de aur a lui Eminescu*. Chiar aceste rânduri închid în ele duritățile de gând care abia pe departe sunt populare. Am ales totuși acest început, pentru că, mai mult ca oriunde, Dumnezeu e prezent aici, dar numai atât, în câteva cuvinte de la-pidură vizuine.

Iată-L acum pe Dumnezeu cu-prins în chear uman: „Ani și-au dat brânci peste mine — se vălcăruie personajul ăsta — basm — și m'au năns și m'au săboret și barbă după chipul lui Dumnezeu mi-au dat!” Acest sobru portret e crescut în senină frumusețe printr'un altul: „Dumnezeu Tatăl e cu părul alb-coblie unei — înflorit cum sunt copacii primăvara”. Din aceste câteva trăsături, simple și aproape drepte ca înșuși suferul care le-a închipuit, crește un moșneag argintat ca bruma sau năns ca larna, căruia dacă-i mai punem un tolgș în mână, o colț în spatele porrit spre brânci și peste argintul capului o căclău, iată-L pe Dumnezeu în croi după chipul românului. Dar — și acest dar încăceste mulți rațiuinea anumitor folkloriști — peste figura aceasta rustică, românească, ciobănească chiar, se coboară toată lumina Ta-borului ca s'o transfigureze și s'o știm de Dumnezeu; în miezul ei, ca într-o ramă, umbă în moșneag cu chip de om — iată lutul scaldat în lumină, transfigurat. Și cât de crâncen răvnește românul această

transfigurare în tot ce a gândit și a zisat. Rupem un fragment din acee-lasă *Făt Frumos din lacrimă*: „...Ca prin farmec pieri izvorul și copacii, și Făt Frumos, trezit, ca dintr'un somn lung se uită împrejur.

Atunci văzu chipul luminat al Domnului, ce mergea pe valurile mării, care se plecau înaintea Lui, întocmai ca pe uscat; și pe Sfântul Petrea...

— Făt Frumos îl urmări cu ochii până ce chipul lui Sfântul Petrea se risipi în depărtare și nu se vedea decât chipul strălucit al Domnului, aruncând ca o dungă de lumină, peste luciul apei, astfel încât dacă soarele n'ar fi fost în amiază, și fi crezut că soarele apune! El înțele-se minunea învierii sale și inge-nunchea înspre apusul acestui soare dumnezeesc.”

Simți cum ingenuncherea lui Făt Frumos cade ca o cortină de pietete peste grandoaarea eshatologică a acestui tablou. Din această lumină coboară Dumnezeu printre oameni și tot în ea se reîntoarce când pleacă dintre ei. În această lumină în care se topește înșăși flinta Lui și pe care basmele o prind abia la limita dimensiunilor — Făt Frumos o vede topindu-se în zări și... *înfele-ge* — numai atât. Făt Frumos, falnic și neînfricat, aici și pe celălalt tărâm, ca o spadă medievală, învingător al smelilor și al tuturor lasme-lor, *înfelege* — abia — minunea în-vierii lui și ingenunchea...

Făt Frumos ingenunchist în fața lui Dumnezeu, iată suprema umil-țintă creștină a basmelor!..

Niță Mihai

UN DOCUMENT UITAT

Vasile Conta n'a fost numai un mare filozof, ci și un mare doctrinar naționalist. Intuind pericolul evreiesc, el a studiat problema pe toate fețele, a definit-o precis în cadrul juridic și istoric și după ce și a fixat un punct de vedere clar asupra ei, a trecut-o depe planul teoretic în laborator.

El este cel dintâi teoretician al antisemitismului în România dar, totodată, și cel dintâi român care a venit cu propuneri și soluții practice pentru rezolvirea chestiunii evreiești.

— În anul 1875, cu doi ani înaintea celebrului său discurs din Camera împotriva modificării

art. 7 din Constituție, marele filozof a alcătuit un plan de apărare a elementului autohton contra ofensivelor judeice, punând bazele unei asociații cu numele de Liga Română „Viața”.

— În Noembrie 1875 V. Conta, în fruntea unui comitet de inițiativă lansază următorul apel:

„Onorabile Cetățene. Un mare pericol amenință viitorul țării noastre; clasa de mijloc este aproape cu desăvârșire nimicită. În ambele brațe, comerțul și industria, ce susțin viața popoarelor civilizate, s'au incubat un lacom și neadormit vierme, jidovimea, și le roșle cu nesat; ba el s'a coborât și mai jos; trunchiul agriculturii în curând va ajunge prada nesațului său. Ce va deveni oare România în viitor, când astăzi chiar mai nici un articol trebuitor vieții nu putem avea fără să trecă prin mârșavele mâini ale acestei fiare rapace cu figura de om ?

Iată cauza care a făcut a se uni în această urbe mai mulți cetățeni români de toate stările și clasele și au format asociația secretă sub titlu : „Liga Română Vieța”.

Această ligă, în pactul ce a format, la art. 2, are ca scop : A combate prin toate mijloacele morale și economice comerțul și industria jidovească și a sustine și 'n multe pe acea românească.

Iar la art. 3 mijloacele principale de combatere sunt : a seca izvoarele ce alimentează comerțul și industria jidovească, adică a îndemna și stărui prin membrii de propagandă ca nimenea să nu-și procure nici un articol trebuitor vieții dela jidani, dacă acele s'ar putea procura dela român sau în lipsă dela strălăni de rit creștin ; a îndemna și încuraja să se formeze comercianți și industriași români cari să poată îndestula toate cerințele vieții.

Făcându-vi-se această cunoscut, ligă, prin comitetul său, conform art. 6 din pact, vă numeste și vă roagă să primiți onorifica însărcinare de Membru Propagator.

Misiunea D-v. va fi : 1) a pune în practică mijloacele art. III ce s'au prescris mai sus ; 2) a păzi cel mai mare secret față de evrei ; 3) a stărui precăt va fi prin putință pe lângă comercianții și industriașii români ca să-și îndeplinească datoria către clienții lor cu onestitate ; 4) a îndemna și stărui pe lângă amicii și cunoscuții D-v. pentru a se realiza scopul prin mijloacele determinate.

Cu inima plina de speranta, Liga, prin comitetul sau, asteapta cu incredere implinirea cu exactitate a acestei indatoriri pentru care urmasii va vor binecuvanta. La lucru, brave cetatene, si Dumnezeu va fi cu noi.

Pana la alta comunicare, primiti sincerile noastre salutari!"
„Comitetul!"

EXPUNERE DE MOTIVE

Astazi, Duminică 5 Octombrie 1875.

Subsemnatii cetateni din urbea Iasi, cugetand asupra pericolului de amenintata existenta si viitorul Romaniei prin inmultirea evreilor cari au cuprins comerțul, industria și o mare parte din agricultura țării, am avut in vedere urmatoarele :

Luand in observare ca, aci in tara, au existat, nu numai un comerț care, prin relatiunile sale, era recunoscut și in alte State, dar și o industrie nationala care indetula toate cerintele vietii ; astfel ca daca vom lua ca norma numai orasul Iasi, aflam ca populatiunea sa (și aceasta inca nu de mult) pe langa clasa numita aristocratica (boierii), era compusa din o multime de comercianti și industriasi romani, impartita in corporatiuni sau bresle, precum : baccani, crasmarii¹⁾, argintari, factieri, sapunari, croitori, blanari, cojocari, abageri, potcapieri, cismari, talpalari, caldarari și altele. Fiecare din aceste numeroase corporatiuni avea starosteale și steagul ei²⁾. Mai multe biserici, cari sunt fondate³⁾ și cari au fost sustinute in mare parte de către acele corporatiuni, sunt o dovada pipaita despre energia și cultura ce există in aceste două ramuri de bogatie nationala.

Avand in vedere starea noastra actuala de comerț, vedem cu profunda durere ca in toata strada Mare din poarta palatului administrativ și până la podul Verde, centrul activității comerciale, unde cu 25-30 ani in urma erau numai magazinuri cu comercianti crestini, astazi nu gasim decât trei crestini cari mai tin încă baccanii.

Daca ne intoarcem privirile asupra meserilor, a industriei actuale, vedem o ruina complecta. Astazi, in toate acele strade care erau populate de numeroase ateliere, nu putem gasi Romani decât in strada Podului Vechiu 2 blanari, in strada Cismariei un singur cismar, și in strada Targului de sus 2 abagerii. Incolo mai nimic ! Toate acele corporatiuni laborioase au disparut, și odata cu ele s'au nimicuit nu numai corporatiunile de ceasornicari și butnari germani ce se stabilise aci, dar și bresla comerciantilor armeni, care facea un comerț viu cu manufacturi.

1) Comerciantii care faceau transporturi de vanatori in strainatate se numeau Casacii.

2) Steagul Corporatiunii cismarilor, se păstrează și astazi in Biserica alba.

3) Talpalari, Curelari, Vovidenia, Vulpea, Midai, &c. (Notele autorului).

Avand in considerare ca cauza acestui dezastru este multiplu de evrei cari au navălit in țara, parte pe furii, parte prin igonirea din alte țari. Avand in considerare ca acești venetici, intrand in țara fără nici o avere sau profesione, și profitand de o ospitalitate exemplara, prin localizare inmultindu-se din zi in zi, au cuprins din timp in timp comerțul și industria locala, și in locul acestor două ramuri, a unui comerț¹⁾ și industriei onorabile, au introdus fraudă in comerț, falsificarea in industrie. Nici măsurile luate de administratie, pentru a opri navălirea lor in țara, nici rezistența prin concurența a unora din comercianții și industriasi locali, n'au putut pune o stavila la sustragerea avutilor nationale de către acești lacomi venetici, cari au ajuns până acolo ca astazi mai nimic nu se poate cumpara fără să treacă prin mârșavele lor mâini. Chiar icoanele și vasele sfinte se poarta de către ei de vânzare. Oricine știe ca toate vitele trec prin cutitul hahamului și numai carnea ce aruncă ei se consuma de crestini. Câteva concurențe pentru a stârpi acest rău, au fost nimicite prin asociatiunile lor. Către acestea, unii din Evrei, prin usure, cari au ruinat multime de case avute, alții prin falimente frauduloase, contrabande și tot felul de fapte imorale, au ajuns a poseda capitaluri mari, cari in loc de a le întrebuinta in fabrici sau alte întreprinderi onorabile pentru dezvoltarea comerțului și a industriei pe obeze morale și sistematice, ei le specula la tot ce se atinge de ruina Românilor, cuprinzand de un timp și o mare parte din agricultura țării.

Avand in vedere ca numărul Evreilor, pe cari România li nu trește la sânul ei, se urcă la sute de mii, și acest inspăimântător număr care se inmultește mai pe toată ziua, trăind izolat in moravurile sale, se ferește a nu consuma nimica din comerțul crestin, căci sub cuvântul cum ei numesc cușer, doctrina religiei lor le comandă a se separa de crestini, și cu această uneltire au ajuns până acolo ca astazi, voidind un crestin a întreprinde un comerț de spirtoase, se vede silit a pune un Evreu cu zeciuială, căci Evreii nu fac nici o consumatie decât acolo unde vād un coreligionar de al lor.

Avand in considerare ca toată preocupatiunea Evreilor nu este alta decât să sugă toate rezervele bogatiilor societății in mijlocul căreia a pătruns ;

Avand in considerare ca principiul interesului, prin o apăsare financiară pot subjuga popoare, și acest principiu care este una din bazele cuceririlor, se vede exercitat cu atata inviersunare de către Evrei ;

Avand in considerare ca Evreii, ca să poată ajunge la scopul lor de cotorpire, au comitate infintate mai prin toate orasele țării ;

1) Sute de falimente frauduloase, constatate din actele Trib. Ele interesează ordinea publică, ca ei lovesc creditul social. (Nota autorului).

și aceste comitete patronate de capii religiei lor, în ascuns, ca prin un fir electric întind toate mrejele, toate uneltilor perfide pentru apăsarea și sustragerea avuțiilor naționale, împiedecând astfel dezvoltarea comerțului industriei indigene pe o cale morală după aspirațiunile naționale; și în fine;

Având în considerație că dacă această stare de lucruri mai durează încă câțiva ani, desigur România va deveni o nouă Palestină și Românul un proletar în țara sa;

A mai suferi această stare de lucruri și a înăduși în piepturi simțăminte dureroase privind abisul cu mâinile încrucisate este o slăbiciune de virtute creștinească, dacă nu o crimă, de a vedea răul și a nu lucra nimic pentru stăpîrea lui.

În fața acestui pericol, subsemnații, cugetând cu maturitate, au ajuns la rezoluțiunea că Evreii neputând trăi numai în elementul și prin consumațiunea lor, s'a găsit ca mijloc a se seca toate izvoarele de îmbogățirea lor în dauna Românilor, și pentru a se ajunge la scopul acestei rezoluțiuni ca singura mântuire, este a se forma o asociație secretă „al căreia pact va fi următorul :

PACTUL LIGEI ROMÂNE „VIAȚA”

§ I.

Instituirea, scopul și mijloacele

Art. I. — Subsemnații primii membri de propagandă, instituesc în Iași o asociație cu titlul „Liga Română Viața”.

Toate operațiunile Ligei vor fi sub cel mai mare secret.

Art. II. — Scopul Ligei Române este a nu face politică sub nici un cuvânt, ci numai a combate prin toate mijloacele morale comerțul și industria jidovească pentru a seca izvoarele de îmbogățirea lor în dauna Românilor, și a ajuta și înmulți comerțul și industria românească.

Când o ramură de comerț sau industrie s'ar găsi ocupată de vre-un strein de rit creștin, se va prefera în locul unui Jidov, dacă va voi să intre în liga română.

Art. III. — Mijloacele de combatere vor fi : I) a face să-și procure fiecare cele trebuitoare numai dela Români, sau, în lipsă, dela streini de rit creștin (cu preferință dela cel ce fac parte din Liga română) toate articolele de comerț și industriele trebuitoare vieții, fie acestea de acele strict necesare, fie de acele numai pentru plăcere sau comoditate; II) a forma comercianți și industriași români, cari să fie în stare a îndestula toate trebuințele vieții; și III) a se împiedeca din toate puterile prin propagandă și recomandațiuni ca nimeni să nu-și procure nici un articol din comerțul sau industria jidovească, dacă acele s'ar putea procura dela Români.

Art. IV. — Scopul și mijloacele Ligei Române se vor confea numai membrilor onorați și a acelor de propagandă de ambe sexe, invitându-i a conlucra din toate puterile pentru realizarea lor.

§ II.

Compunerea Ligei Române Viața.

Art. V. — Fac parte din Liga Română toți câți vor adera și vor lucra la realizarea scopului ei.

Liga Română se compune din membri. Membrii se împart în : membrii activi și membrii pasivi.

Membrii pasivi vor fi toți aceia cari vor putea face ca să-și procure obiectele necesare de comerț și industrie numai dela Români sau dela streini creștini și cu preferință dela cel ce fac parte din Liga Română.

Art. VI. — Membrii activi se împart : în membrii de propagandă și membrii onorați.

Membrii de propagandă vor fi aceia cari își vor lua însărcinarea onorifică : I) de a face cât vor putea mai mulți membrii pasivi; II) de a provoca conferințe între amicii și cunoscuții lor, cărora comunicându-le scopul și mijloacele Ligei vor stărua ca să se pună în practică; III) dacă în acele conferințe s'ar găsi și alte mijloace practice pentru realizarea scopului, acele mijloace vor fi datori a le comunica comitetului central; IV) a stărua pe lângă membrii onorați ca să-și împlinescă datoria la realizarea scopului Ligei; V) toate atribuțiunile și le vor îndeplini în secret față cu Evreii.

O întâmplare care nu mai trebuie explicată.

Cei mai preferați membri de propagandă vor fi membrii clerului român, profesorii și medicii.

Art. VII. — Membriilor de propagandă cari vor dovedi că lucrează cu devotament și activitate pentru realizarea scopului Ligei Române, li se vor trimite din partea comitetului un act de recunoștință.

Art. VIII. — Membrii onorați : vor fi comercianții și industriași români sau streini de rit creștin, cari se vor supune următoarelor reguli : I) Comercianții se vor consfătuși și asocia între ei spre a nu procura dela Jidani nici un articol din acele ce le pun în vânzare. II) De a ține și vinde marfă de calitate bună, cu preț moderat, și chiar mai ieftin de va putea decât Jidanii, și în măsură dreaptă, atât la cumpărare cât și la vânzare. III) Vor fi datori a se supune îndatoririlor ce privesc pe membrii pasivi. IV) Fiind industriași, vor face lucrul solid, cu preț moderat, după modă, și va fi exact în privința termenului ce i s'a dat. Materialul pentru industria lor îl vor procura pe cât se va putea dela comercianții români sau în lipsă dela streinii de rit creștin.

Atât comercianților, cât și industriașilor, nu le este permis a se servi cu Jidanii.

Art. IX. — La caz de abatere din partea membrilor onorați dela datoriile ce li se prescriu la punctul precedent, li se va trimite din partea comitetului două avertismente repetate în intervale ; cel din urmă va fi în doliu, semn că sunt excluși din Liga „Vieței”.

Art. X. — Membrii onorați ai Ligei Române sunt datori a-și pune la firma lor un semn ce li se va prescrie de comitet.

(Din vol. „Filosoful Conta“ de Octav Minar)

Cu Steaua

DUMNEZEU
PATRIA
REGELE

MANUAL REQUET-ULUI')

„Tu vei fi Beret Roșu : soldat al credinței și-al sfintei tradiții. Manualul îți fixează datorile, îți exaltă principiile și te încadrează util :
Deviza ta permanentă, va fi :
Dumnezeu — Patrie — Rege.

I. DUMNEZEU

Credința este fundamentul tuturor virtuților Requet-ului.

Cu cultul lui Dumnezeu, ea întărește spiritul necesar bieteii tale vieți.

Servește-L todeauna.

Mori pentru El, căci a muri astfel, înscamnă a trăi vesnic.

Înaintea lui Dumnezeu, nu vei fi niciodată un erou anonim.

Tradiția vorbește sufletului tău, îți purifică sentimentele și te apropie de Dumnezeu ; ea te învață să iubești Biserica.

Fii todeauna catolic, practicând cu o clară cunoștință ceea ce dorește Dumnezeu pentru a-l servi, ceea ce este supremul scop.

Tu, soldat al tradiției, vei avea să ții un rang în regatul lui Dumnezeu.

II. PATRIE

Patria este națiunea ta ; națiunea ta este Spania. Spania una și indivizibilă în bogata sa varietate regională, ea este veritabilă autarhie ; Sublimă operă taică a tradițiilor.

Raclă de grandiori.

1) El Requete este soldatul carlist, soldat de prima oră, asimilat trupeilor de elită.

Ajutorul acestui Manual a rămas anonim, cași acela al Imitației și marilor opere mistice ale evului mediu. Suntem în plină atmosferă de cruciadă, să nu uităm.

Murmă a Noilor Lămi.
Lumină a Istoriei.
Han de sfințenie.
Protectoare militantă a Bisericii catolice.
Spania fără cruce, ar înceta de-a fi Spania.

Cercetează-o pentru a cunoaște, Cunoaște-o pentru a o iubi, Iubește-o pentru a o onora.
Să știi că cea mai curată dragoste, după dragostea de Dumnezeu, este aceea a Patriei.

III. REGELE

Monarhia este stabilită pe Cruce și sfârșită pe Cruce.

Ea este : altarul Patriei și continuitatea destinelor glorioase ale Spaniei.

Antiliberală prin natură, antirevoluționară, păzitoare a dreptului, a justiției și-a Ierarhiei.

Regele tău e primul soldat al Tradiției și personifică virtuțile monarhiei pur spaniole ; niciodată absolutist, dar care domnește și guvernează.

Veritabilă autoritate și părinte al spaniolilor, în instituțiile tradiționale, dădu pătrii primul rang în istorie.

Regii liberali o supuseră puterilor eculte.

În ocazul responsabilităților, dinastia legitimă e liberă, pentru că ea-i fără pată. Primul soldat al Tradiției este Regele Patriei.

CALITATI SI DATORII

Să fii :
Cavaler fără prihană,
Spiritu disciplinat,
Viteaz în serviciu,
Gelos de reputația ta,
Voluntar pentru risc,
Cutezător,

Excelent tovarăș.
Incapabil de-a te tocni cu săcri-
ficiul și idealul.

Disciplinat și punctual ca regula
înșăși.

Imperturbabil, dar niciodată
moale.

Beretul Roșu a cărui onoare și
spirit nu tind către acțiune, valo-
reză foarte puțin pentru cauză.

Suferă în tăcere frigul, căldura,
foamea, setea, boala, durerea și obo-
seala.

Fă-ți din răbdare fundamentul
suferințelor și valorii, ușurarea răb-
dării tale.

Să ai totdeauna prezent în minte,
că investitura soldatului Tradiției
reclamă o disciplină cară, că a-
ceastă virtute este cea mai mare
din datorile Beretului Roșu și prin-
cipala condiție a instituțiilor noas-
tre.

Cu disciplina și stricta observare
a legilor devizei ternare: Dumne-
zeu — Patrie — Rege, tu vei fi
demn de onoarea de-a te numi Be-
ret Roșu.

MISIUNE ȘI INDATORIRI :

De susținere și apărare a idea-
lului comunismului tradițional.

De ajutor față de autoritate, când

cauza ordinii o împune sau o cere.

De a câștiga spiritele și inimile
cauzei, pretutindeni pe unde trece.

De întrepreditate, când comanda-
mentul ți-o ordonă.

De tenacitate și seninătate în de-
fensivă.

De valoare neînblânzită și disci-
plină în ofensivă.

De-a forma un bloc inexpugnabil,
față de hucuzul societății.

Suprema misiune a acestui apos-
tolat patriotic, este aceasta :

A-ți da viața pentru cauză, este
astul, cei mai fecund, serviciul cel
mai util.

RECRUTAREA

Se procedează la alegerea între
afiliații Comunismului Tradițional.

Vei fi astfel orgoliul și moșteni-
torul glorioșilor tăi strămoși.

Te numești Beret Roșu, pentrucă
tu ești soldat ales, entuziașt, cinstit
și ființă Tradiția găsește în tine
sprijinul cel mai tânăr și cel mai
viteaz.

Examinează-ți misiunea, adu-ți
aminte de gloriile trecute, vei vedea
cum gândirea care te mișcă și sen-
timentul care te-animă, constituiesc
înșăși substanța care prezidează la
origina Spaniei nemuritoare.

Naționalismul în Norvegia

Este reprezentat de două grupări foarte asemănătoare ca program
și organizare.

Prima este: Partidul național-socialist norvegian al muncitorilor
(Norges Nasjonal-socialistiske Arbejder Parti), înființat în 1930 și condus
de Ingvar Fyhn. Numărul aderenților nu depășește cifra de 10.000.

Pe primul plan al preocupărilor partidului se află problema raselor și
lupta anti-comunistă. Un program economic bine definit lipsește.

Cea de a doua grupare: Aduarea națională (National Samling) este
condusă de matorul Vidkun Quisling, fost ministru de război al Norvegiei.
Este un partid de autoritate, admirabil organizat. Este înființat în Mai
1933 și numără peste 30.000 aderenți.

Organe de propagandă: Săptămânalul „National Samling”, iar pen-
tru lăini ziarul „N. S. Ungdemmen”. Din programul partidului reținem:
organizarea corporatistă, lupta contra bolșevismului, a francmasoneriei,
antisemitism.

LUCIAN BLAGA DESPRE SATUL ROMÂN

Copilăria petrecută la sat mi se
pare singura mare copilărie. Cine
nu privește în urma sa peste o a-
semenea copilărie, mi se pare a-
propoae un condamnat al vieții (cer
scuze tuturor citadinilor de față,
pentru această afirmație!). Copilă-
ria și satul se întregesc reciproc al-
cătuiud un întreg inseparabil. S'ar
putea vorbi chiar despre o simbioză
între copilărie și sat, o simbioză,
datorită căreia, fiecare din părți

se alege cu un câștig. Căci, pe cât
de adevărat e că mediul cel mai
potrivit și cel mai fecund al copi-
lăriei e satul, pe atât de adevărat
e că și satul la rândul lui își gă-
sește suprema înflorire în suflul
copilului. Ex-șta un apozeu exuber-
ant, involt și baroc al copilăriei,
care nu poate fi atins decât în lu-
mea satului, și există de altă parte
aspecte tainice, orizonturi și struc-
turi secrete ale satului, cari nu pot

fi sesizate decât în copilărie. Cert lucru, pentru a afla ceva despre viața satului și despre prelungirile ei cosmice, e greșit să iscodesti suflul țărâmului matur cu zarea rețezată de nevoile vieții, de mizeriile și de cele o sută de prunci ale zilei. Pentru a-ți tăia drum spre plenitudinea vieții de sat, trebuie să ecbori în suflul copilului. — Copilăria e dealtfel vârsta sensibilității metafizice prin excelență. Și satul, ca zariste integrală, are nevoie de această sensibilitate pentru a fi cuprins în ceea ce adevărat este. Copilăria mi se pare singura poartă deschisă spre metafizica satului, spre acea stranie și firească în același timp, metafizică, vie, adăpostită în inimile, care bat sub coșerile de paie, și oglindită în fețele băntuete de soartă, dar cu ochii atârnați de cer.

Mi-aduc aminte: vedeam satul așezat înadins în jurul bisericii și a cimitirului, adică în jurul Dumnezeu și al morților. Această împrejurare, care numai târziu de tot mi s'a părut foarte semnificativă, ținea oarecum isonul întregii vieți ce se desfășura în preajma mea. Imprejurarea era ca un ton, mai adânc, ce împrumuta totul o nuanță de necesar mister. Localizam pe Dumnezeu în spațiul ritual de după izoniștas, de unde îl presimțeam irradiind în lume. Nu era aceasta o poveste, ce mi s'a spus ca multe al-

tele, ci o credință de neclintit. Făceam o tranșantă deosebire între „povestea-poveste” și „povestea adevărată”. Topografia satului era plină de astfel de locuri mitologice. La fiecare pas perspectivele se adânceau și se înălțau. Tinda vecinului, totdeauna foarte întunecoasă, era fără doar și poate, un loc în care, cel puțin din când în când și mai ales Dumineca, se refugia diavolul. Nu am încercat într-o zi cu alți douăzeci de copii, tot pătrunși de fiorii unui sfânt războiu, să-l izgonim, stărnind cu fel și fel de unelte niște zgomote ca de trib african? — Undeva lângă sat era un sorb; convingerea noastră era, că acel noroiu fără fund răspunde dea dreptul în iad, de unde ieseau și clăbucii. Trebuie să te transpuși în sufletul unui copil, care stă tăcut în marginea sorbului și-și imaginează că acea dimensiune „fără fund”, ca să găsești ce poate însemna pentru om o geografie mitologică, — iar în râpa roșie, prăpastioasă, din dealul viilor, sălășluia ajeva un căp-căun. Satul era astfel situat în centrul existenței și se prelungea prin geografia sa dea dreptul în mitologie și în metafizică. Acestea alcătuiau pervazul natural și dela sine înțeles al satului. Satul există în conștiința copilului ca o lume, ca unica lume mult mai complex alcătuită și cu alte zări, mai vaste, decât le poate avea un mare oras, sau metropola, pentru copiii săi. Atingem cu această deosebire esențială dintre „sat” și „oras”. Satul nu este situat într-o geografie pur materială și în rețeaua determinantelor mecanice ale spațiului, ca orasul; pentru propria sa conștiință satul este situat în centrul lumii și se prelungeste în mit. Satul se integrează într'un destin cosmic, într'un mers de viață totalitar dincolo de al cărei orizont nu mai există nimic. Aceasta este conștiința latentă a satului despre sine însuși.

(Fragment din discursul de recepție la Academia Română).

ANUL 1937 DIN PUNCT DE VEDERE AL APARĂRII NAȚIONALE

Anul 1937 marchează o etapă foarte importantă în procesul de înarmare al țării.

Problema aceasta a fost pusă încă din anul 1926 — prin înființarea uzinelor metalurgice din Copșa-Mică și Cugir. Ele erau menite să satisfacă nevoile Ministerului Apărării Naționale pentru armament portativ, armament greu și muniții. Nu căpătă însă o soluție practică decât după zece ani, abia în anul 1936—1937.

„Uzinele metalurgice din Copșa-Mică și Cugir”, care trebuiau să fie, din punct de vedere industrial, un fel de Skoda a Țării Românești, au fost multă vreme neglijate și boicotate de însăși Statul ce le-a creat. Vitregia partidelor cari s'au perindat la cârmă țării și interese lătrălnice amenințau cu totala dispariție a acestor uzine create cu mari sacrificii și problema armamentului cunoaște scandalul nemaipomenit al afacerii Skoda, care a avut cel puțin meritul de a deschide ochii tuturor factorilor determinanți asupra necesității imperioase ca tot armamentul să fie fabricat în țară.

E locul să amintim că acest scandal cu rușinoase traficuri de influență și comisioane tot atât de rușinoase, nu ar fi făcut delictul dușmanilor noștri dacă intransigența guvernului Iorga n'ar fi împiedicat dansul macabru al

șperțurilor prin închiderea subită a robinetului, care alimenta pe oamenii Skodei.

Să recunoaștem, deci, partea de merit ce se cuvine acestui guvern de scurtă durată, în promovarea industriei noastre de armament.

Dar adevăratul, marele merit, și curajul de a fi apucat taurul de coarne îi revine guvernului liberal Tătăărăscu.

Pe baza unui program vast și chibzuit, al Ministerului Apărării Naționale, guvernul d-lui Tătăărăscu a pășit la reînvierea „Uzinelor Copșa-Mică și Cugir” și la înființarea de industrii care să satisfacă toate necesitățile de armament și muniții de artilerie și infanterie, avioane, etc. Rând pe rând se utilizează și primesc comenzi: Uzinele Copșa Mică și Cugir, Uzinele Reșița, Malaxa, Astra, Metrom, Voina, etc.

I. A. R. aduce noul mașini și își mărește capacitatea de lucru. Răsar ca din pământ fabrici noi în care se vor forja tunuri, se vor fabrica arme, se vor confecționa muniții.

Anul 1937 este anul înarmării Țării Românești prin mijloace proprii. Este triumful ideii „prin noi înșine” pe care România îl adoptă după ce a văzut experiența de autarhie a statelor totalitare.

Pentruca triumful să fie desăvârșit, mai trebuie ceva: este ab-

solută nevoie ca întreg personalul acestei noi industrii, care lucrează exclusiv pentru apărarea națională, să fie format numai din români autentici, de la director general până la ultimul lucrător.

Sunt compartimente în activitatea unui popor unde nu pot exista compromisuri minoritare și cu atât mai puțin compromisuri cu strălăni — chiar dacă i-am socotit prieteni.

Creșterea acestei industrii de război va avea consecințe de ordin politic internațional, nebanuite. Țara Românească, stăpână pe mijloacele de producție ale armamentului de care are ne-

voie, nu va mai fi avizată să recurgă la bunele oficii ale cutărui consorțiu industrial — fie că se numește Skoda, Schneider, Vickers sau Krupp — pentru a-și satisface nevoile sale de armament sau munitii, aceste bune oficii fiind legate de clauze politice, care reprezintă tot atâtea capitulații în domeniul național.

Inarmarea țării prin mijloace proprii, înseamnă începutul recăștigării independenței noastre politice.

Și este, — credem — caracteristica cea mai de seamă a anului 1937.

C. S.

Anecdotă sovietică

Kalînin vizitează împrejurimile Moscovei și vorbește cu un mușic, cărui îi cere impresii asupra situației actuale.

— Înainte de revoluția bolșevică spune mușicul, aveam două costume: unul pentru zile de lucru și unul pentru Duminică. Acum după zece ani n'am decât unul.

— Puțin răbdare, răspunde Kalînin. Universul n'a fost făcut într-o zi. Și apoi, sunt undeva oameni trăesc complet goi, fără haine!

— Așa? Atunci trebuie să fie din aceia cari au ajuns la a douăzecea aniversare.

Domnul fabricant de tunuri. (Der Stürmer)

FÜHRERUL
ADOLF HITLER
omul providențial
al Germaniei noi

Congresul național-socialist dela Nürnberg.

MĂRFURI

„CASA DE IMPRUMUT
PE AMANET ȘI DE PASTRARE
DIN ROMANIA“ S. A.

STR. SFÂNTUL IONICĂ, 9 / TELEFON 4.82.71 / BUCUREȘTI

Aduce la cunoștința domnilor

Comercianți, Industriași
*că a înființat „Secția de Avansuri pe Mărfuri” de toate formele,
brute, fabricate sau semifabricate, aflate în vamă, antrepozite sau
magazii speciale, acordând împrumuturi de orice sumă și pe termene
diferite în condițiunile cele mai avantajoase cu*

DOBÂNDA 9 LA SUTĂ ANUAL

BLANURI FINE

cu preturi convenabile

VA PUTETI PROCURA

LA COSTICA MIHAILESCU

STRADA COLTEI 44 BIS, POSTA SFINTILOR

BLANARIA VIENEZA
ANDREI FARCAȘ

Asortiment bogat cu blănuri fine, confecțiuni
permanente după cele mai mari creațiuni ale modei

ATELIER PROPRIU, MODEL

BUCUREȘTI: B-dul Regele Carol I, Nr. 16, Piața Academiei
(în dosul statuii Mihai Viteazul). Tel. 4.98.74 — **CLUJ:** Piața Unirii Nr. 33.

C · A · S

DISPENSARELE CASEI ASIGURĂRILOR SOCIALE BUCUREȘTI • STRADA PIATA AMZEI Nr. 3

Direcția: Telefon 2.84.06 Secția III-a Medicală: Tel. 2.84.89
Director, I. H A S N A Ș Medic Șef-Director, G. ENESCU

- Dispensarul Nr. 1 „Grivița”
Strada Șincai Nr. 11. — Telefon 3.32.50 Medic Diriginte Dr. C. Răceanu
- Dispensarul Nr. 2 „M. Enescu”
Șoseaua Iancului Nr. 9. — Telefon 3.66.51 Medic Dirig. Dr. Grigoriu Amedeu
- Dispensarul Nr. 3 „A. V. Gădei”
Strada Egalității Nr. 4. — Telefon 3.33.59 Medic Dirig. Dr. Cerkez Cezar
- Dispensarul Nr. 4 „Lemăitre”
Str. Apelor Minerale, 52. — Telefon 3.31.57 Medic Dirig. Dr. Lăiniceanu Alex.
- Disp. Nr. 5 „Regina Maria”
Str. 13 Septembrie, 51. — Telefon 3.32.57 Medic Diriginte Dr. Coca Ion
- Disp. Nr. 6 „Albert Thomas”
Str. G-ral Lahovari, 5. — Telefon 2.15.47 Medic Dirig. Dr. Banciu Aristotel
- Dispensarul Nr. 7 „Bonaparte”
Șoseaua Bonaparte, 50. — Telefon 2.01.41 Medic Dirig. Dr. Cociu Alexandru
- Dispensarul Nr. 8
B-dul Maria Nr. 3. — Telefon 3.79.96 Medic Dirig. Dr. Andronescu Eug.
- Dispensarul „T. B. C.” Nr. 1
Strada Dorobanți, Nr. — Telefon 3.64.40 Medic Dirig. Dr. Nasta Marius
- Dispensarul „T. B. C.” Nr. 2
Strada Ursului Nr. 15. — Telefon 3.15.29 Medic Dirig. Dr. Bărbulescu G.
- Dispensarul „T. B. C.” Nr. 3
13 Septembrie, Medic Director Dr. M. Olinescu
- Inst. de Chirurg, „Regele Carol II”
Strada Polizu Nr. 24. — Telefon 3.64.30 Medic Director D. Nasta Traian
- Inst. de Chirurg, și Mecanoterapie
Strada Floareasca Nr. 8. — Telefon 2.30.63 Medic Director Dr. Topa Petre
- Disp. Nr. 9 Higiena Industrială
Strada Plantelor Nr. 75. — Telefon 3.94.48 Medic Dirig. Prof. Poen. Căplescui

MOMENTE ȘI INFAPTUIRI ALE MIȘCĂRII NAȚIONALISTE

O REVARSARE TORENTIALA

Puțini sânt aceia care în zilele noastre pot să mărturisească despre neputerile mișcării naționaliste. Au trecut numai cincisprezece ani de-atunci, de când o mână de studenți, îngrijorați de starea nefericită a țării lor, nesocotind legile și neputința oficială, și-au ieșit din minți și au pornit să aprindă focul revoluției naționale. Puțini i-au luat în seamă și foarte mulți i-au batjocorit și i-au sculptat și i-au lovit. Dar băieții aceia purtau în sufletul lor o poruncă misterioasă; simțeau că în nebunia lor e însăși glasul istoriei și al destinului românesc. Lupta împotriva străinilor, a fidanului parazit și acaparator, li se părea singura misiune căreia își pot ferti tinerețea lor. O Românie Mare nu era de-ajuns, când toată fericirea și toată puterea de a dispune de comorile și măndriile ei, erau privilegiile unor oameni de sânge străin. Ce fel de libertate câștigase neamul aceasta cu imensele lui sacrificii, când alții îi erau stăpâni și voile lui rămăneau tot frânte în obidă?

Gândul care a scăpat în conștiința celor câțiva tineri studenți, era pe cât de adevărat, pe atât de simplu. Și totuși, nimeni nu-l împărțea!

Au trebuit suferinții grele și sbumul de nedescris, până ce începutul cu început să se deslășnească sufletul pustit al nației. Era atunci vremea democrației și era o îndrăsneală fără margini, pentru cine refuză să se așeze la masa orgiilor ei. Blumenfeld și Honigmannii își aveau prerogativele și domeniile lor, de care nu-i era permis nimănui să se atingă în niciun fel. Toate interesele neamului se opreau în fata atotputerniciei acestor beneficiari ai tranșelor. Pentru ei muriseră părinții și frații noștri, pentru ei erau pline drumurile de schiloz, de văduve și orfani!

Studenții aceia dela 1922, au îndrăsnit totuși să-i scuture de guler. Cărmuitorii fără precum și cei care aspirau, s'au prezentat cu spînă încovoiate să ceară scuze și să ofere reparații. Toate au fost cu puțință! Dar tinerii revoluționari nu s'au intimidat. Conștiința neamului nu era ucisă, era numai năducită, și-au început să-i porbească în graul părinților de demult. Poate nici ei nu întrezeau să vadă până unde le va ajunge cuvântul, poate se sfiau să cugete chiar la o adevărată înviere a sufletului românesc.

Și iată, după cincisprezece ani numai miracolul este aproape înfăptuit. Mișcarea naționalistă astăzi, a luat proporțiile unui fluxu imens care plimbă de-a lungul țării nădejdea și bucuria salvării. Au venit în rândurile ei toate leaturile care s'au ridicat de atunci; au venit cărturarilor de frunte, au venit satele, au venit breslașii cu stizg rile lor și însăși o bună parte din partizanii democrației, care o împilaseră ieri, au venit să i se închine. Cine ar fi gândit că lucrurile se vor întâmpla așa?

Când scriu aceste rânduri, țara se pregătește să-și aleagă alți cărmăsuitori. Și iată, alături de rămășițele vechiului regim, ideea naționalistă își are apostolii ei, miș și mi de ostași care împânzesc toate drumurile și toate căminsele, deschizând perspectiva sigură și apropiată a biruinții. O singură tristețe încearcă sufletul celor care s'au sbuciumat pentru triumful ei și tristețea aceasta va fi mărturisită la sfârșitul rândurilor de față.

Mișcarea a ajuns la proporțiile de azi, printr'o stăruință care s'a purtat clipă de clipă. Dar factorii de căpetenie care au stat în slujba ei și i-au asigurat desvoltarea sunt fără îndoială, cuvântul de extraordinară consecvență al d-lui profesor A. C. Cuza, studențimea care n'a precupețit nimic din entuziasmul tinereții ei și presa naționalistă, prin care trebuie să înțelegem în primul rând ziarul „Calendarul” de la a cărui apariție mișcarea a intrat în zodia marilor afirmări și în preocuparea largă a Românilor de pretutindeni. Până la „Calendarul”, democrația își avea poziția ei de mare tărie, iar naționalismul încă nu-și făcuse nod. Ziarul d-lui profesor Nichifor Crainic a făcut aceea operă de educație națională, prin care s'a precizat înțelesul politicii care ni se cuvine, impunând pentru conștiința fiecăruia, ca o necesitate inerorabilă, principiile și doctrina mișcării de dreapta.

Politica aceasta este astăzi expresia voinței românești. O dovdesc proporțiile ei.

Vom arăta în cele ce urmează, faptele și evenimentele mai de seamă din ultimul an, al căror răsunet a trecut cu mult peste clipa în care s'au produs.

UN DOCUMENT ISTORIC

ANUL I - Nr. 10

SECRETAR DE ADMINISTRATIE
Nicolae Ciobanu

SECRETAR DE REDACTIE
si raspundator de raspundere
I. C. Cuza

LEI 10 BANFLACU

CUVANTUL STUDENTESC

ORGANUL STUDENTIMEI ROMANE

UN INTRACARA TARA

PRETUL

1.000 lei

2.000 lei

3.000 lei

4.000 lei

5.000 lei

6.000 lei

7.000 lei

8.000 lei

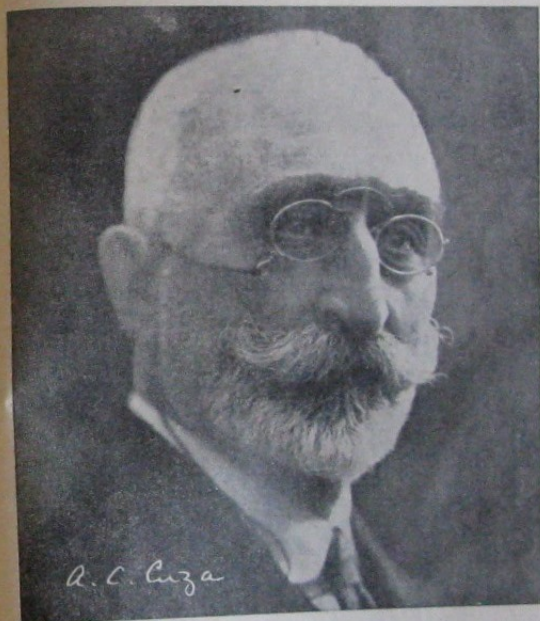
9.000 lei

10.000 lei

PROCESUL STUDENȚILOR ARESTAȚI LA VĂCĂREȘTI
se va judeca cu începere de la 29 Martie în fața Curții cu Jurați a Capitalei

Capul gazetei „Cuvântul Studentesc” din epoca eroică a mișcării naționaliste.

SUB STEAGUL PARTIDULUI NAȚIONAL CREȘTIN

Partidul național-creștin, realizat prin întâlnirea dintre d. A. C. Cuza și Octavian Goga, la stăruința d-lui prof. Nichifor Crainic, a demonstrat dela primele începuturi că mișcarea poate aspira cu deplină justificare să devină politica oficială a țării. Congresul dela Cernăuți, dela Chișinău și mai apoi cel dela Văcărești, unde nădăruim naționale, au arătat că lupta aceasta e singura speranță ce mai rămâne poporului român. Întrunirile democratice de mai înainte, prin care partidele exercitaseră tot felul de intimidări, au rămas simple improvizări față de marea demonstrație național-creștină, prin care s'a realizat cea mai ordonată și mai impunătoare manifestare cunoscută în viața noastră politică.

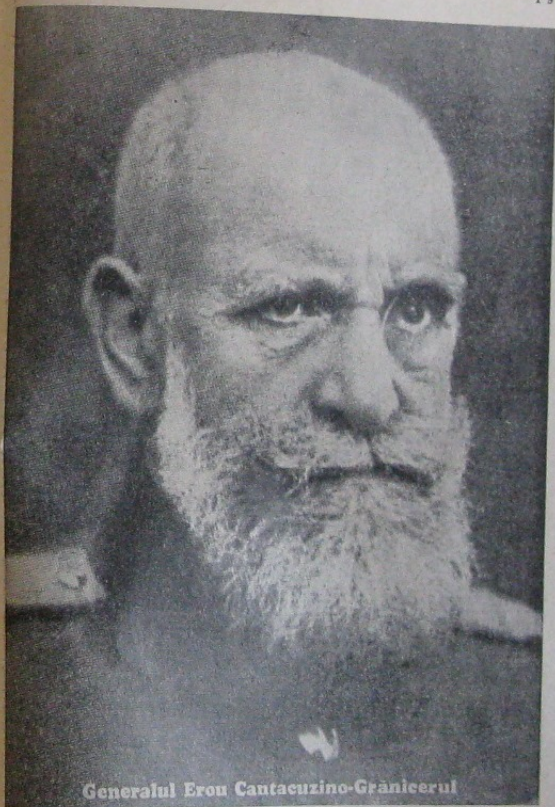
Temeiurile naționalismului și puterea de fascinație a susținătorilor lui, au legitimat o luptă care, precum se dovedea, era credința cea adevărată a nației.

Dar marele moment în care s'a vădit o adeziune generală pentru ideea aceasta și pentru cel mai statornic animator al ei, a fost sărbătorirea d-lui prof. A. C. Cuza, pentru cei optzeci de ani ai vieții sale. Inițiată de d. dr. Ilie Rădulescu, directorul ziarului „Porunca Vremii”, sărbătorirea dela Ateneu a patriarhului naționalismului românesc, cum a fost numit pe bună dreptate, a prilejuit celor mai de seamă bărbați ai neamului să aducă omagiul și recunoștința lor, bătrânului profesor.

IN LAGARUL LEGIONAR

D. CORNELIU Z. CODREANU

Generalul Erou Cantacuzino-Grănicerul

Pe acelaș plan de ascensiune și cuceriți s'a afirmat și organizația tineretului legionar. D. Corneliu Z. Codreanu, împiedicat prin măsuri abuzive de a lua contact cu poporul, spre a-și propovădui ideile, a găsit totuși o cale ingenioasă de a reclama atenția tuturor asupra mișcării sale. Disciplina tinerilor legionari și spiritul lor de jertfă, s'au

manifestat în direcții necunoscute până aci pe tărâmul politic. Munca a devenit principul de verificare a omului și temelia altei așezări. La comanda Căpitanului legionarii săi au început în cântec și voce bună să construiască. Entuziasmul nu se mai risipa în gol ci se cimentă în opere de durată care vor mărturisii oricând despre sensul măreț al acestei mișcări. Munca e viața, munca e condiția ridicării neamului și e secretul oricărei biruinți. Astfel, taberele legionare organizate pe tot cuprinsul țării și rezultatele pe care le-au dat prin adărea înfăpturi impunătoare, au rămas în admirația oricărui om cu înțelegere dreaptă.

Oficialitatea a căutat, totuși, să împiedice și această amnistare de creație și disciplină. Dar ce a urmărit, nu a izbutit. Astăzi, legiuirea se afirmă pe alt plan: acela al comerțului. E o nouă cale și o nouă biruință, iar roadele n'au întârziat să se arate. De-ar fi refăcut numai prestigiul muncii și al comerțului și tot ar fi fost un câștig imens. A revalorificat însă spiritul românesc în domeniul pentru care nu mai era socotit apt.

Dar olături de aceste minunate înfăpturi, i-a fost dat legionii să aducă cele mai scumpe jertfe pentru cruce și pentru ideea de neam. O echipă formată dintre primii vizionari ai ei, a plecat în Spania să lupte în rândurile generalului Franco, împotriva bandelor comuniste. Vitejia și eroismul lor au reînviat virtuțile strămoșești în fața unei lumi mute de uimire și admirație. Acolo, Moșa și Marin prin sacrificiul vieții lor, dăruite pentru biruința crucii, au săvârșit prin moarte, actul învierii conștiinței celor adormiți în uitare. Creștinătatea ca și vremurile de mucenicie, a trebuit să suporte, încă, martirajul unora dintre cei mai buni fii ai săi.

Moartea lui Moșa și Marin a fost un do'iu al tuturor celorbotezați în ținea crucii.

Țara l-a primit cu plâns nedolimit și i-a purtat pe toată întindementare ale celor ce s'au jertfit.

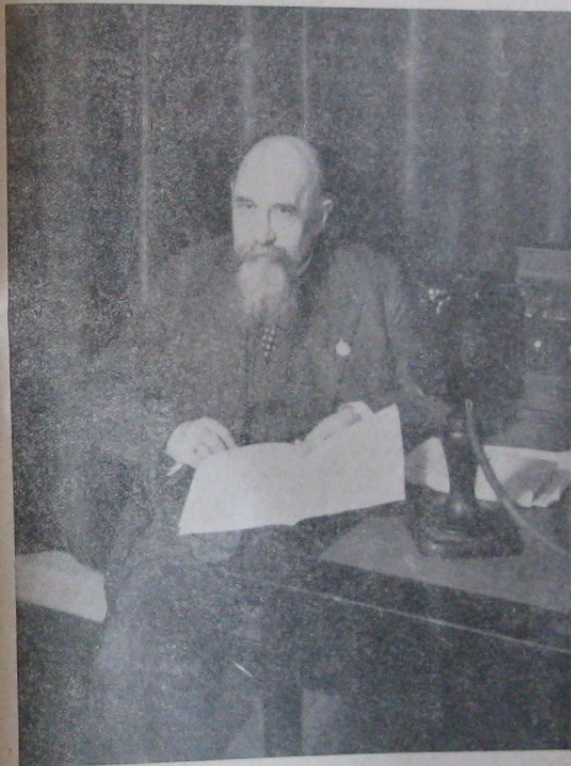
Astăzi luptă pe teren pentru a se afirma politiceste, iar în vederea alegerilor, spre a nu mai cădea victimă abuzurilor, a încheiat un pact de neapăsare cu șeful național-tărăniștilor, d. Iuliu Maniu, cu d. G. Brătănu și C. Argetoianu.

Redea ei într'o procesune cum nu s'a mai pomenit, cu tristețe și jale adâncă, de parcă în fiecare casă ar fi murit cineva.

La câteva luni, pe drumul de lumină al celor doi martiri a plecat și sufletul generalului erou Cantacuzino-Grăncerul. Figură de basm, prin firea și actele sale mărețe, bătrânul soldat care condusese echipa de voluntari în Spania, s'a stins în luptă crâncenă cu o boală grea, dar până în ultima clipă crezând în luptă crâncenă cu o boală grea.

Cu toate tristețile acestea, mișcarea a mers înainte, mai hotărâtă ca oricând, mai ales că la temelia ei s'au așezat poruncile testa-

D. PROF. N. IORGA DIN NOU PE CULMILE VEACULUI

Prestigiul mișcării naționaliste a sporit în ultimul timp și prin atitudinea fermă a d-lui prof. Nicolae Iorga. D-sa reîntră în luptă cu aceeași hotărâre și vigoare cu care a pregătit generația războiului. La congresul Ligii Culturale dela Iași, ținut în anul acesta, după ce

Nu uitați!
Cereți Joia

„Sfarmă Piatră”

infățișat aspectele umilitoare care fac din România liberă o țară robită intereselor iudeoșine, a legitimat acțiunea cea mai categorică pentru a ne salva. Cuvântul său plin de îngrijorare și revoltă, e porunca ceasului de față pentru toată conștiința românească. Seria de articole publicate în „Neamul Românesc”, — „Judaica” și „Xenodulii” — au demonstrat în chip magistral, cum știe să demonstreze d. Torga, — necesitatea urgentă a unei acțiuni pe temeiul demnității naționale pentru a împiedica opera de distrugere a jidamilor și a celor ce stau în slujba lor.

Concomitent cu aceste lămuriri, marele istoric a început să lucreze și pe teren practic, pentru romanizarea Iașilor și pentru refacerea comerțului românesc. Congresul extraordinar al Ligii Culturale, din luna Octombrie, a fost convocat cu scopul bine precizat de a se găsi mijloacele pentru ridicarea negustorului român. A fost un adevărat eveniment național, discursul rostit de d. Torga la acest congres, discurs care a dus la un început de realizare a rezistenței noastre.

Nu putem lăuda cât se cuvine hotărârile marelui cărturar, prin care s'au aprins nădeji de viață nouă în sufletul obidit al Românilui.

CHEMAREA PATRIARHULUI

Notăm pentru covârșitoarea lor însemnătate, declarațiile șefului Bisericii noastre, I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea, prin care a denunțat primejdia la care ne expune prezența atât de numeroasă printre noi, a fiilor lui Israel. Cuvântul Patriarhului a fost o sfântă binecuvântare a mișcării naționaliste și o chemare la datoria sa de român a fiecăruia dintre noi. Dar a fost înainte de toate expresia adâncă a îngrijorării părintelui nostru sufletesc, față de starea nefericită în care se află neamul Său. Prin această mărturisire, Patriarhul a intrat în rândul marilor țăerari care prin faptele și cuvântul lor au orientat axa istoriei românești.

ARTILERIA GREA A MIȘCĂRII: ZIARUL „UNIVERSUL”

Ca o consecință a fortificării mișcării naționaliste, a fost recitarea dușmanilor ei, care au mobilizat un întreg arsenal de luptă. În special presa iudeo-comunistă și cu deosebire „Adevărul” și „Dimineața”, încerca prin tot felul de infamii să ațace mișcarea. Atunci, a apărut pe baricade bătrânul ziar românesc „Universul”, care dela început a demascat pe adversarii românismului sub pecetea unei definiții infierări: „spurețele canalii”. A fost o luptă extraordinară, iar prin adiezuca Românilor de pretutindeni, pentru prima oară de la război încocare s'a făcut donăda solidarității noastre. Indignarea generală transforma în cenșă ziarele „Adevărul” și „Dimineața”, iar dela un capăt la țării porneau urale de bucurie și entuziasm pentru „Universul”.

Recunoștința țării a luat forme și mai impresionante prin sărbătorirea d-lui Stelian Popescu, directorul „Universului”. Peste zece m'i de Români, veniți din toate unghiurile țării, în fruntea cărora se

afla Patriarhul și cele mai distnse figuri ale neamului, s'au adunat la Arenele romane pentru a aduce omagiuu lor celui care o viață întregă a stat neclimt pe poziția sentimentului și a demnității românești.

Ziarul „Universul” sub conducerea d-lui Stelian Popescu s'a dovedit ca una dintre cele dintâi forțe ale ideii naționale, în orice clipă gata la datoria sa. În ultimul timp, când din rândul aceluiași dușmani s'a ridicat cuvânt de ofensă împotriva Patriarhului pentru înita Sa atitudine românească, tot „Universul” a fost acela care a înfierat ticăloasele coade de topor, având alături ziarul de intransigență românească al d-lui dr. Ilie Rădulescu: „Forunca-Vremii”.

Dar „Universul” a realizat și numeroase opere de sprijinire reală a elementului românesc. Iată, de curând, a fost predată Universității bucureștene, casa studențească, făcută din inițiativa d-lui Stelian Popescu, prin subscripțiile publice. E o clădire monumentală, cu toate cele necesare, menită să adaptească o parte dintre tinerii studenți cărora le lipsesc posibilitățile materiale.

Serviciile aduse cauzei naționaliste de „Universul” și directorul său, sunt incalculabile, de-aceea și dragostea ce i se mărturiseste zi de zi din toate colțurile țării.

ȘI BRESLELE AU MOBILIZAT

Naționalismul a fost și este o formulă de luptă poetică și multă vreme s'a menținut în cadrul teoretic. De îndată ce conștiința românească s'a luminat, s'a văzut că e nevoie de o acțiune dusă pe mai multe căi, pentru a slăbi forțele dușmanului atât de puternic organizat. Căile de viață practică sunt cele mai sigure. Astfel lupta s'a mutat în sânul bresleșilor, unde înocazi strădmă putea fi vădută în tcate proporțiile ei dezastruoase.

Inițiatorul acestei lupte și al organizării corporatiste, este d. arhitect I. D. Enescu, unul din sprijinitorii de temelie ai mișcării naționaliste. D-sa desbătuse problema prin scris și prin conferințe ani de zile, făcând-o cunoscută lumii românești, după care a pus-o în practică prin asociația arhitecților al cărei președinte este. Spirit clar și luminos, a stat și stă permanent la dispoziția mișcării cu inteligența, cu munca și generozitatea sa.

Ideia romanizării breslelor a luat avânt și 'n scurt timp și-a găsit cea mai desăvârșită aplicare în rândul avocaților. Sub conducerea maestrului Istrate Micescu, marele cărturar și geniu al barei, toate barourile din țară, într'o înțelegere impresionantă, au hotărât să nu mai primească în sânul lor pe jidamii. Cele câteva congrese ținute, nu mai primească în sânul lor pe jidamii. Cele câteva congrese ținute, nu mai primească în sânul lor pe jidamii. Cele câteva congrese ținute, nu mai primească în sânul lor pe jidamii.

Ideia romanizării breslelor a luat avânt și 'n scurt timp și-a găsit cea mai desăvârșită aplicare în rândul avocaților. Sub conducerea maestrului Istrate Micescu, marele cărturar și geniu al barei, toate barourile din țară, într'o înțelegere impresionantă, au hotărât să nu mai primească în sânul lor pe jidamii. Cele câteva congrese ținute, nu mai primească în sânul lor pe jidamii. Cele câteva congrese ținute, nu mai primească în sânul lor pe jidamii.

D. Arh. I. D. ENESCU

străini din învățământ, pentru sfântul motiv că educația tineretului românesc în sensul credințelor noastre istorice, nu poate fi făcută decât de Românii neaoși. Evident, lupta profesorilor este mai anevoioasă, fiindcă soluționarea decizărilor pe care le propun, depinde de autoritatea conducătorilor. Triumful ideii, însă, e depășit de vreme ce conștiința acestui corp de elită e unanimă pentru înlăturarea străinilor.

Amintim și acțiunea asemănătoare a medicilor români creștini, constituiți într-o organizație cu exclusivitatea absolută a jidanilor și străinilor de orice fel. Aici se continuă spiritul mișcării studențești,

prin însăși persoanele care se află la conducerea asociației, dr. Titus Cureleanu, dr. C. Dămulescu, dr. I. S. Mionescu și dr. Gh. Sârbolescu. — unii dintre cei dintâi luptători ai cauzei naționale.

Preștii români-ortodocși, organizați deasemenea în asociații lor, desi în stare de absolută puritate din punct de vedere românesc, au mers și ei mână în mână cu celelalte organizații, pentru apărarea credinței și a drepturilor noastre. Conduși de părintele P. Parbenie, au fost prezenți oricâteori împrejurările au cerut strângerea rândurilor. Au adus protestul lor acolo unde trebuia, au adus adeziunea necondiționată la orice faptă de interes românesc și-au adus binecuvântarea Bisericii.

O APARIȚIE DE BASM... ȘI UN PROGRAM DE SALVARE

Lângă aceste afirmări, s'a produs un remarcabil eveniment în presa naționalistă prin apariția revistei „Sfarmă Piatră”. Publicația aceasta săptămânală, care prin orientarea spirituală a profesorului Nichifor Crainic, a continuat linia marilor idei difuzate prin „Calendarul”, și-a dovedit dintru început importanța prin atitudinea ei. Combătând dușmanii permanenți ai neamului iudaismul, comunismul și francmazoneria, a căutat în același timp și fără nictun menajament, să dea pe față tot ceea ce era de natură a compromite mișcarea naționalistă. Principiul călăuzitor al acestei acțiuni, l-a format dorința sinceră ca naționalismul să nu însemneze încă o dezlucire a poporului român, prin perzistența în unele erori din partea celor care-l servesc sau prin amestecul unor persoane uzate în compromisuri.

Între adevăr, dacă în ultimul timp mișcarea a avut o ascensiune admirabilă, apoi în aceeași vreme s'a produs și o invazie în frontul ei a multor elemente, care n'aveau nimic comun cu nobilele ei aspirațiuni. Prezența lor întuneca speranțele naționalistilor de înaltă convingere și trebuia deci denunțată. E opera pe care a făcut-o „Sfarmă Piatră” în conștiința fermă că astfel stă pe poziția cea mai categorică și cea mai folositoare ideii de salvare. Publicul românesc i-a înțeles acțiunea și a apreciat-o la justa ei valoare prin interesul ce l-a purtat și-l poartă acestei reviste.

D. profesor Nichifor Crainic și-a sintetizat aici toată gândirea sa închinată naționalismului într'o operă smerită de o importanță extraordinară. Este vorba de „Programul Statului etnocuic”. Lucrarea aceasta opune democrației cosmopolite și haotice, o politică înteme-

lată pe singura și marea realitate care este neamul și fixează criteriile după care trebuie să se organizeze pentru a-și creia o puternică stare materială și a-și conserva spațiul sufletesc care-i este propriu.

Programul Statului Etnocratic și cel mai dezvoltat sistem de organizare într'un cadru de construcție și creație, a tuturor forțelor românești. Prin el, elementele străine și parazitare sânt înlăturare dela masa bunurilor noastre.

Autorul lui l-a oferit ca bază de unificare a mișcării naționaliste, lucru care din nefericire până în ziua de față nu s'a realizat.

„Sfarmă-Piatră” a dat astfel prin marea său îndrumător, d. Nichifor Crainic, scopul către care trebuie să tindă orice naționalist bine intenționat în convingerile sale.

Revista aceasta, absolut unică în publicistica noastră, își datorește realizarea, pasiunii d-lui Al. Gregorian, directorul ei. D-sa a adus acea tehnică nouă și cu totul occidentală, iar prin anchetele întreprinse asupra francmazoneriei sau prin atacurile îndreptate contra compromișilor din viața noastră publică, a clarificat o serie întreagă de nedumeriri.

În paginile aceleași reviste, au desbătut probleme și-au mărturisit adevărul credinței naționaliste, buchetul de elite ale tineretului de azi: poetul Pan M. Vizirescu, criticul Ovidiu Papadima, Grigore Popa, Oct. Neamtu, Septimiu Bucur, Niță Mihai, Vintilă Horia, Horia Nitulescu, Ion Anghelescu, Vladimir Dogaru, Ovid Caledoniu, Stan Dimancea, Petre N. C. Paulescu, V. Oprescu-Spîneni.

CEEACE MAI TREBUE SĂ SE INTAMPLE

„Din cele arătate până aici în linii succinte, rezultă, fără îndoială, că naționalismul și-a făcut vad puternic și că se află la un moment de mare afirmare. Toate evenimentele semnalate și multe altele pe care nu le-am amintit, s'au produs cu largă participare a familiei românești. O singură tristețe a stărui și stărue, însă, în sufletul tuturor drept credincioșilor, tristețea că mișcarea e împărțită în tabere și, ceace e și mai dureros, că taberile se dușmănesc între ele.

Atâtă vreme cât va dăinui starea aceasta, orice pesimism este justificat. Fîindcă neamul românesc nu se va putea salva prin forțe care se resping și refuză a se contopi cu toate că le animă același scop. Învierea lui trebuie pregătită în ritmul unei dorințe arzătoare la care să participe tot ce e suflet și inimă românească.

Acesta a fost și este idealul revistei „Sfarmă-Piatră”. Îl va sluji cu același devotament ca și până acum, oricare vor fi răspunsurile ce le va primi, pentru a sta permanent în serviciul unei cauze de care este condiționată biruința totală a vrerilor românești.

„Sfarmă Piatră”

TRIBUNA
TUTUROR
NAȚIONALISTILOR

Despre drepturile politice ale Evreilor¹⁾

O semniție, care câștigă toate drepturile fără sacrificii și muncă, e cea evrească. La orice popor drepturile publice și private au fost rezultatul unei munci seculare și a unor sacrificii însemnate. Dacă există un slocaț, cu prerogative deosebite, acestea erau compensația muncii războinice; dacă țărani, care pretutindenea au fost aserviți, au isbutit în urmă a se vedea stăpâni pe bucățile lor de pământ, aceasta a fost oare-cum răsplata pentru că în vremi trecute ei singuri au purtat greutatea instituțiilor; dacă partea clerică s'a bucurat de prerogative, ea a și împlinit o sarcină de cultură, pe care, în împrejurările date ale evului mediu, nu putea îndeplini o clasă de naționaliști.

Clerul a desbătut poparele nouă ale Europei din mrejele unor credințe și obiceiuri în care puterea fizică juca cel (d)intâi rol, căci dovedit este, că atât zeul suprem al Germanilor, ca și cel al Celților și al Sclavilor a fost un Dumnezeu al războiului, al sângurilor, un Dumnezeu al puterilor brute. Îmbălzirea treptată a lumii nouă este un nețăgăduț merit al religiei creștine; afară de aceea ea a mai fost și păstruț culturii antice.

Ce serviciu a adus omenirii îndărătnicul și egoistul neam evreesc? Ocupându-se pretutindenea numai cu traficearea muncii străine, alegându-și de patrie numai țările acele, unde prin deosebite împrejurări s'a incubat corupție, el urmează în migrația lor pe pământ toamai calea opusă omenirii întregi. Căci neamurile reîntinereșe dinspre Răsărit la Apus. — Evreii merg dinspre Apus spre Răsărit. Pe când țările romanice reînvigoresc prin migrația popoarelor germane, ce cursură din Răsărit, Germania însăși ajunge la mărirea de astăzi prin energia unei rase slave germanizate, America înflorește prin colonii europene, care toate urmează marea cale a soarelui, Evreii trece din Germania în Polonia, din Polonia în Rusia, din Austria în România și Turcia, fiind pretutindenea semnul sigur, simptomul unei boale sociale, a unei crize în viața poporului, care la Polonia se sfârșește câteodată cu moartea naționalității.

Dar care în ce constă corupția socială, acest element, care-l atrage pe Evreu c'o putere elementară? Ea consistă în disprețul muncii, care cu toate acestea e singura creatoare a tuturor drepturilor. Când munca unei clase într'un popor nu mai echivalează drepturile, de care ea se bucură, clasa înțea cea clasă e coruptă, atunci ea trăește din traficul unei munci străine, atunci ea samănă cu Evreul, care niciări nu face altceva decât preocupete lucrul străin.

O nație ca a noastră, unde cine stie a scrie și a ceta a contractat deja privilegiul de a fi funcționar al Statului, trebuie să se aștepte ca funcțiile

¹⁾ Aduț supz titlul Evreii și conferința în C. d. I.

ei vitale, care se întemează pe muncă, să găsească — de nu o suplînire — cel puțin un surrogat în meșterii și negoștorii răi, pe care străinătatea li svârle din sânul ei, ca pe niște elemente netrebucioase.

Dar odată stabilit, că la imigrarea Evreilor vina e în parte și a noastră, cari am crezut, că fără o muncă echivalentă putem introduce la noi toate formele de cultură occidentală, băgând în ele scribi de rând, oameni fără știință de carte sau cel mult advocați, revenim la Evrei, și-l întrebăm — nu de ce spun minciuni prin gazetele străine, căci minciuna este spiritul negrei speculații — ci de ce se plîng?

În Austro-Ungaria ei au toate drepturile posibile și imposibile, de ce vin la noi? În Rusia sînt egali cu Rușii (*sic*) — de ce vin la noi? În Turcia le zămbește egaia îndreptățire — ce caută la noi? Au n'au știut ei, supt ce condiții numai pot trece în România? Au n'au știut că în această țară nu pot fi decât cel mult suferinți, că această țară, din nefericire pînă acum a locului de luptă între soiriile Răsăritului și așezările Apusului, a ajuns să rasufe și că e sătulă de stăpâni, pentru a nu mai voi stăpâni evreii?

Ne pare rău de acei puțini Evrei, cari, prin vaoarea lor personală, merită a forma o excepție, dar restul...? Prin ce muncă sau sacrificii s-au câștigat dreptul de a aspira la egalitate cu cetățenii statului român? Ei au luptat cu Turcii, Tătarii, Polonii și Ungurii? Lor li-au pus Turcii, când au înfrînt tractatele vechi, capul în poale? Prin munca lor s'a ridicat vaza acelor țări, s'a desgroțat din învâuriile trecutului această limbă? Prin unul din ei și-a câștigat neamul românesc un loc la soare? De când rachiu este un element de civilizație?

Prin legea monopolului bănturilor spitoase s'a hotărît ca numai alegătorii în comună să poată fi cărlumarii la țară. Cu drept cuvînt. Ce garanții poate da o venitură, un nimene, un sudic kesaro-kræese, că bănturile nu vor fi falsificate, cum și sînt, deci strictoase sănătății. Deja deputații țărani din adunarea adhoc s'au plîns prin memoriile lor, că a-

În Rusia se intră ușor dar se iese ceva mai greu...

cești oameni le otrăvesc bănturile, prefăcând zilele de odihnă legiuită în zile de omurire lentă și sigură.

Astăzi când un prefect oprește dela acest trafic pe un Evreu, Pesther-Lloyd, organ redactat de Evrei și după ei Journal des Débats (fiem), desorului scene sălbatice din Turkestan ca petrecându-se în România. Fle linștiți. Un far de pâr din capul suditului kesaro-kræese n'a fost atins de nimenea, nici aveau lui mistuții de mâinile populației românești.

Un agent al guvernului unguresc svârle dintr'o școală zidită de Români băncile afară, esmîte pe învățător și pe preot, isi bate joc de un sat de grănțieri, care deapurarea au luptat pentru Casa de Austria, căroru Maria Terzia le-a cusut cu mâna ei proprie o flamură cu inscripția „Virtus romana redi.v.a.", — făcut-a cas-presa austriecească de aceasta? Nici vorbă. Dar un prefect în România cutează a opri pe un Evreu, de a vinde bănturi spitoase într'un sat? Persecuție, pradă, nelegiuire.

Se înțelege. Punând odată mâna pe presa europeană, care în genere nu mai are de țintă luminarea, ci atățarea urilor între clase și popoare, ușor li-i să spună ori-ce minclună patentă. Publicul cafelelor, blazat de iperculura europeană și setos de noutăți de senzație, găsește plăcere în citirea monstruoșităților, ce se vor fi petrecând în România. Evreii fac din jurnalistică europeană ocaze au făcut din bănturile spitoase la noi — otravă. Ei au încercat a otrăvi și literatura germană cu acele scrieri, pe care oamenii e'un simțimant mai firesc le numesc franco-ebraice, ei au întoduz usurînța parisană în discuțiile cele mai grave, venimul în relatiele sociale; în Austro-Ungaria sumută peopra contra popor, în Germania confesie contra confesie și țintă contra țintă. Evreul, care redgează Pesther-Lloyd și smuță pe Maghiari contra Germanii și a celorlalte naționalități, este acela, care prin Neue freie Presse sumută pe Germanii contra Maghiarilor. În toate țările tin cu cel tare, nici odată cu cel apăsât, și se unesc cu acela intru traficearea și exploatarea puterilor pozitive ale poporului.

Prigoniiți n'au fost la noi Evreii nici o dată. Restricții juridice au

ANECDOTE SOVIETICE

Un client intră într-o librărie și cere fotografiile marilor căpetenii sovietice.

— Avem pe Lenin la tribună, pe Vorochiloff călare, pe Kalinin arînd incede librarul.

— N'ai cumva pe Stalin pe patul de moarte?

Un doctor prescrie b i- navului său o doctorie pe care s'o ia în fiecare zi după prînz.

— E posibil!

— Dec?

— Fiindcă pentru a lua doctoria după prînz, trebuie mai înainte să m ce prînz.

— De aici, încolo?..

(Il trovato dell'Ides)

existat pentru ei totdeauna, dar nu din cauza religiei. Stefan-Vodă cel Mare infărește câtorva Evrei, veniți din Polonia, libertatea confesiei, dreptul de a-și clădi sinagoge, un drept pe care Turcii, așa numiții noștri suverani, care de pe la 1560 au început să ne calce tractatele, nu l'au avut nici odată, deși confesia mosaică e pentru spiritul ascetic și îngăduitor al religiei creștine tot atât de străină, ca și cea mahometană. Afară de aceea aveau dreptul liberei negustorii cu manufacturi străne, — dar alcea se mărginea totul și așa ar fi trebuit să rămăe, Meseriași și proprietari nu puteau fi, căci proprietatea emana dela Domnie și era străns legată cu contribuția de sânge, la care nimenea nu i-a potit nici când, și deia care, chiar când îl poțestei, știu a se sustrage, făcându-se suditriciești, deși sânt născuți în România din supuși rușești și n'au văzut Austria cu ochii.

C'un cuvânt, Evreul nu merită drepturi nică ri în Europa, pentru că nu muncește; iar traficul și scumpirea artificială a mijloacelor de trai nu este muncă, și aproape numai într'aceasta, consistă a Evreului, Evreul nu cere, ca clasa de mijloc din secolul al XVII-lea, libertatea muncii productive, ci libertatea traficului. El e vecinic consumator, nici-odată producător și de sigur că numai cu foarte rară excepție se va găsi într'adevăr câte un Evreu care se produce. Dacă e meseriaș, e superficial, lucrează numai pentru ochi. De aceea chiar la noi, unde împrejurările ar trebui să-i silească la muncă, vom găsi că el reprezintă meseria superficială. Cel mai solid meseriaș și aici în țară Românul sau Germanul sau Cehul, nici-odată Evreul. El reprezintă concurența nesănătoasă a muncii rele, superficiale cu munca dreaptă și temeinică. „Eftin și rău” e devia Evreului, până ce ruinează pe lucrătorul creștin „scump și rău” e devia lui, când rămăne stăpănul pieții.

Drept că înmulțirea Evreilor în țările noastre a mers mână în mână cu reformele în sens liberal, că acestea au ajutat înmulțirea furnicariilor. Deja „regulamentul organic” care a pus ciocoimea alături cu boerii vechi, dându-i o egalitate de drepturi, pe care n'o merita, a făcut ca fiecare din acești noi aristocrați, cari fugeau de muncă și aspirau la slujbușoare, să aibă câte un asociat fidan supt formă de orândariu pe peticutele lor de moșii; tot acel regulament a desființat de jure breslele, aceste clase puternice și bine constituite de meseriași. În urmă alte reforme și mai liberale au deschis usa funcțiilor statului, înmulțite în infinit, tuturor feciorilor de popă și de negustori, cari nu reprezentau nici avere, nici inteligență, și cari găsiu mai comod a trăi din funcțiuni plătite de stat și de comune, decât din munca lor proprie, din indeletnicirea cu meșteșugul părinților lor. Astfel s'a înmulțit rușinea de muncă și proletariatul condeiului, această clasă vecinic nenorocită, condamnată la celibat și la mizerie, luptând prin ură, întrîg, calomnii și vicieșug pentru pâinea amară a bugetului și înneacănd c'o rară obrăznicie ori-ce muncă spirituală adevărată, orice merit adevărat.

Dar ce să mai vorbim asupra acestei materii? Prin pripiarea celor crescuți de micii copii la Paris ni s'a îngreuiat peste măsură lupta pentru existență, libertățile nu sânt de cât tot atatea forme de nelibertăți, căci liber nu e de cât omul ce trăește din munca productivă a mâinilor sale. Numai acela e în stare de a aproba binele unde-l vede și munca temeinică.

Dar cei cari își fac din ponegrirea meritului, din calomnie și întrîgă o meserie pentru a trăi de pe-o zi pe alta, acela, chiar recunoscând adevărul în fundul sufletului lor, căci acesta li se impune, se vor feri de a-l spune, ba vor reprezenta chiar contrariul.

E prea firesc, ca în țara reputațiilor usurpate, a jurnaliștilor fără carte, administratorilor fără știință, profesorilor fără elevi, academișianilor etc., într'o țară unde aproape toți reprezintă numai forma goală a culturii nici decum cuprinsul, Evreii care samănă în superficialitatea muncii cu generația actuală din România, călărind pe fraze umanitare și egalitare, pe care le-au învățat dela noi, să ceară drepturi egale cu noi.

Mihail Eminescu

TUTUNURILE ROMANEȘTI

CORESPUND CELOR MAI DIFICILE GUSTURI

Fumați țigaretile :

Carol, Doina, Mihai,
Macedonia, Tomis,
București, Virginia,
Specialitate, Regale,
Bucegi, etc.

Tutunuri superioare,
a m e s t e c u r i și
fabricațiune reușită,
ambalaje elegante.

scuză justificativă — și aceasta, fără certificat de plecare. Această destituire astfel explicată și justificată, va fi comunicată Marelui Loji respective și — această Loje o va transmite M. C. F. S. -ului²⁾ pentru a fi publicat în Buletinul oficial nesecret.

5. Lista FF., cari răspund la apel, va fi deasemenea trimisă la Marea Loje regională de care depind și această Loje o va comunica la Mr. C. F. S.

JURAMANTUL SOLEMN

6. Venerabilii: veghează la aceea că Fr. protează jurământul înaintea Altarului, cu toată solemnitatea și în lojea de Ucenic, ceace nu va împledească ca ceremonia să fie repetată în loja gradului căruia aparține Fratele, înscrind zisul jurământ în Acte, și ordonând o triplă baterie de petrecere.

CONTROL ȘI SUPRAVEGHERE PRIN FIȘE

7. Pentru trebuințele statistice, Lojile și Triungiurile vor stabili o fișe pentru toți FF., notând ocupația lor actuală, inde. etc. cirile pe care le exercită sau le-au exercitat în Stat, sau în întreprinderile particulare și motivele plecării lor și foaia lor de servicii cu meritele și lucrările lor masonice. Această fișe va fi în mod special completă și detaliată pentru FF., cari ocupă vreun post politic datorită alegerii populare sau numirii Guvernului: consilieri, deputați, etc. Numitele foi vor fi transmise Marelui Loji regională și aceasta va trebui să le trimită la M. C. F. S.

8. Conducătorii Marilor Loji regionale, aplicând art. 74 al regulamentelor generale, vor fixa numărul inspectorilor ce trebuiesc numiți pentru a strânge toate denunțurile dela masoni sau profani și mișcărilor de opinie putând constitui o acuzație care afectează reputația masonică a unui Fr. Re-

²⁾ Marelui Consiliu Federal Simbolic.

NAȚIONALISMUL ÎN OLANDA

Primul partid naționalist la naștere în 1922, sub numele de „Partidul național-socialist al muncitorilor” — National-Socialistische Nederlandsche Arbeiders-Party — (U. S. N. A. P.). Neavând o conducere unitară, se destramă în numeroase grupări fără însemnătate politică. Dintre acestea se disting în mod deosebit două: Mișcarea național-socialistă (National-Socialistische Beweging-N. S. B.) și Partidul național-socialist olandez al muncitorilor, care poartă denumirea partidului inițial.

Prima grupare este condusă de inginerul Anton Adrian Mussert, A luat ființă în 1933, la Utrecht. Numărul actual al membrilor ei este de vreo 79.000 și sunt organizați pe grupe, unele și blocuri.

Organe de propagandă: hebdomadular „Volk en Vaderland” (Poporul și patria), iar pentru tinereți, publicația „Jongeren marscheeren” (Tinerețea în marș).

Programul grupării prevede: lupta contra capitalismului internațional, contra comunismului și organizarea corporatistă. Antisemitism moderat.

Cea de-a doua grupare este condusă de maiorul în rezervă C. I. A. Kruyt. Înființată tot în 1933. Programul ei se aseamănă cu cel al lui Mussert, cu deosebire că păstrează organizarea pe clase, preconizând în schimb crearea unei clase de mijloc stabile. Interesant de subliniat este planul înghetării unei Uniuni federative a tuturor popoarelor de rasă germană.

Mișcarea numără deabia peste 10.000 aderenți. toate denunțurile dela masoni sau profani și mișcărilor de opinie putând

cunoscând că numiții conducători au deplină libertate de-a transmite altor FF. anumite facultăți, această Adunare extraordinară îl roagă stăruitor pentru a da o mai mare satisfacție poporului masonic, cași o mai mare autoritate morală delegaților, — ca inspectorii să fie propuși de fiecare Mare Loje. Venerabilul, prin decret, va da instrucțiuni concrete pentru gestiunea sa; va trebui să înceapă prin a ascuți pe auzită, și însăși să urmează rețeaua procedurilor necesare, cercetând declarațiile altor FF.: cași informațiile profane, asigurându-și toate elementele unei drepte judecăți. Decizia va fi comunicată Marelui Maestru, care o va trimite Marelui Loji regională. Verdictul acestuia va putea fi apelat înaintea Adunării regionale.

În mod reciproc, FF. persecutați pe nedrept, calomnizați sau insultați, vor avea dreptul de-a remite plângerile lor inspectorilor, cari vor trebui să le asigure reparatia nedreptății sau ofensei care le-ar fi fost făcută. La rândul său Marele Maestru al Marelui Consiliu Federal Simbolic, sprijinindu-se pe-a doua parte a art. 713 al Regulamentelor, va veghea viitorul regularitatea lucrărilor masoneriei simbolice și mai a'ea la prestigiul Mareului Orient spaniol; în acest scop, va trebui să numească inspectorii spre a supraveghea procedura Marilor Loji în aceste chestiuni.

9. Sedința de destituire a unui mason, va fi publicată, cu rațiunile care-au motivat-o, în Buletinul oficial nesecret. Pedepsele inferioare vor fi publicate în Buletinul secret.

10. M.C.F.S. are facultatea de-a însărcina o loje lucrând în Modrd să solicite dela toți deputații francmasoni, ratificarea jurământului de care vorbește acordul No. 2 amplificat prin acordul No. 6, oricare ar fi loja căreia aparțin, cu excepția acelor cari ar fi afiliați Atelierelor depinzând de Marea Loje regională a Centrului, cari ar putea să-l ratifice în propriul lor Atelier. Loja însărcinată cu ratificarea va dresa Actul pe care-l va trimite la M. C. F. S. pentruca acesta să-l transmită Marilor Loji respective.

INTARIREA JURAMANTULUI PENTRU FF. CARI OCUPA POSTURI POLITICE

Al doilea punct de ordin de zi:

11. a) Autoritățile masonice sunt ținute să îndeplinească cu frecvența necesară datoria impusă FF., exercitând funcția publică, de-a reînoi jurământul, de-a explica și de-a justifica masonică conduita lor publică față de superiori. Și, cum în exercitiul unei îndatoriri publice se poate lipsi dela

Anecdotă sovietică

Ivan trece pe dinaintea Kremlinului și vede pe amicul său Kusnetsov, care e de sentinela, cu un steguleț roșu în mână.

— Eit Kusnetsov, ce mai faci?

— Aștept revoluția mondială. Eu sunt însărcinat de-a o anunța publicului, fluturând stegulețul.

— Un post bun, deci.

— Ca salariu, nu... Dar e un post asigurat pe toată viața!

Un aliat serios...

vine dintr'un dogmatism materialist. Aceste două *netoleranțe sunt așa de antimasonice*, una cași cealaltă. 1).

Pentru a găsi rădăcina comună a părerilor noastre religioase, (sau dacă preferați, filozofice) rădăcină care trebuie să producă fraternitatea noastră și toleranța noastră, va fi deajuns să pretindem în Ateliere, un studiu mai profund și mai serios al simbolismului, doctrinei și ritualului și principiilor masonice. Si atunci se va vedea că masonii, — acei cari văd în Marele Arhitect al Universului, un Dumnezeu antropomorfic sau personal, acei care îl concep ca o cunoștință universală, sau cei cari nu văd în el decât o simplă energie cosmică, — sunt obligați cu toții să caute în acest principiu regu'ator, fundamentul moral al actelor lor. Se poate deduce că în acest sens foarte larg, Masoneria este profund religioasă și chiar pentru aceea ea nu poate admite intoleranța nic' unui dogmatism, și cu atât mai puțin pe acela cărui-l lipsește această profundă neliniște spirituală care ne duce la căutarea Adevărului, ciment al templului ideal, pe care voim să-l construiim.

În ordine politică, cutoatecă aceasta se pretează la puțin îndoeii și confuzii, *na fi bine ca această Adunare să ratifice credința noastră, reprezentată prin deviza: Libertate, Egalitate, Fraternitate, credința liberă și democratică incomparabilă cu oricare altă dictatură, tiranie sau despotism, venind din orice parte ar fi.*

Și cât despre ordinea socială, credem că Masoneria trebuie să ia poziția cu aceeași măreție și în mod tot așa de larg, cași în politică. Deviza „Libertate, Egalitate, Fraternitate”, obligă atât din punct de vedere social, cât și politic.

Idealul nostru de libertate, egalitate și fraternitate, nu poate tolera ca omul să fie exploatat de către om, ca unii să trăiască în belșug și trândăvie, pe când alții sunt în mizerie și supuși la o muncă dură. Este problema care, astăzi, îndreaptă o jumătate a lumii contra celeilalte. Masoneria nu se poate desinteresa de ea, dacă vrea să subziste și să continue a lucra la construirea templului ideal. *Masoneria trebuie să formuleze o declarație de principii, condamnând nedreptatea regimului economic în care trăim, și la fel cum a luptat pentru cucerirea libertății'or politice, va trebui să lupte pentru stabilirea unui regim de veritabilă justiție socială. Această luptă va trebui să fie dusă într-o aceeași largă și înaltă sîpiritualitate, care domină spiritul partidului.*

Al treilea punct al ordinii de zi:

Delegații M. C. F. S. în reuniunea Comitetului executiv al A. M. I. 2), FF. Plaza și Joaînquet, citesc un lung raport, rezumânt toate rezoluțiile luate în zisa reuniune, raport care va fi publicat la timpul oportun.

Al patrulea punct al Ordinii de zi:

Această Adunare extraordinară decide ca următoarea reuniune ordinară, să se țină în Octombrie viitor.

1) Asupra raporturilor francmasoneriei cu religia, e bine să cităm aci această frază a lui Aulard, profesor de istoria revoluționară la Sorbona, care stutuează chestinunea sub aspectul său adevărat:

„E absurd să se continue a se spune: Noi nu voim să distrugem religia, când sistem obligă să asigurăm pe de altă parte că această distrugere este indispensabilă pentru a fonda rațional noua cetate politică și socială. Să nu mai spunem deci: nu voim să d' strugem religia, dimpotrivă, că spunem: voim să distrugem religia pentru ca să putem stabili la locul său cetatea cea nouă”.

2) Asociația Masonică Internațională.

Cuvânt de sfârșit

Am întocmit acest calendar nu pentru câștiguri materiale — căci câștig dintr'o lucrare atât de scumpă nu poate veni — ci pentru a răspunde unei necesități de mult simțită în publicistica românească.

Acesta este într'adevăr cel dintâiu almanach național și care apare în România.

Mai frumos și mai bine alcătuit decât toate lucrările străine de felul acesta, credem că odată cu opera de artă care e, punem în mâna Românilui o carte interesantă și originală.

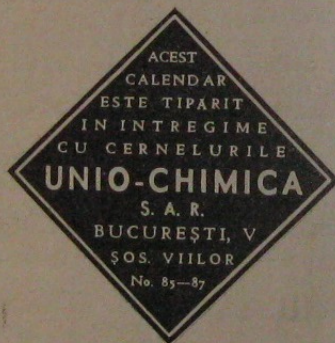
Este aici o muncă intensă și migăloasă de mai bine de o jumătate de an.

De aceea, acum când putem privi cu satisfacție peste ea, ne facem o plăcută datorie să mulțumim tuturor scumpilor noștri colaboratori — muncitorii tipografi, conducători tehnici ai tiparniței și secretar de redacție al revistei — pentru ajutorul lor și iubirea frățească pe care au risipit-o peste plumbul acestor pagini.

București, 10 Decembrie 1937

AL. GREGORIAN

Acest calendar s'a tipărit în 20.000 ex. pe hârtie obișnuită și 2.000 ex. pe hârtie velină, conținând 216 pagini cu 19 planșe în culori.

NICHIFOR CRAINIC:

„PUNCTE CARDINALE IN HAOS”

Lucrarea care a revoluționat
toată gândirea românească și
despre care critica a spus că
e „cartea veacului” a apărut
in ediția II-a. Ed. „Cugetarea”

PREȚUL 70 LEI

„PROGRAMUL STATULUI ETNOCRATIC”

e viziunea statului românesc
de mâine. Doctrină și soluții.

PREȚUL 10 LEI

Cereți-l la chioșcuri și la administrația noastră în
str. Domnița Anastasia 16, București I. Telef. 3.76.05

CINE VREA SĂ CUNOASCĂ
naționalismul la izvoarele
lui pure; Cine vrea să aflu
cuvântul naționalismului
cinstit și intransigent în
toate problemele timpului
CITEȘTE REVISTA

Șarmă-piatră

APARE JOIA. Prețul 6 Lei

ABONAMENTE: 300 LEI ANUAL

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

STRADA DOMNIȚA ANASTASIA No. 16,

BUCUREȘTI. — TELEFON: 3.76.05

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL” STR. BREZOIANU, 23—25. — BUCUREȘTI

PREȚUL LEI 50.—

C. 7701